

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK
KÖZLEMÉNYEI

BOGNÁR REZSŐ, BRUCKNER GYÓZŐ, BUZÁGH ALADÁR, CHOLNOKY LÁSZLÓ,
CSÜRÖS ZOLTÁN, ERDEY LÁSZLÓ, FODOR GÁBOR, FÖLDI ZOLTÁN, FREUND
MIHÁLY, GERECES ÁRPÁD, HARDY GYULA, KISS ÁRPÁD, KORACH MÓR, LENGYEL
BÉLA, LENGYEL SÁNDOR, MÜLLER SÁNDOR, POLINSZKY KÁROLY, PROSZT
JÁNOS, SCHAY GÉZA, SCHULEK ELEMÉR, SZABÓ ZOLTÁN, TÜDŐS FERENC és
VARGHA LÁSZLÓ

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGI TAGOK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTI

ERDEY-GRÚZ TIBOR

17. KÖTET

1—4. SZÁM

A MAGYAR KÉMIAI ELNEVEZÉS ÉS HELYESÍRÁS
SZABÁLYAI

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

1962

MTA KÉMIAI OSZT. KÖZL.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK
KÖZLEMÉNYEI

17. KÖTET, 1—4. SZÁM

SZERKESZTI
ERDEY-GRÚZ TIBOR

TECHNIKAI SZERKESZTŐ
FINÁLY ISTVÁN

Szerkesztőség : Budapest XI. Magyar I. u. 10.

Kiadóhivatal : Budapest V. Alkotmány u. 21.

A Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályának Közleményei változó terjedelmű füzetekben jelennek meg. Egy kötet általában négy füzetből áll.

A szerkesztőség kéziratokat nem ad vissza. A kéziratok elkészítési módjáról szóló „Tájékoztató” a 14. kötet 477—478. oldalán található.

A kiadó a szerzőnek díjtalanul küld ötven különlenyomatot.

A közlemények előfizetési ára kötetenként belföldi címre 40 forint, külföldi címre 60 forint. Belföldi megrendelések az Akadémiai Kiadó (Budapest V. Alkotmány u. 21. Magyar Nemzeti Bank egyszámlaszám: 05-915-111-46), külföldi megrendelések a „Kultúra” Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (Budapest I. Fő utca 32. — Magyar Nemzeti Bank egyszámlaszám: 43-790-057-181) útján eszközölhetők.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

A MAGYAR KÉMIAI ELNEVEZÉS ÉS HELYESÍRÁS
SZABÁLYAI

Jóváhagyta
a Művelődésügyi Minisztériummal
és
a Nehézipari Minisztériummal
egyetértésben
a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályának
vezetősége

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója

Műszaki szerkesztő: Farkas Sándor

A kézirat nyomdába érkezett: 1961. X. 6. — Terjedelem: 25,50 (A/5) ív

1962.54180 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
I. A magyar kémiai elnevezés szabályai	
I. A. Az elemek és a szervesetlen vegyületek elnevezésének szabályai	9
A. 1. Az elemek	9
A. 1. 1. Az elemek neve és jele	9
A. 1. 2. Az elemcsoportok gyűjtőneve	11
A. 1. 3. A tömegszám, a rendszám, az atomok száma és az iontöltés jelölése	12
A. 1. 4. Az allotrop módosulatok elnevezése	13
A. 2. A vegyületek képlete és neve	13
A. 2. 1. A képletek írásmódja	13
A. 2. 2. A szisztematikus nevek	15
A. 2. 3. A triviális nevek	19
A. 3. Az ionok és az atomcsoportok (gyökök) neve	20
A. 3. 1. A kationok	20
A. 3. 2. Az anionok	22
A. 3. 3. Az atomcsoportok (gyökök)	23
A. 4. Változó összetételű kristályos fázisok	25
A. 5. A savak	26
A. 5. 1. A biner és pszeudobiner savak	26
A. 5. 2. A több atomos aniont tartalmazó savak	27
A. 5. 3. A savak funkciós származékai	31
A. 6. A sók és a sószerű vegyületek	32
A. 6. 1. Az egyszerű sók	32
A. 6. 2. Savas hidrogént tartalmazó sók (savanyú sók)	32
A. 6. 3. A kettős, hármas stb. sók	32
A. 6. 4. Az oxid- és hidroxidsók	33
A. 6. 5. A kettős oxidok és hidroxidok	34
A. 6. 6. A bázisok	34
A. 7. A koordinációs vegyületek	35
A. 7. 1. A komplex vegyületek képlete	35
A. 7. 2. A komplexek elnevezése	35
A. 7. 3. A ligandumok elnevezése	36
A. 7. 4. A két- és több magvú vegyületek	40
A. 7. 5. Az izo-polianionok	42
A. 7. 6. A heteropolianionok	42
A. 7. 7. Az addíciós vegyületek	43
A. 8. A polimorfizmus	45
Függelék. Az ionok és a csoportok nevének jegyzéke	46

I. B. A szerves vegyületek elnevezési szabályainak első része	49
B. 1. Szénhidrogének	49
B. 1. 1. Nyílt láncú (aciklusos) szénhidrogének	49
B. 1. 2. Monociklusos szénhidrogének	58
B. 1. 3. Kondenzált policiklusos szénhidrogének	64
B. 1. 4. Áthidalt gyűrűs szénhidrogének (Baeyer-rendszer)	78
B. 1. 5. Spiroszénhidrogének (spiránok)	83
B. 1. 6. Izolált gyűrűs vegyületek (szénhidrogéngyűrű-társulások)	86
B. 1. 7. Oldalláncot tartalmazó ciklusos szénhidrogének	90
B. 1. 8. Terpénszénhidrogének	92
B. 2. Alapvető heterociklusos rendszerek	97
B. 2. 1. A Hantzsch—Widmann-rendszer kiterjesztése	97
B. 2. 2. Triviális és félig triviális nevek	101
B. 2. 3. Kondenzált heterociklusos vegyületek	110
B. 2. 4. Az „a”-nómenklatúra	115
B. 2. 5. Atomsoportok	117
B. 2. 6. Kationos jellegű heteroatomok	118
B. 2. 7. Heterociklusos spirovegyületek	119
B. 3. Sztteroidok	120
B. 3. 1. szabály	120
B. 3. 2. szabály	120
B. 3. 3. szabály	120
B. 4. Aminosavak és rokon vegyületeik	131
B. 5. Vitaminok	135
B. 6. Karotinoidok	140
II. A kémiai elnevezések helyesírásának szabályai	143
Az idegen eredetű nevekben előforduló betűk fonetikus átírása	143
A vegyületnevek tagolása, egybeírás, különírás	149
A névelő és a ragok (toldalékok)	160
A kis és a nagy kezdőbetű	161
A zárójelek	161
A rövidítések	161
III. Kémiai helyesírási szótár	163

ELŐSZÓ

I. *A kémiai elnevezések* egységes rendszerének hiánya az utóbbi évtizedekben — a tudomány gyors fejlődése következtében — mind nagyobb zavarokat okozott. Nemcsak a régen ismert vegyületeknek van többféle neve, és sok esetben többféle vegyületet illetnek ugyanazzal a névvel, hanem az újonnan felfedezett, ill. előállított vegyületek elnevezése is többé-kevésbé önkényesen történt. A zavart a szerves vegyületek egy részére a múlt század végén kidolgozott ún. genfi nomenklatúra csak részben csökkentette.

A kémiai elnevezések egységesítésére a Tiszta és Alkalmazott Kémia Nemzetközi Uniója (International Union of Pure and Applied Chemistry, rövid. IUPAC) hosszú évek munkájával kidolgozta és kiadta a szerves vegyületek és a szerves vegyületek első része elnevezésének nemzetközi szabályait (hatályba léptek 1957-ben).

A nevezéktan kidolgozásában arra törekedtek, hogy *a)* a lehető legkevésbé változzék a már meglévő nevezéktan, *b)* a szabályok és a nevek világosak, egyértelműek és lehetőleg egyszerűek legyenek, *c)* a szabályok összhangban legyenek egymással, és a tudomány fejlődésének megfelelően bővíthetők legyenek.

A IUPAC nemzetközi nomenklatúrája szerint megalkotott szisztematikus nevek olyanok, hogy minden vegyületnek csak egy név és minden névnek csak egy vegyület felel meg, továbbá a névből egyértelműen következtetni lehet a vegyület összetételére. E követelmények ellenére a IUPAC eredeti elnevezési szabályai egyes vonatkozásokban több alternatívát hagynak meg, hogy a szabályzat alkalmazható legyen a különböző nyelvekre.

A magyar kémiai elnevezések szabályai a IUPAC nemzetközi elnevezési szabályai alapján készültek.

A szerves kémiai nevezéktan teljes, a szerves kémiai rész ellenben csak a szénhidrogének, az alapvető heterociklusos rendszerek, a szteránvázas vegyületek, az aminosavak, a vitaminok valamint a karotinoidok nevezéktanát tartalmazza. A többi szerves vegyület magyar nevezéktanának kidolgozására akkor kerül sor, ha a IUPAC megfelelő nemzetközi szabályzata elkészült.

A magyar szabályzat egyértelmű, vagyis a nemzetközi szabályzat által megengedett alternatívák közül következetesen azt választja ki, amely a

magyar nyelvi gyakorlatnak leginkább megfelel, ill. amelyet a kidolgozásban résztvettek legcélszerűbbnek tartottak.

Mivel egyes nagyon elterjedt „szabálytalan” régebbi (főleg triviális) elnevezések kiküszöbölése nem indokolt, a IUPAC-szabályzattal összhangban a magyar szabályzat is megengedi, hogy a taxative felsorolt esetekben megmaradjanak a régi triviális nevek. A kevésbé elterjedt triviális nevek helyett a szabályoknak megfelelő (szisztematikus) neveket használjuk. Új triviális neveket ne vezessünk be. Az elavult tudományos nevek (pl. kénsavas magnézia, cián-káli, szénsavas mész, réz-oxidul, kupro-oxid) használatát is kerülni kell.

Kívánatos, hogy a jövőben — kellő türelmi idő elteltével — kémiai munkákban (tankönyvekben, kézikönyvekben, műszaki és tudományos munkákban valamint ismeretterjesztő művekben stb.) a kémiai anyagok e szabályzat szerinti nevükön szerepeljenek. Sok esetben azonban még hosszú időn át szükséges lesz szinonimaként a régi nevek megemlézése is, mert évtizedekig fog tartani, míg az új egységes nevezéktan a gyakorlatból kiszorítja a régi, elavult neveket. Ez a — zavaroktól nem mentes — átmeneti időszak azonban annál rövidebb lesz, minél hamarabb válik következetessé a szakirodalomban a szabályzat szerinti nevek használata.

II. *A kémiai nevek magyar helyesírása* terén még nagyobb a zavar, mint az elnevezésben. Ugyanazt a nevet sokféle módon írják, ami az olvasóban sokszor még aziránt is kétséget támaszt, hogy a különféleképpen írt szavak ugyanazt a fogalmat jelentik-e. Ezért szükségessé vált a kémiai anyagok és fogalmak helyesírásának egységes szabályozása, különös figyelemmel a nemzetközi szakkifejezések magyaros írásmódjára.

A magyar kémiai helyesírás szabályai „A magyar helyesírás szabályai” 10. kiadása alapján készültek, azzal összhangban vannak*, s annak elveit alkalmazzák, ill. fejlesztik tovább a kémiai kifejezések területén. A kémiai helyesírás is fonetikus. Mivel a helyesírás alapjában véve konvenció, az egyértelműség és viszonylag könnyű megtanulhatóság miatt a szabályzat az egybeírásra és a különírásra, ill. a kötőjellel való elválasztásra is merev szabályokat ad, mert ezek előnye felér azzal az átmeneti nehézséggel, hogy néhány egyszerű név írásmódja megváltozik.

A kémiai helyesírás szabályai elsősorban az új szabályoknak megfelelő elnevezésekre vonatkoznak, de alkalmazni kell őket a régi (elavult) nevekre is, ha azok valamilyen oknál fogva magyarul leírásra kerülnek.

Az egységes helyesírás elterjedésének megkönnyítésére a szabályzatot *kémiai helyesírási szótár* egészíti ki, amelyben a kémiai anyagok elnevezésén

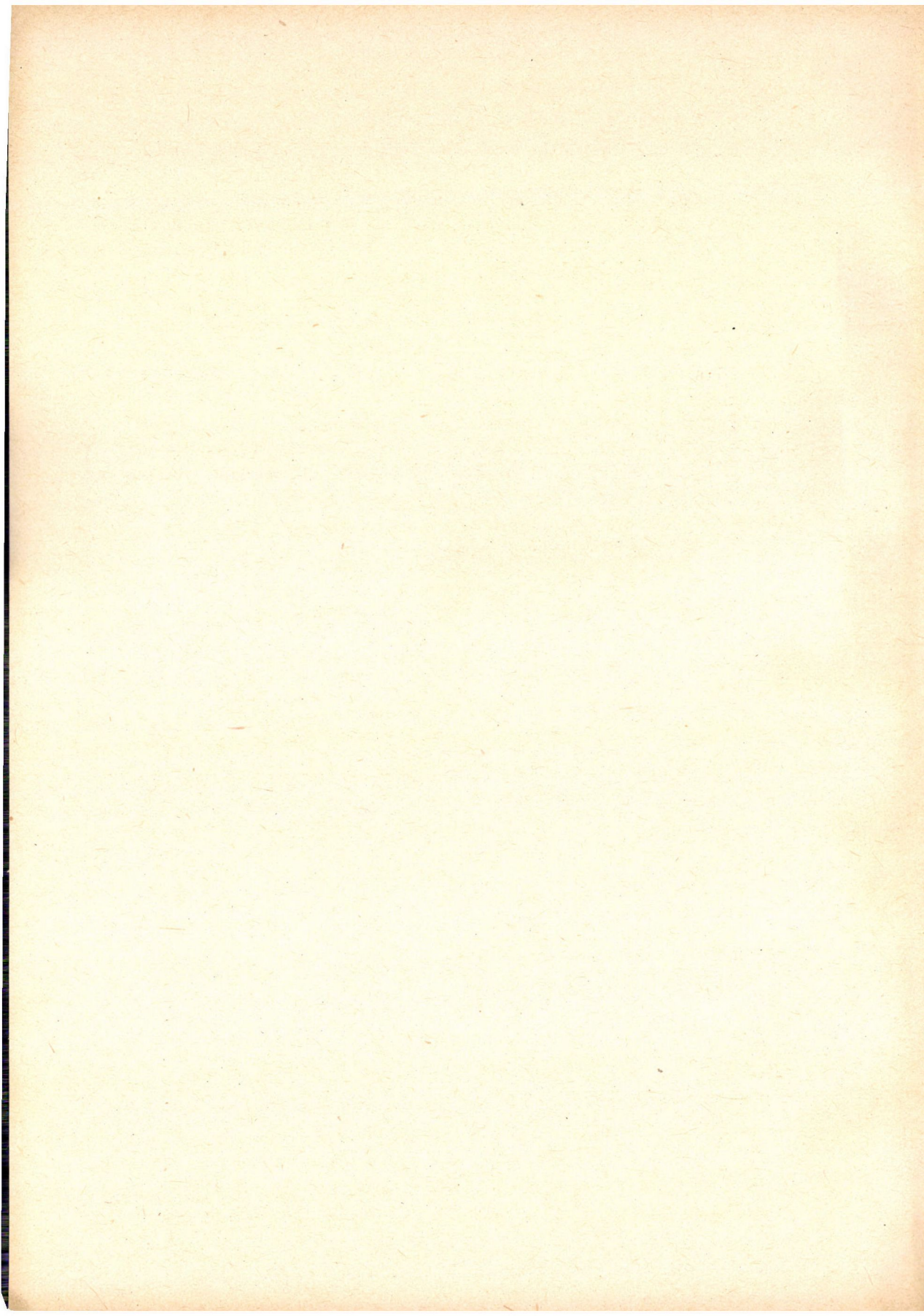
* A kémiai helyesírás szabályai — az egységesség kedvéért — két szó írásában (*volf-rám, szacharin*) térnek el az általános szabályzat 10. kiadásától. Addig is, amíg az általános szabályzat új kiadásában át fogják vezetni e változást, kémiai munkákban a kémiai helyesírási szabályzat irányadó.

kívül más olyan kémiai fogalmak nevei is szerepelnek, amelyek helyesírása kétséges lehet.

III. A magyar kémiai elnevezés és helyesírás szabályait a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya által kiküldött nomenklatúra- és helyesírási bizottság dolgozta ki. A bizottság tagjai: BECK MIHÁLY, BITE PÁL, BRUCKNER GYŐZŐ, CSENTES JÓZSEF (a Művelődésügyi Minisztérium képviselője), CSÜRÖS ZOLTÁN, DEÁK GYULA, ERDEY-GRÚZ TIBOR, ERDEY LÁSZLÓ, FÁBIÁN PÁL (a Magyar Tudományos Akadémia Helyesírási Bizottságának képviselője), FINÁLY ISTVÁN, FODOR GÁBOR, FODORNÉ CSÁNYI PIROSKA, GYŐRBIRÓ KÁROLY, INZELT ISTVÁN, KUCSMAN ÁRPÁD, NEUMANN ERNŐ (a Nehézipari Minisztérium képviselője), PUNGOR ERNŐ, SCHNEER ANNA, SCHULEK ELEMÉR és SZABADVÁRY FERENC. A nomenklatúra- és helyesírási bizottság nagymértékben támaszkodott a Kémiai Tudományok Osztálya Szeretlen és Analitikai Kémiai Bizottsága, valamint a Szerves Kémiai Bizottsága előmunkálataira.

Budapest, 1961. július hó.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK
VEZETŐSÉGE

I. A MAGYAR KÉMIAI ELNEVEZÉS SZABÁLYAI

I. A. AZ ELEMÉK ÉS A SZERVETLEN VEGYÜLETEK ELNEVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI

A. 1. AZ ELEMÉK

A. 1. 1. AZ ELEMÉK NEVE ÉS JELE

A. 1. 1. 1. A kémiai elemek magyar nevét, jelét és rendszámát az A. 1. 1. 1. táblázat tartalmazza.

A. 1. 1. 2. Az A. 1. 1. 1. táblázatban zárójelben levő latin neveket kell alapul venni az illető elemet központi atomként tartalmazó komplex anionok és egyes egyatomos elektronegatív összetevők elnevezésében (l. az A. 2. 2. 1. táblázatot).

A kén egyes származékaira a görög theion (tio), a nitrogénére a francia azote (azo), az antimonéra a latin stibium névből származó elnevezések használatosak.

A. 1. 1. 3. Minden újonnan megismert fémes elem neve *-ium*-ra végződjék.

A. 1. 1. 4. Minden újonnan megismert elem jele két betűből álljon.

A. 1. 1. 5. Adott elem valamennyi izotópjának azonos neve legyen, csak a hidrogén izotópjaira tartható meg a prócium (H), a deutérium (D) és a trícium (T) elnevezés.

Az izotópot az elem jele mellett bal felső indexként elhelyezett tömegszámmal kell jelölni.

Pl.: ^{18}O , ^{60}Co .

A természetes bomlássorokban előforduló izotópokat is tömegszámmal kell jelölni a történelmi nevek helyett: pl. a rádium-D helyett ^{210}Pb , a mezotórium-I helyett ^{228}Ra elnevezést kell használni.

Ha folyó szövegben az izotóp vegyjele helyett teljes nevét írjuk ki, akkor a tömegszámot kötőjellel a név után írjuk.

Pl.: szén-14, oxigén-18.

Amennyiben valamelyik elem összes radioaktív izotópjáról beszélünk, vagy nem kívánjuk pontosan megjegyezni, hogy melyik

tömegszámú izotópról van szó, az elem neve elé a *radio-* szót tesszük.

Pl. : radioszén, radiofoszfor.

A. I. I. I. táblázat

Az elemek neve, jele és rendszáma

(Zárójelben a szisztematikus elnevezésekben használt latin nevek)

N é v	Jel	Rend- szám	N é v	Jel	Rend- szám
aktínium	Ac	89	hafnium	Hf	72
alumínium	Al	13	hélium	He	2
amerícium	Am	95	hidrogén	H	1
antimon	Sb	51	higany (mercurius)	Hg	80
arany (aurum)	Au	79	holmium	Ho	67
argon	Ar	18	indium	In	49
arzén	As	33	irídium	Ir	77
asztácium	At	85	itterbium	Yb	70
bárium	Ba	56	ittrium	Y	39
berillium	Be	4	jód	I	53
berkélium	Bk	97	kadmium	Cd	48
bizmut	Bi	83	kalcium	Ca	20
bór	B	5	kalifornium	Cf	98
bróm	Br	35	kálium	K	19
cérium	Ce	58	kén (sulfur)	S	16
cézium	Cs	55	klór	Cl	17
cink	Zn	30	kobalt	Co	27
cirkónium	Zr	40	kripton	Kr	36
diszpróziium	Dy	66	króm	Cr	24
einsteinium	Es	99	kúrium	Cm	96
erbium	Er	68	lantán	La	57
európium	Eu	63	laurencium	Lw	103
ezüst (argentum)	Ag	47	lítium	Li	3
fermium	Fm	100	lutécium	Lu	71
fluor	F	9	magnézium	Mg	12
foszfor	P	15	mangán	Mn	25
francium	Fr	87	mendeléviium	Md	101
gadolinium	Gd	64	molibdén	Mo	42
gallium	Ga	31	nátrium	Na	11
germánium	Ge	32	neodímium	Nd	60

Név	Jel	Rend- szám	Név	Jel	Rend- szám
neon	Ne	10	rubídium	Rb	37
neptúnium	Np	93	ruténium	Ru	44
nikkel	Ni	28	stroncium	Sr	38
nióbium	Nb	41	szamárium	Sm	62
nitrogén	N	7	szelén	Se	34
nobélium	No	102	szén (carboneum)	C	6
ólom (plumbum)	Pb	82	szilícium	Si	14
ón (stannum)	Sn	50	szkandium	Sc	21
oxigén	O	8	tallium	Tl	81
ozmium	Os	76	tantál	Ta	73
palládium	Pd	46	technécium	Tc	43
platina	Pt	78	tellúr	Te	52
plutónium	Pu	94	terbium	Tb	65
polónium	Po	84	titán	Ti	22
praezodímium	Pr	59	tórium	Th	90
prométium	Pm	61	túlium	Tm	69
protaktínium	Pa	91	urán	U	92
rádium	Ra	88	vanádium	V	23
radon	Rn	86	vas (ferrum)	Fe	26
rénium	Re	75	volfrám	W	74
réz (cuprum)	Cu	29	xenon	Xe	54
ródium	Rh	45			

A szabályzat az elemek elnevezésében általában a latinos *-ium* végződést írja elő (pl. cirkónium, nióbium, neodímium). Néhány név azonban csonka vagy más alakban annyira elterjedt, hogy megváltoztatása nem indokolt (pl. urán, lantán, mangán).

Megjegyzés: A kémiai vonatkozásban legfontosabb elemi részecskék, ill. sugár részecskék neve és jele:

proton p	deuteron (a deutérium atommagja) d
neutron n	triton (a trícium atommagja) t
elektron e^- vagy β^-	héliumion α
pozitron e^+ vagy β^+	

A. 1. 2. AZ ELEMCSOPORTOK GYÚJTÓNEVE

A. 1. 2. 1. Gyűjtőnévként továbbra is használhatók a következő kifejezések: **halogének** (F, Cl, Br, I, At), **kalkogének** (O, S, Se, Te, Po), vegyületeikre **halogenidek** és **kalkogenidek**, **alkálifémek** (Li, Na, K, Rb, Cs, Fr), **alkáliföldfémek** (Ca, Sr, Ba, Ra), **nemesgázok** (He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn), **ritkaföldfémek** (a Ce-től a Lu-ig terjedő

58—71 rendszámú elemek, esetleg a Sc-ot, az Y-ot és a La-t is beleértve), **lantánsorozat** (a La-tól a Lu-ig), **lantanidák** (a Ce-től a Lu-ig), **aktíniumsorozat** (a 89—103 rendszámú elemek) és **aktinidák** (a 90—103 rendszámú elemek). Az urán után következő elemek **transzuránoknak** is nevezhetők.

A. 1. 2. 2. A nemfémes jellegű elemek gyűjtőneve : **nemfémek**, a metalloidok elnevezést kerülni kell.

A. 1. 3. A TÖMEGSZÁM, A RENDSZÁM, AZ ATOMOK SZÁMA ÉS AZ IONTÖLTÉS JELÖLÉSE

A. 1. 3. 1. Az elem tömegszáma, rendszáma, az atomok száma és az iontöltés az elem jeléhez illesztett négy indexszel jelezhető. Az indexek elhelyezése :

a rendszám..... bal alsó index
a tömegszám bal felső index
az atomok száma jobb alsó index
az iontöltés jobb felső index

Az n vegyértékű ion töltésének jelzése A^{n+} (nem pedig A^{+n}).

Pl. : ${}_{16}^{32}\text{S}^{2-}$.

A. 1. 3. 2. Képletben a **jelzett** (izotópjával helyettesített) **atomot** tömegszámával jelöljük.

Vegyületek nevében a jelzett atomot úgy különböztetjük meg, hogy a jelzett atom neve után kerek zárójelben megadjuk az izotóp vegyjelét és tömegszámát. Amennyiben a (triviális) névben a jelzett atom neve nem szerepel, úgy ennek vegyjelét a név után írjuk.

Pl. : ${}^{32}\text{P}\text{Cl}_3$ foszfor(${}^{32}\text{P}$)-triklorid
 H^{36}Cl hidrogén-klorid(${}^{36}\text{Cl}$)
 ${}^{15}\text{N}\text{H}_3$ ammónia(${}^{15}\text{N}$)
 $\text{D}_2{}^{35}\text{S}\text{O}_4$ kén(${}^{35}\text{S}$)sav(${}^2\text{H}$)
 $\text{D}_2{}^{18}\text{O}_2$ deutérium-peroxid(${}^{18}\text{O}$)

Ha ez az írásmód félreértésre vezet, azt az egész csoportot fel kell tüntetni, amelyben a jelzett atom van.

Pl. : ${}^{15}\text{NO}_2\text{NH}_2$ nitramid(${}^{15}\text{NO}_2$)
 $\text{NO}_2{}^{15}\text{NH}_2$ nitramid(${}^{15}\text{NH}_2$)
 $\text{HOSO}_2{}^{35}\text{SH}$ tiokén(${}^{35}\text{SH}$)sav
 $\text{HO}_3\text{S}^{18}\text{O}-{}^{18}\text{OSO}_3\text{H}$ peroxo(${}^{18}\text{O}_2$)-dikénsav

A. 1. 4. AZ ALLOTROP MÓDOSULATOK ELNEVEZÉSE

Az elemek **allotrop módosulatainak** elnevezésére továbbra is használhatók a meghonosodott triviális nevek. Tudományos munkákban — amennyiben szükséges — az alábbi szisztematikus nevek használhatók :

Jel	Triviális név	Szisztematikus név
O ₂	(közönséges) oxigén	dioxid
O ₃	ózon	trioxid
P ₄	fehér- (sárga-) foszfor	tetrafoszfor
S ₈	λ-kén (gyűrűs szerkezetű)	ciklootakén vagy oktakén
S _n	μ-kén (láncszerkezetű)	katénapolikén vagy polikén

A polimorf módosulatok elnevezési szabályait l. az A. 8. fejezetben.

A. 2. A VEGYÜLETEK KÉPLETE ÉS NEVE

A. 2. 1. A KÉPLETEK ÍRÁSMÓDJA

A. 2. 1. 1. A tapasztalati képlet (a mólsúlytól függetlenül) a vegyület sztöchiometriai összetételét fejezi ki, s a legegyszerűbb képletnek megfelelően az elemek egymás mellé írt, indexszel ellátott jeléből áll. A tapasztalati képlet kiegészíthető a kristályszerkezet feltüntetésével (l. az A. 8. fejezetet).

A. 2. 1. 2. Önálló molekulákból álló vegyületekre általában a **molekulaképletet**, azaz a vegyület valódi mólsúlyának megfelelő képletet kell használni [pl. S₂Cl₂-t és H₄P₂O₆-ot (nem pedig SCl-t és H₂PO₃-at)].

Ha a mólsúly változik a hőmérséklettel, a legegyszerűbb képletet használjuk (pl. S-t, P-t és NO₂-t az S₈, P₄ és N₂O₄ helyett), ha nem egy adott körülmények között létező polimer módosulatról van szó.

A. 2. 1. 3. A szerkezeti képletben az atomok sorrendjét és térbeli elrendezését is feltüntetjük.

A. 2. 1. 4. A képletben mindig az **elektropozitív összetevő** (kation) áll az első helyen (pl. KCl, CaSO₄). Ha a vegyület egynél több elektropozitív vagy elektronegatív összetevőből áll, sorrendjük a képletben az A. 6. 3. 2. és az A. 6. 3. 3. szabálynak megfelelő legyen.

A. 2. 1. 5. Nemfémek két elemből álló (biner) vegyületében az összetevők nemzetközileg elfogadott sorrendje a következő :

B, Si, C, Sb, As, P, N, H, Te, Se, S, At, I, Br, Cl, O, F.

Pl. : NH_3 , H_2S , N_4S_4 , S_2Cl_2 , Cl_2O , OF_2 .

Három vagy több elemet tartalmazó vegyületek képletében a sorrend általában összhangban legyen azzal a sorrenddel, amellyel az atomok a molekulában vagy az ionban kötve vannak.

Pl. : $[\text{SCN}]^-$ (nem pedig $[\text{CNS}]^-$), HOCN (ciánsav), HNCO (izo-ciánsav), HONC (fulminsav).

A HNO_3 , HClO_4 , H_2SO_4 és hasonló képletek felírása nem egyezik meg ezzel a szabállyal, de — általános elterjedtségük folytán — ez a sorrend megtartható.

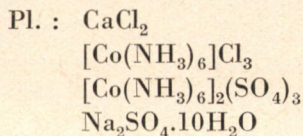
A. 2. 1. 6. Fémek egymás közötti vegyületei képletében az összetevőket a következő sorrendben kell elhelyezni :

Fr, Cs, Rb, K, Na, Li
 Ra, Ba, Sr, Ca, Mg, Be
 Lw, No, Md, Fm, Es, Cf, Bk, Cm, Am, Pu, Np, U, Pa,
 Th, Ac, Lu—La, Y, Sc
 Hf, Zr, Ti
 Ta, Nb, V
 W, Mo, Cr
 Re, Tc, Mn
 Pt, Ir, Os, Pd, Rh, Ru, Ni, Co, Fe
 Au, Ag, Cu
 Hg, Cd, Zn
 Tl, In, Ga, Al
 Pb, Sn, Ge
 Bi, Sb
 Po

A nemfémeket (az Sb kivételével) az A. 2. 1. 5. alatt közölt sorrendben kell feltüntetni.

A fenti sorrendtől csak akkor térjünk el, ha analóg szerkezetű vegyületeket hasonlítunk össze (pl. AgZn és AgMg).

A. 2. 1. 7. Az azonos atomok vagy atomcsoportok számát a képletben arab számmal jelöljük. A számot a vegyjel, ill. a zárójelbe tett csoport jobb alsó indexeként helyezük el. A kristályvíz és a lazán kötött molekulák számát a képletük elé helyezett arab számmal jelezzük.

A. 2. 2. A SZISZTEMATIKUS NEVEK

A szisztematikus (racionális) vegyületneveket úgy képezzük, hogy megnevezzük a vegyület összetevőit és ezek arányát. A vegyület nevében az elektropozitív összetevő áll az első helyen (az összetevők sorrendjére l. a későbbi szakaszokat is).

A. 2. 2. 1. Az **elektropozitív** (vagy az A. 2. 1. 5. szabály értelmében annak tekintett) **összetevő** neve változatlan marad.

A. 2. 2. 2. Ha az **elektronegatív összetevő egyatomos**, nevét az elem teljes, rövidített vagy latin nevéből (l. az A. 1. 1. 1. táblázatot) **-id** végződéssel képezzük. A rövidített vagy a latin névből képezett neveket l. az A. 2. 2. 1. táblázatban. A táblázat azokat a neveket is tartalmazza, amelyekben az elem nevének utolsó magánhangzója az **-id** végződés előtt megrövidül. Némfémek biner vegyületei nevében a második helyen álló elem neve végződik **-id-re**.

Pl. : nátrium-klorid, kalcium-szulfid, lítium-nitrid, arzén-szele-
 nid, kalcium-foszfid, nikkell-arszenid, alumínium-borid, vas-
 -karbid, bór-hidrid, hidrogén-klorid, szén-diszulfid, kén-
 -hexafluorid, klór-dioxid, oxigén-difluorid, szén-monoxid,
 szén-dioxid, dinitrogén-monoxid, jód-klorid.

A. 2. 2. 3. Minden **több atomos csoportot** elnevezés tekintetében komplexként kezelünk, és a jellegzetes vagy a központi atomhoz kapcsolódó atomokat, atomcsoportokat vagy molekulákat ligandumoknak nevezzük (l. az A. 7. fejezetet).

A. 2. 2. 4. Ha az **elektronegatív összetevő több atomos**, nevét a központi atom teljes, rövidített vagy latin nevéből **-át** végződéssel képezzük. Az elem rövidített nevéből általában akkor képezzük a központi atom nevét, ha az elem neve **-ium-ra** végződik. Néhány elem nevének utolsó magánhangzója az **-át** végződés előtt megrövidül (l. az A. 1. 1. 1. és az A. 2. 2. 1. táblázatot).

Pl. : nátrium-[hexahidroxo-antimonát(V)]
 nátrium-szulfát
 nátrium-[tetroxo-szulfát(VI)]

A. 2. 2. 1. táblázat

*Az elem rövidített vagy latin nevéből képzett egyatomos elektronegatív összetevő,
ill. komplex anion központi atomjának neve*

A z e l e m		
neve	neve egyatomos elektronegatív összetevőként	neve komplex anion központi atomjaként
alumínium		aluminát
arany		aurát
arzén	arzenid	arzenát
berillium		berillát
bór	borid	borát
bróm	bromid	bromát
cirkónium		cirkonát
deutérium	deuterid	
ezüst		argentát
foszfor	foszfid	foszfát
germánium	germanid	germanát
hafnium		hafnát
hidrogén	hidrid	
higany		merkurát
irídium		iridát
jód	jodid	jodát
kén	szulfid	szulfát
klór	klorid	klorát
króm		kromát
mangán		manganát
molibdén		molibdenát
nióbium		niobát
nitrogén	nitrid	nitrát
ólom		plumbát
ón		sztannát
oxigén	oxid	
ozmium		ozmát
palládium		palladát
platina		platinát
rénium		renát
réz		kuprát
ródiium		rodát
ruténium		rutenát
szelén	szelenid	szelenát

A z e l e m		
neve	neve egyatomos elektronegatív összetevőként	neve komplex anion központi atomjaként
szén	karbid	karbonát
szilícium	szilicid	szilikát
tallium		tallát
tantál		tantalát
technécium		technekát
tellúr	tellurid	tellurát
titán		titanát
tórium		torát
trícium	tritid	
urán		uranát
vanádium		vanadát
vas		ferrát
volfrám		volframát

Kivételes esetben a több atomos elektronegatív összetevő neve is *-id*-re vagy *-it*-re végződik (1. az A. 3. 2. 2. szabályt). Az anionos ligandumokat *-o* végződéssel kell jelölni. (A ligandumok jelölését l. az A. 7. fejezetben.)

Szigorúan véve minden olyan negatív csoportot, amely ként, foszfort stb. tartalmaz központi atomként, szulfátnak, foszfátnak stb.-nek kell nevezni, függetlenül a központi atom oxidációfokától, a ligandumok természetétől és számától. (Az oxidációfok jelölését l. az A. 2. 2. 5. szabályban.)

Pl. :

Képlet	Szisztematikus név	Rövidített* vagy triviális név
Na_2SO_4	nátrium-[tetroxo-szulfát(VI)]	nátrium-szulfát*
Na_2SO_3	nátrium-[trioxo-szulfát]	nátrium-szulfit
$\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$	nátrium-[trioxo-tio-szulfát]	nátrium-tioszulfát*
NaSO_3F	nátrium-[trioxo-fluoro-szulfát]	
Na_3PO_4	nátrium-[tetroxo-foszfát]	nátrium-foszfát*
$\text{Na}_3[\text{PS}_4]$	nátrium-[tetratio-foszfát]	
$\text{Na}[\text{PCl}_6]$	nátrium-[hexakloro-foszfát]	
$\text{K}[\text{PO}_2\text{F}_2]$	kálium-[dioxo-difluoro-foszfát]	
$\text{K}[\text{POCl}_2(\text{NH})]$	kálium-[oxo-dikloro-ímido-foszfát]	

Az általános használatnak megfelelően azonban a kémiai köznyelvben a szulfát az SO_4^{2-} -, a foszfát a PO_4^{3-} -, a nitrát az NO_3^- -csoportot jelenti.

A fenti szabály szerves ligandumot tartalmazó vegyületekre, pozitív és semleges komplexekre is alkalmazható (l. az A. 3. 1. és az A. 7. fejezetet).

A. 2. 2. 5. A sztöchiometriai arányokat az elemek neve elé helyezett görög számnevekkel fejezzük ki: *mono-*, *di-*, *tri-*, *tetra-*, *penta-*, *hexa-*, *hepta-*, *okta-*, *ennea-*, *deka-*, *hendeka-* és *dodeka-*. Az $\frac{1}{2}$ neve *hemi-*, a másfél neve *szeszki-*. Magánhangzó előtt az *-o* és *-a* végű számnevek utolsó betűje rendszerint kiesik (pl. pentoxid). A *mono-*számnév elhagyható. A 12-nél nagyobb számnevek helyett arab számokat használunk.

Ha az atomcsoport nevében már van számnév, akkor az egész atomcsoport többszörösét latin, ill. görög szorzószámnevekkel (*bisz-*, *trisz-*, *tetrakis-* stb.) fejezzük ki, és az atomcsoport nevét zárójelbe tesszük.

Pl. : N_2O	dinitrogén-oxid
NO_2	nitrogén-dioxid
N_2O_4	dinitrogén-tetroxid
N_2S_5	dinitrogén-pentaszulfid
S_2Cl_2	dikén-diklorid
Fe_3O_4	trivas-tetroxid
U_3O_8	triurán-oktoxid
MnO_2	mangán-dioxid
$\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$	trikalcium-diortofoszfát
$\text{Ca}[\text{PCL}_6]_2$	kalcium-bisz[hexakloro-foszfát]

Mint hogy számos anyag polimerizációfoka változik a hőmérséklettel, a halmazállapottal stb., rendszerint azt a nevet használjuk, amely az anyagnak a lehető legegyszerűbb képletén alapul, kivéve, ha fel kívánjuk hívni a figyelmet a polimerizációfokra.

Pl. : A nitrogén-dioxid név használható az NO_2 és az N_2O_4 egyensúlyban levő elegyére. Dinitrogén-tetroxidon az N_2O_4 -et értjük.

Változó vegyértékű alkatrészt tartalmazó vegyületek nevében a számnevek elhagyhatók, ha megadjuk a változó vegyértékű összetevő vegyértékét. A vegyértéket az elem neve után kerek zárójelbe írt római számmal jelöljük (ún. Stock-féle jelölés).

A negatív vegyértéket (oxidációfokot) a római szám elé tett — (mínusz) jellel kell jelölni. A nulla oxidációfok jele az arab nulla (0).

A vegyjelben a vegyértéket jobb felső római számú indexként tüntetjük fel.

Pl.: Fe^{III} , Mn^{VII} .

A Stock-féle jelölést kationokra és anionokra egyaránt lehet alkalmazni, de nem ajánlatos a használata nemfémek egymás közötti vegyületeiben.

Pl.: FeCl_2	vas(II)-klorid
FeCl_3	vas(III)-klorid
MnO_2	mangán(IV)-oxid
BaO_2	bárium(II)-peroxid
$\text{Pb}_2^{\text{II}}\text{Pb}^{\text{IV}}\text{O}_4$	diólom(II)-ólom(IV)-oxid vagy triólom-tetroxid
$\text{K}_4[\text{Ni}(\text{CN})_4]$	kálium-[tetraciano-nikkelát(0)]
$\text{K}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$	kálium-[hexaciano-ferrát(II)]
$\text{Na}_2[\text{Fe}(\text{CO})_4]$	nátrium-[tetrakarbonil-ferrát(—II)]

A. 2. 2. 6. A szisztematikus nevekben nem kell jelezni a sztöchiometriai arányokat, ha lényegében **állandó vegyértékű elemekről** van szó.

Pl.:	rövidített név	szisztematikus név
	nátrium-szulfát	nátrium-[tetroxo-szulfát(VI)]
	alumínium-szulfát	alumínium-[tetroxo-szulfát(VI)]
	kálium-[kloro-platinát(IV)]	kálium-[hexakloro-platinát(IV)]
	kálium-[ciano-ferrát(III)]	kálium-[hexaciano-ferrát(III)]
	foszfor-pentoxid	difoszfor-pentoxid
	kalcium-foszfát	trikalcium-bisz[tetroxo-foszfát]

A. 2. 3. A TRIVIÁLIS NEVEK

Egyes oxosavak (l. az A. 5. fejezetet) és az alábbi **hidrogén-vegyületek** triviális neve továbbra is használható:

NH_3	ammónia
H_2O	víz
$\text{H}_2\text{N}-\text{NH}_2$	hidrazin
B_2H_6	diborán

SiH_4	szilán	Si_2H_6	díszilán stb.
PH_3	foszfín	P_2H_4	difoszfín
AsH_3	arzin	As_2H_4	diarzin
SbH_3	sztibin		

A tudományos vonatkozástól mentes triviális nevek (pl. szóda, chilei salétrom, égetett mész stb.) továbbra is használhatók az alsó- és a középfokú tankönyvekben, valamint a műszaki és a népszerű irodalomban, de az elavult tudományos elnevezéseket (pl. kénsavas magnézia, méshidrát, szénsavas mész, ecetsavas timföld, cián-káli, réz-oxidul, kupro-oxid stb.) kerülni kell.

A. 3. AZ IONOK ÉS AZ ATOMCSOPORTOK (GYÖKÖK) NEVE

A. 3. 1. A KATIONOK

A. 3. 1. 1. Az egyatomos kationok nevét úgy képezzük, hogy az elem változatlan nevéhez, változó vegyértékű elem esetén a vegyértéke után az *-ion* vagy a *-kation* szót kapcsoljuk.

Pl. : Cu^+ réz(I)ion
 Cu^{2+} réz(II)ion
 I^+ jódkation

A. 3. 1. 2. A több atomos kationokat komplexeknek tekintjük, elnevezésüket l. az A. 7. fejezetben.

Pl. : $[\text{Al}(\text{H}_2\text{O})_6]^{3+}$ [hexakvo-alumínium]-ion
 $[\text{CoCl}(\text{NH}_3)_5]^{2+}$ [kloro-pentammin-kobalt(III)]-ion

Az A. 3. 3. 2. szabályban felsorolt csoportokból származó több atomos kationok nevét az A. 3. 1. 1. szabályban elmondottak szerint is képezhetjük.

Pl. : NO^+ nitrozilkation
 NO_2^+ nitrilkation
 UO_2^{2+} uranil(VI)ion vagy dioxo-urán(VI)-ion

A. 3. 1. 3. Több atomos anionból protonaddíció révén keletkező kation nevét úgy képezzük, hogy az anion latin nevének gyökét *-ónium* végződéssel látjuk el.

Pl. : $[\text{XH}_4]^+$ foszfónium-, arzónium-, sztibóniumion
 $[\text{XH}_3]^+$ oxónium-, szulfónium-, szelenónium-, telluróniumion
 $[\text{XH}_2]^+$ fluorónium-, jodóniumion

A H_3O^+ -iont, amely hidratált proton, **oxóniumion**nak nevezzük (pl. a $\text{H}_3\text{O}^+\text{ClO}_4^-$ oxónium-perklorát). A **hidrónium** nevet akkor kell alkalmazni, ha nem akarjuk a proton hidratációfokát kifejezni (pl. vizes oldatokban). Ha a hidratációfoknak nincs jelentősége, vagy a proton szolvatációfoka ismeretlen, a **hidrogénion** elnevezés használható.

Olyan definiált ionokat, mint a $[\text{CH}_3\text{OH}_2]^+$ - és a $[(\text{CH}_3)_2\text{OH}]^+$ -iont az oxóniumion származékaiként metil-, ill. dimetil-oxónium-ionnak kell nevezni.

A. 3. 1. 4. Az NH_4 -ion szisztematikus neve az A. 3. 1. 3. szabály szerint nitróniumion, de általános elterjedtsége miatt az ammóniumion név megtartható.

A. 3. 1. 5. A **nitrogénbázisokból** vagy egyéb **vegyületekből** protonaddícióval keletkező **kationok** nevét a nitrogénbázis vagy a vegyület nevéből általában *-ium* végződéssel képezzük.

Pl. : hidrazínium-, anilínium-, glicínium-, piridínium-, guanidínium-, imidazolínium-, dioxánium-, acetóniumion stb.

Az urónium, tiourónium neveket ne használjuk, mert képzésük ellentétben áll a fenti szabállyal.

Ha a **nitrogénbázis** neve *-amin*-ra végződik, a protonaddícióval keletkező kation helyettesített ammóniumionnak tekinthető. Nevét úgy képezzük, hogy a nitrogénbázis nevében az *-amin* végződést ammóniumionra változtatjuk.

Pl. : A hidroxil-aminből (HONH_2) protonaddícióval keletkező HONH_3^+ -kation neve hidroxil-ammónium-ion.

A. 3. 1. 6. Ha a kation protonnak **savakhoz** való addíciója révén keletkezik, nevét a savanion nevéből *-acídium* végződéssel képezzük, ha a savanion több atomos. Egyatomos savanionokra az A. 3. 1. 3. szabályt kell alkalmazni.

Pl. : H_2NO_3^+ nitrátacídiumion
 H_2NO_2^+ nitritacídiumion
 $\text{CH}_3\text{COOH}_2^+$ acetátacídiumion

A. 3. 1. 7. A protonaddícióval keletkező kationok nevében — amennyiben szükséges — a **töltést** a kation neve és az ion szó közé kerek zárójelbe tett arab számmal és + jellel tüntetjük fel.

Pl. : hidrazínium(1+)ion, etilén-diammónium(1+)-ion,
hidrazínium(2+)ion, etilén-diammónium(2+)-ion.

A. 3. 2. AZ ANIONOK

A. 3. 2. 1. Az **egyatomos anionok** nevét úgy képezzük, hogy az egyatomos elektronegatív összetevő nevéhez (l. az A. 2. 2. 2. szabályt) az **-ion** szót kapcsoljuk.

Pl. :	H ⁻	hidridion	O ²⁻	oxidion	N ³⁻	nitridion
	D ⁻	deuteridion	S ²⁻	szulfidion	P ³⁻	foszfidion
	F ⁻	fluoridion	Se ²⁻	szelenidion	As ³⁻	arzenidion
	Cl ⁻	kloridion	Te ²⁻	telluridion	Sb ³⁻	antimonidion
	Br ⁻	bromidion			B ³⁻	boridion
	I ⁻	jodidion			C ⁴⁻	karbidion
					Si ⁴⁻	szilicidion

Az elem változatlan nevéből és az ion szóból képzett elnevezés (pl. klórion) csak kristályszerkezeti vagy spektroszkópai munkákban használható.

A. 3. 2. 2. A **több atomos anionok** nevét úgy képezzük, hogy az elektronegatív csoport nevéhez az **-ion** szót kapcsoljuk (l. az A. 2. 2. 4. szabályt). A központi atom oxidációfokát a név után kerek zárójelbe tett római számmal jelezzük.

Pl. :	[Sb(OH) ₆] ⁻	[hexahidroxo-antimonát(V)]-ion
	[MnO ₄] ³⁻	[manganát(V)]ion
	[MnO ₄] ²⁻	[manganát(VI)]ion
	[MnO ₄] ⁻	[manganát(VII)]ion

Az alábbi több atomos anionok, a polisulfid- és a polihalogenidionok neve kivételként **-id**-re végződik :

OH ⁻	hidroxidion*
O ₂ ²⁻	peroxidion
O ₂ H ⁻	hidrogén-peroxid-ion
O ₂ ⁻	hiperoxidion
O ₃ ⁻	ozonidion
S ₂ ²⁻	diszulfidion
SH ⁻	hidrogén-szulfid-ion (nem hidroszulfidion)
I ₃ ⁻	trijodidion
HF ₂ ⁻	hidrogén-difluorid-ion
N ₃ ⁻	azidion
NH ₂ ⁻	amidion
NH ₂ ²⁻	imidion

* A hidroxil a semleges vagy pozitív töltésű HO-csoport, ill. gyök neve (l. az A. 3. 1. 2. és az A. 3. 3. 2. szabályt).

NHOH^-	hidroxil-amid-ion
N_2H_3^-	hidrazidion
CN^-	cianidion
SCN^-	rodanidion
C_2^{2-}	acetilidion

Az alább felsorolt anionok nevében az **oxigén** neve elhagyható, és **részaránya** a *hipo-*, *per-* stb. előtaggal jelölhető (l. az A. 5. fejezetet). Az *-it* végződést az alacsonyabb, az *-át* végződést a magasabb oxidációfok jelölésére kell használni.

NO_2^-	nitrition
$\text{N}_2\text{O}_2^{2-}$	hiponitrition
NOO_2^-	peroxo-nitrit-ion
PHO_3^{2-}	foszfition
$\text{P}_2\text{H}_2\text{O}_5^{2-}$	difoszfition (esetleg pirofoszfit)
PH_2O_2^-	hipofoszfition
AsO_3^{3-}	arzenition
SO_3^{2-}	szulfition
$\text{S}_2\text{O}_5^{2-}$	diszulfition (esetleg piroszulfít)
$\text{S}_2\text{O}_4^{2-}$	ditionition
$\text{S}_2\text{O}_2^{2-}$	tioszulfition
SeO_3^{2-}	szelenition
ClO_2^-	klorition
ClO^-	hipoklorition

(és ugyanígy a többi halogénre)

Az antimonit, tellurit, sztannit, plumbit, ferrit, manganit stb. elnevezés helyett a vegyület szerkezetének megfelelő (pl. kettős oxid) elnevezést kell használni (l. az A. 6. 5. fejezetet).

Pl. : $\text{Cu}(\text{CrO}_2)_2$ réz(II)-króm(III)-oxid (nem réz-kromit).

A. 3. 3. AZ ATOMCSOPORTOK (GYÖKÖK)

A. 3. 3. 1. Minden **atomcsoportot** (csoportot) a triviális név helyett képlettel vagy szisztematikus névvel kell elnevezni. A függelék táblázata minden fontosabb csoport nevét tartalmazza.

A. 3. 3. 2. Az alábbi — **oxigént** vagy **kalkogént** tartalmazó — *-il* végződésű csoportnevek megtarthatók :

HO	hidroxil
CO	karbonil
NO	nitrozil
NO ₂	nitril*
PO	foszforil
VO	vanadil
SO	szulfinil (tionil)**
SO ₂	szulfonil (szulfuril)**
S ₂ O ₅	piroszulfuril
SeO	szeleninil
SeO ₂	szelenonil
CrO ₂	kromil
UO ₂	uranil
NpO ₂	neptunil
PuO ₂	plutonil (hasonlóképpen a többi aktinidák esetében)
ClO	klorozil
ClO ₂	kloril
ClO ₃	perkloril (hasonlóan a többi halogén esetében)

A bizmutil és antimonil elnevezést ne használjuk. A BiO- és SbO-csoportokat tartalmazó vegyületeket (pl. a BiOCl-t) oxid-halogenidekként kell elnevezni (l. az A. 6. 4. fejezetet).

Az oxigén helyett más **kalkogént** tartalmazó csoportot *tio-*, *szeleno-* stb. előtag hozzákapcsolásával jelöljük meg.

Pl. : PS	tiofoszforil
CSe	szelenokarbonil

A fent felsorolt csoportok mindig a vegyület pozitív összetevői.

Pl. : COCl ₂	karbonil-klorid
NOS	nitrozil-szulfid
PON	foszforil-nitrid
PSCl ₃	tiofoszforil-klorid
POCl	foszforil(III)-klorid
NO ₂ HS ₂ O ₇	nitril-hidrogén-diszulfát
S ₂ O ₅ ClF	piroszulfuril-klorid-fluorid
SO ₂ (N ₃) ₂	szulfonil-azid
SO ₂ NH	szulfonil-imid
IO ₂ F	jodil-fluorid

* A nitroxil név nem használható erre a csoportra, mert a nitroxilsav név még használatban van a H₂NO₂-re.

** A tionil és szulfuril elnevezést csak a halogenidek származékaira alkalmazzuk.

A központi elem oxidációfokát zárójelbe tett római számmal jelezzük. Pl. az UO_2 -csoport UO_2^{2+} -iont és UO_2^+ -iont alkothat, nevük uranil(VI)ion, ill. uranil(V)ion. Hasonlóan a VO-csoport vanadil(V)-, vanadil(IV)- és vanadil(III)iont alkothat.

- A. 3. 3. 3. Ugyanannak az atomcsoportnak különböző neve lehet a szervetlen és a szerves kémiában (l. a függelék táblázatát).
- A. 3. 3. 4. A kénsav OH-csoportjának helyettesítésével keletkező vegyület neve **X-o-kénsav** (nem X-szulfonsav).

Pl. :

	helyes elnevezés	helytelen elnevezés
FSO_3H	fluoro-kénsav	fluor-szulfonsav
ClSO_3H	kloro-kénsav	klór-szulfonsav
$\text{NH}_2\text{SO}_3\text{H}$	amido-kénsav	amino-szulfonsav
$\text{NH}(\text{SO}_3\text{H})_2$	imido-dikénsav	imino-szulfonsav
$\text{N}(\text{SO}_3\text{H})_3$	nitrido-trikénsav	nitril-triszulfonsav

A. 4. VÁLTOZÓ ÖSSZETÉTELŰ KRISTÁLYOS FÁZISOK

Izomorf helyettesítés, interszticiális és egyéb nem sztöchiometriai vegyületek (bertollidák)

- A. 4. 1. A sztöchiometriai aránytól való eltérést a változó összetételű vegyületek szisztematikus neve után kerek zárójelben kell megadni.

Pl. : vas(II)-szulfid (vashiánnyal)
molibdén-karbid (szénfelesleggel)

Az **ásványnevek** csak a szerkezet és nem a vegyi összetétel megadására használhatók (l. az A. 6. 5. 2. szabályt).

Pl. : A kalcit meghatározott ásványt jelent, nem pedig a kalcium-karbonát összetételű vegyületet.

- A. 4. 2. A **bertollidákat** a képlet elé vagy fölé helyezett körülbelül (\sim) jellel kell jelölni.

Pl. : $\sim\text{FeS}$, $\text{Cu}\tilde{\text{Zn}}$, $\sim\text{FeS}$ (vashiánnyal).

- A. 4. 3. Ha az összetétel **helyettesítés** miatt változik meg, a helyettesítő atomokat vagy atomcsoportokat vesszővel elválasztva kerek zárójelbe kell tenni.

Pl. : K(Br,Cl)	(a KBr-től a KCl-ig terjed a homogenitás)
(Ni,Cu)	(a tiszta Ni-től a tiszta Cu-ig terjed a homogenitás)
(Li ₂ ,Mg)Cl ₂	(a LiCl-től a MgCl ₂ -ig terjed a homogenitás, de minden két Li ⁺ -ionnak egy Mg ²⁺ -ionnal való helyettesítésekor egy üres hely keletkezik)
(Mg ₃ ,Al ₂)Al ₆ O ₁₂	(a homogenitás a MgAl ₂ O ₄ -tól az Al ₂ O ₃ -ig terjed)

A. 4. 4. A bertollidák képletében a sztöchiometriai arányt jelző számokat x változó helyettesíti. Ha x csak kis értékeket vehet fel, helyette ε -t írunk.

Pl. : Ni _x Cu _{1-x}	(Ni,Cu)
KBr _x Cl _{1-x}	K(Br,Cl)
Li _{2x} Mg _{1-x} Cl ₂	(Li ₂ ,Mg)Cl ₂
Mg _{3x} Al _{2(1-x)} Al ₆ O ₁₂	(MgAl ₂ O ₄ ,Al ₂ O ₃)
Ag _{5±x} Cd _{8∓x}	(Ag—Cd)-rendszer γ -fázisa
Fe _{1-x} Sb	
Fe _{1-x} O	
Fe _{1-x} S	
Cu _{2-x} O	
PdH _x	(hidrogéngáz szilárd oldata palládiumban)
M(H ₂ O) _x	(változó mennyiségű vizet tartalmazó M fázis)

x számértékét vagy a képlet után adjuk meg kerek zárójelben, vagy pedig az indexben tüntetjük fel. Az utóbbi esetben azonban a kivonást, összeadást, ill. szorzást csak jelöljük, de nem végezzük el.

Pl. : Li _{4-x} Fe _{3x} Ti _{2(1-x)} O ₆	($x = 0,35$)
Li _{4-0,35} Fe _{3·0,35} Ti _{2(1-0,35)} O ₆	
(nem Li _{3,65} Fe _{1,05} Ti _{1,30} O ₆)	

A. 5. A SAVAK

A. 5. 1. A BINER ÉS PSZEUDBINER SAVAK

A. 5. 1. 1. Az egyatomos anionokat tartalmazó savakat (l. az A. 3. 2. 1. szabályt) a hidrogén biner vegyületeiként kell elnevezni.

Pl. : hidrogén-klorid, hidrogén-jodid, hidrogén-szulfid.

A HN_3 szisztematikus neve hidrogén-azid.

- A. 5. 1. 2.** Az olyan **több atomos aniont tartalmazó savat**, amelynek neve az A 3. 2. 2. szabály szerint *-id*-re végződik, elnevezés szempontjából a hidrogén pszeudobiner vegyületének kell tekinteni. Elnevezése az A. 5. 1. 1. szabályban elmondottak szerint történik.

Pl. : hidrogén-cianid, hidrogén-peroxid.

A. 5. 2. A TÖBB ATOMOS ANIONT TARTALMAZÓ SAVAK

- A. 5. 2. 1.** A **több atomos aniont tartalmazó savakat** elnevezés szempontjából **komplexeknek** tekintjük, és szisztematikus nevüket az A. 7. fejezet szabályai szerint képezzük.

Pl. : H_2SO_4	hidrogén-[tetroxo-szulfát(VI)]
HNO_3	hidrogén-[trioxo-nitrát(V)]
HNO_2	hidrogén-[dioxo-nitrát(III)]
H_3PO_4	hidrogén-[tetroxo-foszfát(V)]
HClO	hidrogén-[oxo-klorát(I)]
HClO_3	hidrogén-[trioxo-klorát(V)]
$\text{H}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$	hidrogén-[hexaciano-ferrát(II)]
HAuCl_4	hidrogén-[tetrakloro-aurát(III)]

- A. 5. 2. 2.** Az A. 5. 2. 1. táblázatban felsorolt **oxosavakat** (vagyis azokat, amelyeknek anionja oxigént tartalmaz) a szisztematikus név helyett úgy is elnevezhetjük, hogy az anion központi atomjának nevéhez a *-sav* szót kapcsoljuk (triviális név).

Pl. : foszforsav, kénsav, klórsav.

Az oxosavak nevében az alacsonyabb oxidációfokot jelző *-es*, *-os* képző csak az A. 3. 2. 2. szabályban felsorolt anionokat tartalmazó savak nevében használható.

A központi atom alacsonyabb, ill. magasabb oxidációfokát jelző *hipo-*, ill. *per-*, valamint a víztartalom különbségét jelző *orto-* és *meta-* előtag csak az A. 5. 2. 1. táblázatban felsorolt esetekben használható.

A két molekula ortosavból egy molekula víz kilépésével keletkező savat **izo-polisavnak** kell tekinteni (l. az A. 7. 5. szabályt). Az eddig használt pirosav elnevezést legfeljebb csak az A. 5. 2. 1. táblázatban megjelölt négy esetben használjuk.

Az ortoperjódsavból és az ortotellúrsavból vízelvonással származtatott savak elnevezésére szisztematikussá nevüket kell használni.

Pl. : HIO_4 hidrogén-[tetroxo-jodát(VII)].

A. 5. 2. 1. táblázat

Az oxosavak és egyes tio- és peroxoszármazékaik megtartható triviális neve

(l. az A. 5. 2. 3. és az A. 5. 2. 4. szabályt)

H_3BO_3	ortobórsav
$(\text{HBO}_2)_n$	metabórsavak
$(\text{HBO}_2)_3$	trimetabórsav
$\text{H}_4\text{B}_2\text{O}_4$	hipobórsav
H_2CO_3	szénsav
HOCN	ciánsav
HNCO	ízo-ciánsav
HONC	fulminsav
H_4SiO_4	ortokovasav
$(\text{H}_2\text{SiO}_3)_n$	metakovasavak
HNO_3	salétromsav
HNO_4	peroxo-salétromsav
HNO_2	salétromossav
HOONO	peroxo-salétromossav
H_2NO_2	*hidrogén-[dioxo-nitrát(II)] (nitroxilsav)
$\text{H}_2\text{N}_2\text{O}_2$	hiposalétromossav
H_3PO_4	(orto)foszforsav
$\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_7$	difoszforsav (esetleg pirofoszforsav)
$\text{H}_5\text{P}_3\text{O}_{10}$	trifoszforsav
$\text{H}_{n+2}\text{P}_n\text{O}_{3n+1}$	polifoszforsavak
$(\text{HPO}_3)_n$	metafoszforsavak
$(\text{HPO}_3)_3$	trimetafoszforsav
$(\text{HPO}_3)_4$	tetrametafoszforsav
H_3PO_5	peroxo-foszforsav
$\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_8$	peroxo-difoszforsav
$(\text{HO})_2\text{OP—PO}(\text{OH})_2$	hipofoszforsav
$(\text{HO})_2\text{P—O—PO}(\text{OH})_2$	difoszfor(III,V)sav
H_2PHO_3	foszforossav
$\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_5$	difoszforossav (esetleg pirofoszforossav)
HPH_2O_2	hipofoszforossav
H_3AsO_4	arzénsav

* A csillaggal jelölt vegyületekre a zárójelbe tett triviális név helyett a szisztematikussá név használata ajánlatos.

H_3AsO_3	arzénessav
$HSb(OH)_6$	hexahidroxo-antimonsav
H_2SO_4	kénsav
$H_2S_2O_7$	dikénsav (esetleg pirokénsav)
H_2SO_5	peroxo-kénsav
$H_2S_2O_8$	peroxo-dikénsav
$H_2S_2O_3$	tiokénsav
$H_2S_2O_6$	ditionsav
H_2SO_3	kénessav
$H_2S_2O_5$	dikénessav (esetleg pirokénessav)
$H_2S_2O_2$	tiokénessav
$H_2S_2O_4$	ditionossav
H_2SO_2	szulfoxilsav
$H_2S_xO_6$ ($x = 3, 4 \dots$)	politionsavak
H_2SeO_4	szelénsav
H_2SeO_3	szelénessav
H_6TeO_6	(orto)tellúrsav
H_2CrO_4	krómsav
$H_2Cr_2O_7$	dikrómsav
$HClO_4$	perklórsav
$HClO_3$	klórsav
$HClO_2$	klórossav
$HClO$	hipoklórossav
$HBrO_3$	brómsav
$HBrO_2$	brómossav
$HBrO$	hipobrómosav
H_5IO_6	(orto)perjódsv
HIO_3	jódsv
HIO	hipojódsv
$HMnO_4$	mangán(VII)sav (permangánsav)
H_2MnO_4	mangán(VI)sav (mangánsav)
$HTcO_4$	*hidrogén-[tetroxo-technekát(VII)] (pertechnéciumsv)
H_2TcO_4	*hidrogén-[tetroxo-technekát(VI)] (technéciumsv)
$HReO_4$	*hidrogén-[tetroxo-renát(VII)] (perréniumsv)
H_2ReO_4	*hidrogén-[tetroxo-renát(VI)] (réniumsv)

* A csillaggal jelölt vegyületekre a zárójelbe tett triviális név helyett a szisztematikus név használata ajánlatos.

Az olyan savaknak, amelyeknek csak egyes sóik ismeretesek (pl. HNO_3 , $\text{H}_2\text{N}_2\text{O}_3$, $\text{H}_2\text{N}_2\text{O}_4$), nem adható triviális név. Nevük tehát hidrogén-[oxo-nitrát(I)], hidrogén-[trioxo-dinitrát(II)], ill. hidrogén-[tetroxo-dinitrát(III)]. A germániumsav, ónsav, antimonsav, bizmutsav, vanádiumsav, nióbiumsav, tantálsav, tellúrsav, molibdénsav, volfrámsav és uránsav nevek megtarthatók a bizonytalan víztartalmú és polimerizációfokú anyagokra.

- A. 5. 2. 3.** Triviális savnevekben *peroxo*- előtaggal kell jelölni, ha az O-t —O—O— helyettesíti (l. az A. 5. 2. 1. táblázatot és az A. 7. 3. 2. szabályt).
- A. 5. 2. 4.** A **tiosavak** elnevezése úgy történik, hogy azon oxosav neve elé, amelyből az oxigénnek kénnel való helyettesítésével keletkezik, a *tio*- előtagot kapcsoljuk. A kénatomok számát görög számnevekkel kell jelölni (l. az A. 7. 3. 2. szabályt is).

Pl. : $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_2$	tiokénessav
$\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_3$	tiokénsav
HSCN	tiociánsav
$\text{H}_3\text{PO}_3\text{S}$	tiofoszforsav
$\text{H}_3\text{PO}_2\text{S}_2$	ditiofoszforsav
H_2CS_3	tritioszénsav
H_3AsS_3	tritioarzénessav
H_3AsS_4	tetratioarzénsav

A *szeno*- és *telluro*- előtagok hasonló módon használhatók.

- A. 5. 2. 5.** **Ligandumként** oxigén vagy kén helyett más atomot (pl. klórt) vagy **atomcsoportot** tartalmazó savakat az A. 7. fejezet szabályai szerint kell elnevezni.

Pl. : HAuCl_4	hidrogén-[tetrakloro-aurát(III)]
H_2PtCl_4	hidrogén-[tetrakloro-platinát(II)]
H_2PtCl_6	hidrogén-[hexakloro-platinát(IV)]
$\text{H}_4\text{Fe}(\text{CN})_6$	hidrogén-[hexaciano-ferrát(II)]
$\text{H}[\text{PHO}_2\text{F}]$	hidrogén-[hidrido-dioxo-fluoro-foszfát]
HPF_6	hidrogén-[hexafluoro-foszfát]
H_2SiF_6	hidrogén-[hexafluoro-szilikát]
H_2SnCl_6	hidrogén-[hexakloro-sztannát(IV)]
HBF_4	hidrogén-[tetrafluoro-borát]
$\text{H}[\text{B}(\text{OH})_2\text{F}_2]$	hidrogén-[dihidroxo-difluoro-borát]
$\text{H}[\text{B}(\text{C}_6\text{H}_5)_4]$	hidrogén-[tetrafenil-borát]

A. 5. 3. A SAVAK FUNKCIÓS SZÁRMAZÉKAI

A. 5. 3. 1. A **savhalogenidek** nevét — ha a savcsoportnak külön neve van — úgy képezzük, hogy a savcsoport nevéhez a halogénion nevét kapcsoljuk.

Pl. : szulfuril-klorid
foszforil-klorid

Ha a savcsoportnak nincs külön neve, a savhalogenideket az A. 6. 4. szabály szerint oxid-halogenidekként kell elnevezni.

Pl. : MoO_2Cl_2 molibdén-dioxid-diklorid

A. 5. 3. 2. A **savanhidrideket** oxidokként kell elnevezni.

Pl. : N_2O_5 dinitrogén-pentoxid
(nem salétromsavanhidrid)

A. 5. 3. 3. A **szervetlen savak észtereit** elnevezés szempontjából sóknak kell tekinteni (l. az A. 6. fejezetet).

Pl. : $(\text{CH}_3)_2\text{SO}_4$ dimetil-szulfát
 $(\text{C}_2\text{H}_5)_2\text{HPO}_4$ dietil-hidrogén-foszfát
 $(\text{CH}_3)_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$ tetrametil-[hexaciano-ferrát(II)]
 $[\text{Fe}(\text{CN})_2(\text{CH}_3\text{NC})_4]$ [diciano-tetrakisz(metil-izo-cianid)-vas(II)]

A. 5. 3. 4. A **savamidok** elnevezése úgy történik, hogy az *-amid* szót a savcsoport neve után kapcsoljuk.

Pl. : $\text{SO}_2(\text{NH}_2)_2$ szulfonil-diamid
 $\text{PO}(\text{NH}_2)_3$ foszforil-triamid

Ha a sav nem minden hidroxilcsoportját helyettesíti NH_2 -csoport, a sav neve elé az *amido-* szót kapcsoljuk.

Pl. : $\text{NH}_2\text{SO}_3\text{H}$ amido-kénsav (nem szulfamid)
 $\text{NH}_2\text{PO}(\text{OH})_2$ amido-foszforsav (nem foszfamid)
 $(\text{NH}_2)_2\text{PO}(\text{OH})$ diamido-foszforsav

A. 5. 3. 5. Az egyatomos elektronegatív alkotóként szereplő **nitrogéncsoport** neve **nitrid** (nem nitril).

Pl. : $(\text{PNCl}_2)_3$ foszfor-nitrid-diklorid
(nem foszfor-nitril-diklorid)

A. 6. A SÓK ÉS A SÓSZERŰ VEGYÜLETEK

A. 6. 1. AZ EGYSZERŰ SÓK

Az egyszerű sók nevét összetevőik nevéből az A. 2. fejezet szabályai szerint kell képezni.

Az egyes csoportok megengedett triviális (l. az A. 3. fejezetet) vagy rövidített neve is használható.

A. 6. 2. SAVAS HIDROGÉNT TARTALMAZÓ SÓK (SAVANYÚ SÓK)*

A só nevében az ionos kötésű (helyettesíthető) hidrogént közvetlenül az anion neve elé tett hidrogén szó jelöli.

Pl. : NaHCO_3 nátrium-hidrogén-[trioxo-karbonát]
 vagy nátrium-hidrogén-karbonát
 NaH_2PO_4 nátrium-dihidrogén-[tetroxo-foszfát]
 vagy nátrium-dihidrogén-foszfát

A nem savas hidrogént a só nevében külön nem kell jelölni, ha az anion triviális neve magában foglalja.

Pl. : $\text{Na}_2(\text{PHO}_3)$ nátrium-foszfít

A. 6. 3. A KETTŐS, HÁRMAS STB. SÓK

A. 6. 3. 1. A képletben és a só nevében valamennyi kation megelőzi az anionokat, elnevezésükre az A. 2. fejezet szabályai az irányadók.

A. 6. 3. 2. A kationokat (a hidratáltakat is) — a hidrogén kivételével — növekvő vegyértékük szerint kell feltüntetni.

A hidrogénkationt (l. az A. 6. 2. fejezetet) a kationok között utoljára kell felsorolni.

Az azonos vegyértékű kationokat csökkenő rendszámuk szerint kell felsorolni, egyatomos kationok megelőzik a több atomosokat (pl. az ammóniumot).

A kation hidratációfokát az ion neve elé tett *akvo-* szóval és görög számnévvel jelöljük (pl. hexakvo-, pentakvo-).

A komplex ionokat a velük egyenlő vegyértékű egyszerű ionok neve után kell felsorolni.

* A bázisos sókról l. az A. 6. 4. fejezetet.

Pl. : KMgF_3	kálium-magnézium-fluorid
$\text{TlNa}(\text{NO}_3)_2$	tallium(I)-nátrium-nitrát
KNaCO_3	kálium-nátrium-karbonát
$\text{NH}_4\text{MgPO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$	ammónium-magnézium-foszfát—6.víz
$\text{NaZn}(\text{UO}_2)_3(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_9 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$	nátrium-cink-triuranil-acetát— 6.víz
$\text{Na}[\text{Zn}(\text{H}_2\text{O})_6](\text{UO}_2)_3(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_9$	nátrium-[hexakvo-cink]-triuranil-acetát
$\text{NaNH}_4\text{HPO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$	nátrium-ammónium-hidrogén-foszfát— 4.víz

A. 6. 3. 3. Az anionokat az alábbi sorrendben kell felsorolni :

1. H^- , O^{2-} , OH^- .
2. Az egyatomos szervetlen anionokat (a H^- és O^{2-} kivételével) az A. 2. 1. 5. szabályban megadott sorrendben.
3. A több atomos szervetlen anionokat (OH^- kivételével) növekvő atomszámuk szerint, azonos atomszámú anionokat a központi atom csökkenő rendszáma szerint kell felsorolni (pl. CO_3^{2-} , CrO_4^{2-} , ill. CrO_4^{2-} , SO_4^{2-} sorrendben).
4. A szerves anionokat ábécérendben.

Az anionban levő, **nem ionos kötésű hidrogént** az anion szisztematikus nevében **hidrido** szóval jelöljük (l. az A. 7. 3. 2. szabályt). Ha azonban az anion megengedett triviális neve magában foglalja, nem jelöljük külön (l. az A. 6. 2. szabályt).

Pl. : $\text{NaH}(\text{PHO}_3)$
nátrium-hidrogén-[hidrido-trioxo-foszfát(III)]
vagy nátrium-hidrogén-foszfát

A. 6. 3. 4. A sók nevében nem szükséges valamennyi **anion sztöchiometriai arányának** jelölése, ha valamennyi kation vegyértéke állandó vagy jelölve van. A több atomos anionok esetén a vegyület nevében szorzószámneveket kell használni.

Pl. : $\text{NaCl} \cdot \text{NaF} \cdot 2\text{Na}_2\text{SO}_4$ vagy $\text{Na}_6\text{ClF}(\text{SO}_4)_2$
(hexa)nátrium-klorid-fluorid-(bisz)szulfát
 $\text{Ca}_5\text{F}(\text{PO}_4)_3$
(penta)kalcium-fluorid-(trisz)foszfát

A. 6. 4. AZ OXID- ÉS HIDROXIDSÓK

A. 6. 4. 1. Az O^{2-} - és OH^- -anionokat tartalmazó sókat elnevezés szempontjából **kettős sóknak** kell tekinteni (l. az A. 6. 3. fejezetet).

- A. 6. 4. 2.** Az O^{2-} -csoport neve **oxid**, az OH^{-} -csoporté **hidroxid** (az oxo-, ill. hidroxid- elnevezést kerülni kell).

Pl. : $Mg(OH)Cl$	magnézium-hidroxid-klorid
$BiOCl$	bizmut-oxid-klorid
$LaOF$	lantán-oxid-fluorid
$VOSO_4$	vanádium(IV)-oxid-szulfát
$CuCl_2 \cdot 3Cu(OH)_2$	diréz-trihidroxid-klorid
vagy	
$Cu_2(OH)_3Cl$	
$ZrOCl_2 \cdot 8H_2O$	cirkónium-oxid-(dí)klorid—8. víz

A. 6. 5. A KETTŐS OXIDOK ÉS HIDROXIDOK

- A. 6. 5. 1.** A kettős oxidokban és hidroxidokban a fémeket ugyanolyan sorrendben kell megnevezni, mint a kettős sókban (l. az A. 6. 3. 2. szabályt).

A kevert oxidok, ill. kevert hidroxidok elnevezés nem használható.

- A. 6. 5. 2.** A szerkezeti típus vagy ásványnév a vegyület neve után zárójelben megadható (l. az A. 4. 1. fejezetet).

Pl. : $NaNbO_3$	nátrium-nióbium-trioxid	(<i>perovszkittípus</i>)
$MgTiO_3$	magnézium-titán-trioxid	(<i>ilmenittípus</i>)
$FeTiO_3$	vas(II)-titán-trioxid	(<i>ilmenit</i>)
$CaTiO_3$	kalcium-titán-trioxid	(<i>perovszkit</i>)
	(nem kalcium-titanát)	

- A. 6. 5. 3.** Ha a szerkezetben kationok és oxo-, ill. hidroxoanionok vannak, a vegyület nevét a komplexek elnevezési szabályai szerint kell képezni (l. az A. 7. fejezetet).

Pl. : $Ca_3[Al(OH)_6]_2$ (tri)kalcium-bisz[hexahidroxo-aluminát]

A. 6. 6. A BÁZISOK

- A. 6. 6. 1.** A bázisos sajátságú oxidokat a sókra vonatkozó szabályok szerint kell elnevezni (l. az A. 6. 1. szabályt és az A. 2. fejezetet).

Pl. : kalcium-oxid, vas(III)-oxid.

- A. 6. 6. 2.** A bázisos sajátságú hidroxidokat az A. 2. fejezet szabályai szerint kell elnevezni.

Pl. : nátrium-hidroxid, kalcium-hidroxid, vas(III)-hidroxid.

A. 7. A KOORDINÁCIÓS VEGYÜLETEK

A. 7. 1. A KOMPLEX VEGYÜLETEK KÉPLETE

A. 7. 1. 1. A komplex csoport képletében az **összetevők sorrendje** a következő : központi atom, anionos, semleges és kationos ligandumok az A. 6. 3. 3. és az A. 7. 1. 4. szabályban megadott sorrend szerint. A komplex csoport képlete szögletes zárójelbe kerül.

A. 7. 1. 2. A **központi atom oxidációfokát** zárójelbe tett római számmal jelöljük (l. az A. 2. 2. 5. szabályt).

Az összetevők arányát az A. 2. 2. 5. szabály szerint görög számnevekkel adjuk meg.

A. 7. 1. 3. Az **anionos ligandumok** sorrendjét l. az A. 6. 3. 3. szabályban.

A. 7. 1. 4. A **semleges és kationos ligandumokat** az alábbi sorrendben kell felsorolni :

1. Víz, ammónia.
2. A többi szervetlen ligandum az A. 2. 1. 5. szabály szerinti sorrendben.
3. A szerves ligandumok ábécérendben.

A. 7. 2. A KOMPLEXEK ELNEVEZÉSE

A. 7. 2. 1. A **komplex ionok** nevében a központi atom neve a ligandumoké után következik.

A. 7. 2. 2. A **komplex (semleges) molekulákban és kationokban** a központi atom neve változatlan.

Pl. : $[\text{Ru}(\text{HSO}_3)_2(\text{NH}_3)_4]$
 [bisz(hidrogén-szulfito)-tetrammin-ruténium(II)]
 $[\text{CoN}_3(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$
 [azido-pentammin-kobalt(III)]-szulfát

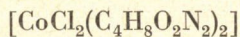
A. 7. 2. 3. A **komplex anionok** nevében a központi atom **-át** végződést kap. (l. az A. 2. 2. 3., A. 2. 2. 4. és A. 3. 2. 2. szabályt).

Pl. : $\text{Li}[\text{AlH}_4]$
 lítium-[tetrahidrido-aluminát]
 $\text{Na}_3[\text{Ag}(\text{S}_2\text{O}_3)_2]$
 nátrium-[bisztioszulfáto-argentát(I)]

A. 7. 3. A LIGANDUMOK ELNEVEZÉSE

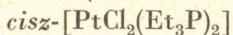
A. 7. 3. 1. A kationos és semleges ligandumok nevében a koordinált kation vagy molekula neve változatlan marad. A kivételt képező víz és ammónia elnevezése *akvo*, ill. *ammin*.

Pl. :

[dikloro-bisz(dimetil-glioxim)-kobalt(II)]

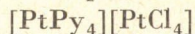
(l. a nikkelszármazékot is a 39. oldalon)

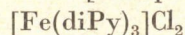
cisz-[dikloro-bisz(trietil-foszfín)-platina(II)]

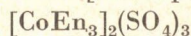
[dikloro-bisz(metil-amin)-réz(II)]

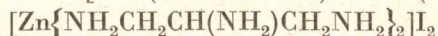
[tetrapiridin-platina(II)]-[tetrakloro-platinát(II)]

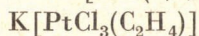
[triszdipiridil-vas(II)]-klorid

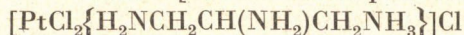
[trisz(etilén-diamin)-kobalt(III)]-szulfát

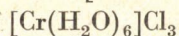
[bisz(1,2,3-triamino-propán)-cink]-jodid

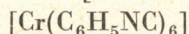
kálium-[trikloro-etilén-platinát(II)]

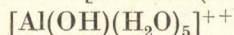
[dikloro-(2,3-diamino-propil)-ammónium-platina(II)]-klorid

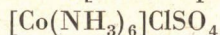
[hexakvo-króm(III)]-klorid vagy [hexakvo-króm]-triklorid

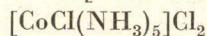
[hexakisz(fenil-izo-cianid)-króm]

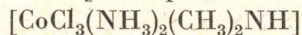
[hidroxo-pentakvo-alumínium]-ion

[hexammin-kobalt(III)]-klorid-szulfát

[kloro-pentammin-kobalt(III)]-klorid

[trikloro-diammin-(dimetil-amin)-kobalt(III)]

Az NO-, NS-, CO- és CS-csoportokat, ha közvetlenül fématomhoz kapcsolódnak, *nitrozil*-, *tionitrozil*-, *karbonil*- és *tiokarbonilcsoportoknak* nevezzük. Az oxidációfok kiszámításában ezeket a csoportokat — ha nincs kimutatott töltésük — semlegeseknek tekintjük.

- Pl. : $\text{Na}_2[\text{Fe}(\text{CN})_5\text{NO}]$
 nátrium-[pentaciano-nitrozil-ferrát(III)]
 $\text{K}_3[\text{Fe}(\text{CN})_5\text{CO}]$
 trikálium-[pentaciano-karbonil-ferrát(II)]
 $\text{K}[\text{Co}(\text{CN})(\text{CO})_2(\text{NO})]$
 kálium-[ciano-dikarbonil-nitrozil-kobaltát(0)]
 $\text{Na}[\text{Co}(\text{CO})_4]$
 nátrium-[tetrakarbonil-kobaltát(-I)]
 $\text{H}[\text{Co}(\text{CO})_4]$
 hidrogén-[tetrakarbonil-kobaltát(-I)]
 $[\text{Ni}(\text{CO})_2(\text{Ph}_3\text{P})_2]$
 [dikarbonil-bisz(trifenil-foszfin)-nikkel]
 $[\text{FeEn}_3][\text{Fe}(\text{CO})_4]$
 [trisz(etilén-diamin)-vas(II)]-[tetrakarbonil-ferrát(-II)]
 $\text{Mn}_2(\text{CO})_{10}$ dekakarbonil-dimangán
 vagy
 $[(\text{CO})_5\text{Mn}-\text{Mn}(\text{CO})_5]$ [bisz(pentakarbonil-mangán)]

A. 7. 3. 2. Az anionos ligandumok nevét úgy képezzük, hogy az anion nevéhez *-o* végződést kapcsolunk.

- Pl. : $\text{Na}[\text{BH}_4]$
 nátrium-[tetrahidrido-borát]
 $\text{K}_2[\text{OsNCl}_5]$
 kálium-[nitrido-pentakloro-ozmát(VI)]
 $[\text{CoN}_3(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$
 [azido-pentammin-kobalt(III)]-szulfát
 $\text{NH}_4[\text{Cr}(\text{SCN})_4(\text{NH}_3)_2]$
 ammónium-[tetratiocianáto-diammin-kromát(III)]
 vagy
 ammónium-[tetrarodano-diammin-kromát(III)]

Kivételt az alább felsorolt anionok neve képez :

	anion	anionos ligandum
F^-	fluorid	fluoro-
Cl^-	klorid	kloro-
Br^-	bromid	bromo-
I^-	jodid	jodo-
O^{2-}	oxid	oxo-
OH^-	hidroxid	hidroxo-
O_2^{2-}	peroxid	peroxo-
S^{2-}	szulfid	tio-
(de S_2^{2-})	diszulfid	diszulfido-)

HS ⁻	hidrogén-szulfid	tiolo-
CN ⁻	cianid	ciano-
SCN ⁻	rodanid	rodano-

Pl. : K[AgF₄]
 kálium-[tetrafluoro-argentát(III)]

K₂[NiF₆]
 kálium-[hexafluoro-nikkelát(IV)]

Ba[BrF₄]₂
 bárium-[tetrafluoro-bromát(III)]

Na[AlCl₄]
 nátrium-[tetrakloro-aluminát]

Cs[ICl₄]
 cézium-[tetrakloro-jodát(III)]

K[Au(OH)₄]
 kálium-[tetrahydroxo-aurát(III)]

K[CrOF₄]
 kálium-[oxo-tetrafluoro-kromát(V)]

K₂[Cr(O)₂O₂(CN)₂(NH₃)]
 kálium-[dioxo-peroxo-diciano-ammin-kromát(VI)]

Na[BH(OCH₃)₃]
 nátrium-[hidrido-trimetoxo-borát]

K₂[Fe₂S₂(NO)₄]
 dikálium-[ditio-tetranitrozil-diferrát(III)]

A szénhidrogénekből lezármatott anionok a szerves kémiai elnevezés szabályai szerinti csoportneveket kapják, de *-o* végződés nélkül. Az oxidációfok kiszámításában negatívnak számítanak.

Pl. : K[B(C₆H₅)₄]
 kálium-[tetrafenil-borát]

K[SbCl₅C₆H₅]
 kálium-[pentakloro-fenil-antimonát(V)]

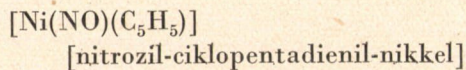
K₂[Cu(C₂H)₃]
 kálium-[trietinil-kuprát(I)]

K₄[Ni(C₂C₆H₅)₄]
 kálium-[tetrakis(zfenil-etinil)-nikkelát(0)]

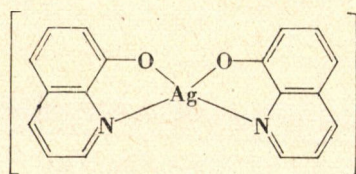
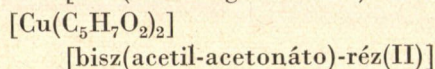
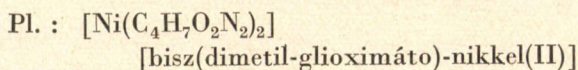
[Fe(CO)₄(C₂C₆H₅)₂]
 [tetrakarbonil-bisz(fenil-etinil)-vas(II)]

Fe(C₅H₅)₂
 bisz ciklopentadienil-vas(II)

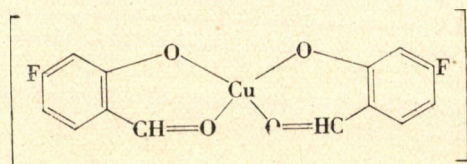
[Fe(C₅H₅)₂]Cl
 [bisz ciklopentadienil-vas(III)]-klorid

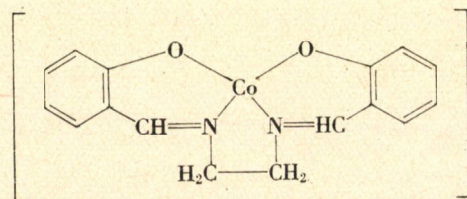
Azokat a **szerves ligandumokat**, amelyek a komplexképződésben **savakként** viselkednek (azaz protont vesztenek), elnevezés szempontjából anionosnak kell tekinteni. Nevüket a vegyület nevéből **-áto** végződéssel képezzük.

[bisz(8-kinolinoláto)-ezüst(II)]

[bisz(4-fluoro-szalicilaldehydato)-réz(II)]

[N,N'-etilén-bisz(szalicilidén-imináto)-kobalt(II)]

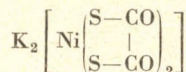
A. 7. 3. 3. A ligandumban a **kötést létesítő atom** vegyjelét — ha többféle kötésmód lehetséges — a ligandum nevének végére kell függeszteni.

Pl. : A tiooxalátocsoport S-en vagy O-en keresztül kapcsolódhatik, ezeket mint tiooxaláto-S-et és tiooxaláto-O-t különböztetjük meg.

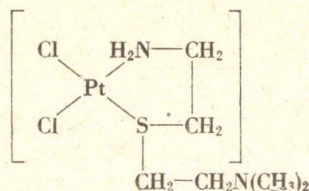
A különböző kapcsolódásokra az alábbi elterjedt nevek meg-
tarthatók :

—SCN	tiocianáto- (rodano-)
—NCS	izo-tiocianáto-
—NO ₂	nitro-
—ONO	nitrito-

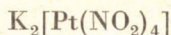
Pl. :

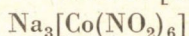
kálium-[bisz(tiooxaláto-S, S)-nikkelát(II)]

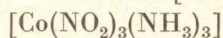
[dikloro-(N,N-dimetil-amino-etil)-(amino-etil-szulfid-N,S)-platína(II)]

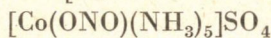
kálium-[tetranitro-platinát(II)]

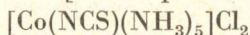
nátrium-[hexanitro-kobaltát(III)]

[trinitro-triammin-kobalt(III)]

[nitrito-pentammin-kobalt(III)]-szulfát

[izo-tiocianáto-pentammin-kobalt(III)]-klorid

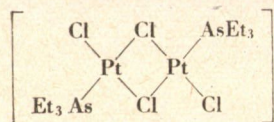
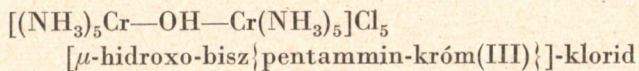
A. 7. 4. A KÉT- ÉS TÖBB MAGVÚ VEGYÜLETEK

A. 7. 4. 1. A hídkepző csoport megjelölésére a csoport neve elé kötőjellel görög μ (mü) betűt teszünk.

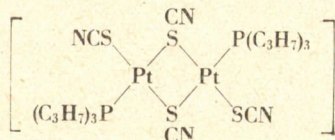
Az azonos fajtájú hídkepző csoportok számát a μ elé tett görög számnévvel jelöljük.

A hídkepző csoport által összekötött központi atomok számát a μ mellé jobb alsó indexbe írt számmal adjuk meg.

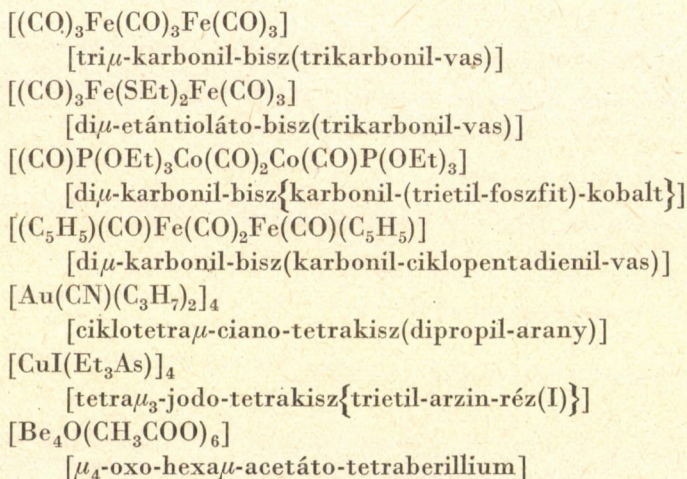
Pl. : μ -diszulfido egyetlen S₂-híd
di μ -szulfido két S-híd

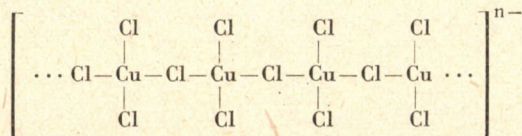
[di μ -kloro-dikloro-bisz(trietil-arzin)-diplatina(II)]
(Három lehetséges izomerje: *aszim*, *szim-cisz* és *szim-transz*. Ezek közül a *szim-transz*-vegyület képletét tüntettük fel.)

[di μ -tiocianáto-ditiocianáto-bisz(tripropil-foszfín)-diplatina(II)]

A. 7. 4. 2. Ha a hídképződés révén **határozatlan, változó kiterjedésű szerkezet** keletkezik, a leghelyesebb a vegyületet elsősorban sztöchiometriai összetétele alapján elnevezni. Pl. a CsCuCl_3 képlettel jellemzett vegyület anionjának valójában következő a szerkezete :

Ez kifejezhető a $(\text{Cs}^+)_n[(\text{CuCl}_3)_n]^{n-}$ képlettel, amelynek neve **cézium-[katéna μ -kloro-dikloro-kuprát(II)]**. Ha azonban a szer-

kezet kétes lenne, a vegyületet kettős sóként cézium-réz(II)-kloridnak neveznők.

A. 7. 5. AZ IZO-POLIANIONOK

Az **izo-polianionokban** elegendő az atomok számát görög számnevekkel jelezni, ha izomer formák nem ismeretesek. Ha az anion valamennyi atomjának normális az oxidációfoka (pl. W^{VI}), nem szükséges az oxigénatomok számát jelezni.

Pl. : $K_2S_2O_7$	dikálium-diszulfát
$K_2S_3O_{10}$	dikálium-triszulfát
$Na_5P_3O_{10}$	pentanátrium-trifoszfát
$K_2Cr_4O_{13}$	dikálium-tetrakromát
$Na_2B_4O_7$	dínátrium-tetraborát
NaB_5O_8	nátrium-pentaborát
$Ca_3Mo_7O_{24}$	trikalcium-heptamolibdenát
$Na_7HNB_6O_{19} \cdot 15H_2O$	heptanátrium-hidrogén-hexaniobát—15. víz
$K_2Mg_2V_{10}O_{28} \cdot 16H_2O$	dikálium-dimagnézium-dekavanadát—16. víz

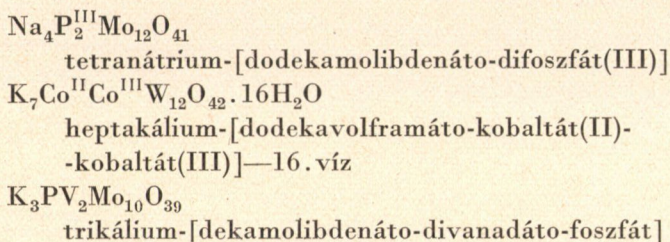
A. 7. 6. A HETEROPOLIANIONOK

A központi atom vegyjele a heteropolianionok képletében az első helyre, neve az anion nevében viszont az utolsó helyre kerül (l. az A. 7. 1. 1. szabályt).

Pl. : volframáto-foszfát (nem foszfor-volframát)

Az izo- és heteropolianionok elnevezésének az a régebben ajánlott módja, hogy zárójelben közöljük az atomok számát, bonyolultabb esetekben nem vihető keresztül.

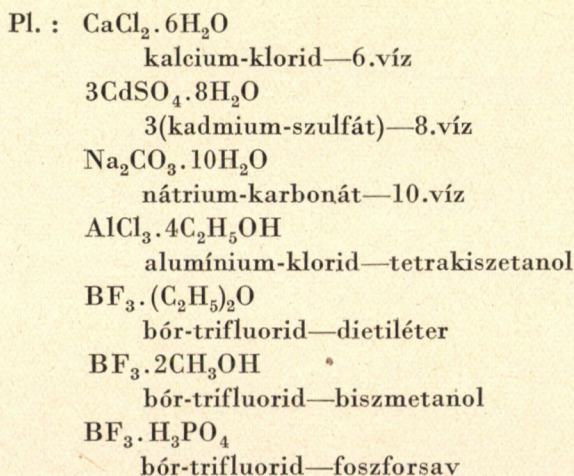
Pl. : $(NH_4)_3PW_{12}O_{40}$	triammónium-[dodekavolframáto-foszfát]
$(NH_4)_6TeMo_6O_{24} \cdot 7H_2O$	hexammónium-[hexamolibdenáto-tellurát]—7. víz
$Li_3HSiW_{12}O_{40} \cdot 24H_2O$	trilitium-hidrogén-[dodekavolframáto-szilikát]—24. víz
$K_6Mn^{IV}Mo_9O_{32}$	hexakálium-[enneamolibdenáto-manganát(IV)]
$Na_6P_2^V Mo_{18}O_{62}$	hexanátrium-[18. molibdenáto-difoszfát(V)]

A. 7. 7. AZ ADDÍCIÓS VEGYÜLETEK

- A. 7. 7. 1. Az *-át* végződés az addíciós vegyületek nevében nem használható, mert az anionok nevét képezzük vele.
- A. 7. 7. 2. Az alkoholát (az alkoholok sói), éterát, ammoniát stb. elnevezés az alkoholt, étert, ammóniát stb. tartalmazó addíciós vegyületekre nem alkalmazható, hanem **alkohol, éter, ammónia** elnevezést kell használni.
- A. 7. 7. 3. A **víztartalmú** addíciós vegyületekben (a korábban szokásos hidrát helyett) **víz** elnevezést kell használni.
- A. 7. 7. 4. Az **addíciós vegyületek nevét** úgy képezzük, hogy az egyes vegyületek nevét nagyköjtőjellel összekapcsoljuk, és a molekulák számát általában arab számmal, szerves molekulák esetén szorzószámnevekkel (*bisz-, trisz-, tetrakis-* stb.) jelöljük. (Az arab számokat ugyanis a szerves kémiában a helyettesítések helyének jelölésére használják.)

Az **addíciós vegyületek képletét** ponttal kapcsoljuk össze. A pontot a sorra és nem a sorközépre kell tenni.

- $\text{BiCl}_3 \cdot 3\text{PCl}_5$
 bizmut-triklorid—3(foszfor-pentaklorid)
- $\text{TeCl}_4 \cdot 2\text{PCl}_5$
 tellúr-tetraklorid—2(foszfor-pentaklorid)
- $(\text{CH}_3)_4\text{N}[\text{AsCl}_4] \cdot 2\text{AsCl}_3$
 tetrametil-ammónium-[tetrakloro-arzenát(III)]—
 —2(arzén-triklorid)
- $\text{CaCl}_2 \cdot 8\text{NH}_3$
 kalcium-klorid—8.ammónia
- $8\text{H}_2\text{S} \cdot 46\text{H}_2\text{O}$
 8(hidrogén-szulfid)—46.víz
- $8\text{Kr} \cdot 46\text{H}_2\text{O}$
 8. kripton—46.víz
- $6\text{Br}_2 \cdot 46\text{H}_2\text{O}$
 6. dibróm—46.víz
- $8\text{CHCl}_3 \cdot 16\text{H}_2\text{S} \cdot 136\text{H}_2\text{O}$
 8. kloroform—16(hidrogén-szulfid)—136. víz

Ha ki akarjuk fejezni, hogy az addicionált molekulák egy **komplex részeivé** váltak, az A. 7. 2. és az A. 7. 3. fejezet szerint nevezzük el a vegyületet.

- Pl. : $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$
 vas(II)-szulfát—7.víz
 vagy
 $[\text{Fe}(\text{H}_2\text{O})_6]\text{SO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$
 [hexakvo-vas(II)]-szulfát—1.víz
- $\text{PtCl}_2 \cdot 2\text{PCl}_3$
 platina(II)-klorid—2(foszfor-triklorid)
 vagy
 $[\text{PtCl}_2(\text{PCl}_3)_2]$
 [dikloro-bisz(foszfor-triklorid)-platina(II)]
- $\text{AlCl}_3 \cdot \text{NOCl}$
 alumínium-klorid—nitrozil-klorid
 vagy
 $\text{NO}[\text{AlCl}_4]$
 nitrozil-[tetrakloro-alumínát]
- $\text{BF}_3 \cdot \text{Et}_3\text{N}$
 bór-trifluorid—trietyl-amin
 vagy
 $[\text{BF}_3(\text{Et}_3\text{N})]$
 [trifluoro-(trietyl-amin)-bór]

A. 8. A POLIMORFIZMUS

A. 8. 1. Ásványként előforduló vegyületek polimorf módosulatainak triviális neve megtartható.

Pl.: szfalerit, kvarc, tridimit.

A. 8. 2. A polimorf módosulatok jelölésére görög betűk vagy római számok is használhatók.

Pl. : α -vas, jég-I.

A. 8. 3. Kémiai célokra (ha nem kell adott ásványokat figyelembe venni) a polimorfizmus a kristályrendszernek a név vagy képlet után való megadásával jelezhető. A kristályrendszerek nemzetközi rövidítései a következők :

cub.	= szabályos
c.	= térben centrált
f.	= lapon centrált
tetr.	= tetragonális
o-rh.	= rombos
hex.	= hexagonális
trig.	= trigonális
mon.	= monoklin
tric.	= triklin

Enyhén torzított rácsok \sim jellel jelezhetők. Az enyhén torzított lapon centrált szabályos rács jelölése: \sim f.cub.

Pl.: ZnS (cub.) cink-szulfid (cub.) szfalerit
ZnS (hex.) cink-szulfid (hex.) wurtzit

A. 8. 4. Ismert szerkezetű vegyületek nevében a szerkezetre a típusvegyület zárójelben megadott nevével vagy képletével is lehet utalni.

Pl. : NaNbO₃ nátrium-nióbium-trioxid (*perovszkittípus*)
MgTiO₃ magnézium-titán-trioxid (*ilmenittípus*)

Ez a rendszer azonban nem mindig alkalmazható, mert sok szerkezet nem vonatkoztatható egyetlen típusra sem. Így pl. az AuCd 70° felett felírható akár mint AuCd (cub.), akár mint AuCd (CsCl-típus), de alacsony hőmérsékleten csak mint AuCd (o-rh.), mert a szerkezete nem vonatkoztatható más ismert típusra.

FÜGGELÉK

Az ionok és a csoportok nevének jegyzéke

(A szervetlen kémiában a helyettesítésen alapuló neveket ritkán használjuk, itt azonban feltüntetjük a szerves kémiában használatos neveket is, hogy rámutassunk bizonyos különbségekre a szerves és a szervetlen nomenklatúra között.)

Atom vagy csoport	N é v				
	mint semleges molekula	mint kation vagy kationos csoport*	mint anion	mint ligandum	mint szubsztituens szerves vegyületekben
H	hidrogén (monohidro- gén)	hidrogén	hidrid	hidrido	
F	fluor (monofluor)		fluorid	fluoro	fluor
Cl	klór (monoklór)	klór	klorid	kloro	klór
Br	bróm (monobróm)	bróm	bromid	bromo	bróm
I	jód (monojód)	jód	jodid	jodo	jód
I ₃			trijodid		
ClO		klorozil	hipoklorit	hipoklorito	
ClO ₂	klór-dioxid	kloril	klorit	klorito	
ClO ₃		perkloril	klorát	kloráto	
ClO ₄			perklorát		
IO		jodozil	hipojodit		jodozo
IO ₂		jodil			jodil vagy jodoxi
O	oxigén (monooxigén)		oxid	oxo	oxo vagy keto
O ₂	dioxigén		O ₂ ²⁻ : peroxid O ₂ : hiperoxid	peroxo	peroxi
OH	hidroxil		hidroxid	hidroxo	hidroxi
HO ₂	(perhidroxil)		hidrogén- -peroxid	hidrogén- -peroxo	hidroperoxi
S	kén (monokén)		szulfid	tio (szulfido)	tio
HS	(szulfhidril)		hidrogén-szulfid	tiolo	tiol vagy merkaptol
S ₂	dikén		diszulfid	diszulfido	
SO	kén-monoxid	szulfinil (tionil)			szulfinil
SO ₂	kén-dioxid	szulfonil (szulfuril)	szulfoxilát		szulfonil
SO ₃	kén-trioxid		szulfit	szulfito	

* Szükség esetén az oxidációfokot római számmal kell jelezni.

(A függelék folytatása)

Atom vagy csoport	N é v				
	mint semleges molekula	mint kation vagy kationos csoport*	mint anion	mint ligandum	mint szubsztituens szerves vegyületekben
HSO ₃			hidrogén-szulfid	hidrogén- -szulfido	
S ₂ O ₃			tioszulfát	tioszulfáto	
SO ₄			szulfát	szulfáto	
Se	szelén		szelenid	szeleno	szeleno
SeO		szeleninil			szeleninil
SeO ₂		szelenonil			szelenonil
SeO ₃	szelén-trioxid		szelenit	szelenito	
SeO ₄			szelenát	szelenáto	
Te	tellúr		tellurid	telluro	telluro
CrO ₂		kromil			
UO ₂		uranil			
NpO ₂		neptunil			
PuO ₂		plutonil			
AmO ₂		americil			
N	nitrogén (mononitro- gén)		nitrid	nitrido	
N ₃			azid	azido	
NH			imid	imido	imino
NH ₂			amid	amido	amino
NHOH			hidroxil-amid	hidroxil-amido	hidroxil- -amino
N ₂ H ₃			hidrazid	hidrazido	hidrazino
NO	nitrogén-oxid	nitrozil		nitrozil	nitrozo
NO ₂	nitrogén- -dioxid	nitril	nitrit	nitro	nitro
ONO				nitrito	
NS		tionitrozil			
(NS) _n		tiazil (pl. tritiazil)			
NO ₃			nitrát	nitráto	
N ₂ O ₂			hiponitrit	hiponitrito	
P	foszfor		foszfid	foszfido	
PO		foszforil			foszforozo
PS		tiofoszforil			
PH ₂ O ₂			hipofoszfít	hipofoszfito	
PHO ₃			foszfít	foszfito	

* Szükség esetén az oxidációfokot római számmal kell jelezni.

(A függelék folytatása)

Atom vagy csoport	N é v				
	mint semleges molekula	mint kation vagy kationos csoport*	mint anion	mint ligandum	mint szubsztituens szerves vegyületekben
PO ₄			foszfát	foszfáto	
AsO ₄			arzenát	arzenáto	
VO		vanadil			
CO	szén-monoxid	karbonil		karbonil	karbonil
CS		tiokarbonil			
CH ₃ O	metoxil		metanolát	metoxo	metoxi
C ₂ H ₅ O	etoxil		etanolát	etoxo	etoxi
CH ₃ S			metántiolát	metántioláto	metil-tio
C ₂ H ₅ S			etántiolát	etántioláto	etil-tio
CN		cián	cianid	ciano	ciano
OCN			cianát	cianáto	cianáto
SCN			tiocianát és izo-tiocianát	tiocianáto és izo-tiocianáto	tiocianáto és izo-tiocianáto
SeCN			szelenocianát	szelenocianáto	szelenocianáto
TeCN			tellurocianát	tellurocianáto	
CO ₃			karbonát	karbonáto	
HCO ₃			hidrogén- -karbonát	hidrogén- -karbonáto	
CH ₃ CO ₂			acetát	acetáto	acetoxi
CH ₃ CO	acetil	acetil			acetil
C ₂ O ₄			oxalát	oxaláto	

* Szükség esetén az oxidációfokot római számmal kell jelezni.

I. B. A SZERVES VEGYÜLETEK ELNEVEZÉSI SZABÁLYAINAK ELSŐ RÉSE

B. 1. SZÉNHIDROGÉNEK

B. 1. 1. NYÍLT LÁNCÚ (ACIKLUSOS) SZÉNHIDROGÉNEK

B. 1. 1. 1. Az első négy telített, el nem ágazó, aciklusos szénhidrogén neve : metán, etán, propán és bután. A homológ sor többi tagjának nevét úgy képezzük, hogy a görög számok tövéhez *-án* végződést kapcsolunk. A telített, aciklusos, elágazó és el nem ágazó szénhidrogének általános elnevezése **alkán**.

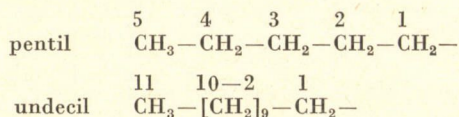
Pl. :

(n = a szénatomok száma)

n	n	n
1 metán	8 oktán	15 pentadekán
2 etán	9 nonán	20 ejkozán
3 propán	10 dekán	21 henejkozán
4 bután	11 undekán	22 dokozán
5 pentán	12 dodekán	23 trikozán
6 hexán	13 tridekán	30 triakontán
7 heptán	14 tetradekán	31 hentriakontán

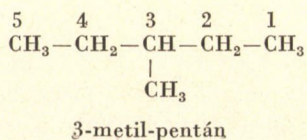
B. 1. 1. 2. Ha a telített, el nem ágazó, aciklusos szénhidrogén lánczáró szénatomjához kapcsolódó egyik hidrogénatomot eltávolítjuk, egyértékű csoporthoz jutunk. Ezt úgy nevezzük el, hogy a szénhidrogén nevében az *-án* végződést *-il* végződéssel helyettesítjük. A szabad vegyértékű szénatomot 1-es számmal jelöljük. Általános elnevezésük : normális vagy el nem ágazó láncú **alkilek**.

Pl. :

B. 1. 1. 3. Telített, elágazó láncú, aciklusos szénhidrogént úgy jelölünk, hogy a képletben levő leghosszabb lánc neve elé írjuk az oldallánc nevét.

Pl. :

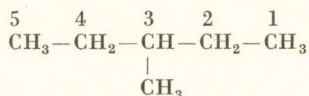

Egyes nem helyettesített szénhidrogének elnevezésére az alábbi nevek használhatók :

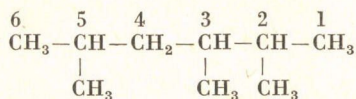
izo-bután	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_3$
izo-pentán	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
neo-pentán	$(\text{CH}_3)_4\text{C}$
izo-hexán	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_3$

B. 1. 1. 4. A leghosszabb lánc tagjait a lánc egyik végétől elindulva arab számokkal jelöljük, s a számozás irányát úgy választjuk meg, hogy az elágazásra a lehető legkisebb szám adódjék. Ha több azonos tagszámú — az oldalláncok helyzetét jelző — számsor lehetséges, azt választjuk, amelyben az első, a többi számsorban azonos helyzetűtől eltérő szám a lehető legkisebb.

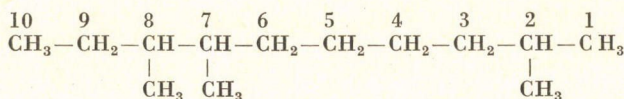
Pl. :

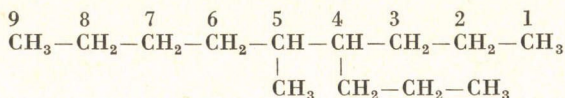
3-metil-pentán

2,3,5-trimetil-hexán (nem 2,4,5-trimetil-hexán)

2,7,8-trimetil-dekán (nem 3,4,9-trimetil-dekán)

5-metil-4-propil-nonán
(nem 5-metil-6-propil-nonán, mert 4,5 kisebb 5,6-nál)

B. 1. 1. 5. Alkánból leszármaztatható egyértékű, elágazó csoportok elnevezésére az oldallánc nevét az 1-es számú, szabad vegyértékű szénatomról kiinduló leghosszabb, el nem ágazó lánc neve elé írjuk.

Pl. :

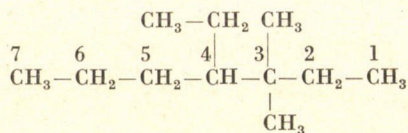
1-metil-pentil	$\begin{array}{cccccc} 5 & 4 & 3 & 2 & 1 \\ \text{CH}_3 & \text{CH}_2 & \text{CH}_2 & \text{CH}_2 & \text{CH}(\text{CH}_3) & - \end{array}$
2-metil-pentil	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{CH}_3)\text{CH}_2-$
5-metil-hexil	$(\text{CH}_3)_2\text{CHCH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2-$

Egyes helyettesítés nélküli csoportokra az alábbi elnevezések használhatók :

<i>izo</i> -propil	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-$
<i>izo</i> -butil	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_2-$
<i>szek</i> -butil	$\begin{array}{c} \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}- \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$
<i>terc</i> -butil	$(\text{CH}_3)_3\text{C}-$
<i>izo</i> -pentil	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-$
<i>neo</i> -pentil	$(\text{CH}_3)_3\text{C}-\text{CH}_2-$
<i>terc</i> -pentil	$\begin{array}{c} \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$
<i>izo</i> -hexil	$(\text{CH}_3)_2\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_2-$

B. 1. 1. 6. Ha két vagy több különböző oldallánc van a molekulában, felsorolásuk ábécérendben történik.

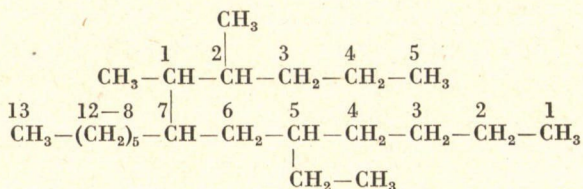
Pl. :

4-etil-3,3-dimetil-heptán

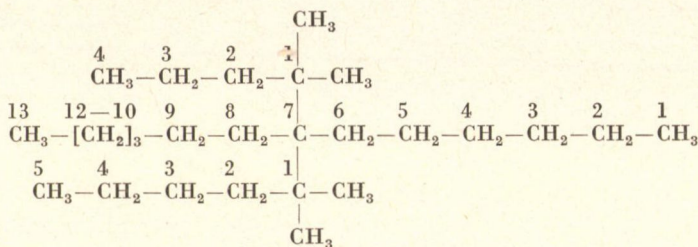
Összetettebb oldalláncban a teljes név első betűjét vesszük figyelembe.

Pl. :

7-(1,2-dimetil-pentil)-5-etil-tridekán
(mivel a dimetil-pentil-oldallánc *d* betűvel kezdődik)

Amennyiben az összetett oldalláncok azonos szavakkal írhatók le, az kerül első helyre, amelyben az elágazás helye kisebb számmal jelezhető.

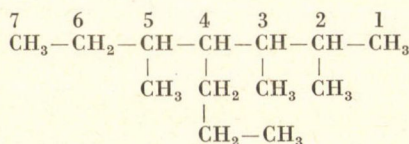

7-(1,1-dimetil-butil)-7-(1,1-dimetil-pentil)-tridekán

B. 1. 1. 9. Ha a telített, elágazó, aciklusos szénhidrogénben **több azonos hosszúságú lánc** jöhet számba **főláncként**, az alábbi szempontok alapján döntünk :

a) A legtöbb oldalláncot tartalmazó láncot választjuk.

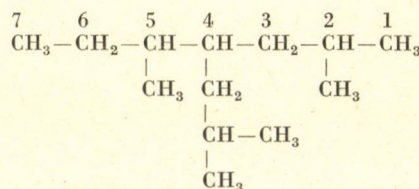
Pl. :

2,3,5-trimetil-4-propil-heptán

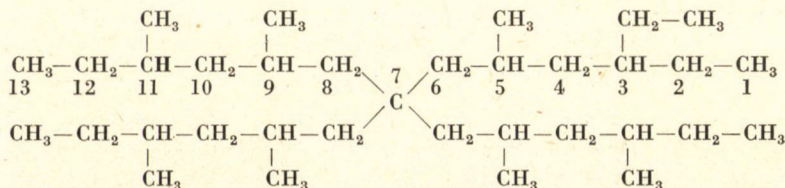
b) Azt a láncot választjuk, amelyben az oldallánccok helyzetét kisebb számokkal jelölhetjük.

Pl. :

4-*iso*-butil-2,5-dimetil-heptán

c) A kisebb oldallánccokban több szénatomot tartalmazó láncot választjuk.

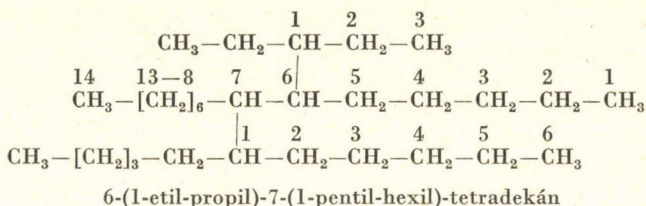
Pl. :

7,7-bisz(2,4-dimetil-hexil)-3-etil-5,9,11-trimetil-tridekán

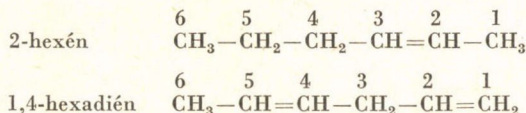
d) Azt a láncot választjuk, amelyen a legkevésbé elágazó oldal-láncok vannak.

Pl. :

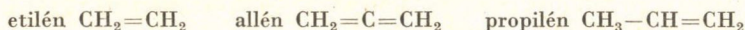

B. 1. 1. 10. Egy kettős kötést tartalmazó, telítetlen, egyenes láncú szénhidrogének elnevezésére a megfelelő telített szénhidrogén *-án* végződését *-én* végződéssel helyettesítjük. Ha két vagy több kettős kötés van a molekulában, a végződés *-adién*, *-atrién* stb. Kettős kötést tartalmazó szénhidrogének általános elnevezése **alkén**, **alkadién**, **alkatrién** stb. A láncot úgy számozzuk, hogy a kettős kötést a legkisebb számmal jelöljük.

Pl. :

Az alábbi nem szisztematikus nevek továbbra is használhatók:

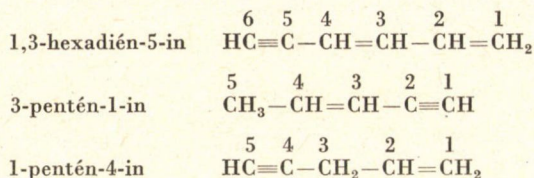

B. 1. 1. 11. Egy hármas kötést tartalmazó, telítetlen, egyenes láncú szénhidrogének elnevezésére a megfelelő telített szénhidrogén *-án* végződését *-in* végződéssel helyettesítjük. Ha két vagy több hármas kötés van a molekulában, a végződés *-adiin*, *-atriin* stb. Hármas kötést tartalmazó szénhidrogének általános elnevezése **alkin**, **alkadiin**, **alkatriin** stb. A láncot úgy számozzuk, hogy a hármas kötést a lehető legkisebb számmal jelöljük. A HC≡CH elnevezése továbbra is acetilén.

B. 1. 1. 12. Kettős és hármas kötések egyaránt tartalmazó, telítetlen, egyenes láncú szénhidrogén elnevezésére a megfelelő telített szénhidrogén *-án* végződését *-enin*, *-adienin*, *-atrienin* stb. végződéssel helyettesítjük. (Ha a hármas kötés helyét jelöljük, a végződés *-én-in*, *-adién-in*, *-atrién-in* stb.) A kettős és a hármas kötést a lehető legkisebb számmal jelöljük, bár így előfordulhat, hogy a hármas kötés helyét kisebb szám jelzi, mint a kettős kötését.

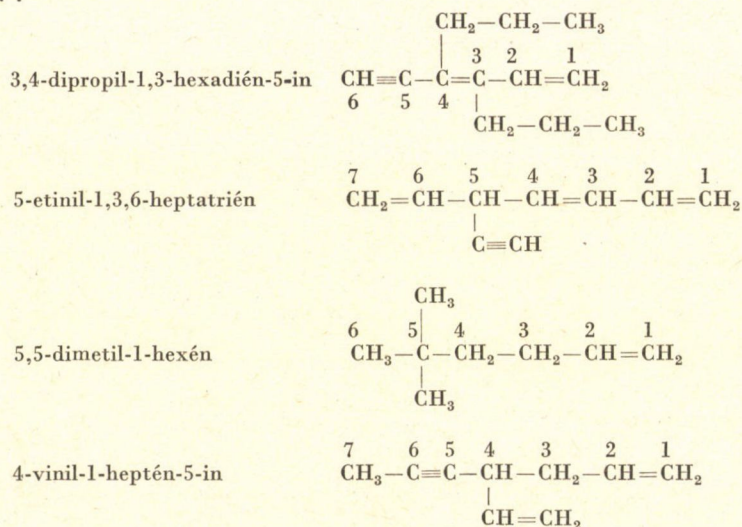
Ha mód van a választásra, a kettős kötésnek adjuk a kisebb számot.

Pl. :

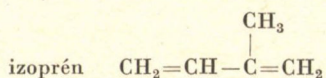

B. 1. 1. 13. Telítetlen, elágazó, aciklusos szénhidrogéneket azon el nem ágazó aciklusos szénhidrogén származékának tekintjük, amelyben a legtöbb telítetlen kötés van. Amennyiben ennek a feltételnek több lánc is eleget tesz, akkor azt részesítjük előnyben, amelyikben több a szénatom; ha a szénatomok száma azonos, azt választjuk, amelyikben több kettős kötés van. A láncot úgy számozzuk, hogy a kettős és hármass kötések a lehető legkisebb számokat kapják, amint azt a B. 1. 1. 12. szabály is előírja.

Pl. :

Az alábbi elnevezés a helyettesítés nélküli vegyület jelölésére továbbra is használható:

B. 1. 1. 14. Telítetlen, aciklusos szénhidrogénekből leszármaztatott egyértékű csoportok neve *-enil*, *-inil*, *-adienil* stb. végződésű, s ha szükséges,

a telítetlen kötések helyét is jelöljük. A számozást a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük.

Pl. :

etinil	$\text{CH}\equiv\text{C}-$
2-propinil	$\text{CH}\equiv\text{C}-\text{CH}_2-$
1-propenil	$\text{CH}_3-\text{CH}=\text{CH}-$
2-butenil	$\text{CH}_3-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-$
1,3-butadienil	$\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}-$
2-pentenil	$\text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-$
2-pentén-4-inil	$\text{CH}\equiv\text{C}-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-$

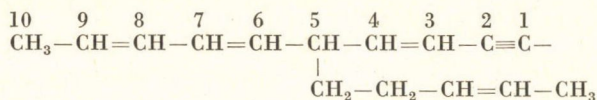
Kivételek :

Az alábbi elnevezések továbbra is használhatók :

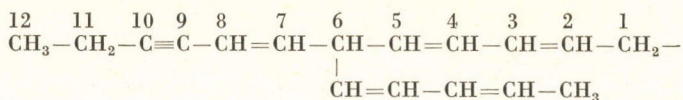
vinil (etenil helyett)	$\text{CH}_2=\text{CH}-$
allil (2-propenil helyett)	$\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}_2-$
izo-propenil (1-metil-vinil helyett)	$\text{CH}_2=\text{C}-$ (csak a nem helyettesített csoportra) CH_3

B. 1. 1. 15. Ha valamely csoport alapláncának megválasztására több lehetőség adódik, azt a láncot választjuk, amelyben: 1. a legtöbb kettős és hármas kötés; 2. a legtöbb szénatom; 3. a legtöbb kettős kötés van.

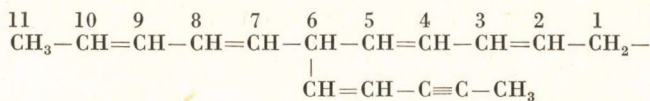
Pl. :

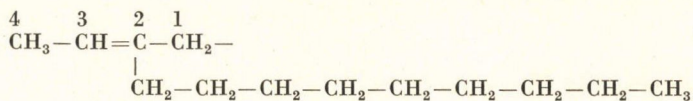
5-(3-pentenil)-3,6,8-dekatrién-1-inil

6-(1,3-pentadienil)-2,4,7-dodekatrién-9-inil

6-(1-pentén-3-inil)-2,4,7,9-undekatetraenil

2-nonil-2-butenil

B. 1. 1. 16. Két- és háromértékű csoportokat, amelyeket az *-il* végződésű egyértékű csoportból úgy származtathatunk le, hogy a szabad vegyértékű szénatomról egy vagy két hidrogénatomot eltávolítunk, úgy jelölünk, hogy a megfelelő egyértékű csoport nevéhez *-idén*, ill. *-idin* végződést írunk. A számozást a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük.

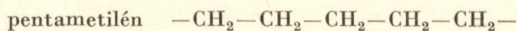
A metilén elnevezés továbbra is használható a $(\text{CH}_2=)$ -csoport jelölésére.

Pl. :

metilidin	$\text{CH}\equiv$	[a $(=\text{CH}-)$ -csoport neve: metin]
etilidén	$\text{CH}_3-\text{CH}=\text{}$	
etilidin	$\text{CH}_3-\text{C}\equiv$	
vinilidén	$\text{CH}_2=\text{C}=\text{}$	
izo-propilidén	$(\text{CH}_3)_2\text{C}=\text{}$	(csak a nem helyettesített csoportra)

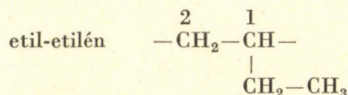
B. 1. 1. 17. Normális alkánokból a két szélső szénatomról hidrogén eltávolításával nyerhető kétértékű csoport neve etilén, trimetilén, tetrametilén stb.

Pl. :

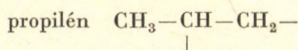

Helyettesített, kétértékű csoportok elnevezése a B. 1. 1. 4. és a B. 1. 1. 5. szabályok alapján történik.

Pl. :

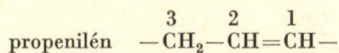

Az alábbi elnevezés továbbra is használható :

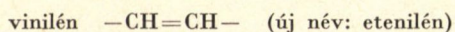

B. 1. 1. 18. El nem ágazó alkénekből, alkadiénekből, alkinékből stb. a két szélső szénatomról hidrogén eltávolításával nyerhető kétértékű csoport elnevezésére az alapszénhidrogén *-én*, *-dién*, *-in* stb. végződése helyére *-enilén*, *-dienilén*, *-inilén* stb. végződést írunk, s ha kell, a telítetlen kötések helyét számozással jelöljük.

Pl. :

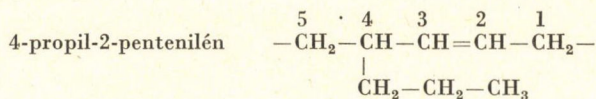

Az alábbi elnevezés továbbra is használható :

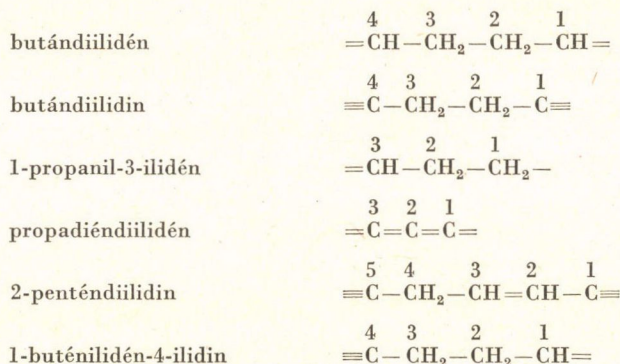
A helyettesített, kétértékű csoportokat a B. 1. 1. 13. szabály alapján nevezzük el.

Pl. :

B. 1. 1. 19. Olyan, legalább két vagy több szénatomból álló, három-, négy- vagy több értékű csoport elnevezésére, amelyben a szabad vegyértékek a lánc két végén vannak, a szénhidrogén nevéhez egy szabad vegyérték esetén *-il*, kettő esetén *-ilidén*, három esetén *-ilidin* végződést írunk (ha a számításba vett vegyértékek azonos szénatomhoz kapcsolódnak). Ha ugyanazon csoportban többféle típus is van, úgy *-il*, *-ilidén* és *-ilidin* sorrendben említjük és számozzuk.

Pl. :

B. 1. 1. 20. Három vagy több szénatomból álló több értékű csoport elnevezésére, amelyben a szabad vegyértékek a lánc két végén és a láncban levő szénatomhoz kapcsolódnak, a szénhidrogén nevéhez *-triil*, *-tetraill*, *-diilidén*, *-diil-ilidén* stb. végződést írunk.

Pl. :

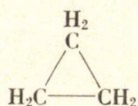

B. 1. 2. MONOCIKLUSOS SZÉNHI DROGÉNEK

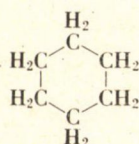
B. 1. 2. 1. Oldalláncot nem tartalmazó, telített, monociklusos szénhidrogéneket úgy nevezünk el, hogy az azonos számú szénatomot tartalmazó telített, el nem ágazó, aciklusos szénhidrogén neve elé *ciklo-*

szótagot írunk. Telített, monociklusos szénhidrogének összefoglaló neve **cikloalkán**.

Pl. :

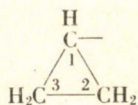
ciklopropán

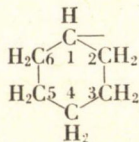
ciklohexán

B. 1. 2. 2. Oldalláncot nem tartalmazó cikloalkánból leszármaztatható egyértékű csoport jelölésére a szénhidrogén *-án* végződését *-il*-re változtatjuk, s a számozást a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük. Ezeknek a csoportoknak általános neve **cikloalkil**.

Pl. :

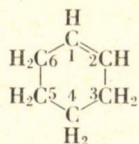
ciklopropil

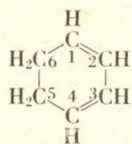
ciklohexil

B. 1. 2. 3. Oldalláncot nem tartalmazó, telítetlen, monociklusos szénhidrogén megnevezésére a megfelelő cikloalkán nevében az *-án* végződést *-én*, *-adién*, *-atrién*, *-in*, *-adiin* stb. szótagokkal helyettesítjük. A B. 1. 1. 12. szabály értelmében a telítetlen kötések a lehető legkisebb számmal jelöljük.

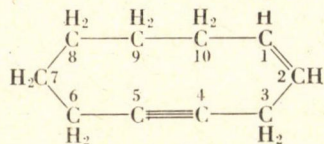
Pl. :

ciklohexén

1,3-ciklohexadién

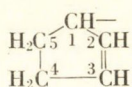

1-ciklodécén-4-in

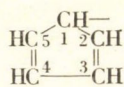
A fulvén (metilén-ciklopentadién) és benzol név továbbra is használható.

- B. 1. 2. 4.** Telítetlen, monociklusos szénhidrogénekből leszármaztatható egyértékű csoportok nevének végződése *-enil* (*-én-il*), *-inil*, *-adienil* (*-adién-il*) stb. A telítetlen kötések helyét a B. 1. 1. 12. szabály szerint tüntetjük fel. A számozást a terpének kivételével (l. a B. 1. 8. 2. és a B. 1. 8. 8. szabályt) a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük.

Pl. :

2-ciklopentén-1-il

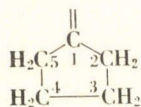

2,4-ciklopentadién-1-il

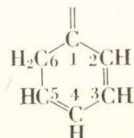
A fenil elnevezés továbbra is használható a C_6H_5 -csoportra.

- B. 1. 2. 5.** Olyan kétértékű csoport jelölésére, amelyet úgy nyertünk, hogy valamely telített vagy telítetlen, monociklusos szénhidrogén egyik szénatomjáról két hidrogénatomot eltávolítottunk, az *-án*, *-én*, *-in* végződés helyett *-ilidén*, *-enilidén* (*-én-ilidén*) és *-inilidén* végződést írunk. A számozást a terpének kivételével a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük.

Pl. :

ciklopentilidén

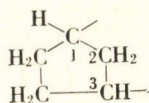

2,4-ciklohexadién-1-ilidén

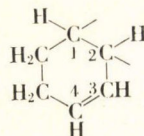
- B. 1. 2. 6.** Olyan kétértékű csoport jelölésére, amelyet úgy nyertünk, hogy valamely telített vagy telítetlen monociklusos szénhidrogén két különböző szénatomjáról távolítottunk el egy-egy hidrogénatomot, az *-án*, *-én*, *-dién*, *-in* stb. végződés helyett a szénhidrogént *-ilén*, *-enilén* (*-én-ilén*), *-dienilén* (*-dién-ilén*), *-inilén* stb. végződéssel látjuk el, s a telítetlen kötések továbbá a szabad vegyértékű szénatom helyzetét számozással jelöljük.

A kisebb számokkal lehetőleg a szabad vegyértékek helyzetét jelöljük.

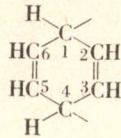
Pl. :

1,3-ciklopentilén

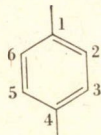

3-ciklohexén-1,2-ilén

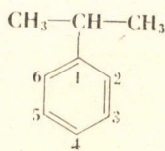

2,5-ciklohexadién-1,4-ilén

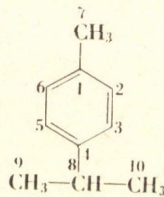
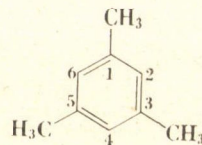
Az alábbi elnevezés továbbra is használható*:

fenilén
(*p*-helyzet)

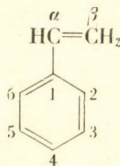
B. 1. 2. 7. Egyes monociklusos, helyettesített, aromás szénhidrogének neve :

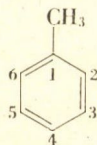
kumol

p-cimol

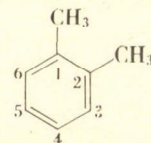
mezitilén

sztírol

toluol

o-xilol

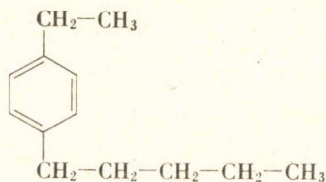
B. 1. 2. 8. A többi helyettesített, monociklusos, aromás szénhidrogént mint a benzol, ill. a B. 1. 2. 7. pontban említett vegyületek származékát nevezzük el. Ha azonban az új helyettesítés azonos a vegyületben levővel, a helyettesített származékot a benzol származékának kell tekinteni (l. a B. 1. 7. 3. szabályt).

B. 1. 2. 9. A helyettesítések helyét számokkal jelöljük ; amennyiben azonban csak két helyettesítés van a vegyületben, az 1,2-, 1,3-, ill.

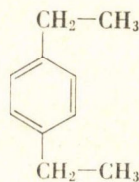
* *Megjegyzés:* A benzolgyűrű jelölésére a hagyományos szimbólum helyett használható a vagy a szimbólum.

1,4- jelölés helyett *o*- (*orto*-), *m*- (*meta*-) és *p*- (*para*-) jelölést alkalmazhatunk. A szubsztituensek helyét a lehető legkisebb számokkal jelöljük. Ha több lehetőség adódik, a B. 1. 1. 3.— B. 1. 1. 9. szabály értelmében döntünk; amennyiben azonban a B. 1. 2. 7. pontban említett vegyületeket tekintjük alapvegyületnek, a benne levő helyettesítés kapja a lehető legkisebb számot.

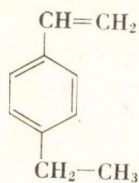
Pl. :

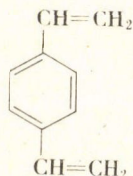
1-etil-4-pentil-benzol
vagy *p*-etil-pentil-benzol

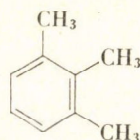
1,4-dietil-benzol
vagy *p*-dietetil-benzol

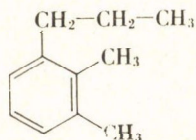
4-etil-sztirol
vagy *p*-etil-sztirol

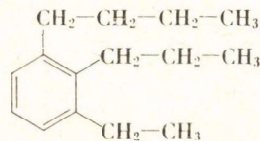
1,4-divinil-benzol
vagy *p*-divinil-benzol
nem *p*-vinil-sztirol

1,2,3-trimetil-benzol
nem metil-xilol
nem dimetil-toluol

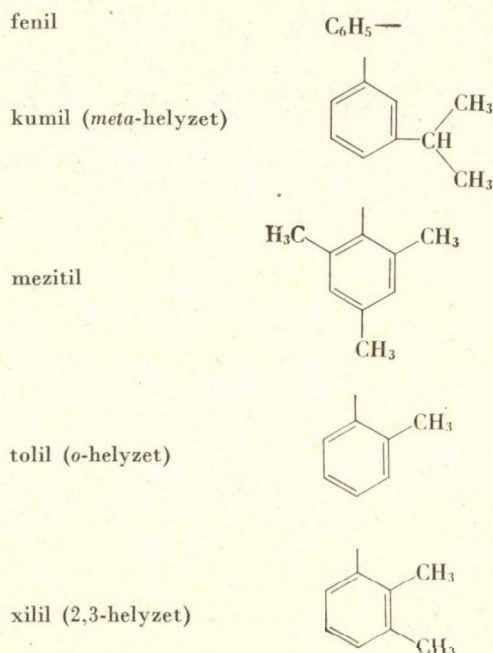
1,2-dimetil-3-propil-benzol
vagy 3-propil-*o*-xilol

1-butil-3-etil-2-propil-benzol

B. 1. 2. 10. Mono- és policiklusos, aromás szénhidrogének általános elnevezése arén.

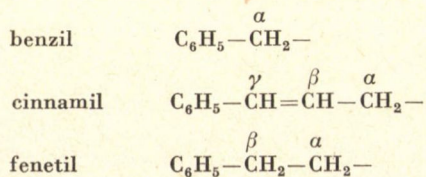
B. 1. 2. 11. Monociklusos, aromás szénhidrogénekből leszármaztatható egyértékű csoportok elnevezése, ha a gyűrű egyik szénatomja szabad vegyértékű, a következő :

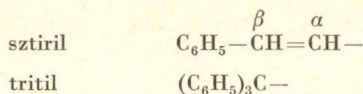

A felsorolásban nem szereplő csoportokat helyettesített fenilcsoportnak tekintjük. A számozást a szabad vegyértékű szénatomon kezdjük.

B. 1. 2. 12. Miután a fenilén (*o*-, *m*- vagy *p*-) elnevezést a ($-C_6H_4-$)-csoport jelölésére használjuk (kivétel a B. 1. 2. 6. szabály alól), a helyettesített benzolszármazékokból leszármaztatható kétértékű csoportokat, amennyiben a gyűrű szénatomjai szabad vegyértékűek, helyettesített fenilencsoportként nevezzük el. A szabad vegyértékű szénatomokat 1,2-, 1,3- vagy 1,4-es számokkal jelöljük.

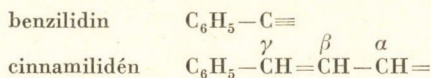
B. 1. 2. 13. Az alábbiakban felsorolt triviális nevek olyan csoportok elnevezésére használhatók, amelyekben a szabad vegyérték az oldalláncban van :

B. 1. 2. 14. Aromás szénhidrogének több értékű csoportjait, amelyekben a szabad vegyértékek az oldalláncban vannak, a B. 1. 1. 16.—1. 1. 20. szabállyal összhangban nevezzük el.

Pl. :

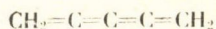

B. 1. 2. 15. Egy- és több értékű aromás szénhidrogéncsoportok általános elnevezése aril, ill. arilén.

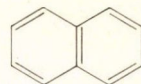
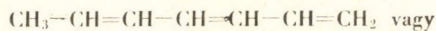
B. 1. 3. KONDENZÁLT POLICIKLUSOS SZÉNHI-DROGÉNEK

B. 1. 3. 1. Policiklusos szénhidrogének neve -én-re végződik (kivételesen a naphthalin), ha bennük maximális számú nem kumulatív kettős kötés van. Kumulatív kettős kötésekéről beszélünk akkor, ha egy láncban legalább három, egymás utáni szénatom kettős kötésekkel kapcsolódik; két vagy több kettős kötés minden más elrendezését valamely egyszerű szerkezetben nem kumulatív kötésnek nevezzük. A kumulén általános elnevezéssel három vagy több kumulatív kötést tartalmazó vegyületet jelölünk.

Pl. :

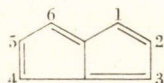

kumulatív

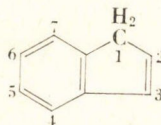

nem kumulatív

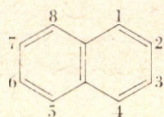
Az alábbiakban felsorolt triviális nevek továbbra is használhatók :

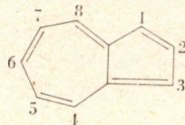
(1) pentalén

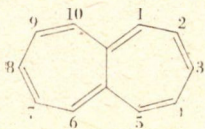
(2) indén

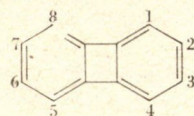
(3) naftalin

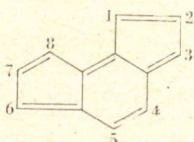
(4) azulén

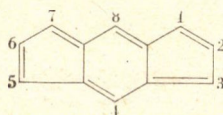
(5) heptalén

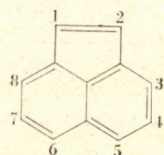
(6) bifenilén

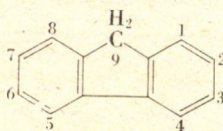
(7) as-indacén

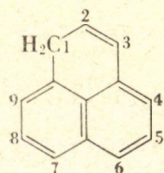
(8) s-indacén

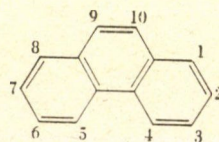
(9) acenaftilén

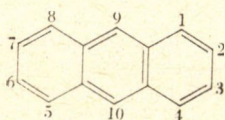
(10) fluorén

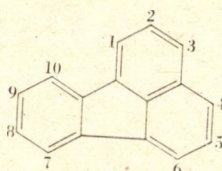
(11) fenalén

(12) fenantrén*

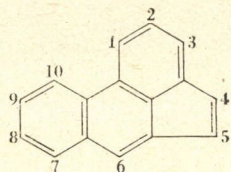

(13) antracén*

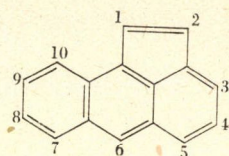

(14) fluorantén

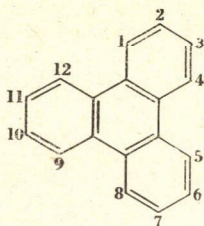
* Számozása a szisztematikustól eltérő.

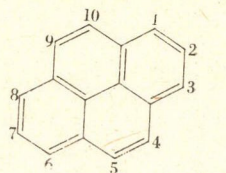
(15) acefenantrilén

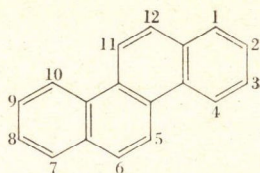
(16) aceantrilén

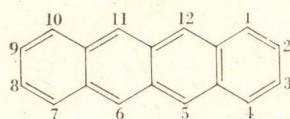
(17) trifenilén

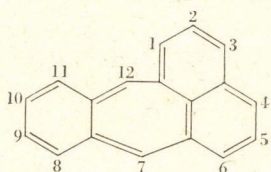
(18) pirén

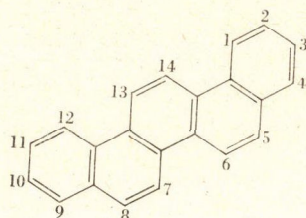
(19) krizén

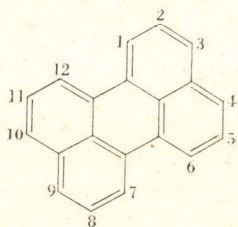
(20) naftacén

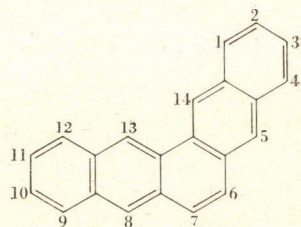
(21) plejadén

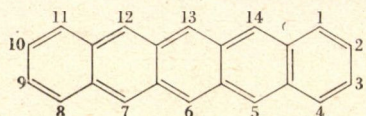
(22) picén

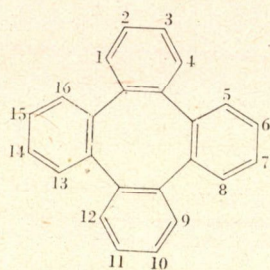
(23) perilén

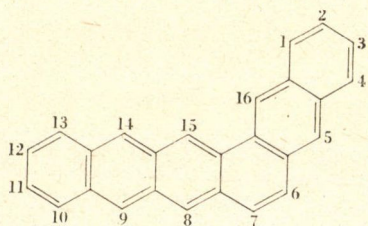
(24) pentafén

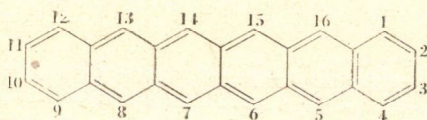
(25) pentacén*

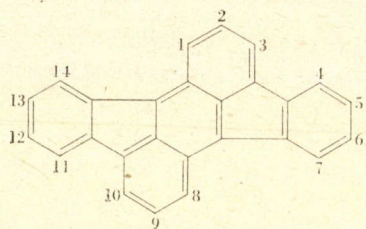
(26) tetrafenilén**

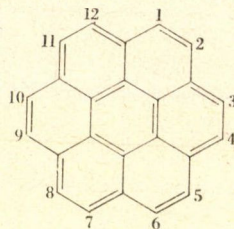
(27) hexafén

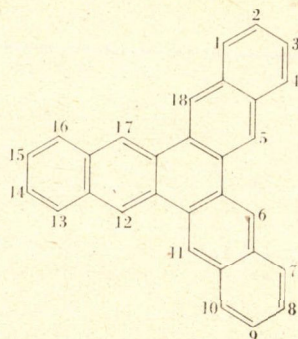
(28) hexacén*

(29) rubicén

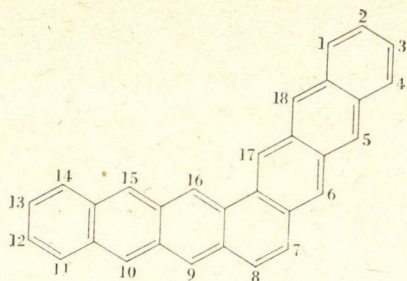
(30) koronén

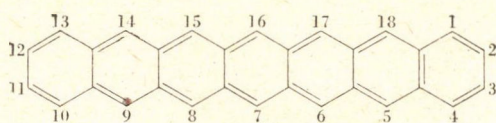
(31) trinaftilén**

* L. a B. 1. 3. 2. szabályt.

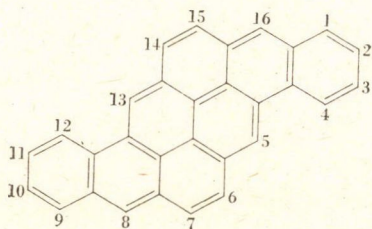
** Csak az ábrázolt izomerre.

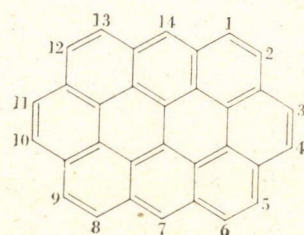
(32) heptafén

(33) heptacén*

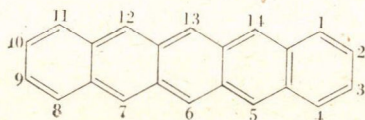
(34) pirantrén

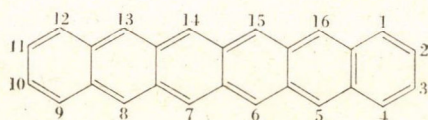
(35) ovalén

B. 1. 3. 2. Azokat a szénhidrogéneket, amelyekben **öt vagy több benzolgyűrű egy egyenes mentén kapcsolódik**, úgy nevezzük el, hogy a B. 1. 1. 1. szabályban megadott, a gyűrűk számát jelző szótőhöz **-acén** szót illesztünk.

Pl. :

pentacén

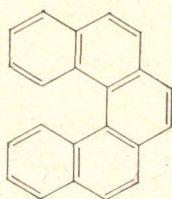

hexacén

* L. a B. 1. 3. 2. szabályt.

B. 1. 3. 3. Maximális számú, nem kumulatív kettős kötést tartalmazó orto-kondenzált* vagy orto- és peri-kondenzált policiklusos szénhidrogént, amelyikben legalább két öt- vagy hattagú gyűrű van s nincsen elfogadott triviális neve, úgy nevezünk el, hogy az alapvegyület triviális neve elé írjuk a többi komponens jelölését. Az alapvegyület a lehető legtöbb gyűrűt tartalmazza (feltéve, hogy van triviális neve), s a lehető legnagyobb sorszáma legyen a B. 1. 3. 1. szabályban ismertetett jegyzékben. A kapcsolódó komponensek a lehető legegyszerűbbek legyenek.**

Pl. :

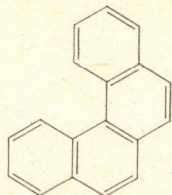
dibenzo-fenantrén

(nem nafto-fenantrén; a benzo- egyszerűbb, mint a nafto-, bár két benzolesoport van egy naftalin helyett)

B. 1. 3. 4. A kapcsolódó komponenst jelző előtagot úgy nevezzük el, hogy a szénhidrogén nevében az -én végződést -eno-ra változtatjuk, pl. pirenó- (pirénből). Ha egynél több előtag szükséges, ábécérendben alkalmazzuk őket. Az alábbi triviális előtagok továbbra is használhatók :

* Orto-kondenzáltaknak nevezzük azokat a policiklusos vegyületeket, amelyekben két gyűrűnek két és csak két atomja közös. Ilyen vegyületekben n közös él és $2n$ közös csúcs van (I. példa).

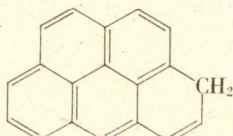
** Orto- és peri-kondenzáltaknak nevezzük azokat a policiklusos szénhidrogéneket, amelyekben az egyik gyűrűnek két és csak két közös atomja van két vagy több másik gyűrű mindegyikével. Ilyen vegyületekben n közös él s kevesebb, mint $2n$ közös atom van (II. és III. példa).

3 közös él
6 közös atom

I

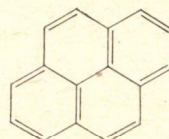
orto-kondenzált rendszer

7 közös él
8 közös atom

II

orto- és peri-kondenzált rendszerek

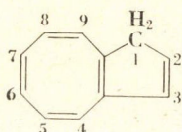
5 közös él
6 közös atom

III

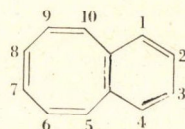
acenafto-	acenaftilénből	nafto-	naftalinból
antra-	antracénből	perilo-	perilénből
benzo-	benzoliből	fenantro-	fenantrénből
(benz-)			

Maximális számú nem kumulatív kettős kötést tartalmazó monociklusos helyettesítések elnevezése: *ciklopenta-*, *ciklohepta-*, *ciklookta-*, *ciklonona-* stb. Ha az alapvegyület monociklusos rendszer, az *-én* végződés maximális számú nem kumulatív kettős kötést jelöl s nem csak egy kettős kötés jelenlétét.

Pl.:

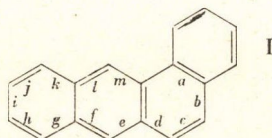
1H-ciklopenta-ciklooktén

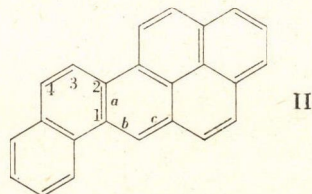
benzo-ciklooktén

B. 1. 3. 5. Az **izomerek megkülönböztetésére** az alapvegyület képletében a határoló oldalakat *a*, *b*, *c* stb. betűvel jelöljük. Az 1,2-es oldallal kezdjük, amely *a* betűt kap, majd a *b* betűvel a 2,3-as oldalt (néhány esetben a 2,2a oldalt) látjuk el, s folytatjuk a betűzést, amíg minden oldalt megjelöltünk. Ahhoz a betűhöz, amely az ábécérendben a legelől áll, s a kondenzáció helyét jelöli, ha szükséges, hozzáírjuk a másik komponens kapcsolódásának helyét jelző számot. Ez a szám a lehető legkisebb legyen, figyelembe véve a vegyület számozását. A számozás sorrendjének összhangban kell lennie a betűzés irányával (I. a II. és a IV. példát). Ha azonos helyzetekhez két vagy több előtag tartozik, s így mód van a betűk között választani, a sorrend a B. 1. 3. 4. szabály szerinti, és az először idézett előtag helyét az ábécérendben előbb álló betű jelzi (I. az V. példát). A számokat és betűket szögletes zárójelbe tesszük, s közvetlenül az alapvegyülethez kapcsolódó komponens neve, ill. jelzése után írjuk.

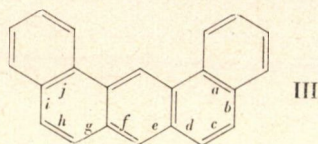
Pl.:

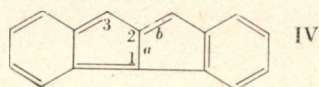
benz[a]antracén

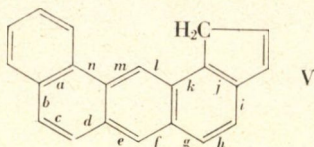
nafto[2,1-a]pirén

dibenz[*a,j*]antracén
(nem nafto[2,1-*b*]fenantrén)

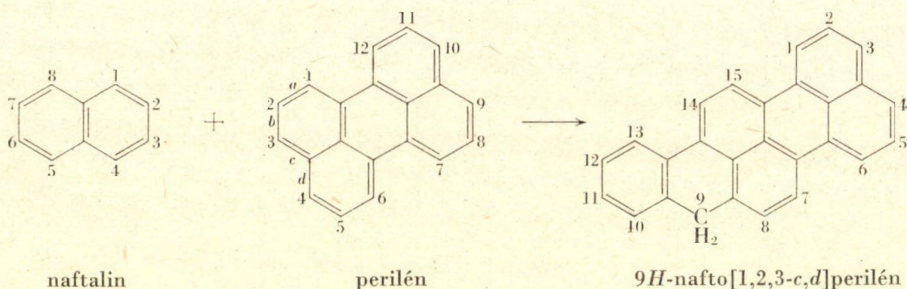
indeno[1,2-*a*]indén

1*H*-benzo[*a*]ciklopent[*j*]antracén

Az alapvegyületet és a többi komponenst tartalmazó teljes vegyület ezután a B. 1. 3. 7.—1. 3. 11. szabály szerint újra számozzuk.

Pl. :

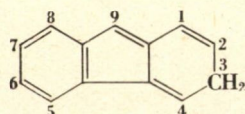
naftalin

perilén

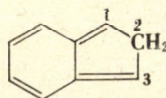
9*H*-nafto[1,2,3-*c,d*]perilén

B. 1. 3. 6. Ha két vagy több izomer kondenzált gyűrűrendszerre, amelyben maximális számú nem kumulatív kettős kötés van, egyaránt illik egy név, s ez jellegzetessé tehető a szerkezet egy vagy több hidrogénatomjának megjelölésével, úgy járunk el, hogy a vegyület elé nagy dőlt *H* betűt írunk s ez elé egy (vagy több) számot, amely az érintett hidrogénatom helyét jelzi. Az érintett atomot **megjelölt atomnak** nevezzük. Hasonló elv alapján történik az ilyen rendszerekből leszármaztatható csoportok jelölése.

Pl. :

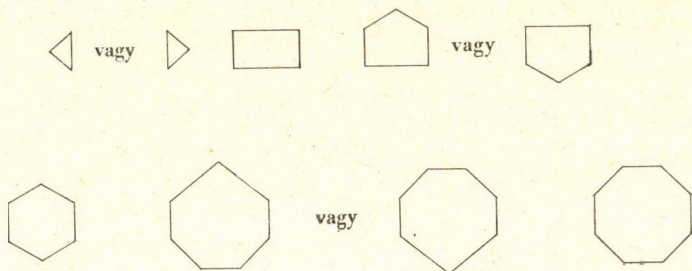

3*H*-fluorén

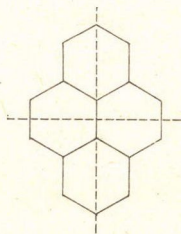
2*H*-indén

B. 1. 3. 7. **Ábrázolásakor** a policiklusos orto-kondenzált vagy orto- és peri-kondenzált szénhidrogén alkotógyűrűit az alábbiak szerint rajzoljuk:

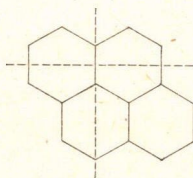

s a policiklusos rendszert úgy orientáljuk, hogy a) a maximális számú gyűrű vízszintes sorban legyen, b) a legtöbb gyűrű legyen a vízszintes sor felett, jobboldalt (a jobb felső ténegyedben). Ha két vagy több elrendezés is eleget tesz ennek a kívánságnak, azt választjuk, amelyikben a legkevesebb gyűrű van az alsó bal oldali ténegyedben.

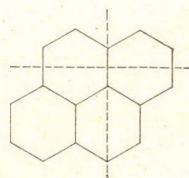
Pl. :

helyes orientáció

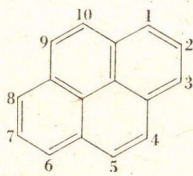
helytelen orientáció

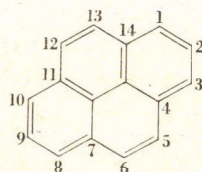
helytelen orientáció

Az így nyert rendszert ezután az óramutató járásával megegyező irányban számozzuk meg, s a számozást azon a csak egy gyűrűben levő szénatomon kezdjük, amelyik a legfelső gyűrű, vagy ha több lehetőség van, a legfelső jobb szélső gyűrű északi csúcsában van, s a számozáskor mellőzzük a két vagy több gyűrűhöz tartozó atomokat.

Pl. :

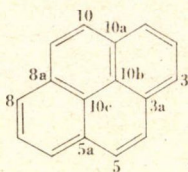

helyes

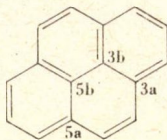

helytelen

- B. 1. 3. 8.** Két vagy több gyűrűhöz tartozó atomot úgy jelölünk, hogy az azt megelőző atom helyét jelző szám elé a, b, c stb. latin betűket írunk. A belső atomokat a lehető legnagyobb számmal jelöljük — amennyiben lehetséges — az óramutató járásával egyező sorrendben. Pl. :

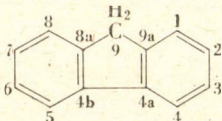

helyes

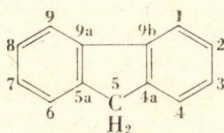

helytelen

- B. 1. 3. 9.** Ha van rá mód, a két vagy több gyűrűhöz tartozó atomokat a lehető legkisebb számokkal jelöljük.

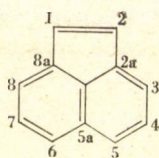

helyes

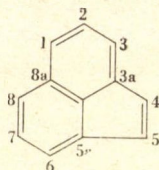

helytelen

I

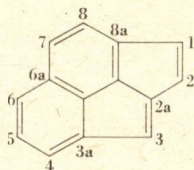

helyes

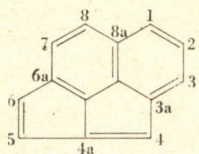

helytelen

II

helyes

helytelen

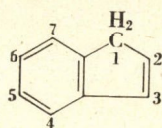
III

Megjegyzés:

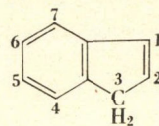
- I. 4,4,8,9 kisebb 4,5,9,9-nél
 II. 2,5,8 kisebb 3,5,8-nál
 III. 2,3,6,8 kisebb 3,4,6,8-nál vagy 2,4,7,8-nál.

- B. 1. 3. 10.** Ha van rá mód, a megjelölt hidrogénatomot tartalmazó szénatomot a lehető legkisebb számmal jelöljük.

Pl. :

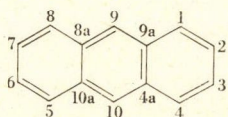

helyes

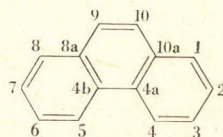

helytelen

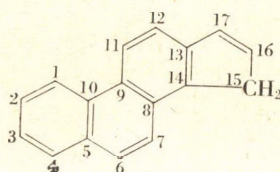
B. 1. 3. 11. A fenti szabály alól kivételek :

antracén

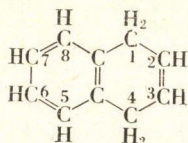

fenantrén

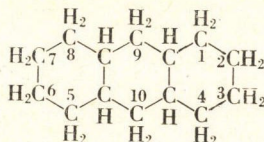
ciklopenta[*a*]fenantrén (15*H*-helyzetű)

B. 1. 3. 12. A maximálisnál kevesebb, nem kumulatív kettős kötést tartalmazó orto-kondenzált és orto- és peri-kondenzált **policiklusos szénhidrogének** nevét úgy képezzük, hogy a megfelelő nem redukált szénhidrogén neve elé *dihidro-*, *tetrahidro-* stb. előtagot írunk. A *perihidro-* előtag teljes hidrogénezettséget jelez. Amennyiben lehetséges, a megjelölt hidrogén helyét a lehető legkisebb számmal jelöljük.

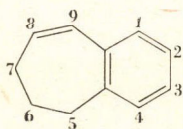
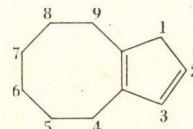
Pl. :

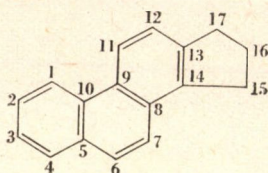

1,4-dihidronaftalin

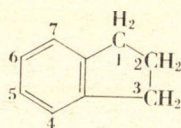
perhidroantracén

6,7-dihidro-5*H*-benzo-cikloheptén4,5,6,7,8,9-hexahidro-1*H*-ciklopenta-ciklooktén

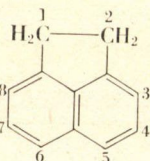
16,17-dihidro-15*H*-ciklopenta[*a*]fenantrén

Kivételek :

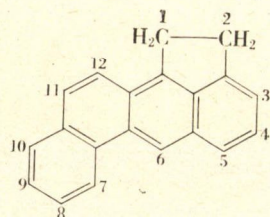
Az alábbi nevek továbbra is használhatók:

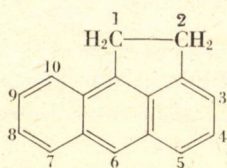
indán

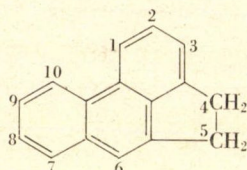
acenafthén

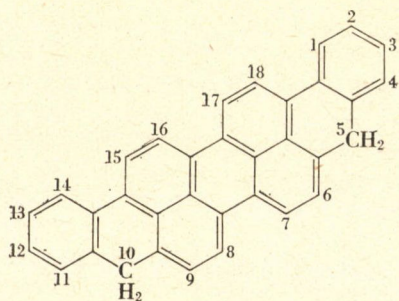
kolantrén

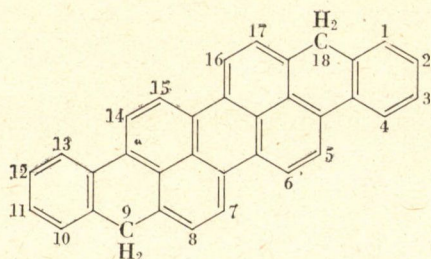
aceantrén

acefenantrén

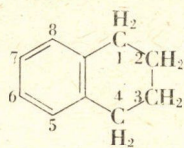
violantrén

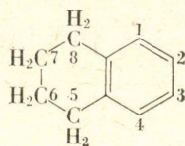
izo-violantrén

Amennyiben lehetséges, a **szekunder szénatomokat** a lehető legkisebb számokkal jelöljük.

Pl. :

helyes

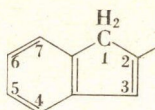
helytelen

B. 1. 3. 13. Helyettesített policiklusos szénhidrogéneket a helyettesített monociklusos szénhidrogénekhez hasonlóan nevezünk el (l. a B. 1. 2. 7. és a B. 1. 7. szabályt).

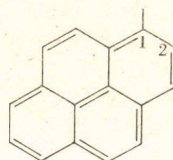
B. 1. 3. 14. Policiklusos szénhidrogénekből származó csoportok számozása a szénhidrogén számozása szerint történik. A szabad vegyértékű hely vagy helyek megjelölése a lehető legkisebb, a szénhidrogének megszabott számozási rendszerével összhangban álló számokkal történik.

B. 1. 3. 15. Olyan egyértékű csoportok elnevezésére, amelyeket -én-re végződő orto-kondenzált vagy orto- és peri-kondenzált policiklusos szénhidrogénekből nyertünk, a szénhidrogén -én végződését -enil-re változtatjuk, ha a csoportot úgy nyertük, hogy egy aromás vagy aliciklusos gyűrűről egy hidrogénatomot távolítottunk el.

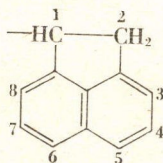
Pl. :

2-indenil

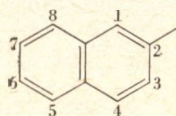
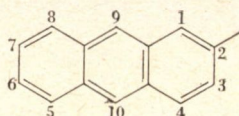
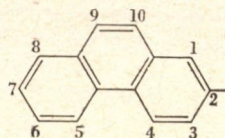
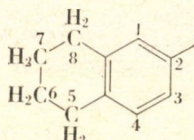

1-pirenil

1-acenaftenil

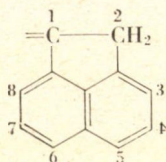
Kivételek:

naftil
(2-es helyzet)antril
(2-es helyzet)fenantril
(2-es helyzet)

5,6,7,8-tetrahydro-2-naftil

- B. 1. 3. 16.** Kétértékű csoportok elnevezésére, amelyeket egyértékű policiklusos szénhidrogéncsoportból nyertünk úgy, hogy egy hidrogénatomot a szabad vegyértékű szénatomról eltávolítottunk, a csoport nevében az *-il* végződés után *-idén*-t írunk.

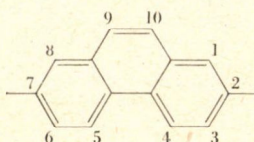
Pl.:

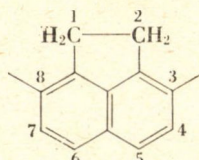
1-acenaftenilidén

- B. 1. 3. 17.** Amennyiben az **orto-kondenzált** vagy **orto- és peri-kondenzált** szénhidrogénből leszármaztatható kétértékű csoportot úgy nyertük, hogy a gyűrű két szénatomjáról távolítottunk el egy-egy hidrogént, az egyértékű csoport *-il* végződését *-ilén*-re változtatjuk.

Pl.:

2,7-fenantrilén

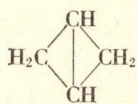
3,8-acenaftenilén

- B. 1. 3. 18.** Oldalláncot tartalmazó policiklusos szénhidrogénekből leszármaztatható csoportokat a korábban már ismertetett szabályok szerint nevezünk el.

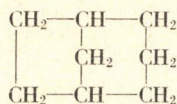
B. 1. 4. ÁTHIDALT GYŰRŰS SZÉNHYDROGÉNEK (Baeyer-rendszer)

B. 1. 4. 1. Két gyűrűből álló, telített, aliciklusos szénhidrogén-rendszerek elnevezésére, amelyekben két vagy több atom közös, a szénváz összes szénatomjait figyelembe vevő név (pl. heptán, oktán stb.) elé a *biciklo-* jelzést illesztjük, s egyúttal szögletes zárójelbe tett három számmal feltüntetjük a két tercier szénatomot összekötő szénatomok számát a három hídban (csökkenő sorrendben). A két tercier szénatomot, amelyet a híd összeköt, hídfőnek nevezik.

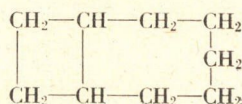
Pl. :

biciklo[1.1.0]bután

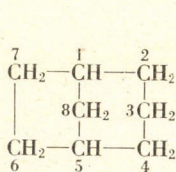
biciklo[3.2.1]oktán

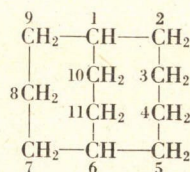
biciklo[5.2.0]nonán

B. 1. 4. 2. A számozást az egyik hídfőn kezdjük, a másik hídfőhöz vezető leghosszabb úton folytatjuk, majd rátérünk a még számozatlan hosszabb útra, míg az első hídfőig jutunk, s végül a legrövidebb utat számozzuk meg.

Pl. :

biciklo[3.2.1]oktán

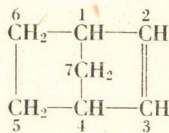

biciklo[4.3.2]undekán

Megjegyzés: leghosszabb út 1,2,3,4,5
közepes hosszúságú út 5,6,7,1
legrövidebb út 1,8,5.

B. 1. 4. 3. Telítetlen vegyületeket a B. 1. 2. 3. szabállyal összhangban nevezzük el. Ha a számozásra több lehetőség adódik, a legkisebb számot a telítetlenség kapja.

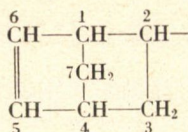
Pl. :

biciklo[2.2.1]hept-2-én

- B. 1. 4. 4.** Ezekből a szénhidrogénekből lezármaztatható csoportok elnevezése a B. 1. 2. 4. szabály szerint történik. A szénhidrogén számozását megtartjuk, s a szabad vegyértékű szénatomnak a lehető legkisebb számot adjuk.

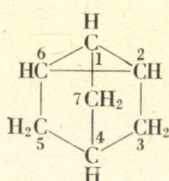
Pl. :

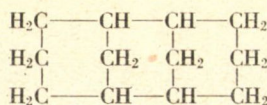
biciklo[2.2.1]hept-5-én-2-il

- B. 1. 4. 5.** Három vagy több gyűrűből álló ciklusos szénhidrogén-rendszereket a B. 1. 4. 1.—1. 4. 4. szabály alapján nevezünk el. A szénváz összes szénatomjait figyelembe vevő név elé a *biciklo-* helyett a *triciklo-*, *tetraciklo-* stb. szavakat írjuk.
- B. 1. 4. 6.** Policiklusos rendszer gyűrűinek száma azonos a vegyület nyílt lánccú formára alakításához szükséges kötés-hasítások számának összegével.
- B. 1. 4. 7.** A *ciklo-* szót szögletes zárójel követi, amelybe csökkenő sorrendben a főgyűrű két ága, a főhíd, s végül a másodlagos híd tagszámát írjuk.

Pl. :

triciklo[2.2.1.0*]heptán

triciklo[5.3.1.1*]dodekán

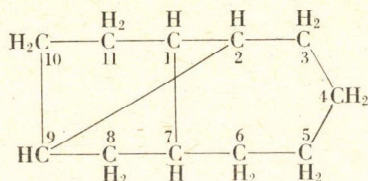
- B. 1. 4. 8.** A főgyűrű és a főhíd biciklusos rendszert képez, amelynek számozását a B. 1. 4. 1.—1. 4. 4. szabály szerint végezzük.
- B. 1. 4. 9.** Az ún. másodlagos híd helyzetét a benne levő szénatomok számát feltüntető szám jobb felső indexébe írt jelzéssel tüntetjük fel.

* A másodlagos híd elhelyezésére és számozására vonatkozóan l. a B. 1. 4. 9., a B. 1. 4. 10. és a B. 1. 4. 11. szabályt.

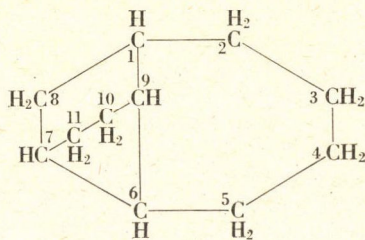
B. 1. 4. 10. A másodlagos hidak számozása csökkenő sorrendben történik. Bármely híd számozását a már számozott résznél kezdjük, s a legnagyobb számot viselő hídfő felé folytatjuk.

B. 1. 4. 11. Ha több lehetőség adódik, az alábbi szempontok alapján döntünk:

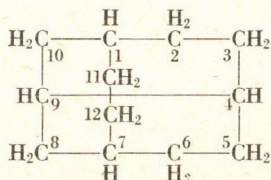
a) A főgyűrű a lehető legtöbb atomot tartalmazza; ezek közül kettő a főgyűrű hídfőjeül szolgál.

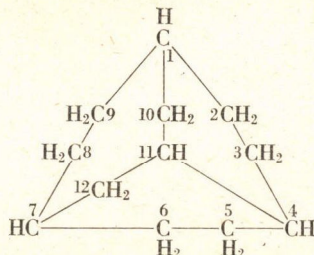
tricyclo[5.4.0.0^{2,9}]undekán helyes számozás

tricyclo[4.2.1.2^{7,9}]undekán helytelen számozás

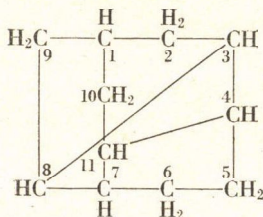

tricyclo[5.3.2.0^{4,9}]dodekán helyes számozás

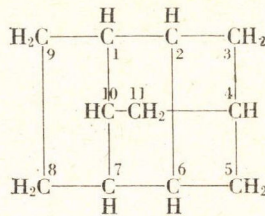

tricyclo[5.2.3.0^{4,11}]dodekán helytelen számozás

b) A főhídnak a lehető legnagyobbak kell lennie.

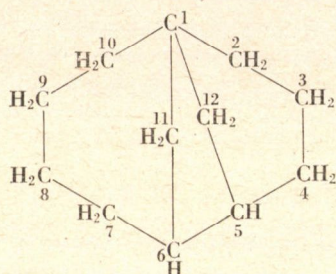
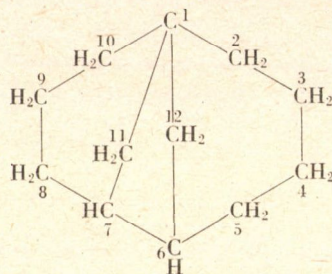

tetracyclo[5.2.2.0^{3,8}.0^{4,11}]undekán helyes számozás

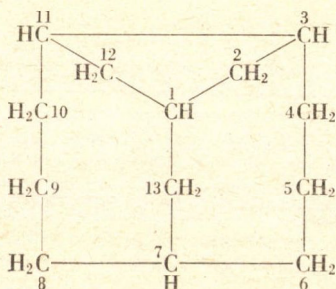
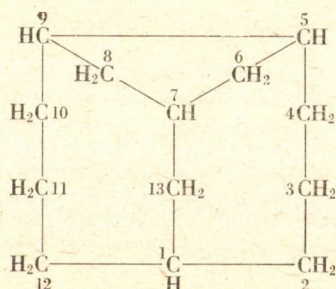

tetracyclo[5.2.1.1^{4,10}.0^{2,6}]undekán helytelen számozás

c) A főgyűrűt a hídnak a lehető legszimmetrikusabban kell kettőosztania.

tricyclo[4.4.1.1^{1,5}]dodekán
helyes számozástricyclo[5.3.1.1^{1,6}]dodekán
helytelen számozás

d) A többi híd helyzetét jelző indexszámok a lehető legkisebbek legyenek (a B. 1. 1. 4. szabály értelmében).

tricyclo[5.5.1.0^{9,11}]tridekán
helyes számozástricyclo[5.5.1.0^{5,9}]tridekán
helytelen számozás

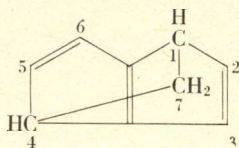
B. 1. 4. 12. A B. 1. 3. szabály értelmében **orto-kondenzált** vagy **orto- és peri-kondenzált** rendszereknek tekinthető **policiklusos szénhidrogéneket**, amelyekben más híd* is van, orto-kondenzált, ill. orto- és peri-kondenzált rendszerekként nevezünk el. A hidat előtaggal jelöljük, amelyet a megfelelő szénhidrogénből származtatunk le úgy, hogy az *-án*, *-én* stb. végződést *-ano*, *-eno* stb. végződésre változtatjuk, s helyzetüket a kapcsolódási pontok feltüntetésével jelöljük. Ha több különböző jellegű híd van a vegyületben, felsorolásuk ábécérendben történjék.

Példák a hidak elnevezésére :

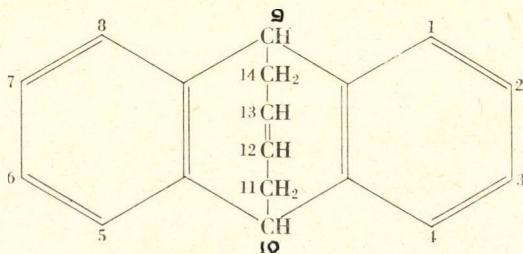
butano-	—CH ₂ —CH ₂ —CH ₂ —CH ₂ —
benzeno- (<i>o</i> -, <i>m</i> -, <i>p</i> -)	—C ₆ H ₄ —
etano-	—CH ₂ —CH ₂ —
eteno-	—CH=CH—
metano-	—CH ₂ —
propano-	—CH ₂ —CH ₂ —CH ₂ —

* A híd kifejezés, amennyiben a B. 1. 4. 1. szabály alapján meghatározott orto-kondenzált és orto- és peri-kondenzált policiklusos rendszerekkel kapcsolatban használjuk, magában foglalja a kétértékű ciklusos rendszereket is.

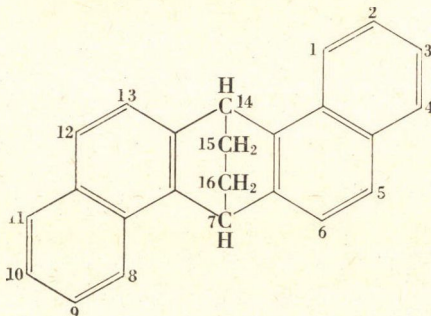
Pl. :

1,4-dihidro-1,4-metano-pentalén

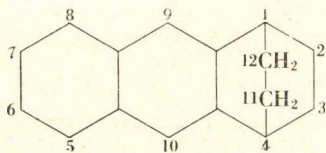

9,10-dihidro-9,10-(2-buteno)-antracén

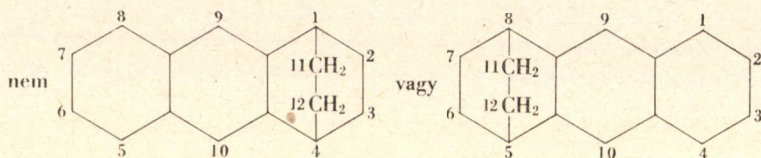
7,14-dihidro-7,14-etano-dibenz[*a,h*]antracén

B. 1. 4. 13. Az elnevezés alapjául szolgáló **orto-kondenzált** vagy **orto- és peri-kondenzált rendszerek számozása** a B. 1. 3. 7. szabály alapján történik. Ha több lehetőség adódik, a hídfőknek adjuk a legkisebb számokat. A híd tagjainak számozását a nagyobb számot viselő hídfő mellett levő hídtaggal kezdjük.

Pl. :

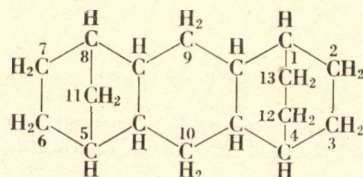

perhidro-1,4-etano-antracén

B. 1. 4. 14. Ha a rendszer **több híd** tartalmaz, a kisebb számot a felsorolásban előbb álló híd hídfője kapja, s a hídtagokat az előző szabály szerint számozzuk.

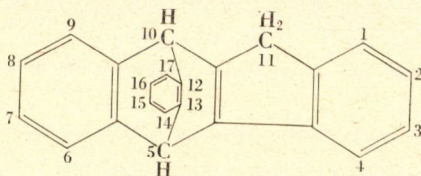
Pl. :

perhidro-1,4-etano-5,8-metano-antracén

B. 1. 4. 15. Ha a híd kétértékű ciklusos szénhidrogéncsoportból keletkezett, a kisebb számot a rövidebb híd alkotó szénatomok kapják, majd a számozást a gyűrű mentén folytatjuk.

Pl. :

5,10-dihidro-5,10-o-benzeno-11H-benzo[b]fluorén

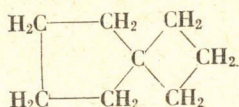
B. 1. 5. SPIROSZÉNHI-DROGÉNEK (SPIRÁNOK)

A spiránok olyan gyűrűs vegyületek, amelyekben **két gyűrűnek közös kvaterner szénatomja** van. Az ún. szabad spiránokban ez az egyedüli kapcsolat a két gyűrű között. A közös atom az ún. spiroatom. A vegyületben levő spiroatomok száma alapján ismerünk *monospiro-*, *dispiro-*, *trispriro*vegyületeket. A következőkben csak a szabad spiránok elnevezésével foglalkozunk.

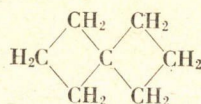
B. 1. 5. 1. Két aliciklusos gyűrűből álló monospiránok elnevezésekor az egész váz szénatomszámát figyelembe vesszük; a név elejére

a *spiro*-szót illesztjük, majd utána zárójelbe tett két számmal jelezzük, hogy a kvaterner szénatomhoz illeszkedő két láncknak hány szénatomja van, végül a vegyület szénatomszámával azonos tagszámú, normális, aciklusos szénhidrogén neve következik. A számok a zárójelben növekvő sorrendben következnek.

Pl. :

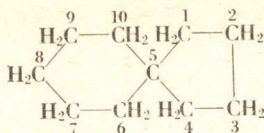
spiro[3.4]oktán

spiro[3.3]heptán

- B. 1. 5. 2.** Monospiránokban a számozást a spiroatom melletti atomon kezdjük, majd előbb a kisebb gyűrűt számozzuk meg (ha van), s aztán a spiroatomot érintve a második gyűrűt.

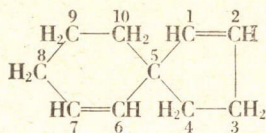
Pl. :

spiro[4.5]dekán

- B. 1. 5. 3.** Ha telítetlen kötés is van a molekulában, a számozást olyan irányban végezzük, hogy a kettős és hármas kötések a B. 1. 2. 3. szabállyal összhangban a lehető legkisebb számokat kapják.

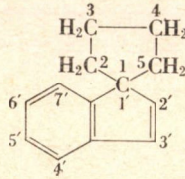
Pl. :

spiro[4.5]deka-1,6-dién

- B. 1. 5. 4.** Ha a monospirovegyület egyik vagy mindkét komponense kondenzált policiklusos rendszer, a *spiro*-szót a komponensek neve elé írjuk, amelyeket ábécérendbe rendezünk, s szögletes zárójelbe teszünk. Az egyes komponensek eredeti számozását meghagyjuk. A lehető legkisebb számot a spiroatom kapja, s a második komponens számait vesszővel látjuk el. A spiroatom helyzetét úgy jelöljük, hogy a megfelelő számokat a két komponens neve közé írjuk.

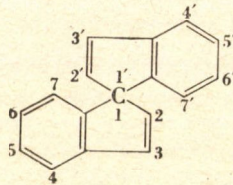
Pl. :

spiro[ciklopentán-1,1'-indén]

B. 1. 5. 5. Két azonos policiklusos komponensből álló monospirovegyület jelölésére a vegyületet alkotó gyűrűrendszerek neve elé *spirobi-*szócskát illesztünk. A policiklusos gyűrűrendszerek eredeti számozását megtartjuk, s az egyik komponens számait vesszővel látjuk el. A spiroatom helyzetének jelölésére a megfelelő számokat a név elé írjuk.

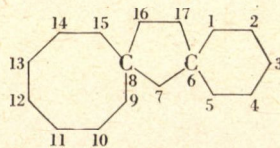
Pl. :

1,1'-spirobiindén

B. 1. 5. 6. Három vagy több aliciklusos rendszerből álló polispirovegyület jelölésére a vegyület szénatomszámával azonos tagszámú, normális, aciklusos szénhidrogén neve elé a *dispiro-*, *trispiro-*, *tetraspiro-* stb. szót illesztjük. A spiroatomokhoz kapcsolódó szénatomok számát szögletes zárójelben olyan sorrendben tüntetjük fel, ahogyan a számozás a gyűrűrendszer mentén körbemegey. A számozást a szélső spiroatom melletti atomon kezdjük, s olyan sorrendben folytatjuk, hogy a spiroatomok a lehető legkisebb számokat kapják.

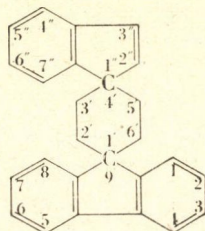
Pl. :

dispiro[5.1.7.2]heptadekán

- B. 1. 5. 7.** Egynél több spiroatomot és legalább egy kondenzált policiklusos komponenst tartalmazó policiklusos vegyületet a B. 1. 5. 4. szabály alapján nevezünk el; a *spiro*- szót *dispiro*-, *trispiro*- stb. szóval helyettesítjük, s a szélső komponenseket ábécérendben tüntetjük fel.

Pl. :

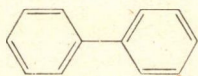

dispiro[fluorén-9,1'-ciklohexán-4',1''-indén]

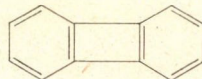
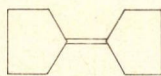
**B. 1. 6. IZOLÁLT GYŰRŰS VEGYÜLETEK
(SZÉNHIDRÓGÉNGYŰRŰ-TÁRSULÁSOK)**

- B. 1. 6. 1.** Ebbe a csoportba azok a két vagy több gyűrűből álló ciklusos rendszerek tartoznak (a gyűrű lehet egyszerű vagy kondenzált), amelyek egymáshoz közvetlenül kapcsolódnak egyszeres vagy kétszeres kötéssel, s a kapcsolódások száma eggyel kevesebb a rendszert alkotó ciklusok számánál.

Pl. :

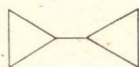
gyűrűtársulások

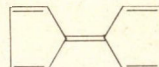
kondenzált policiklusos rendszer

- B. 1. 6. 2.** Két azonos ciklusos szénhidrogénből álló rendszer elnevezésére két út adódik : *a*) a megfelelő csoport neve elé *bi*- szócskát írunk, vagy *b*) egyszeres kötéssel kapcsolódó rendszerek elnevezésére a megfelelő szénhidrogén neve elé *bi*- szócskát írunk. A számozás mindkét esetben azonos a megfelelő csoport vagy szénhidrogén számozásával, s az egyik gyűrű számjegyei vesszőt kapnak. A kapcsolódás helyét jelző számokat a vegyület neve elé írjuk.

Pl. :

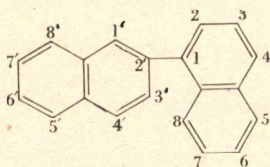
1,1'-bicyklopropil
vagy 1,1'-bicyklopropán

1,1'-bicyklopentadienilidén

- B. 1. 6. 3.** Ha több lehetőség adódik a számozásra, vessző nélküli számokkal azt a rendszert jelöljük, amelyikben a kapcsolódás helyét kisebb szám jelzi.

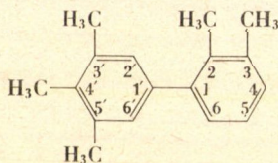
Pl. :

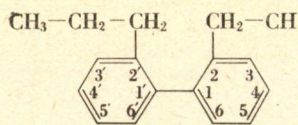
1,2'-binaftil
vagy 1,2'-binaftalin

- B. 1. 6. 4.** Ha két azonos szénhidrogén-rendszer azonos helyzetben kapcsolódik, s különböző helyzetben helyettesítéseket tartalmaz, a helyettesítések helyét a B. 1. 1. 4. szabály alapján jelöljük; ebből a szempontból a vesszőzött szám nagyobb, mint a vessző nélküli. A vesszőzött és vessző nélküli számokat növekvő számszerű sorrendben írjuk.

Pl. :

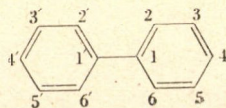
2,3,3',4',5'-pentametil-bifenil
(nem 2',3,3',4,5-pentametil-bifenil)

2-etil-2'-propil-bifenil

- B. 1. 6. 5.** A **bifenil** nevet a két benzolgyűrűből álló rendszer jelölésére használjuk.

P :

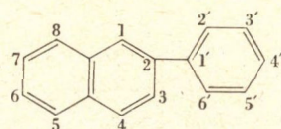
bifenil

B. 1. 6. 6. Egyéb szénhidrogényűrű-társulások elnevezésére az egyik gyűrű-rendszert alapvegyületnek tekintjük, s az egész rendszert, mint ennek helyettesített származékát nevezzük el. A helyettesítéseket ábécérendben említjük. Az alapvegyületet vessző nélküli, a helyettesítéseket vesszőzött számokkal jelöljük.

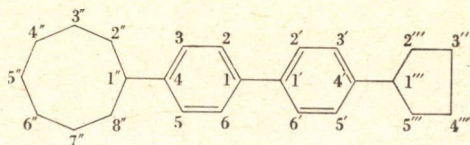
B. 1. 6. 7. Az alapvegyület kiválasztására az alábbi jellemzőket vesszük egymás után figyelembe:

a) A legnagyobb számú gyűrűt tartalmazó rendszert.

Pl. :

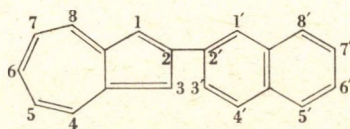
2-fenil-naftalin

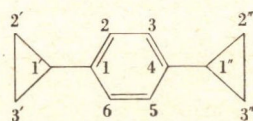
4-ciklooktil-4'-ciklopentil-bifenil

b) A nagyobb gyűrűt tartalmazó rendszert.

Pl. :

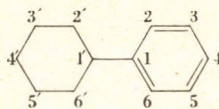
2-(2'-naftil)-azulén

1,4-diciklopropil-benzol
vagy *p*-diciklopropil-benzol

c) A legkevésbé hidrogénezett rendszert (l. a B. 1. 6. 8. szabályt).

Pl. :

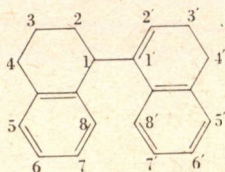

ciklohexil-benzol

d) A gyűrűrendszereknek a B. 1. 3. 1. szabály táblázatában lefektetett sorrendjét.

B. 1. 6. 8. A B. 1. 6. 7. szabály c) pontja alapján elnevezett vegyületeket hidrogénezési termékeknek is tekinthetjük, s a B. 1. 3. 12. szabály alapján is elnevezhetjük.

Pl. :

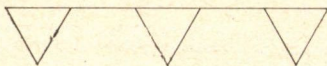

1,2,3,3',4,4'-hexahidro-1,1'-binaftil

B. 1. 6. 9. Három vagy több azonos szénhidrogényűrű-rendszerből álló elágazatlan rendszereket úgy nevezünk el, hogy a szénhidrogén neve elé az ismétlődő egységek számát jelző szócskát írjuk. A következő szócskákat használjuk:

3. ter-	7. szepti-
4. kvater-	8. okti-
5. kvinkve-	9. novi-
6. szexi-	10. deci-

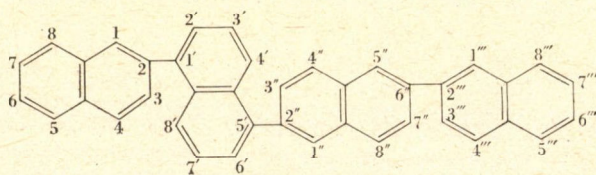
Pl. :

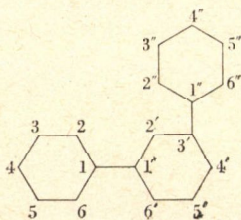
terciklopropán

B. 1. 6. 10. Az egyik szélső rendszert vessző nélküli, a többbit vesszőzött számokkal jelöljük, a vesszők száma fokozatosan nő gyűrűről gyűrűre. A kapcsolódások helyét a lehető legkisebb számokkal jelöljük.

Pl. :

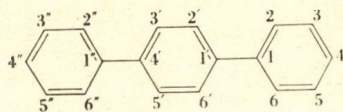
2,1':5',2'':6'',2''':-kvaternaftalin

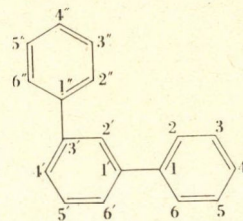
1,1':3',1''-terciklohexán

B. 1. 6. 11. Az előbbi szabály alól **kivételt képeznek a benzolgyűrűt tartalmazó** elágazatlan rendszerek, amelyeknek nevét a megfelelő előtagból és a csoportot jelölő fenil szóból képezzük.

Pl. :

p-terfenil
vagy 1,1':4',1''-terfenil

m-terfenil
vagy 1,1':3',1''-terfenil

B. 1. 7. OLDALLÁNCOT TARTALMAZÓ CIKLUSOS SZÉNHIDROGÉNEK

(l. a B. 1. 2. 7. és a B. 1. 2. 11. szabályt is)

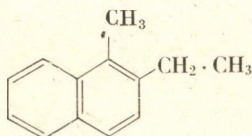
Ciklusos magból és alifás oldalláncból álló, a B. 1. 2. 7. szabályban említettnél összetettebb szénhidrogéneket az alábbiakban felsorolt módszerek egyikével nevezünk el.

B. 1. 7. 1. Ha a szénhidrogénnek nincsen általánosan elfogadott triviális neve, úgy 1. az alifás láncot jelző csoport nevét írjuk a ciklusos szénhidrogén neve elé, vagy 2. a ciklusos szénhidrogénből leszármaztatható csoport nevét írjuk az alifás vegyület neve elé. A választás az alábbi két szempont figyelembe vételével történhet:

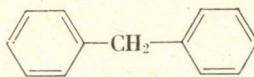
- a legtöbb a helyettesítés egy egyszerű szerkezeti elemében ;
- a kisebb egység a helyettesítő a nagyobbban.

B. 1. 7. 2. A B. 1. 7. 1. szabály *a)* pontja alapján az olyan szénhidrogéneket, amelyekben **egy ciklusos maghoz több oldallánc kapcsolódik**, a ciklusos szénhidrogén származékaiként nevezzük el. Amennyiben azonban a vegyületben az egyik lánchoz több oldallánc és/vagy ciklusos csoport kapcsolódik, a vegyületet mint az aciklusos vegyület származékát nevezzük el.

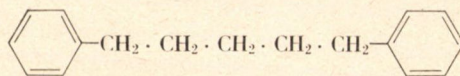
Pl. :

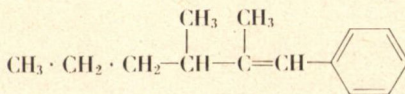
2-etil-1-metil-naftalin

difenil-metán

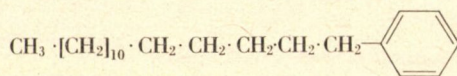
1,5-difenil-pentán

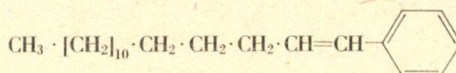
2,3-dimetil-1-fenil-1-hexén

- B. 1. 7. 3.** A B. 1. 7. 1. szabály *b)* pontja értelmében **hosszú lánchoz kapcsolódó kis ciklusos magból** álló szénhidrogént mint az aciklusos szénhidrogén származékát nevezzük el; ha azonban a vegyület **nagy ciklusos maghoz kapcsolódó kis csoportból** áll, úgy nevezzük el, mint a ciklusos szénhidrogén származékát.

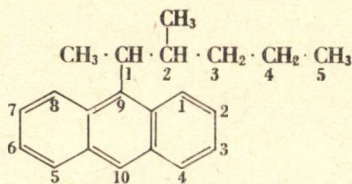
Pl. :

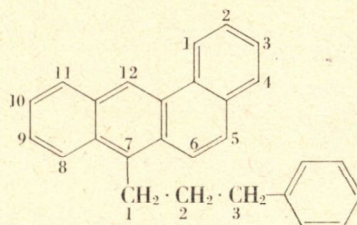
1-fenil-hexadekán

1-fenil-1-hexadecén

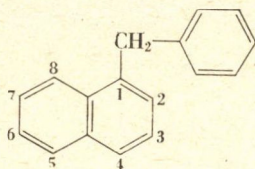
9-(1,2-dimetil-pentil)-antracén

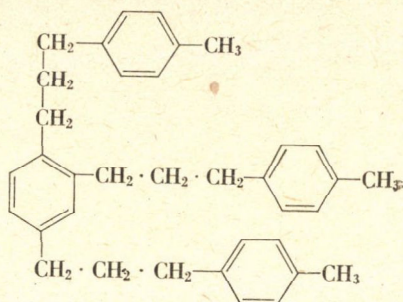
7-(3-fenil-propil)-benz[a]antracén

- B. 1. 7. 4.** Amennyiben egyszerűsíti az elnevezést, összetett csoportok jelölésére **triviális neveket** is használunk.

Pl. :

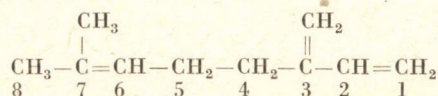

1-benzil-naftalin

1,2,4-trisz(3-*p*-tolil-propil)-benzol**B. 1. 8. TERPÉNSZÉNHI-DROGÉNEK**

B. 1. 8. 1. Aciklusos terpéneket, amennyiben tiszta anyagokról van szó, más telítetlen aciklusos szénhidrogénekhez hasonlóan nevezünk el.

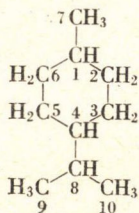
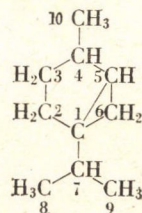
Pl. :

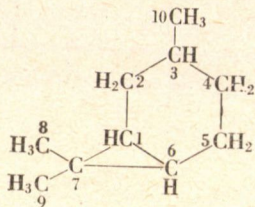
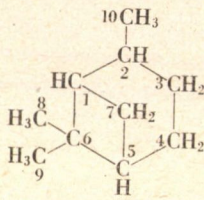
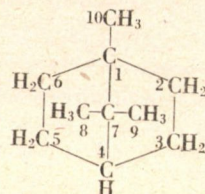

7-metil-3-metilén-1,6-oktadién

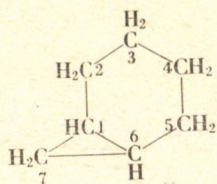
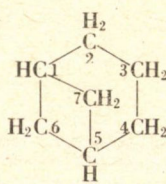
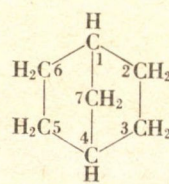
B. 1. 8. 2. Monociklusos és biciklusos terpének elnevezésének alapjául az alábbi szerkezeti típusok, ill. speciális elnevezésük és számozásuk szolgál. A kamfán és bornilán elnevezést bornán, a *nor*-kamfán és *nor*-bornilán nevet *nor*-bornán helyettesíti.

Alapvető terpéntípusok :

I
mentán (*p*-forma)II
tuján

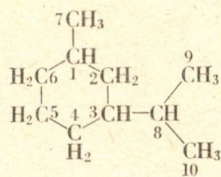
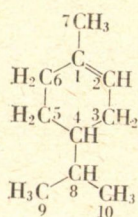
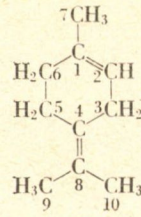
III
karánIV
pinánV
bornán

Nor-szerkezetek :

VI
nor-karánVII
nor-pinánVIII
nor-bornán

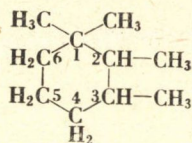
B. 1. 8. 3. Monociklusos terpének. Mentántípus : Az ide tartozó monociklusos terpénszénhidrogéneket (*orto*-, *meta*- és *para*-izomerek) mentánnak, menténnek, mentadiénnek stb. nevezzük, s a számozást a mentán (I) számozása szerint végezzük. Olyan vegyületeket, amelyekben további alkilhelyettesítés van, a B. 1. 2. szabállyal összhangban nevezünk el.

Pl. :

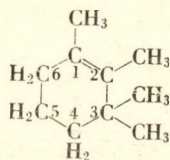
m-mentán1-*p*-mentén1,4(8)-*p*-mentadién

B. 1. 8. 4. Tetrametil-ciklohexán-típus : Az ebbe a csoportba tartozó vegyületeket a ciklohexán, a ciklohexén és a ciklohexadién származékainak tekintjük (l. a B. 1. 2. szabályt).

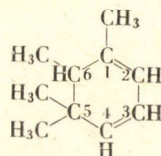
Pl. :

1,1,2,3-tetrametil-ciklohexán

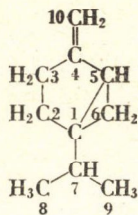
1,2,3,3-tetrametil-1-ciklohexén

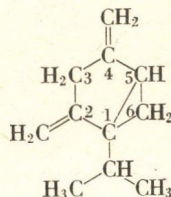
1,5,5,6-tetrametil-1,3-ciklohexadién

B. 1. 8. 5. Biciklusos terpének. Azokat a biciklusos terpénszénhidrogéneket, amelyeknek váza a tujánéval (II) azonos, ill. attól további oldal-láncban különbözik, amely azonban nem metil vagy izo-propil (vagy metilén, ha ilyen csoport már volt a molekulában), tujának, tujénnek, tujadiénnek stb. nevezzük, s a számozást a tujának (II) megfelelően végezzük. A többi tujánvázú vegyületet a biciklo[3.1.0]hexán származékának tekintjük, s a számozást a B. 1. 4. 1.—1. 4. 4. szabály alapján végezzük.

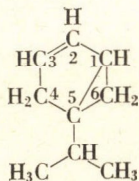
Pl. :

4(10)-tujén

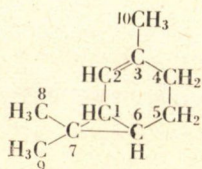
1-izo-propil-2,4-dimetilén-biciklo[3.1.0]hexán

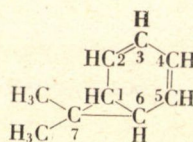
5-izo-propil-biciklo[3.1.0]hex-2-én

B. 1. 3. 6. A III-as, IV-es vagy V-ös képletnek megfelelő vázú **biciklusos terpénszénhidrogéneket és oldalláncot tartalmazó származékaikat** (kivéve a metiloldalláncot, továbbá a metilént, ha már van a molekulában metilénsoport) karánnak, karénnek, karadiénnek stb., továbbá pinánnak, pinénnek, pinadiénnek, ill. bornánnak, bornénnek és bornadiénnek nevezzük. Számozásuk a III., IV., ill. V. képlet alapján történik. A többi, karán-, pinán-, ill. bornán-gyűrű vázát tartalmazó szénhidrogént a *nor*-karánról (VI), *nor*-pinánról (VII), ill. *nor*-bornánról (VIII) nevezzük el. Ezeket a neveket használjuk a biciklo[4.1.0]heptán, a biciklo[3.1.1]heptán és a biciklo[2.2.1]heptán elnevezések helyett. A *nor*-vegyületek számozása a B. 1. 4. 1.—1. 4. 4. szabállyal összhangban, a biciklovegyületek számozásához hasonlóan történik.

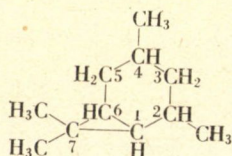
Pl. :

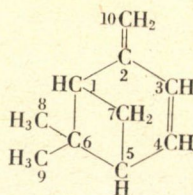
2-karén

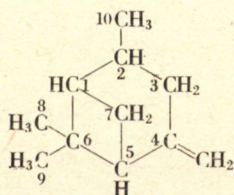
7,7-dimetil-2,4-*nor*-karadién

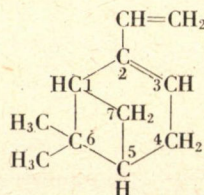
2,4,7,7-tetrametil-*nor*-karán

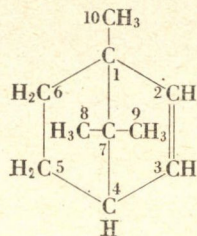
7(10),3-pinadién

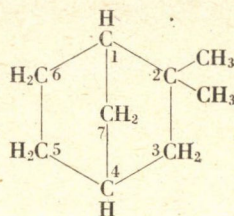
4-metilén-pinán

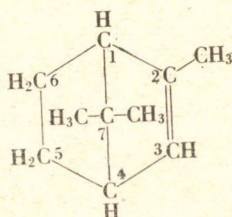
6,6-dimetil-2-vinil-2-*nor*-pinén

2-bornén

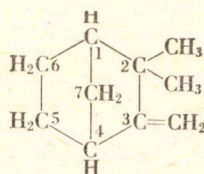

2,2-dimetil-nor-bornán

2,7,7-trimetil-2-nor-bornén

B. 1. 8. 7. Kamfénen 2,2-dimetil-3-metilén-nor-bornánt értünk:

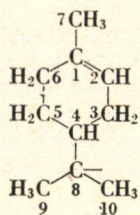
kamfén

B. 1. 8. 8. Terpénecsoportok. Egyszerű aciklusos terpénszénhidrogén-csoportokat a B. 1. 1. 14. szabály szerint nevezünk el és számozzuk. A megfelelő helyettesítetlen csoportokra tovább is használható a geranil, neril, linalil és fitil triviális elnevezés.

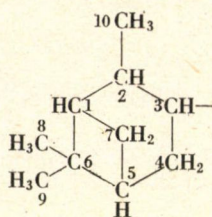
B. 1. 8. 9. A mentánból, pinánból, karánból, bornánból, *nor*-karánból, *nor*-pinánból és *nor*-bornánból leszármaztatható csoportokat a B. 1. 1. 2. és a B. 1. 2. 4. szabályokban lefektetett elveknek megfelelően nevezük el, a kivétel csupán annyi, hogy a pinán telített származékait pinanilnak, pinanilénnek és pinanilidénnek nevezük. A szénhidrogén számozását megtartjuk, s a kapcsolódás vagy

kapcsolódások helyzetét a szénhidrogén számozásával összhangban álló lehető legkisebb számmal jelöljük.

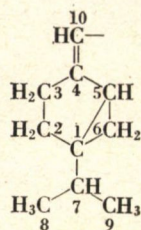
Pl. :

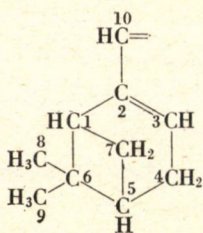
1-*p*-mentén-8-il

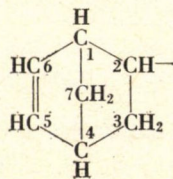
3-pinanyl

4(10)-tujén-10-il

2-pinén-10-ilidén

5-*nor*-bornén-2-il

B. 1. 8. 10. A B. 1. 8. 8. és a B. 1. 8. 9. szabályban meg nem nevezett csoportokat a B. 1. 2. és a B. 1. 4. 4. szabály alapján nevezük el.

B. 2. ALAPVETŐ HETEROCIKLUSOS RENDSZEREK

B. 2. 1. A HANTZSCH—WIDMAN-RENDSZER KITERJESZTÉSE

B. 2. 1. 1. A gyűrűben három—tíz atomot s ebből egy vagy több **heteroatomot** tartalmazó **monociklusos vegyületek** nevét a B. 2. 1. 1. táblázatban felsorolt valamely előtagból vagy előtagokból és a B. 2. 1. 2. táblázatban felsorolt tövek egyikéből képezzük (magánhangzók találkozása esetén az előtag *-a* végződését mellőzzük). A telítetlenség mértékét vagy a szótőben (l. B. 2. 1. 2. táblázat) tüntetjük fel, vagy a B. 2. 1. 2. szabály szerint *dihidro-*, *tetrahidro-*stb. előtaggal jelezzük.

B. 2. 1. 1. táblázat

Elem	Vegyérték	Előtag	Elem	Vegyérték	Előtag
oxigén	II	oxa-	antimon	III	sztiba-*
kén	II	tia-	bizmut	III	bizma-
szelén	II	szelena-	szilícium	IV	szila-
tellúr	II	tellura-	germánium	IV	germa-
nitrogén	III	aza-	ón	IV	sztanna-
foszfor	III	foszfa-*	ólom	IV	plumba-
arzén	III	arza-*	higany	II	merkura-

* Ha közvetlenül *-in* következik, *foszfa-* helyett foszfort, *arza-* helyett arzént és *sztiba-* helyett antimont írunk.

B. 2. 1. 2. táblázat

A gyűrű tagszáma	Nitrogént tartalmazó gyűrű		Nitrogént nem tartalmazó gyűrű	
	telítetlen a)	telített	telítetlen a)	telített
3	-irin	-iridin	-irén	-irán
4	-et	-etidin	-et	-etán
5	-ol	-olidin	-ol	-olán
6	-in b)	c)	-én b)	-án d)
7	-epin	c)	-epén	-epán
8	-ocin	c)	-océn	-okán
9	-onin	c)	-onén	-onán
10	-ecin	c)	-ecén	-ekán

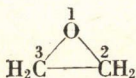
a) Maximális számú nem kumulatív kettős kötés, a heteroatom a B. 2. 1. 1. táblázatban feltüntetett maximális vegyértékű.

b) Foszforra, arzénre és antimonra l. a B. 2. 1. 1. táblázat lábjegyzetét.

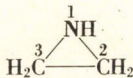
c) A megfelelő telítetlen vegyület neve elé írt *perhidro-* előtaggal jelöljük.

d) Nem alkalmazható szilíciumra, germániumra, ónra és ólomra. Ilyen esetben a megfelelő telítetlen vegyület neve elé *perhidro-* előtagot írunk.

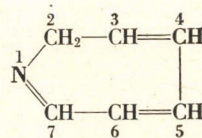
Pl.:

oxirán

aziridin

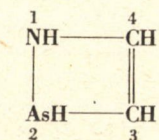

2H-azepin

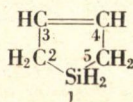
B. 2. 1. 2. Heterociklusos vegyületeket, amelyeknek telítetlensége a megfelelő maximális számú nem kumulatív kettős kötést tartalmazó vegyületnél kisebb, *dihidro-*, *tetrahidro-* stb. előtaggal ellátva nevezünk el. Négy- és öttagú gyűrűk esetében az egy kettős kötést tartalmazó vegyületek megnevezésére, ha egynél több nem kumulatív kettős kötés lehetséges, külön végződést alkalmazunk.

A részben telítetlen gyűrű tagyszáma	Nitrogént tartalmazó gyűrűk	Nitrogént nem tartalmazó gyűrűk
4	-etin	-etén
5	-olin	-olén

Pl. :

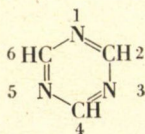
1,2-azarzet-3-in

3-szilolén

B. 2. 1. 3. Ha ugyanabból a heteroatomból több van a molekulában, a megfelelő előtag (l. B. 2. 1. 1. táblázat) elé *di-*, *tri-* stb. szócskát írunk.

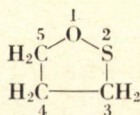
Pl. :

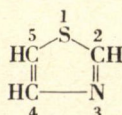
1,3,5-triazin

B. 2. 1. 4. Ha a vegyületben több különböző heteroatom van, akkor a megfelelő előtagokat a B. 2. 1. 1. táblázat sorrendjében írjuk.

Pl. :

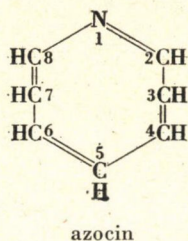
1,2-oxa-tiolán

1,3-tiazol

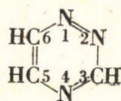
B. 2. 1. 5. Monociklusos vegyületben a heteroatom szabja meg a számozás sorrendjét.

Pl. :

B. 2. 1. 6. Ha ugyanabból a heteroatomból több van a gyűrűben, a számozás úgy történjék, hogy a heteroatomok a lehető legkisebb számokat kapják.

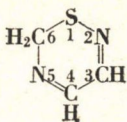
Pl. :

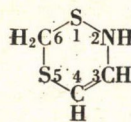
1,2,4-triazin

B. 2. 1. 7. Ha több, különböző heteroatom van jelen, az 1-es számot a B.2.1.1. táblázatban legegőbb említett heteroatom kapja. A számozás iránya olyan legyen, hogy a heteroatomok a lehető legkisebb számokat kapják.

Pl. :

6H-1,2,5-tia-diazin
(nem: 2,1,4-tia-diazin)
(nem: 1,3,6-tia-diazin)

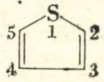

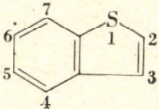
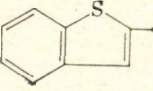
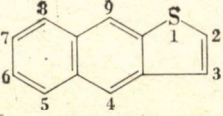
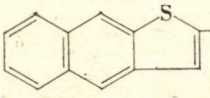
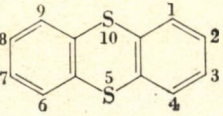
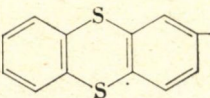

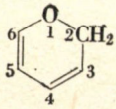
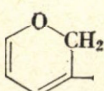
2H,6H-1,5,2-ditiazin
(nem: 1,3,4-ditiazin)
(nem: 1,3,6-ditiazin)
(nem: 1,5,4-ditiazin)

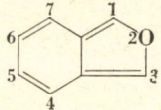
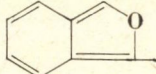
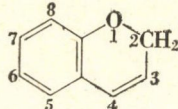
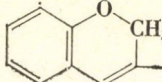
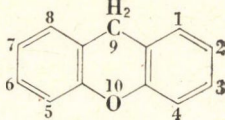
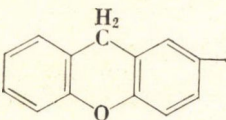
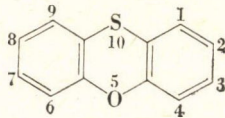
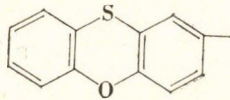
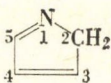
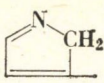
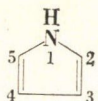

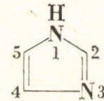
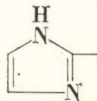
A számozást a kénatomon kell kezdeni. Ez a feltétel kizárja a 2,1,4-tia-diazint. Ezután a nitrogén kapja a következő legkisebb számot, s így az 1,3,6-tia-diazin elnevezés is helytelen.

A számozást a kénatomon kell kezdeni. Miután az 1,2,5-sorozat kisebb az 1,3,4-nél, az 1,3,6-nál vagy az 1,5,4-nél a szokásos értelemben, a név 1,5,2-ditiazin.

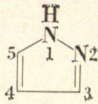
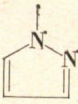
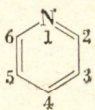

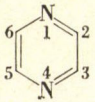
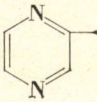
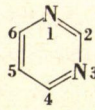
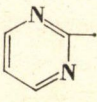
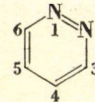
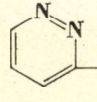
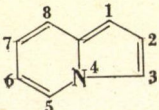
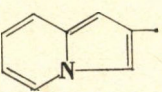
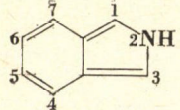
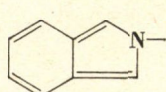
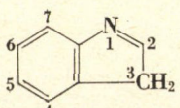
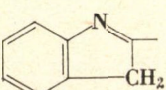
B. 2. 2. TRIVIÁLIS ÉS FÉLIG TRIVIÁLIS NEVEK

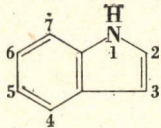
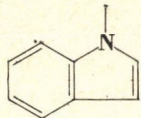
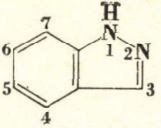
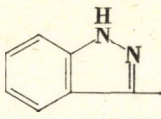
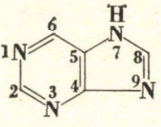
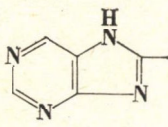
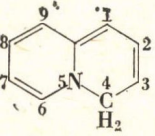
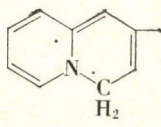
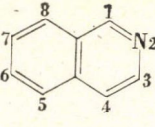
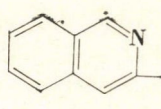
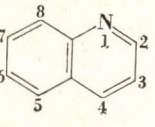
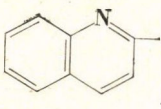
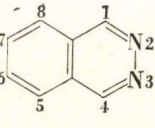
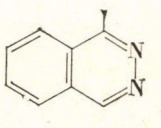
B. 2. 2. 1. Az alábbiakban felsorolt triviális és félig triviális nevek továbbra is használhatók az adott vegyületek elnevezésére és a kondenzált vegyületek elnevezésének alapjául. Sorrendjük a B. 2. 3. szabályban felsorolt követelmények által megszabottal ellentett. A csoportok nevét a B. 2. 5. szabálynak megfelelően képezzük.

	Alapvegyület	Csoportnév
(1)	 <p>tiofén</p>	 <p>tienil</p>
(2)	 <p>benzo[b]tiofén (tio-naftén helyett)</p>	 <p>benzo[b]tienil</p>
(3)	 <p>nafto[2,3-b]tiofén (tiofantrén helyett)</p>	 <p>nafto[2,3-b]tienil</p>
(4)	 <p>tiantrén</p>	 <p>tiantrenil</p>
(5)	 <p>furán</p>	 <p>furil</p>
(6)	 <p>pirán (2H-forma)</p>	 <p>piranil (2H-pirán-3-il)</p>

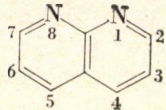
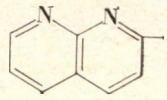
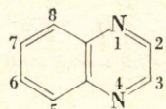
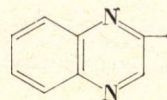
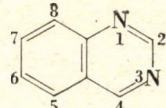
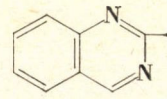
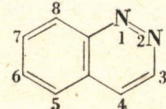
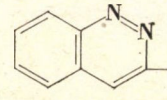
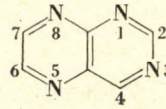
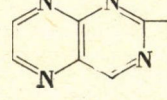
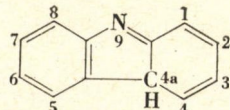
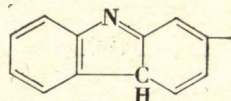
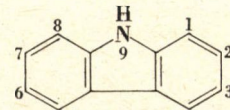
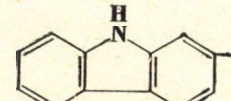
	Alapvegyület	Csoportnév
(7)		
	izo-benzo-furán	izo-benzo-furanil
(8)		
	kromén (2 <i>H</i> -forma)	kromenil 2 <i>H</i> -kromén-3-il
(9)		
	xantén*	xantenil*
(10)		
	fenoxatiin	fenoxatiinil
(11)		
	2 <i>H</i> -pirrol	2 <i>H</i> -pirrolil 2 <i>H</i> -pirrol-3-il
(12)		
	pirrol	pirrolil
(13)		
	imidazol	imidazolil

* A számozás az előírttól eltérő.

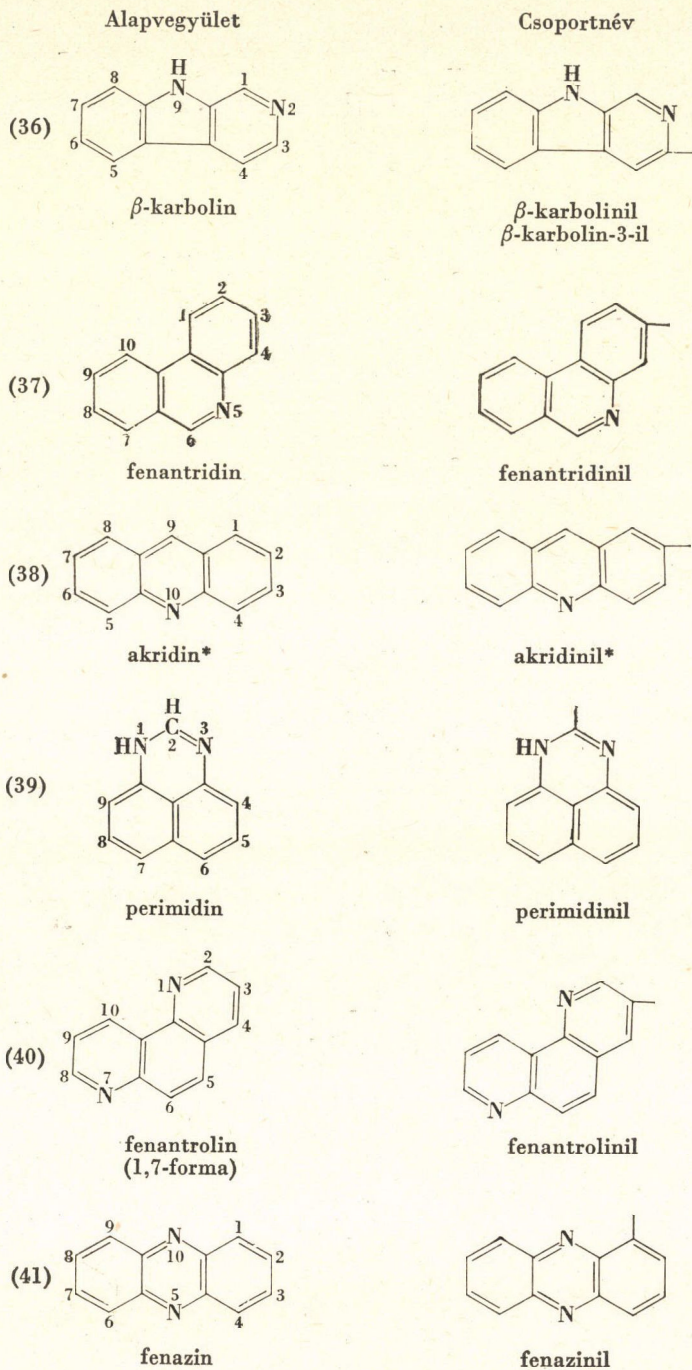
	Alapvegyület	Csoportnév
(14)	 <p>pirazol</p>	 <p>pirazolil</p>
(15)	 <p>piridin</p>	 <p>piridil</p>
(16)	 <p>pirazin</p>	 <p>pirazinil</p>
(17)	 <p>pirimidin</p>	 <p>pirimidinil</p>
(18)	 <p>piridazin</p>	 <p>piridazinil</p>
(19)	 <p>indolizin</p>	 <p>indolizinil</p>
(20)	 <p>izo-indol</p>	 <p>izo-indolil</p>
(21)	 <p>3H-indol</p>	 <p>3H-indolil 3H-indol-2-il</p>

	Alapvegyület	Csoportnév
(22)	 <p>indol</p>	 <p>indolil</p>
(23)	 <p>1H-indazol</p>	 <p>indazolil 1H-indazol-3-il</p>
(24)	 <p>purin*</p>	 <p>purinil*</p>
(25)	 <p>4H-kinolizin</p>	 <p>4H-kinolizin-2-il</p>
(26)	 <p>izo-kinolin</p>	 <p>izo-kinolil</p>
(27)	 <p>kinolin</p>	 <p>kinolil</p>
(28)	 <p>ftálazin</p>	 <p>ftálazinil</p>

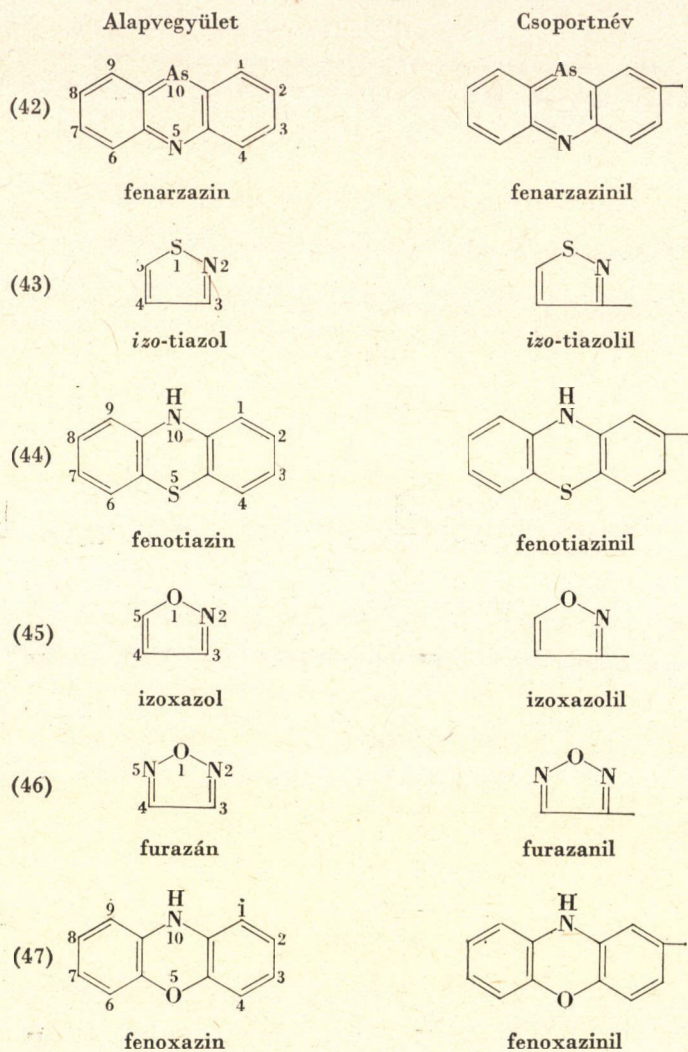
* A számozás az előírttól eltérő.

	Alapvegyület	Csoportnév
(29)	 <p>naftiridin (1,8-forma)</p>	 <p>naftiridinil (1,8-naftiridin-2-il)</p>
(30)	 <p>kinoxalin</p>	 <p>kinoxalinil</p>
(31)	 <p>kinazolin</p>	 <p>kinazolinil</p>
(32)	 <p>cinnolin</p>	 <p>cinnolinil</p>
(33)	 <p>pteridin</p>	 <p>pteridinil</p>
(34)	 <p>4aH-karbazol*</p>	 <p>4aH-karbazolil* 4aH-karbazol-2-il</p>
(35)	 <p>karbazol*</p>	 <p>karbazolil*</p>

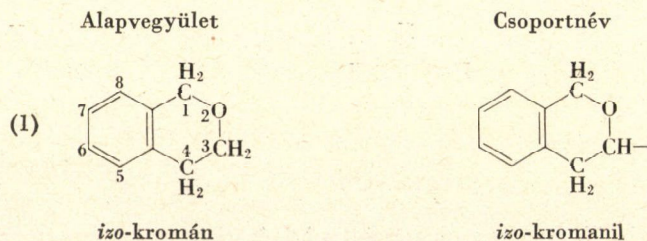
* A számozás az előírttól eltérő.

* A számozás az előírttól eltérő.

B. 2. 2. 2. A következő triviális és félig triviális nevek továbbra is használhatók, kivéve a kondenzált gyűrűs vegyületek nevében.

	Alapvegyület	Csoportnév
(2)	<p>kromán</p>	<p>kromanil</p>
(3)	<p>pirrolidin</p>	<p>pirrolidinil</p>
(4)	<p>pirrolin (2-es helyzet*)</p>	<p>pirrolinil</p>
(5)	<p>imidazolidin</p>	<p>imidazolidinil</p>
(6)	<p>imidazolin (2-es forma*)</p>	<p>imidazolinil 2-imidazolin-4-il</p>
(7)	<p>pirazolidin</p>	<p>pirazolidinil</p>
(8)	<p>pirazolin (3-as forma*)</p>	<p>pirazolinil</p>

* A 2-, ill. 3- előtag a kettős kötés helyét jelzi.

	Alapvegyület	Csoportnév
(9)	<p>piperidin</p>	<p>piperidil* (2-es helyzet)</p>
(10)	<p>piperazin</p>	<p>piperazinil</p>
(11)	<p>indolin</p>	<p>indolinil</p>
(12)	<p>izo-indolin</p>	<p>izo-indolinil</p>
(13)	<p>kinuklidin</p>	<p>kinuklidinil</p>
(14)	<p>morfolin</p>	<p>morfolinil** (3-as helyzet)</p>

* 1-piperidil helyett használjuk a piperidino nevet.

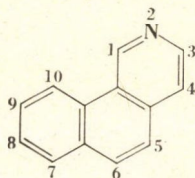
** 4-morfolinil helyett használjuk a morfolino nevet.

B. 2. 3. KONDENZÁLT HETEROCIKLUSOS VEGYÜLETEK

B. 2. 3. 1. Heteroatomot tartalmazó orto-kondenzált és orto- és peri-kondenzált gyűrűs vegyületeket a B. 1. 3. szabályban a szénhidrogénekre leírt módszer alapján nevezünk el. A komponensek elnevezése a B. 1. 3., a B. 2. 1. és a B. 2. 2. szabályok alapján történik. Az alapvegyület mindig heterociklus. Ha több lehetőség adódik az alapvegyületet az alábbi szempontok alapján választjuk ki :

a) Nitrogént tartalmazó vegyületet.

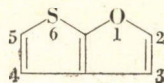
Pl. :

benzo[h]-izo-kinolin
nem pirido[3,4-a]naftalin

b) A B. 2.1.1. táblázatban előbb említett heteroatomot (nitrogén kivételével) tartalmazó komponenset.

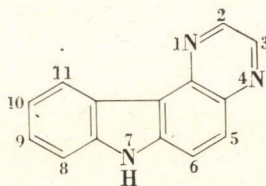
Pl. :

tieno[2,3-b]furan
nem furo[2,3-b]tiofén

c) A legtöbb gyűrűt tartalmazó komponenset.

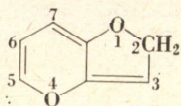
Pl. :

7H-pirazino[2,3-c]karbazol
nem 7H-indolo[3,2-f]kinoxalin

d) A legnagyobb gyűrűtagszámú komponest.

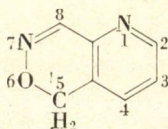
Pl. :

2H-furo[3,2-b]pirán
nem 2H-pirano[3,2-b]furán

e) A legnagyobb számú heteroatomot tartalmazó komponest.

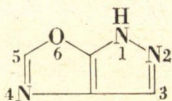
Pl. :

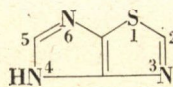
5H-pirido[2,3-d]-1,2-oxazin
nem 1,2-oxazino[4,5-b]piridin

f) A legtöbbféle heteroatomot tartalmazó komponest.

Pl. :

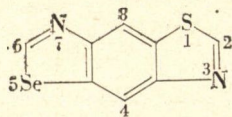
1H-pirazolo[4,3-d]oxazol
nem 1H-oxazolo[5,4-c]pirazol

4H-imidazo[4,5-d]tiazol
nem 4H-tiazolo[4,5-d]imidazol

g) A legtöbb, a B. 2.1.1. táblázatban előbb említett heteroatomot tartalmazó komponest.

Pl. :

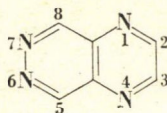

szelén-azolo[5,4-f]benzo-tiazol*
nem tiazolo[5,4-f]benzo-szelén-azol

* Ebben a példában a B.2.1.1. táblázatban előbb említett heteroatom a kén, s egy gyűrűben a kénatomok maximális száma egy.

- h) Ha több azonos nagyságú, azonos számú és minőségű heteroatomot tartalmazó komponens között kell választanunk, tekintjük azt alapvegyületnek, amelyben a gyűrűk kondenzálódása előtt a heteroatomokat kisebb számmal jelöltük.

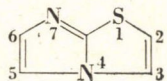
Pl. :

pirazino[2,3-*d*]piridazin

- B. 2. 3. 2.** Ha a gyűrűk kapcsolódásának helyén heteroatom van, a kondenzálódó vegyületek nevét úgy választjuk meg, hogy mindkettő tartalmazza a heteroatomot.

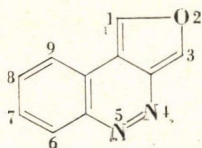
Pl. :

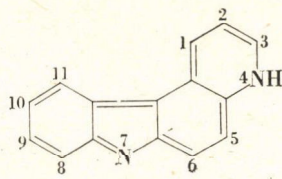
imidazo[2,1-*b*]thiazol

- B. 2. 3. 3.** Az alábbi rövidített előtagok használhatók kondenzált rendszerek elnevezésében : *furo-*, *imidazo-*, *izo-kino-*, *pirido-*, *pirimido-*, *kino-* és *tieno-*.

Pl. :

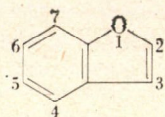
furo[3,4-*c*]cinnolin

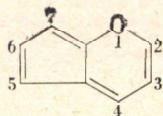
4*H*-pirido[2,3-*c*]karbazol

- B. 2. 3. 4.** A teljes kondenzált rendszer perifériás számozásakor a gyűrűrendszert a B. 1. 3. 7. szabály szerint orientáljuk és számozzuk. Ha több lehetőség adódik az orientálásra, az alábbi szempontok figyelembe vételével végezzük a számozást :

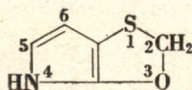
a) A heteroatomoknak adjuk a kis számokat, így :

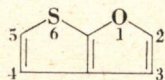
benzo[b]furán

ciklopenta[b]pirán

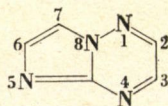
4H-1,3-oxa-tiolo[5,4-b]pirrol
(ti. 1,3,4 kisebb, mint 1,3,6)

b) A heteroatomoknak a B. 2. 1. 1. táblázat sorrendjében adjuk a kis számokat :

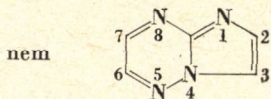

tieno[2,3-b]furán

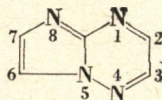
c) Két vagy több gyűrűhöz tartozó szénatom a lehető legkisebb számot viselő atom után következék (l. a B. 1. 3. 8. és a B. 1. 3. 9. szabályt). (A két gyűrűhöz tartozó heteroatomot a B. 2. 3. 4. szabály szerint számozzuk.)

imidazo[1,2-b]-1,2,4-triazin

vagy

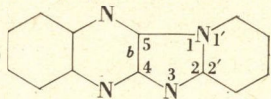

Ha a kondenzált gyűrűs vegyületben az alapvegyülethez kapcsolódó rész maga is kondenzált vegyület (s így a névben egy-nél több szögletes zárójel szerepel), a kondenzálódás helyét az előtagokban vessző nélküli és vesszős számokkal jelöljük ;

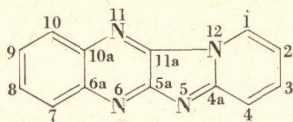
a vessző nélküli számok ahhoz a gyűrűhöz tartoznak, amely közvetlenül kapcsolódik az alapvegyülethez :

Pl.:

A felépítő gyűrűk eredeti számozása a következő:

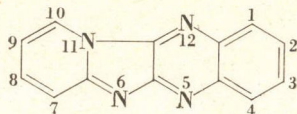

Ennek alapján az elnevezés és a vegyület számozása:

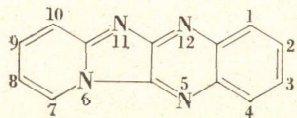

pirido[1',2':1,2]imidazo[4,5-*b*]kinoxalin

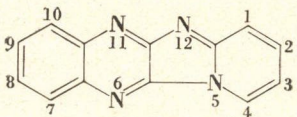
nem

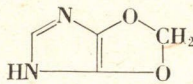
vagy

vagy

d) A megjelölt hidrogénatomoknak a lehető legkisebb számokat adjuk :

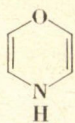
4*H*-1,3-dioxolo[4,5-*d*]imidazol

e) A gyűrűt szénhidrogénként számozzuk, de számot kapnak azok a heteroatomok is, amelyek két vagy több gyűrűvel közösek. A belső heteroatomokat utoljára számozzuk, az előző legnagyobb számtól kiindulva s a legrövidebb úton haladva.

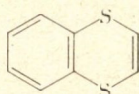
B. 2. 4. AZ „a”-NÓMENKLATÚRA

B. 2. 4. 1. Heterociklusos vegyületeket úgy is elnevezhetünk, hogy a megfelelő homociklusos vegyület neve elé írjuk a B. 2. 1. 1. táblázatban felsorolt előtagok megfelelőjét. Az előtagok *-a* végződését ebben az esetben nem mellőzzük. Ennek az elvnek az alkalmazása kétféle módszerrel történhet :

B. 2. 4. 1. a) Stelzner módszere : Azt a szénhidrogént tekintjük alapul, amelyben a kötések eloszlása a gyűrűben a heterociklusos vegyületével azonos. Így tehát I nem a benzollal, hanem az 1,4-ciklohexadiénnel, II a naftalin helyett az 1,4-dihidronaftalinnal áll kapcsolatban.

I

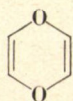

II

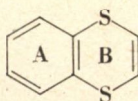
B. 2. 4. 1. b) A Chemical Abstracts módszere : Ha a megfelelő homociklusos vegyület részben vagy teljesen hidrogénezett, s ha a hidrogéneződés mértékét *hidro-* előtag nélkül jelöljük, mint az indán és ciklohexán esetén, az eljárás az *a)* pontban leírttal azonos. A többi esetben a megfelelő homociklusos vegyületben a heteroatom által elfoglalt helyzeteket a megfelelő előtagokkal jelezzük, s az ennek megfelelő heterociklusos vegyületnek azt tekintjük, amelyben a legtöbb konjugált vagy izolált* kettős kötés van; ha szükséges, a hidrogént is előtaggal jelöljük, *H* formájában.

	Stelzner módszere	A Chemical Abstracts módszere
	szila-2,4-ciklopentadién	ugyanaz
	szila-1,3-ciklopentadién	ugyanaz

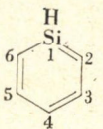
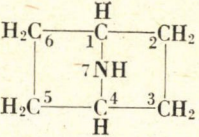
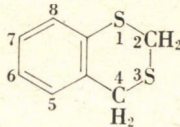
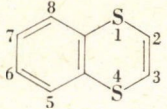
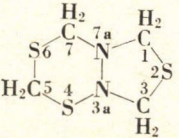
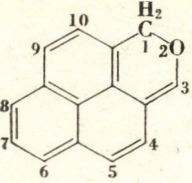
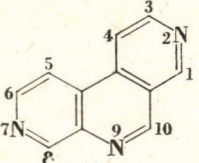
* Izolált kettős kötések, sem nem konjugáltak, sem nem kumulatívok, mint az I vagy a II B gyűrűje.

I

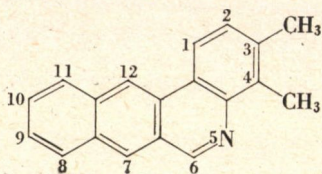

II

	Stelzner módszere	A Chemical Abstracts módszere
	szila-benzol	ugyanaz
	7-aza-biciklo[2.2.1]heptán	ugyanaz
	1,3-ditia-1,2,3,4-tetrahidronaftalin	4H-1,3-ditia-naftalin
	1,4-ditia-1,4-dihidronaftalin	1,4-ditia-naftalin
	2,4,6-tritia-3a,7a-diaza-perhidroindén	2,4,6-tritia-3a,7a-diaza-indén
	2-oxa-1,2-dihidropirén	1H-2-oxa-pirén
	2,7,9-triaza-fenantrén	2,7,9-triaza-fenantrén

B. 2. 4. 2. Kondenzált vegyületet jelző névben az előtag megelőzi a megfelelő szénhidrogén teljes nevét. Ha ugyanabban a névben egynél több előtag is előfordul, a B. 2. 1. 4. pontban leírt eljárást alkalmazzuk. Rendes helyettesítést jelző előtagok megelőzik az α -előtagot.

Pl. :

3,4-dimetil-5-aza-benz[a]antracén

B. 2. 5. ATOMCSOPORTOK

B. 2. 5. 1. Heterociklusos vegyületek gyűrűjéből hidrogén eltávolításával nyert csoportokat úgy jelölünk, hogy az alapvegyületet *-il* végződéssel látjuk el.

Pl. :

indolil	indolból
pirrolinil	pirrolinból
triazolil	triazolból
triazinil	triazinból

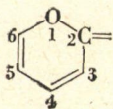
(A további példákat l. a B. 2. 2. 1. szabályban.)

Az alábbi elnevezések kivételek : furil, piridil, piperidil, kinolil, *izo*-kinolil és tienil (tiofénből) (l. a B.2.2.2. szabályt is).

A piperidino és morfolino elnevezések használata kivételesen előnyösebb az 1-piperidil és a 4-morfolinil nevekénél.

B. 2. 5. 2. Olyan kétértékű csoportok elnevezésére, amelyek egyértékű, *-il* végződésű csoportból úgy nyerhetők, hogy a szabad vegyértékű atomról eltávolítunk egy hidrogénatomot, a megfelelő egyértékű csoport nevéhez *-idén* szót írunk.

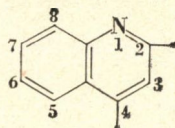
Pl. :

2-piranilidén

B. 2. 5. 3. Heterociklusos vegyületből leszármaztatható több értékű csoportot, amelyet úgy nyerünk, hogy a gyűrű különböző atomjairól két vagy több hidrogént eltávolítunk, úgy nevezünk el, hogy a gyűrűrendszer nevéhez *-diil*, *-triil* stb. szótagot illesztünk.

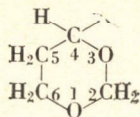
Pl. :

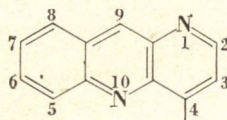
2,4-kinolindiil

- B. 2. 5. 4.** Valamely *a*- előtag (l. a B. 2. 4. szabályt) használata nem érinti a csoport nevének képzését. Ezek a nevek teljesen hasonlóak a szénhidrogén-analagonokéhoz, kivéve, hogy az *a*- előtag részben vagy egészben megszabja a számozás módját.

Pl. :

1,3-dioxa-4-ciklohexil

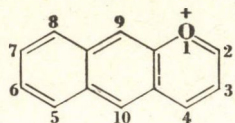
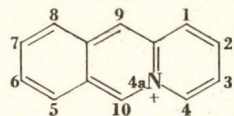
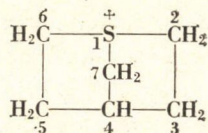

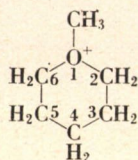
1,10-diaza-4-antril

B. 2. 6. KATIONOS JELLEGŰ HETEROATOMOK

- B. 2. 6. 1.** Az „*a*”-nómenklatúra szerint, ha a heterociklusos vegyületben pozitív töltésű heteroatom van, az előző szabályokkal összhangban az *oxa*-, *tia*-, *aza*- stb. előtagok helyett *oxónia*-, *tiónia*-, *azónia*- stb. előtagokat használunk, az aniont a szokásos módon jelölve.

Pl. :

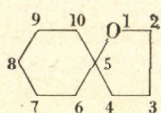
Cl⁻ 1-oxónia-antracén-kloridCl⁻ 4a-azónia-antracén-kloridCl⁻ 1-tiónia-biciklo[2.2.1]heptán-klorid

Cl⁻ 1-metil-1-oxónia-ciklohexán-klorid

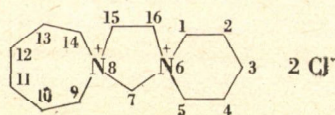
B. 2. 7. HETEROCIKLUSOS SPIROVEGYÜLETEK

B. 2. 7. 1. Nem kondenzált gyűrűkből álló heterociklusos spirovegyületek elnevezésére a B. 1. 5. 1., a B. 1. 5. 2., a B. 1. 5. 3. és a B. 1. 5. 6. szabályok szerint képzett név elé írjuk a megfelelő α - előtagot (l. a B. 2. 1. 1. táblázatot). A spiroszénhidrogén számozását megtartjuk, s a heteroatomoknak a B. 2. 1. 1. táblázat sorrendjében olyan kis számokat adunk, amelyek összhangban állnak a gyűrű megszabott számozásával. Ha van mód a választásra, a heteroatomoknak kisebb számot adunk, mint a kettős kötésnek.

Pl. :

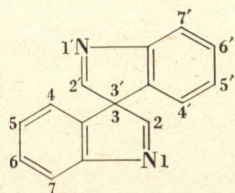
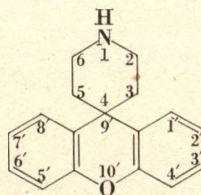
1-oxa-spiro[4.5]dekán

6,8-diazónia-dispiro[5.1.6.2]hexadékan-diklorid

B. 2. 7. 2. Ha a mono- vagy polispirovegyületnek legalább egy komponense kondenzált gyűrűs vegyület, a spirovegyületet a B. 1. 5. 4. és a B. 1. 5. 7. szabályok szerint nevezzük el, s figyelembe véve az alkotó rendszerek megszabott számozási módját, a heteroatomnak a lehető legkisebb számot adjuk.

Pl. :

3,3'-spirobi[3*H*-indol]

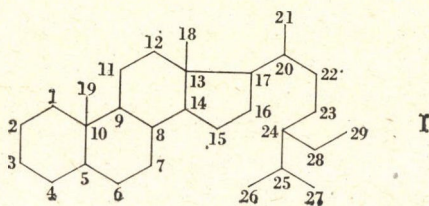
spiro[piperidin-4,9'-xantén]

B. 3. SZTEROIDOK

B. 3. 1. szabály.

A szteroidokat az I-es képlet szerint kell számozni. Ha az I-es ábrán jelzett szénatomok közül egyesek nincsenek a vegyületben, s szteroid nevet használunk, a megmaradó rész számozása változatlan.

Pl. :

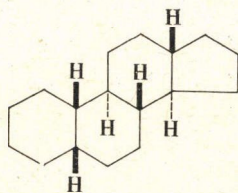

B. 3. 2. szabály.

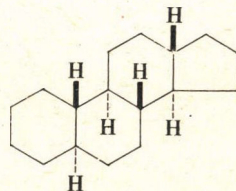
Amennyiben lehetséges, minden névnek meghatározott sztereokémiai konfigurációt kell visszatükröznie. A 10-es helyzetben levő metilcsoport a tetraciklusos rendszer síkja előtt fekszik (azaz a papír síkja felett), ha a molekula az I-es képlet szerint orientált. Ha egy atom vagy atomcsoport α -konfigurációban kapcsolódik a maghoz, ezt szaggatott vagy pontozott vonallal jelöljük; ez tehát azt jelenti, hogy az atom vagy atomcsoport a gyűrűrendszer síkja mögött van. A β -konfigurációt viszont folytonos (lehetőleg vastagított) vonallal tüntetjük fel. Ha a konfiguráció egyes centrumokban ismeretlen, ezt úgy jelezzük, hogy a névben a megfelelő szám(ok) elé görög ξ (kszi) betűt írunk, s a képletben hullámvonalat alkalmazunk.

B. 3. 3. szabály.

B. 3. 3. 1. Az alapvegyületet, amelyben a C-10 és a C-13 helyeken nincsen metilcsoport, gonánnak nevezzük.

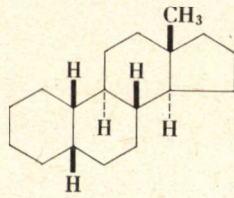

5 β -gonán

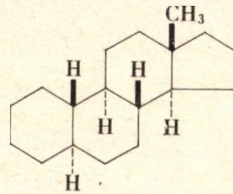

5 α -gonán

B. 3. 3. 2. A C-13 helyzetben metilsoportot tartalmazó szénhidrogént ösztránnak nevezzük.

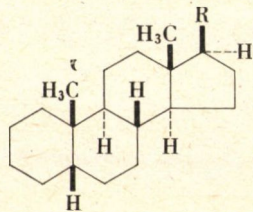

5β-ösztrán

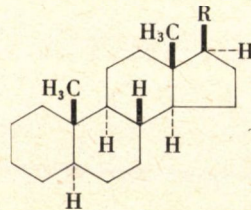

5α-ösztrán

B. 3. 3. 3. A II-es és III-as képlettel jelzett szénhidrogénekre az alábbi neveket használjuk:

II

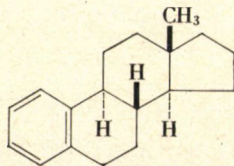

III

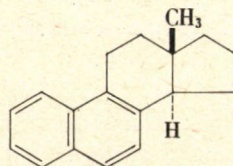
R	5β-sorozat	5α-sorozat
H	5β-androsztán	5α-androsztán
C ₂ H ₅	5β-pregnán	5α-pregnán
CH(CH ₃)CH ₂ CH ₂ CH ₃	5β-kolán	5α-kolán
CH(CH ₃)CH ₂ CH ₂ CH ₂ CH(CH ₃) ₂	5β-kolesztán	5α-kolesztán

B. 3. 3. 4. Részlegesen telítetlen vagy aromás szteroidok elnevezésére a telített vegyület nevét a telítetlenséget jelző -én és -in végződéssel látjuk el.

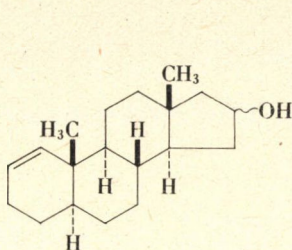
Pl. :

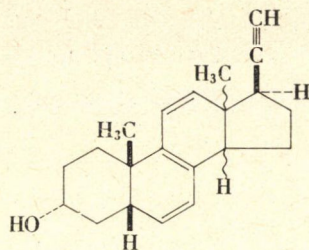
ösztra-1,3,5(10)-trién

ösztra-1,3,5(10),6,8-pentaén

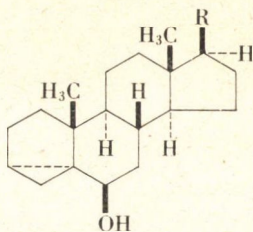
5α-androszt-1-én-16ξ-ol

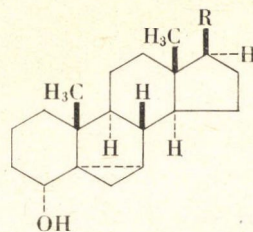
5β,13ξ,14ξ-pregna-6,8,11-trién-20-in-3α-ol

B. 3. 3. 5. A gyűrűrendszerben háromtagú gyűrűt tartalmazó szteroidok neve elé *ciklo-* előtagot, továbbá a szükséges számozást és sztereo-kémiai jelölést írunk. Az általános elnevezés **cikloszteroidok**.

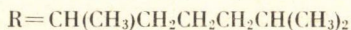
Pl. :

3α,5-ciklo-5α-kolesztán-6β-ol

5,7α-ciklo-5α-kolesztán-4α-ol

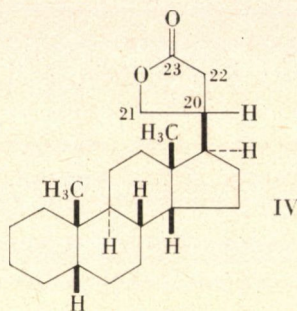
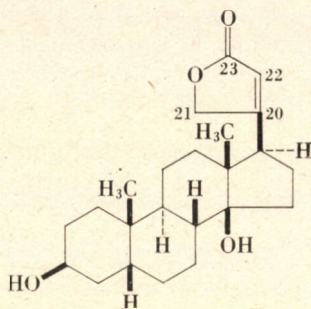
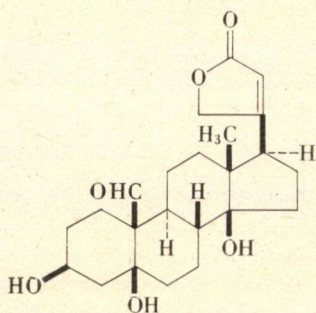
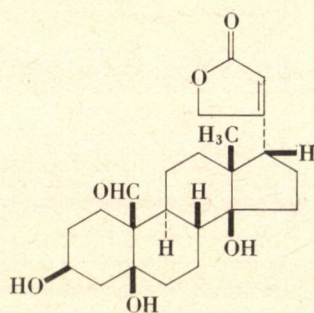
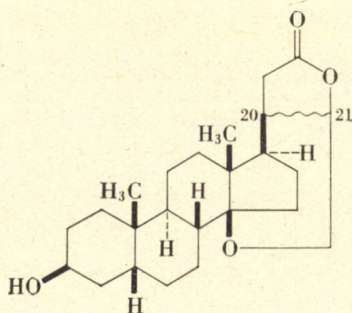
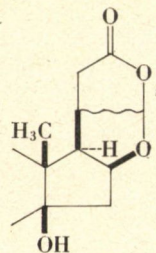

B. 3. 3. 6. a) A kardanolid elnevezést alkalmazzuk a teljesen telített digitális-lakton-rendszerre (IV), amelyben a C-20 atomon a konfiguráció a koleszterinnel megegyező (l. a B. 3. 3. 12. szabály példái között), amint az a Fischer-projekción (IV) jól látható.

b) Kard-20(22)-enolid és hasonló elnevezéseket használunk a természetben előforduló hasonló típusú telítetlen laktonok elnevezésére.

c) A 14, 21- és a 16,21-epoxi-kardanolid neveket használjuk a 14,21- és a 16,21-oxigénhidakat tartalmazó vegyületek jelölésére.

Pl. :

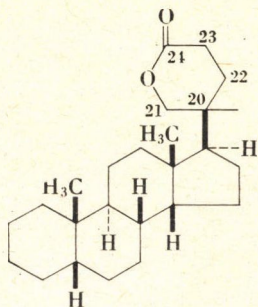
5 β -kardanolid3 β ,14-dihidroxi-5 β -kard-20(22)-enolid =
= digitoxigenin*3 β ,5,14-trihidroxi-19-oxo-5 β -
-kard-20(22)-enolid = sztrofantidin*3 β ,5,14-trihidroxi-19-oxo-5 β ,17 α -kard-
-20(22)-enolid = 17 α -sztronaftidin* =
= (allo-sztrófantidin is**)3 β -hidroxi-14,21-epoxi-5 β ,20 ξ -kardanolid =
= (izo-digitoxigenin**)16 β ,21-epoxi-20 ξ -kardanolid

* Triviális elnevezés; használjuk inkább a szisztematikus elnevezést.

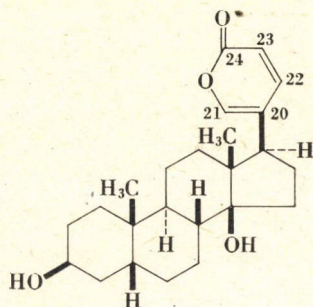
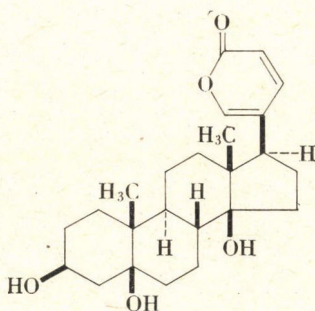
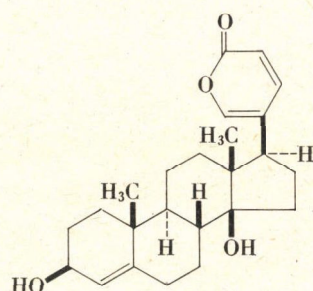
** A zárójelbe tett kifejezés a régebben használatos triviális név, amely a továbbiakban nem érvényes.

- B. 3. 3. 7.** a) A **bufanolid** elnevezést használjuk a **varangymérgek** telített vegyületeire (V), amelyekben a C-20-as konfiguráció a koleszterinével azonos.
- b) A **telítetlen származékokat** úgy jelöljük, hogy az **-anolid** végződést **-enolid**, **-adienolid** stb. végződéssel helyettesítjük, így a **bufa-20,22-dienolid** nevet a természetben előforduló kétszeresen telítetlen laktonok jelölésére használjuk.

Pl. :

5 β -bufanolid

V

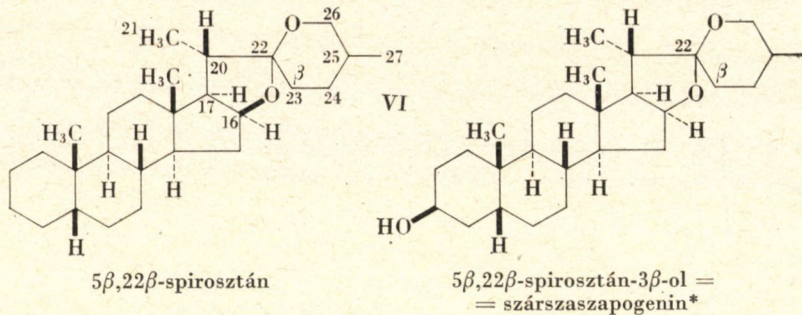
3 β ,14-dihidroxi-5 β -bufa-20,22-dienolid =
=bufalin*3 β ,5,14-trihidroxi-5 β -bufa-20,22-dienolid = telocinobufagin*3 β ,14-dihidroxi-bufa-4,20,22-trienolid = szcillarenin*

- B. 3. 3. 8.** a) A **spiroosztán** elnevezést a VI-os képletben ábrázolt vegyület elnevezésére használjuk, amelyben a C-17 és C-20 atomok konfigurációja a koleszterinével, a C-16 a szárszaszapogéninével egyező, azaz α -H van a 17-es, α -CH₃ a 20-as és α -H a 16-os helyzetben.
- b) A képletben a B. 3. 2. szabállyal összhangban a 16-os, 17-es és 20-as helyzetekben a konfigurációt pontozott, ill. teljes vonallal jelöljük.

* Triviális elnevezés; használjuk inkább a szisztematikus nevet.

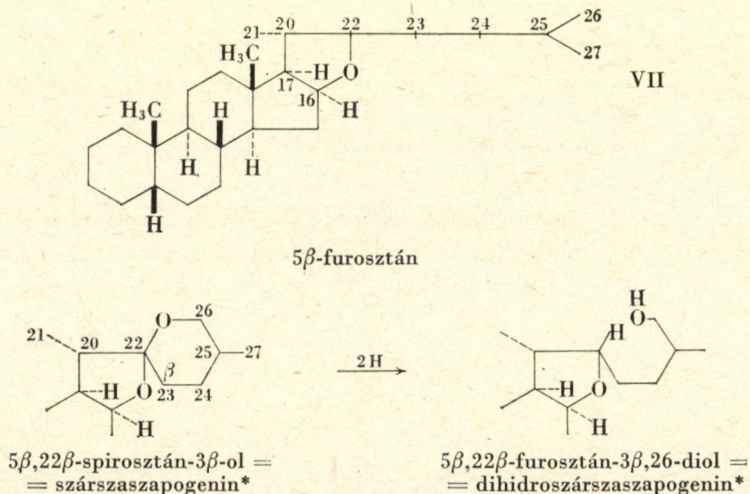
- c) A C-22-es helyzet konfigurációja α vagy β , a 22-es és 23-as szénatom közötti kötés helyzetétől függően. (A 25-ös helyzet aszimmetriájának jelölésére jelenleg még nincsen szabály.)

Pl. :

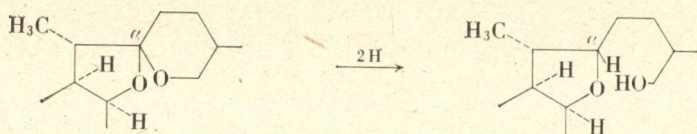

- B. 3. 3. 9.** a) A furosztán nevet a VII-es képlettel jelzett vegyület jelölésére használjuk, amelyben a konfiguráció a C-17-es és C-20-as helyeken a koleszterinnel megegyező, azaz a B. 3. 2. szabállyal összhangban α -H van a 17-es, α -CH₃ a 20-as és α -H a 16-os helyzetben.
- b) A 16-, 17- és 20-as helyzetek konfigurációját a B. 3. 2. szabállyal összhangban a képletben pontozott vagy teljes vonallal jelöljük.
- c) A C-22 hely konfigurációja a C-22 és C-23 közötti kötés helyzetétől függően α vagy β .

Pl. :

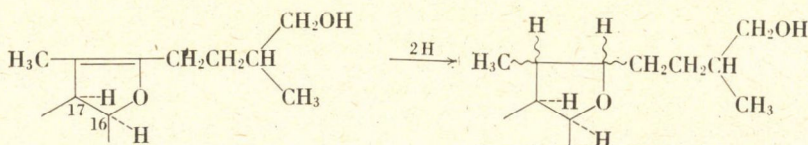

* Triviális elnevezés; használjuk inkább a szisztematikus nevet.

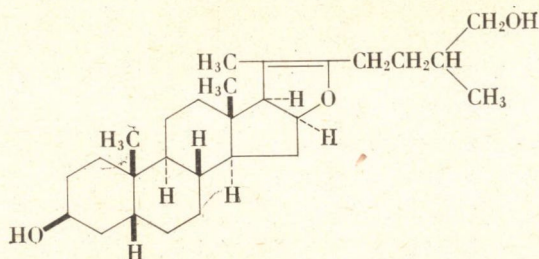
5 α ,22 α -spirostán-3 β -ol =
= tigogenin*

5 α ,22 α -furostán-3 β ,26-diol =
= dihidrotigogenin*

5 α -furost-20(22)-én-3 β ,26-diol =
= ψ -tigogenin*

5 α ,20 ξ ,22 ξ -furostán-3 β ,26-diol =
= dihidro- ψ -tigogenin*

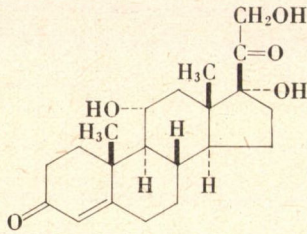
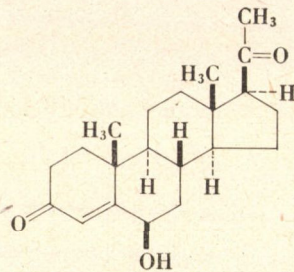
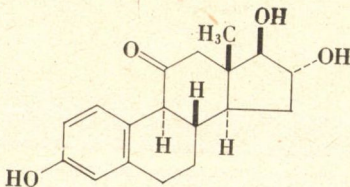
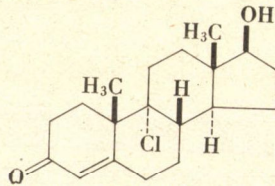

5 β -furost-20(22)-én-3 β ,26-diol = ψ -szárszaszapogenin*

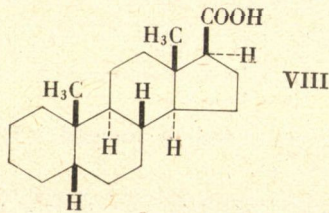
B. 3. 3. 10. Sztteroidhormonok és közeli rokon vegyületeik elnevezésére az alábbi triviális nevek továbbra is használhatók: ösztрон, aldosteron, 17 β -ösztradiol, 17 α -ösztradiol, ösztriol, androszteron, tesztoszteron, progeszteron, kortikoszteron, deoxikortikoszteron (a 11-deoxivegyületre), kortizon (a szabad 17,21-diolra) és kortizol (a kortizonnak megfelelő 11 β -hidroxiszármazékra). Ha az előbbieken felsorolt triviális neveket kéziratban használjuk, a szisztematikus nevet legalább egyszer minden vegyületre meg kell adni. Ezek a triviális nevek nem szolgálhatnak a származékok vagy sztereoizomerek elnevezésének alapjául.

* Triviális név; használjuk inkább a szisztematikus elnevezést.

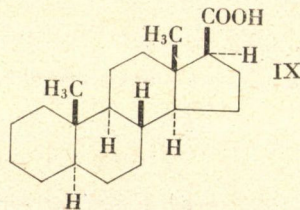
Pl. :

11 α ,17,21-trihidroxi-pregn-4-én-3,20-dion
(ajánlott név) = *epi*-kortizol6 β -hidroxi-pregn-4-én-3,20-dion3,16 α ,17 β -trihidroxi-ösztra-1,3,5(10)-
-trién-11-on9-klór-17 β -hidroxi-androszt-4-én-3-on

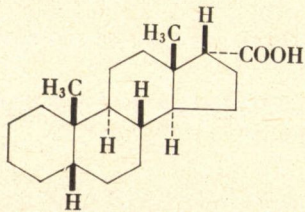
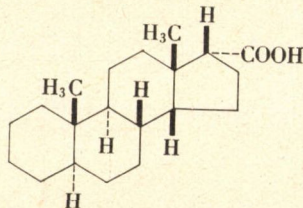
B. 3. 3. 11. A VIII-as és IX-es vegyületeket az ajánlott szisztematikus elnevezés mellett 5 β - és 5 α -etiánsavnak is nevezhetjük.

VIII

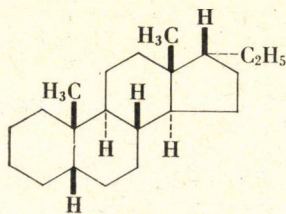
5 β -androsztán-17 β -karbonsav (szisztematikusán) vagy 5 β -etiánsav (triviálisan)

IX

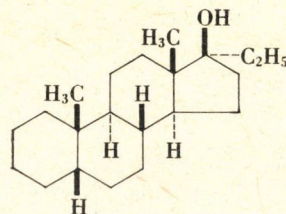
5 α -androsztán-17 β -karbonsav (szisztematikusán) vagy 5 α -etiánsav (triviálisan)5 β -androsztán-17 α -karbonsav (szisztematikusán) vagy 5 β ,17 α -etiánsav (triviálisan)5 α ,14 β -androsztán-17 α -karbonsav (szisztematikusán) vagy 5 α ,14 β ,17 α -etiánsav (triviálisan)

B. 3. 3. 12. Ha egy szteroidban a gyűrűk kapcsolódásának helyén és/vagy a 17-es helyzetben a konfiguráció az alapvegyületével ellentett, ezt α - és β -előtagokkal jelöljük (l. a B. 3. 2. szabályt). Az előtagot (tagokat) szám (számok) előzi meg, amely annak a szénatomnak a helyzetét jelöli, amelyen az inverzió bekövetkezett.

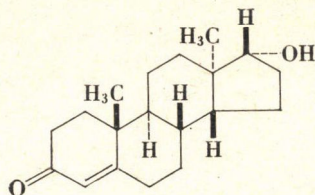
Pl. :

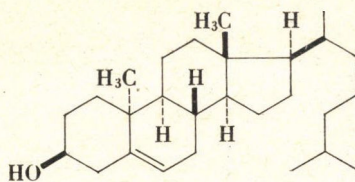
5 β ,17 α -pregnán

5 β ,17 α -pregnán-17-ol

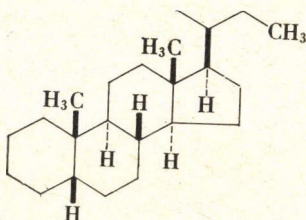
17 α -hidroxi-13 α ,14 β -androszt-4-én-3-on

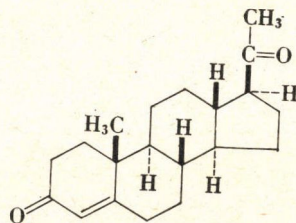
10 α -koleszterin =
= 10 α -koleszt-5-én-3 β -ol

- B. 3. 3. 13.** a) Ha egy alkilsoportból egy metilénsoportot eltávolítottunk, azt *nor*- előtaggal jelöljük.
b) A *nor*- előtagot minden esetben megelőzi az érintett szénatom helyzetét jelző szám.
c) Kétséges esetben a *nor*- szócskát megelőző szám a megengedhető legnagyobb legyen.

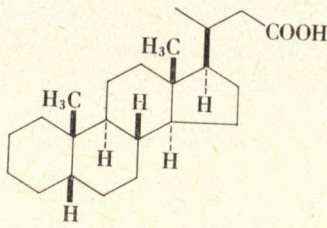
Pl. :

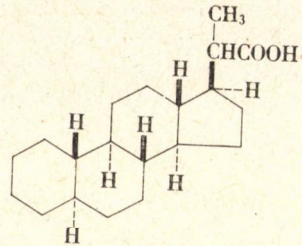
24-*nor*-5 β -kolán

18-*nor*-pregn-4-én-3,20-dion =
= 18-*nor*-progeszteron

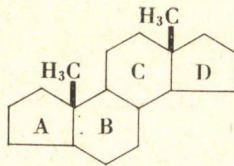
23-nor-5β-kolánsav

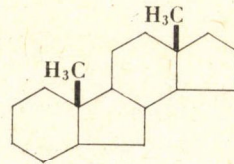
18,19-dinor-5α-pregnán-20-karbonsav

B. 3. 3. 14. Gyűrűösszehúzóást és gyűrűtágulást *nor*-, ill. *homo*- előtaggal jelzünk, amelyet az érintett gyűrűt jelző nagybetű előz meg.

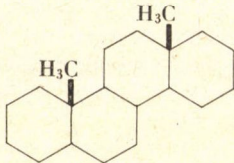
Pl. :

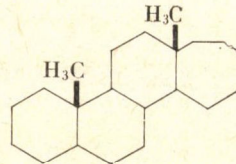
A-nor

B-nor

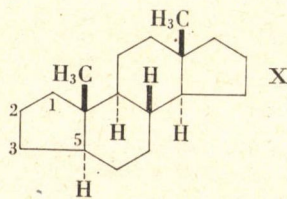
D-homo

D-dihomo

B. 3. 3. 15. Gyűrűösszehúzóáskor megtartjuk az eredeti szteroid számozását, s csak az összehúzódt gyűrű legnagyobb számait mellőzzük, a gyűrűk kapcsolódásának helyét jelölő számot kivéve.

Pl. :

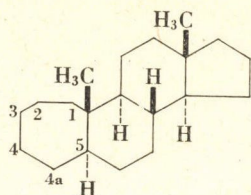

A-nor-5α-androsztán

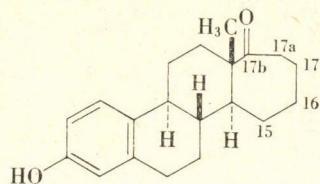
B. 3. 3. 16. Gyűrűtáguláskor a tágult gyűrű legnagyobb számához — a gyűrűk kapcsolódását jelző számot kivéve — a (s ha szükséges, b stb.)

betűt írunk, s ez a szám és betű az érintett gyűrű számozásának sorrendjében az utolsó perifériás szénatomot jelöli.

Pl.:

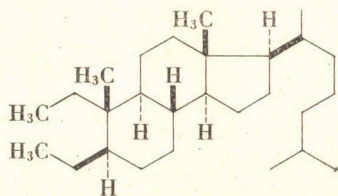
A-homo-5 α -androsztán

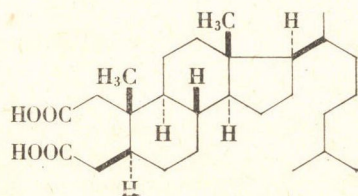
3-hidroxi-D-dihomo-ösztira-1,3,5(10)-trién-17b-on = D-dihomo-ösztiron

B. 3. 3. 17. A gyűrű felnyílását, amennyiben a létrejövő terminális csoportokhoz hidrogén kapcsolódik, *szezo-* előtaggal jelöljük, s az eredeti szteroid számozását megtartjuk.

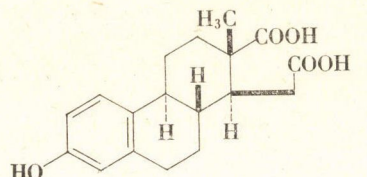
Pl.:

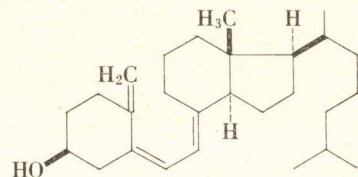
2,3-szezo-5 α -kolesztán

2,3-szezo-5 α -kolesztán-2,3-dikarbonsav

3-hidroxi-16,17-szezo-ösztira-1,3,5(10)-trién-16,17-dikarbonsav = marrianolsav*

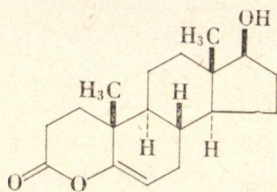

9,10-szezo-koleszta-5,7,10(19)-trién-3 β -ol = kolkalficerol

B. 3. 3. 18. Ha egy szteroidgyűrű rendszerében heteroatom is előfordul, a nomenklatura *oxa-aza* rendszerét kell használni a szteroid névvel és számozásával.

* Triviális név; használjuk inkább a szisztematikus elnevezést.

Pl. :

17 β -hidroxi-4-oxa-androszt-5-én-3-on

B. 4. AMINOSAVAK ÉS ROKON VEGYÜLETEIK

- B. 4. 1.** Az optikai izoméria szempontjából számbajövő aminosavak α -szénatomjának konfigurációját a név elé írt szimbólummal (l. alább) jelöljük. Ha a szöveg alapján egyértelmű, hogy melyik enantiomorfról van szó, a szimbólumot mellőzzük.

Pl. : A leucin szót előtag nélkül használjuk, ha megemlítettük, vagy magától értetődő, hogy előállítás a proteinből történt. Ugyanez az eset, ha a leucint szintetikusán készítettük és az enantiomorfok ekvimólos elegyével van dolgunk. Abban az esetben sem használunk előtagot, ha olyan általános megállapításról van szó, amely az egyes enantiomorfokra, ill. elegyükre egyaránt érvényes.

- B. 4. 2.** Az aminosavak enantiomorf formái közötti különbséget egyfelkisebb típusú D és L betűvel jelöljük, s ezzel az α -szénatom konfigurációs kapcsolatát tüntetjük fel. A D és L betű kiejtése dé, ill. ell, és nem dextro, ill. levo ; a forgatás irányát (zárójelbe tett plusz és mínusz jellel) nem kell feltüntetni.

Pl. : D-leucin, D-valin, L-fenil-alanin, L-treonin.

- B. 4. 3.** Az enantiomorfok optikailag inaktív elegyét, vagy racém módosulátát egyfelkisebb típusú DL- előtaggal jelöljük.

Pl. : DL-leucin, DL-valin, DL-metionin.

- B. 4. 4.** A D-, ill. L- előtag azt jelzi, hogy a vegyület a glicerinaldehid melyik enantiomorf formájával hozható genetikus kapcsolatba. Amennyiben kétséges, hogy az előtag az α -szénatom konfigurációját jelzi-e az aminosavnómenklatúra szerint, vagy a legnagyobb számú aszimmetrikus szénatomét a szénhidrát-nómenklatúra értelmében, az előtagot indexszel látjuk el. Ha az előtagot az aminosav-

nómenklatúra értelemben használjuk, az index s betű; ha az előtagot a szénhidrát-nómenklatúra értelmében alkalmazzuk, akkor g betűt írunk. Ezek az (antikva betűvel szedett) indexek a szerinre, ill. a glicerin-aldehidre vonatkoznak. Azok az aminosavak ugyanis, amelyek szerkezetileg hasonlóak a szénhidrátokhoz, formailag a szerinnel hozhatók kapcsolatba, a szénhidrátok konfigurációjának megállapításánál viszont a glicerin-aldehid a vonatkozási alap.

Pl. : L_s -treonin a szénhidrát-nómenklatúra értelmében 2-amino-2,4-dideoxi- D_g -treonsav, D_s -treonin szinonimja 2-amino-2,4-dideoxi- L_g -treonsav, L_s -allo-treonin szinonimja 2-amino-2,4-dideoxi- L_g -eritronsav, D_s -allo-treonin szinonimja 2-amino-2,4-dideoxi- D_g -eritronsav.

B. 4. 5.

Az aminosavakból lezármaztatható aminosavakat a szénhidrát-nómenklatúrával összhangban nevezzük el, de indexet használunk.

Pl. : A D_g -glükózaminsav elnevezést használjuk a 2-amino-2-deoxi- D_g -glükonsav jelölésére, amelyben az α -szénatom konfigurációja a D -szerinével azonos; D_g -mannózaminsavnak nevezzük a 2-amino-2-deoxi- D_g -mannonsavat, amelyben az α -szénatom konfigurációja az L -szerinével azonos.

B. 4. 6.

Ha az α -szénatom konfigurációja még nem ismeretes, — vagy ha hangsúlyozni kell az ismert konfigurációjú enantiomorf forgatásának irányát — a forgatás irányát az adott oldószerben (a szabad aminosavét elsősorban vízben) kurzív betűkkel írt *dextro*- vagy *levo*- szóval, esetleg zárójelbe tett plusz vagy mínusz jellel tüntetjük fel.

Pl. : *dextro*-hidroxi-triptofán, (+)-hidroxi-triptofán; (+)-glutaminsav vagy *dextro*-glutaminsav a vízben jobbra forgató L -glutaminsav jelölésére.

B. 4. 7.

Kurzív betűkkel írt *mezo*- szóval, vagy rövidítve *ms*- előtaggal jelöljük azokat az aminosavakat, ill. származékaikat, amelyek a molekulán belüli kompenzáció miatt optikailag inaktívak.

Pl. : *mezo*-lantionin, *ms*-cisztin.

B. 4. 8.

Amennyiben az aminosavnak két aszimmetriacentruma van, s szerkezeti okból belső kompenzáció nem lehetséges, két — az α -szénatomot tekintve egyaránt L_s -konfigurációjú — diasztereomer lehetséges; ezek közül az L -sav az, amelyet hamarabb leírtak,

s enantiomorfját D-aminosavnak nevezzük. Ha a névben egy vagy több, helyettesítést jelző előtag is előfordul, az L vagy D betű a B. 4. 11. szabállyal összhangban közvetlenül a névnek (általában a megfelelő aminosav triviális nevének) ama része előtt áll, amely az α -szénatom konfigurációját jelzi.

Pl. : L-treoninnak, L-izo-leucinnak nevezzük a fehérjéből nyert aminosavakat, D-treoninnak, ill. D-izo-leucinnak a megfelelő enantiomorfokat. Ha helyettesítést jelző előtag is van a szóban, a megfelelő név hidroxil-L-prolin, hidroxil-DL-glutaminsav, 5-hidroxil-L-lizin.

B. 4. 9. Az α -szénatomra nézve L_s -konfigurációjú másik diasztereómer nevében megkülönböztetésül az L- előtag mellett *allo*- előtagot is használunk. Enantiomorfját *allo*- és D- előtagokkal jelöljük. Ha a név triviális, az L vagy D betűt az *allo*- előtag elé írjuk, amely megelőzi az alapnevet, ha azonban a szóban egy vagy több, helyettesítést jelző előtag is van, az *allo*- szó ezek elé kerül, az L, ill. D betű elhelyezése pedig a B. 4. 8. szabály alapján történik.

Pl. : L-*allo*-treonin, D-*allo*-treonin, L-*allo*-izo-leucin, D-*allo*-izo-leucin a neve a fehérjéből nyert aminosavak diasztereómerjei enantiomorf formáinak ; *allo*-hidroxil-L-prolin, *allo*-hidroxil-D-prolin, *allo*-hidroxil-L-lizin, *allo*-hidroxil-D-lizin a neve a helyettesített aminosavak diasztereómerjei enantiomorf formáinak. Ha a helyettesítő csoport helyzetét is jelöljük, a név 4-hidroxil-L-prolin, *allo*-5-hidroxil-L-lizin. Szisztematikus nevek : *allo*-3-hidroxil-L-2-amino-vajsav (L-*allo*-treonin helyett), *allo*-4-hidroxil-L-2-pirrolidin-karbonsav (*allo*-hidroxil-L-prolin helyett).

B. 4. 10. Annak eldöntésére, hogy az olyan diasztereómer α -aminosavak, amelyek a természetben nem fordulnak elő, de amelyeket a természetben előforduló, triviális nevű aminosav származékként nevezünk el, D- vagy L-konfigurációjúak-e, két módszer használható : 1. megállapítjuk a korrelációt egy ismert konfigurációjú vegyülettel, 2. megpróbálkozunk a biológiai tulajdonságok vizsgálatával, vagy megvizsgáljuk az optikai forgatóképesség változását a megfigyelés körülményeinek függvényében, esetleg mindkét vizsgálatot elvégezzük. Az *allo*- előtagot az egyik diasztereómer enantiomorf formái elé a B. 4. 8. szabály figyelembe vételével írjuk.

Pl. : A négy elméletileg lehetséges optikailag aktív hidroxil-aszparaginsav-izomer közül kettőből redukcióval L-aszpa-

raginsav keletkezik, s így neve hidroxil-L-aszparaginsav és *allo*-hidroxil-L-aszparaginsav. A megfelelő enantiomorf formák természetesen D- előtagot kapnak.

B. 4. 11. **Aminosavak sóiban és származékaiban** — beleértve a peptideket is — az α -szénatom vagy -atomok konfigurációs jellegét egyvel kisebb típusú betűvel jelöljük, amelyet közvetlenül a megfelelő sav vagy csoport neve elé írunk.

Pl. : L-hisztidin-monohidroklorid-monohidrát, réz-L-aszparaginat, D-ornitin-dihidroklorid, acetyl-L-triptofán, dietil-D-glutaminát, 3-hidroxi-DL-glutaminsav, L-leucil-L-valin, glicil-DL-leucin.

Az aminosavak konfigurációját jelző előtagokat tartalmazó nevek hasonlóak : S-(D-2-amino-2-karboxi-etyl)-D-*homo*-cisztein a D-cisztationin jelölésére. Ha a névben egy vagy több helyettesítést jelző előtag van, és a helyettesítés konfigurációjának és helyzetének megjelölése is szükséges, ezt a szabályt kell alkalmazni a következőkben említett, természetben előforduló vegyületek nevéhez hasonlóan : 3-fenil-L-alanin, 4-hidroxi-L-prolin, 3,5-dijód-L-tirozin, 3,5-dibróm-L-tirozin, 5-hidroxi-L-lizin. A biokémiában azonban, mivel a helyettesítések helyzete jól ismert, az említett négy vegyület elnevezése : L-fenil-alanin, L-hidroxi-prolin, L-dijód-tirozin és L-hidroxi-lizin.

B. 4. 12. Ha triviális elnevezést használunk olyan vegyületek jelölésére, amelyek különböző szénláncához kapcsolódó két α -amino-karbonsav-csoportot tartalmaznak, a konfigurációs elnevezés a rövidebb lánc α -szénatomjához igazodik.

Pl. : D-cisztationin az S-(D-2-amino-2-karboxi-etyl)-D-*homo*-cisztein, L-*allo*-cisztationin az S-(L-2-amino-2-karboxi-etyl)-D-*homo*-cisztein jelölésére.

B. 4. 13. **Inaktív aminosavak és származékaik** elnevezésében inaktív vagy (\pm)- előtagot kell használni, ha a molekulában két vagy több aszimmetriacentrum van, de az inaktivitás sztérikus oka nem ismeretes ; hasonló jelölést kell alkalmazni olyan aminosav inaktív formájára is, amelynek aktív formája bizonytalan konfigurációjú.

Pl. : Inaktív 3-hidroxi-glutaminsav, (\pm)-hidroxil-triptofán.

B. 4. 14. Aminosavcsoportok

Aminosav	Csoportnév	Összetétel
alanin	alanil	$\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
arginin	arginil	$\text{H}_2\text{NC}(:\text{NH})\text{NH}(\text{CH}_2)_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
aszparagin	aszparaginil	$\text{H}_2\text{NCOCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
aszparaginsav	aszparagil	$-\text{COCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
„	„	$\text{HOOCCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
ciszteín	ciszteinil	$\text{HSCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
cisztin	cisztil	$-\text{COCH}(\text{NH}_2)\text{CH}_2\text{SSCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
glutamin	glutaminil	$\text{H}_2\text{NCOCH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
glutaminsav	glutamil	$-\text{COCH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
„	„	$\text{HOOCCH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
glicin	glicil	$\text{H}_2\text{NCH}_2\text{CO}-$
hisztidin	hisztidil	$\text{N}_2\text{C}_3\text{H}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
izo-leucin	izo-leucil	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{CH}_3)\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
leucin	leucil	$(\text{CH}_3)_2\text{CHCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
lizin	lizil	$\text{H}_2\text{N}(\text{CH}_2)_4\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
metionin	metionil	$\text{CH}_3\text{SCH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
nor-leucin	nor-leucil	$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
ornitin	ornitil	$\text{H}_2\text{NCH}_2(\text{CH}_2)_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
prolin	prolil	$\text{NH} \cdot \text{CH}_2 \cdot \text{CH}_2 \cdot \text{CH}_2 \cdot \text{CHCO}-$
szerin	szeril	$\text{HOCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
taurin	tauril	$\text{H}_2\text{NCH}_2\text{CH}_2\text{SO}_2-$
treonin	treonil	$\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
tironin	tironil	$p-(p\text{-HOC}_6\text{H}_4\text{O})\text{C}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
triptofán	triptofil	$\text{C}_8\text{H}_6\text{NCH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
tirozin	tirozil	$p\text{-HOC}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$
valin	valil	$(\text{CH}_3)_2\text{CHCH}(\text{NH}_2)\text{CO}-$

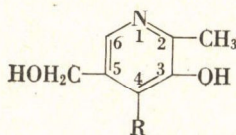
B. 5. VITAMINOK

A vitaminok régi nevei helyett az alábbi neveket kell használni:

	Régi név	Új név
B. 5. 1.	A ₁ -vitamin vagy axeroftol	retinol
B. 5. 2.	retinén	retinál
B. 5. 3.	A-vitaminsav	retinsav

	<i>Régi név</i>	<i>Új név</i>
B. 5. 4.	A ₂ -vitamin	3-dehidroretinol vagy dehidroretinol
B. 5. 5.	retinén-2	3-dehidroretinál vagy dehidroretinál
B. 5. 6.	D ₂ -vitamin vagy kalciferol	ergokalciferol*
B. 5. 7.	D ₃ -vitamin	kolkalciferol*
B. 5. 8.	E-vitamin	α -tokoferol, β -tokoferol, γ -tokoferol
B. 5. 9.	fillokinon	2-metil-3-fitol-1,4-naftokinon (biológiai közleményekben használható a fillokinon)
B. 5. 10.	farnokinon	2-difarnezil-3-metil-1,4-naftokinon (biológiai közleményekben használató a farnokinon)
B. 5. 11.	B ₁ -vitamin vagy aneurin, ill. tiamin	tiamin
B. 5. 12.	B ₂ -vitamin vagy riboflavin	riboflavin
B. 5. 13.	A piridoxin kifejezést a természetben előforduló B ₆ -vitamin-aktivitású piridinszármazékok elnevezésére használjuk.	

A 3-hidroxi-5-(hidroxi-metil)-2,4-dimetil-piridin azon származékait, amelyekben a 4-es helyzetű metilcsoporthoz az alábbiakban felsorolt funkciós csoportok valamelyike csatlakozik, vagy a metilcsoportot helyettesíti, a következőképpen nevezzük el: piridoxol (a 4-es helyen CH₂OH-csoport); piridoxál (a 4-es helyen CHO-csoport); piridoxamin (a 4-es helyen CH₂NH₂-csoport).

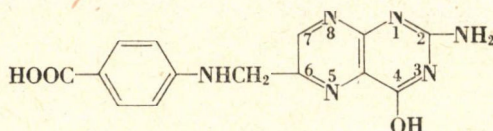

R=CH ₂ OH	piridoxol
R=CHO	piridoxál
R=CH ₂ NH ₂	piridoxamin

	<i>Régi név</i>	<i>Új név</i>
B. 5. 14.	PP-vitamin, niacin-amid, ill. nikotin-amid	nikotin-amid

* Ezeknek a neveknek az az előnye, hogy analóg módon lehetővé teszik — a megfelelő előtagot használva — a 7-dehidroszterolokból leszármaztatható D-vitaminok elnevezését.

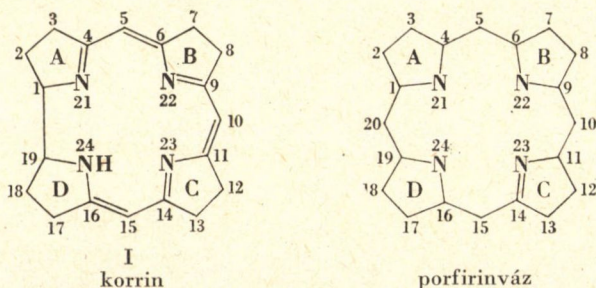
- B. 5. 15. pantoténsav változatlan
- B. 5. 16. biotin változatlan
- B. 5. 17. *mezo*-inozit változatlan*
- B. 5. 18. *p*-amino-benzoésav változatlan
- B. 5. 19. kolin változatlan
- B. 5. 20. Az alábbi vegyület neve a továbbiakban **pteroesav**:

- B. 5. 21. A **pteroil-glutaminsavakat** általánosságban folsavakként említhetjük.
- B. 5. 22. A folsav, folacin vagy B_c-vitaminként ismert tiszta vegyület neve **pteroil-monoglutaminsav**.
- B. 5. 23. A **pteroil-monoglutaminsavval analóg vegyületeket**, amelyek azonban több, amidkötéssel egyesült glutaminsavmaradékot tartalmaznak, pteroil-triglutaminsavnak, pteroil-heptaglutaminsavnak stb. nevezzük.
- B. 5. 24. A B₁₂-vitaminnal kapcsolatban a képletben megadott vegyületek és ionok jelölésére az alábbi triviális nevek használhatók:

(I) korrin	(IIIb) kobinamid
(II) kobirinsav	(IVa) kobámsav
(IIIa) kobínsav	(IVb) kobamid

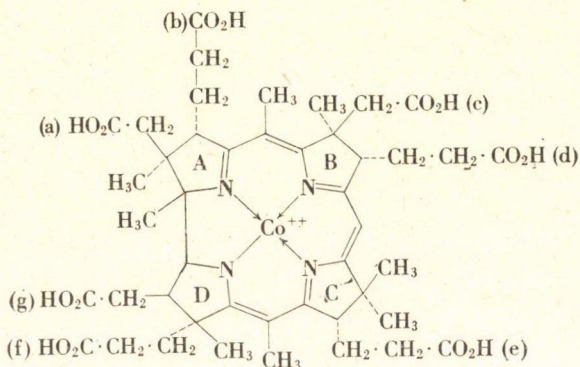
- B. 5. 25. A korrinvázat és származékait az I-es ábrán feltüntetett módon számozzuk.

* A ciklohexitek nevezéktanának kialakításáig.

A korrinvázban a 20-as számot mellőztük, s így a számozási rendszer a porfirinével azonos.

- B. 5. 26.** A II-es, III-as és IV-es típusú vegyületekben, amint az a II-es ábrán látható, a szélső karboxilcsoportot vagy a módosított karboxilcsoportot *a*, *b*, *c*, ... *g* betűvel jelöljük.

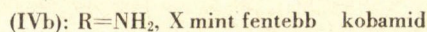
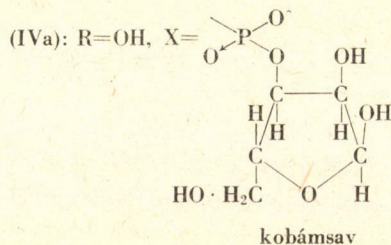
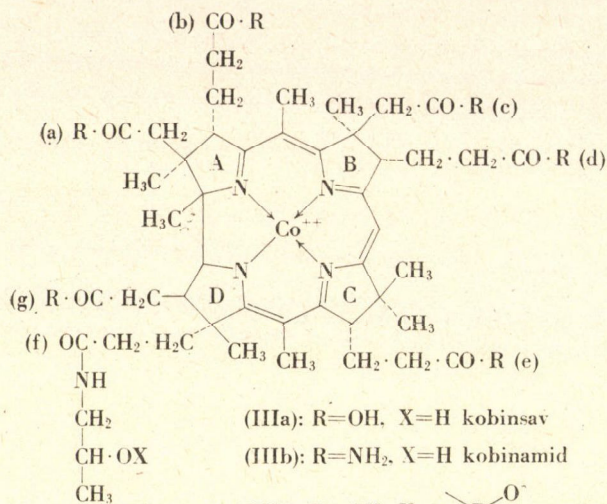

II
kobirinsav

- B. 5. 27.** A sorozatba tartozó **nukleotidok** elnevezésére a megfelelő *-il* végződésű heterociklusos csoportot a B. 5. 24. szabályban említett megfelelő ion neve elé írjuk.

Pl. :

- α -(5,6-dimetil-benzimidazolil)-kobamid-cianid
(B₁₂-vitamin)
- α -(2-metil-adenil)-kobamid-cianid
(A-faktor)
- α -(5-hidroxi-bezimidazolil)-kobamid-cianid
(B₁₂ III-vitamin)

B. 5. 28. A B. 5. 24. szabályban említett ionokból létrejövő molekulákban a **fémhez kapcsolódó ligandumot** a szeretlen kémiában használatos módszerrel tüntetjük fel (és nem előtag formájában, amely a molekula szerves részében levő helyettesítést jelezné).

Pl. :

kobámsav-diklorid
 dinitro-kobámsav
 α -(5,6-dimetil-benzimidazolil)-akvo-kobamid
 (B_{12b}-vitamin)

B. 5. 29. Ha a II-es, III-as vagy IV-es típusú vegyületben a kobaltot más fém helyettesíti, a *ko-* szótag helyett a megfelelő fém nevét, majd a vegyértéknek megfelelően *o* vagy *i* betűt írunk. Ha a kobaltot hidrogén helyettesíti, a *ko-* szótagot *hidrogeno-* előtag helyettesíti.

Pl. :

ferrobámsav
 nikkelibámsav
 hidrogenobámsav

- B. 5. 30.** Egyéb származékok elnevezésének alapja a származékban megtalálható I—IV vegyület közül a legösszetettebb.

Pl. :

kobirin-*abcdeg*-hexaamid-*f*-2-hidroxi-etil-amid

3,8,13,17-tetraetil-1,2,2,5,7,7,12,12,15,17,18-undekametil-kobalti-korrin-diklorid (a teljesen dekarboxilezett kobirinsav-diklorid jelölésére)

12,1'-karboxi-kobirinsav (olyan kobirinsavszármazék jelölésére, amelyben a 12-es metilcsoportok egyikét $\text{CH}_2\text{CO}_2\text{H}$ -csoport helyettesíti).

- B. 5. 31.** A ciano-kobalamin nevet a B_{12^-} , az akvo-kobalaminat a B_{12b^-} és a nitro-kobalaminat a B_{12c} -vitamin jelölésére használjuk, a kobalaminat más értelemben használni nem szabad.
- B. 5. 32.** A C-vitamin, ill. aszkorbinsav néven ismert tiszta vegyület neve aszkorbinsav.

B. 6. KAROTINOIDOK

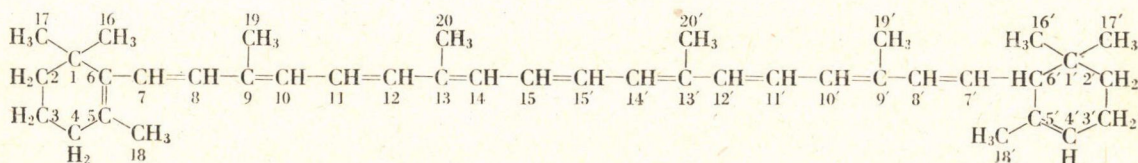
- B. 6. 1.** A karotinoidok alifás vagy alifás-aliciklusos vegyületek, amelyek részben dehidrogénezett (3—4-től 8-ig vagy még több) izoprén-csoportokból állnak.

Ezek a csoportok oly módon alkotnak láncot, hogy a váltakozó egyes és kettős kötések (konjugált kettős kötések) kromofor rendszere alakul ki ; a legtöbb karotinoidmolekulában a molekula közepén vagy középtájon két metiloldallánc található, amelyeket egymástól hat szénatom választ el, a többi metilcsoport között öt szénatom található.

- B. 6. 2.** A karotinoid-szénhidrogének csoportneve **karotin**. Helyettesített származékaikat karotinok származékainak nevezzük.

- B. 6. 3.** Új karotint úgy nevezünk el, hogy a karotin szó elé görög betűt vagy a szóban forgó anyag forrása nevéből alkotott előtagot írunk.

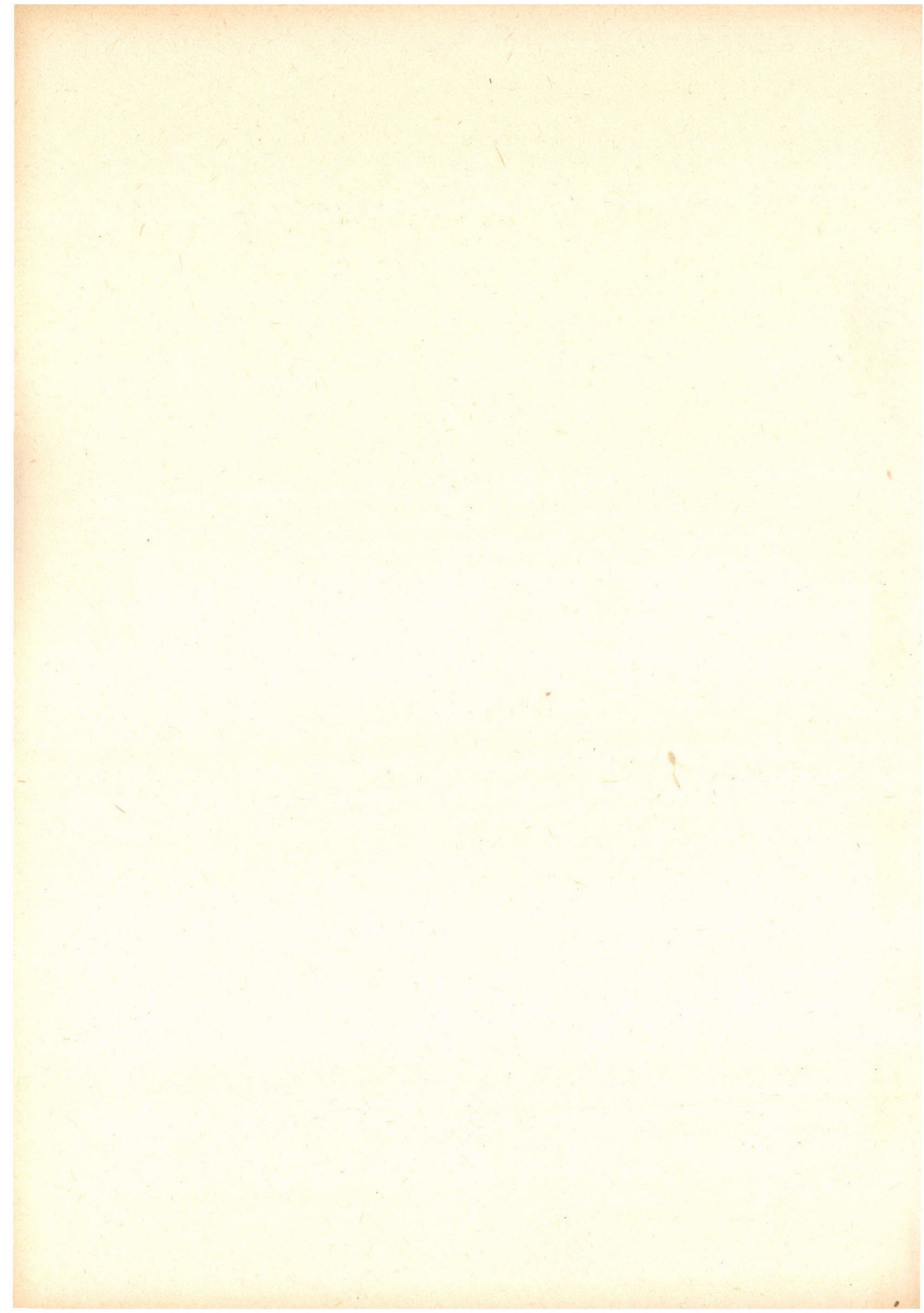
- B. 6. 4.** A karotinmolekulát két hasonló részből állónak tekintjük ; a két rész azonos helyzetű szénatomjai azonos — az egyik sorozat vessző nélküli, a másik vesszővel ellátott — számot kapnak. A számozást az alábbi példa alapján végezzük:

Ha a karotinmolekula aszimmetrikus, az alábbi szabályokat alkalmazzuk:

A molekulában van	Vessző nélküli számok
β -jonon- és α -jonongyűrű	β -jonongyűrű
β -jonongyűrű és a lánc vége nyitott	β -jonongyűrű
α -jonongyűrű és a lánc vége nyitott	α -jonongyűrű

- B. 6. 5.** Karotinoidalkoholok, -ketonok, -aldehidek és -savak elnevezésére *-ol*, *-on*, *-ál* és *-sav* utótagot vagy *hidroxi-*, *oxo-*, *aldo-* és *karboxi-* előtagot használunk, s a lehetőséghez képest figyelembe vesszük a Szerves Kémiai Nevezéktan egyéb szabályait.
- B. 6. 6.** A dihidroxi- α -karotint, amely a levelekben levő dihidroxi-karotinok között a legfontosabb, **luteinnek** nevezzük.
- B. 6. 7.** Új — oxigéntartalmú — ismeretlen szerkezetű karotinoidokat úgy nevezünk el, hogy a szó *-xantinra* végződjen, s az előtag utaljon a vegyület eredetére vagy a színező anyag valamilyen tulajdonságára.
- B. 6. 8.** Az **oxigénatom** vagy -atomok természetének jelölésére ne változtassuk a *-xantin* végződést *-xantolra*, *-xantonra* stb.
- B. 6. 9.** Karotinoidok aldehid-, keton- vagy savcsoportot tartalmazó **lebontási termékeit** *apo-* előtaggal és *-ál*, *-on*, ill. *-sav* végződéssel nevezzük el, s az említett csoportokat viselő **szénatom** számát minden esetben az *apo-* előtag elé írjuk.
- B. 6. 10.** A **karotinoid-epoxidok** nevében fel kell tüntetni az oxid oxigénjéhez kapcsolódó szénatomok számát.
Pl.: xantofill-5,6-epoxid.
- B. 6. 11.** A karotinoidok **labilis izomerjeit**, amelyek kölcsönösen átalakulhatnak egymásba, *neo-* előtaggal jelöljük.

II. A KÉMIAI ELNEVEZÉSEK HELYESÍRÁSÁNAK SZABÁLYAI

Az MTA „A magyar helyesírás szabályai”-ban a közkeletű idegen szavak fonetikus írását írja elő. Ennek megfelelően a kémiában általánosan használt szakkifejezéseket is fonetikusan kell írni.

Szabályzatunk — sajátos céljánál fogva — a kémiai nomenklatúra helyesírásának csak azon eljárás módjait rögzíti, amelyekről „A magyar helyesírás szabályai”-nak 10. kiadása nem intézkedik. Pontjaink között ezért csak részben szerepelnek a kémiai műszavak leírására is érvényes, a helyesírási szabályzatban kodifikált általános szabályok.

AZ IDEGEN EREDETŰ NEVEKBEN ELŐFORDULÓ BETŰK FONETIKUS ÁTÍRÁSA

1. a : Átírása *a* vagy *á*.

Pl. :	carbonsav :	karbonsav
	radium :	rádium
	samarium :	szamárium
	vanádium :	vanádium

A következő végződésekben mindig *á*:

-al :	-ál
-am :	-ám
-ame :	-ám
-an :	-án
-ane :	-án
-ase :	-áz
-at :	-át

Pl. :	acetal:	acetál
	acetat:	acetát
	chelát:	kelát

lactam:	laktám
nitrat:	nitrát
propan:	propán
sulphat:	szulfát
wolfram:	volfrám

2. **ae** : Átírása *e* vagy *é*.

Pl. : aethan:	etán
aether:	éter

3. **c** : Magas magánhangzók (*e, i, y, ö, ü*) előtt *c*, mély magánhangzók (*a, o, u*) és mássalhangzók előtt *k*.

Pl. : carbonsav:	karbonsav
celluloid:	celluloid
coelestin:	cölesztin
crotonsav:	krotonsav

4. **cc** : Az első mindig *k*, a második a 3. szabályt követi.

Pl. : cocculin:	kokkulin
succinsav:	szukcinsav
vaccensav:	vakcénsav

5. **ch** : Szó elején *k* (összetett szavakban a 28. szabály szerint szó közben is), szó közben marad *ch*.

Pl. : arachinsav:	arachinsav
chelát:	kelát
chinon:	kinon
chlor:	klór

6. **ech** : Átírása *ch*.

Pl. : saccharin:	szacharin
saccharose:	szacharóz

7. **e** : Átírása *e* vagy *é*.

Pl. : ester:	észter
gél:	gél
isomer:	izomer
primer:	primer

A következő végződésekből mindig *é*:

-en :	-én
-ene:	-én

Pl. : neoprene: neoprén
 penten: pentén

8. A következő végződésekből a szóvégi *e* elmarad :

-ame : -ám
 -ane : -án
 -ase : -áz
 -ene : -én
 -ine : -in
 -ose : -óz
 -se : -z

Pl. : amylase : amidáz
 maltose : maltóz
 neoprene : neoprén
 phosphine : foszfin
 silane : szilán
 stibine : sztibin

9. *ea* : Marad *ea*.

Pl. : stearin : sztearin

10. *eu* : Marad *eu*.

Pl. : leucin : leucin

11. *gu* : Rendszerint *gv*. A „guan” kezdetű szók írásmódja a kiejtésnek megfelelően „gu”.

Pl. : guajacol : gvajakol
 guanidin : guanidin
 guanin : guanin
 guanoszín : guanoszin

12. *oe* : Átírása *ö*.

Pl. : coelestin : cölesztin
 oestron : ösztron

13. *ph* : Mindig *f*.

Pl. : phenol : fenol
 phosphor : foszfor

14. *qu* : Mindig *kv*.

Pl. : aquo- : akvo-
 quaterner : kvaterner

15. **rh** : Mindig *r*.

Pl. : **perrhenat** : perrenát
rhamnose : ramnóz

16. **s** : Szó elején *p* előtt *s*.

Pl. : **spin** : spin
spiro- : spiro-

Két magánhangzó között és a következő végződéseken *z* :

-ase : -áz
-ose : -óz
-se : -z
-sid : -zid
-sin : -zin

Pl. : **amylase** : amiláz
arsine : arzín
maltose : maltóz
maltosid : maltozid
resorcin : rezorcin

Kivételek :

osazon : oszazon
osmium : ozmium
oson : ozson

Egyébként mindig *sz*.

Pl. : **asparaginsav** : aszparaginsav
ester : észter
silanol : szilanol
skatol : szkatol
sorbit : szorbit
stearin : sztearin
steroid : szteroid
stírol : sztírol

Kivételek :

Pl. : **stabilis** : stabilis
strontium : stroncium

17. **ss** : Mindig *ssz*.

Pl. : **brassidinsav** : brasszidinsav

18. **sh** : Mindig *s*.

Pl. : shellac : sellak
 shifter : sifter

19. **sch** : Általában *s*.

Pl. : schema : séma

20. **sph** : Mindig *szf*.

Pl. : spherocolloid : szferokolloid
 sphingosid : szfingozid

21. **th** : Mindig *t*.

Pl. : lithium : lítium
 thimol : timol
 thiosulphat : tioszulfát

22. **-tium**,

-tio : Mindig *-cium*, *-ció*.

Pl. : extractio : extrakció
 gentiobiose : genciobióz
 lutetium : lutécium
 strontium : stroncium
 tritium : trícium

23. **-ti** : Marad *-ti-*, ha utána mássalhangzó következik.

Pl. : scintillatio : szcintilláció

24. **u** : Marad *u*.

Pl. : glutamínsav : glutaminsav
 thorium : tórium

Kivételek :

glucose : glükóz (származékaiban is)

Aldózok és ketózok félcetálos hidroxilcsoportjának alkilezésével,
 ill. arilezésével nyert származékok általános csoportneve :

glikozid

A glükóz hasonló származékának neve :

glükozid

25. w : Mindig *v*.
 Pl. : wolfram : volfrám
26. x : Mindig *x*.
 Pl. : xylol : xilol
27. y : Szó közben *i*, szó elején magánhangzó előtt *j*, mássalhangzó előtt *i*.
 Pl. : pyrrol : pirrol
 yohimbin : johimbin
 yperit : iperit
 Kivételek :
 glycose : glükóz
 glycosid : glükozid (l. a 24. szabályt is)
28. **Összetett szavakban** az egyes összetevőket a betűk fonetikus átírásakor önálló szavakként kezeljük.
 Pl. : antrachinon : antrakínon
 benzoyl-chlorid : benzoil-klorid
 dichlor-etán : diklór-etán
29. Az előző pontokban nem szabályozott esetekben az idegen szavakat az eredeti nyelv kiejtésének megfelelően fonetikusan írjuk át. Az orosz szavak és tulajdonnevek átírását l. „A magyar helyesírás szabályai” 10. kiad. 291—306. pontjaiban.
30. A **védjegyzett neveket**, ha mint márkanévek szerepelnek, eredeti helyesírással és nagy kezdőbetűvel kell írni. Ha nem márkanévként, hanem triviális vegyületnévként szerepelnek a védjegyzett nevek, akkor kis kezdőbetűvel, és a közkeletűeket fonetikusan kell írni.
 Pl. : Aureomycin, Gammexane (márkanévek)
 aszpirin : aszpirin
31. A nemzetközileg használt **vegyületrövidítéseket** az eredeti helyesírás szerint kell írni.
 Pl. : acetil Ac
 alanin Ala
 amid Am
 arginin Arg
 aszparaginsav Asp
 benzoil Bz

butil	Bu
cisztein	CySH
cisztin	(CyS) ₂
etil	Et
etilén-diamin	En
fenil	Ph
fenil-alanin	Phe
glicin	Gly
glutaminsav	Glu
hidroxi-lizin	HyLys
hidroxi-prolin	HyPro
hisztidin	His
izo-leucin	Ileu
leucin	Leu
lizin	Lys
metil	Me
metionin	Met
piridil	Py
prolin	Pro
propil	Pr
propilén-diamin	Pen
szerin	Ser
tirozin	Tyr
treonin	Thr
triptofán	Try
valin	Val

32. A személynevekről elnevezett ásványneveket az eredeti helyesírásnak megfelelően kell írni.

Pl.: schafarzit, wurtzit.

A VEGYÜLETNEVEK TAGOLÁSA, EGYBEÍRÁS, KÜLÖNÍRÁS

33.1. A vegyületneveket — a szótagszámtól függetlenül — a kémiai összetételnek megfelelően, kötőjelek alkalmazásával **tagolni kell**. A tagolás úgy történik, hogy a különböző atomok, ill. atomcsoportok nevét kötőjellel választjuk el egymástól.*

* Ha a vegyületnévben levő kötőjel a sor végére kerül, a következő sort kötőjellel kell kezdeni.

Pl.: ...nátrium-
-klorid ...

Pl. : ammónium-szulfát
 benzoi-klorid
 etil-acetát
 hidroxiprolin
 karbonil-klorid
 kálium-rodanid
 metil-pentán
 nátrium-klorid
 nátrium-hidrogén-karbonát

33.2. Az oxigén helyett más **kalkogént** tartalmazó csoport triviális nevében a helyettesítést jelző *tio-*, *szeno-* stb. előtagot egybeírjuk a csoport nevével.

Pl. : kálium-tiocianát
 tiofenol
 tiofoszforil-klorid
 tiokarbonil-klorid
 tiokénnessav*

33.3. Ha két **csoport neve összeolvadt**, tagolás szempontjából egy csoportnak számít, tehát nem kell kötőjellel szétválasztani.

Pl. : azoxi-benzol (azo-oxi-benzol)
 benzantracén (benzo-antracén)

33.4. A telítetlenséget, szabad vegyértéket, ill. valamely csoport jelenlétét jelző **végződéseket** (*-én*, *-dién*, *-il*, *-diil*, *-triil*, *-ol*, *-tiol*, *-on* stb.) egybeírjuk a csoport nevével, amennyiben helyzetüket nem jelöljük számokkal.

Pl. : butándiilidén
 etanol
 etántiol
 propadiéndiilidén

33.5. A mennyiséget jelentő **számnevet** (*di-*, *tri-*, *tetra-*, *penta-*, *bi-*, *ter-*, *kvater-*, *kvinkve-* stb.) egybeírjuk a csoport nevével. Az arab számokat ponttal kapcsoljuk a vegyület nevéhez, ha a név utána következő része nincs kötőjellel tagolva. Ha a vegyületnév arab szám utáni része kötőjellel tagolt, akkor e részt kerek zárójelbe tesszük, és az arab szám írásjel nélkül, közvetlenül a zárójel elé kerül.

A **szorzószámneveket** (*bisz-*, *trisz-*, *tetrakis-* stb.) a csoportnévvel egybeírjuk, ha a név nincs kötőjellel tagolva. Kötőjellel tagolt

* L. a 33. 8. szabályt is.

csoportnevek esetén kerek zárójelbe tesszük azon összetevők nevét, amelyre a szorzószámnév vonatkozik. A zárójel előtt nincs kötőjel.

Pl. : bifenil

dibenzo-fenantrén

dijód-tirozin

dinitrogén-tetroxid

diréz-trihidroxid-klorid

divinil-benzol

kvaternaftalin

pentametilén

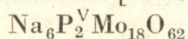
szén-dioxid

szulfuril-diamid

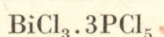
trimetil-hexán

kalcium-klorid—6.víz*

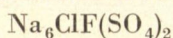
hexanátrium-[18.molibdenáto-difoszfát(V)]**,

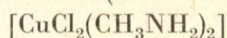
bizmut-triklorid—3(foszfor-pentaklorid)*,

hexanátrium-klorid-fluorid-biszsulfát,

[dikloro-bisz(metil-amin)-réz(II)]**,

33.6.

A *hiper-, hipo-, per-, piro-, poli-, szemi-, szub-, szuper-* stb. előtagokat egybeírjuk azon összetevő nevével, amelyre vonatkozik. Amennyiben az összetevő neve kötőjellel tagolt, az előtag után zárójelbe tesszük azt a részt, amelyre az előtag vonatkozik.

Pl. : hidrogén-hiperoxid

hidrogén-szuperoxid

nátrium-peroxid

perecetsav***

peroxi-dikénsav***

pirofoszforsav***

poliszulfid

poli(vinil-klorid)

szemikarbazid

szén-szuboxid

* L. a 35. szabályt is.

** L. a 33.10. szabályt is.

*** L. a 33.8. szabályt is.

- 33.7. Az *orto-*, *meta-*, *para-* **előtagot** szeretlen vegyületekben egybeírjuk a csoport nevével. (A szerves vegyületekre vonatkozóan l. a 42. szabályt.)

Pl. : metafoszforossav*
paravolfrámsav*
trikalcium-diortofoszfát

- 33.8. Az **aldehid**, **alkaloid**, **alkohol**, **cukor**, **éter**, **keton**, **lakton**, **peptid**, **sav** szót, ha egyféle csoportot tartalmaz a vegyület, egybeírjuk a csoport nevével; ha ellenben különféle csoportok vannak a vegyületben, akkor a fenti szavakat kötőjellel kell kapcsolni a 33.1. szabálynak megfelelően. Kivételek azok a vegyületnevek, amelyekben a fenti nevek összeolvadtak az előttük álló csoportnévvel. Ezekre az esetekre l. a 33.3. szabályt.

Triviális névvel elnevezett aldehidek, alkoholok és savak helyettesítési termékeiben az aldehid, alkohol, ill. sav szót egybeírjuk a triviális csoportnévvel.

Pl. : etiléter, metil-propil-éter, 2,2-diklór-dietiléter
dimetilketon, etil-butil-keton
metilalkohol, etilalkohol, ciklobutil-etilalkohol
formaldehid, benzaldehid, amino-benzaldehid
vajsav, kénsav, ecetsav, amido-kénsav,
peroxo-dikénsav, klór-ecetsav, amino-etán-szulfonsav
acetilcukor, aceto-bróm-cukor

- 33.9. Az **észter** szót az alkoholból származó csoport nevével egybeírjuk, ha egyféle csoportot tartalmaz, és kötőjellel kapcsoljuk a sav nevéhez. Ha azonban az alkoholból származó csoportok (több bázisú savak észtereiben) különbözők, akkor kötőjellel tagoljuk őket. A sók elnevezéséhez hasonló vegyületnév írására a 33.1. szabály irányadó.

Pl. : amino-ecetsav-metilészter
azo-dikarbonsav-dietilészter
azo-dikarbonsav-etil-propil-észter
ecetsav-etilészter
etil-acetát
foszforsav-észter
propionsav-butilészter

* L. a 33.8. szabályt is.

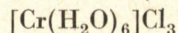
de :

ecetsavas etilészter

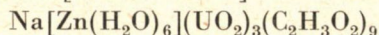
kénsavas metilészter

- 33.10. A **komplex**, ill. elnevezés szempontjából komplexnek tekintett vegyületek nevében a komplex csoport szögletes zárójelbe kerül. Amennyiben szükséges, a kötőjellel tagolt ligandumok nevét kerek zárójelbe tesszük.

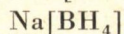
Pl. : [hexakvo-króm(III)]-klorid,

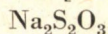
nátrium-[hexakvo-cink]-triuranil-acetát,

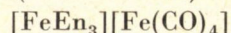
nátrium-[tetrahidrido-borát],

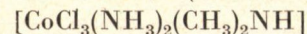
nátrium-[trioxo-tio-szulfát],

[trisz(etilén-diamin)-vas(II)]-[tetrakarbonil-ferrát(-II)],

[trikloro-diammin-(dimetil-amin)-kobalt(III)],

34. Változó vegyértékű alkatrészt tartalmazó vegyület nevében a **vegyértéket** az elem neve után kerek zárójelbe írt római számmal jelöljük. A zárójel előtt nem kell kötőjel. Több római szám esetén a számok közé vesszőt teszünk.

Pl. : FeCl_2

vas(II)-klorid

POCl

foszforil(III)-klorid

$\text{Pb}_2^{\text{II}}\text{Pb}^{\text{IV}}\text{O}_4$

diólom(II)-ólom(IV)-oxid

Na_2SO_4

nátrium-[tetroxo-szulfát(VI)]

$\text{H}_2[\text{PtCl}_6]$

hidrogén-[hexakloro-platinát(IV)]

$(\text{HO})_2\text{P}-\text{O}-\text{PO}(\text{OH})_2$

difoszfor(III,V)sav

35. Az **addíciós vegyületek** képletében az összetevő molekulák képletét ponttal kapcsoljuk össze. A pont a sorra (és nem a sorközépre) kerül.

Az addíciós vegyületek nevében az összetevő vegyületek nevét **nagykötőjellel*** (gépírásban két kötőjellel) kapcsoljuk össze. A molekulák számát jelző arab szám (ill. általános esetben az n betű) ponttal kapcsolódik a vegyület nevéhez, ha a név nincs kötőjellel tagolva, ellenkező esetben az arab szám után a kötőjellel tagolt vegyületnevet zárójelbe tesszük.

* A nagykötőjel előtt és után írásban és nyomtatásban nincsen üres betűhely, ellentétben a gondolatjellel, amely előtt és után üres betűhely van.

Pl. : $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$
 nátrium-szulfát—10.víz
 $\text{AlCl}_3 \cdot 4\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
 alumínium-klorid—tetrakiszetanol
 $8\text{CHCl}_3 \cdot 16\text{H}_2\text{S} \cdot 136\text{H}_2\text{O}$
 8.kloroform—16(hidrogén-szulfid)—136.víz

36. A helyettesítések, kettős, hármas kötések, szabad vegyértékek, gyűrűk kapcsolódási helyét jelző **számok** közé vesszőt teszünk. A szám kötőjellel kapcsolódik az előtte, ill. utána következő csoport nevéhez (ill. a zárójelhez). Zárójelen belül az első szám elé nem kell kötőjel.

Amennyiben szükséges, a helyettesítéseket, telítetlenségeket, szabad vegyértéket jelző számok kerek, a kapcsolódási helyeket (l. a 38. szabályt) jelző számok szögletes zárójelbe kerülnek (l. még a 39. és 40. szabályt is).

Pl. : 3-pentén-1-in
 1-butánilidén-4-ilidin
 2-etil-2'-propil-bifenil
 1,2'-binaftalin
 2,3,3',4',5'-pentametil-bifenil
 2,3,5-trimetil-hexán
 5-(3-pentenil)-3,6,8-dekatrién-1-inil
 4-etil-3,3-dimetil-heptán
 9,10-dihidro-9,10-(2-buteno)-antracén
 7,7-bisz(2,4-dimetil-hexil)-3-etil-5,9,11-trimetil-tridekán

37. A **görög betűk** kötőjellel kapcsolódnak az előttük, ill. utánuk következő csoport nevéhez.

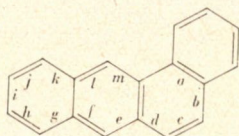
A görög betűhöz tartozó szám (számnév) írásjel nélkül kapcsolódik a betűhöz.

Több betű esetén a betűk (ill. a számozott betűk) közé vesszőt teszünk.

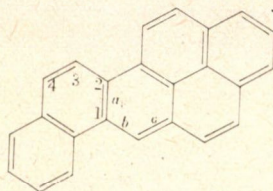
Pl. : benzo-tio- γ -piron
 5 α -kolesztán
 5 β ,22 β -spirosztán
 5 β ,13 ξ ,14 ξ -pregna-6,8,11-trién-20-in-3 α -ol
 [μ_4 -oxo-hexa μ -acetáto-tetraberillium]

38. A **gyűrűs vegyületek** nevében a gyűrű egyes oldalait jelző kisbetűk és a kapcsolódást jelző számok szögletes zárójelbe kerülnek. A veszzővel elválasztott betűk kötőjellel kapcsolódnak a számokhoz. A zárójel előtt és után nem kell kötőjel.

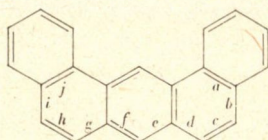
Pl.:

benz[a]antracén*

nafto[2,1-a]pirén*

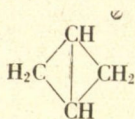

dibenz[a,j]antracén*

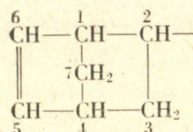
39.

Áthidalt gyűrűs szénhidrogének nevében a főgyűrűben a két tercier szénatomot összekötő szénatomok számát szögletes zárójelbe tesszük, és a számok közé pontot teszünk. A másodlagos híd helyzetét jelző számokat vesszővel elválasztva jobb felső indexként írjuk. A zárójel előtt és után nem kell kötőjel.

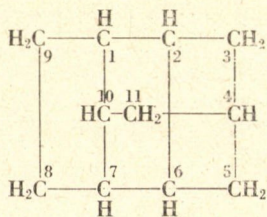
Pl.:

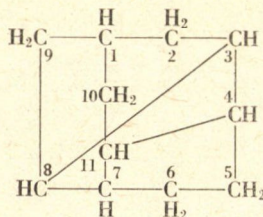
biciklo[1.1.0]bután**

biciklo[2.2.1]hept-5-én-2-il-csoport**

triciklo[5.3.2.0^{4,9}]dodekán**

tetraciklo[5.2.2.0^{3,8}.0^{4,11}]undekán**

40.

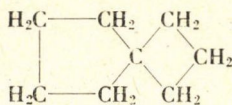
Spirogyületekben a kvaterner szénatomhoz kapcsolódó szénatomok számát jelző számokat egymástól ponttal választjuk el,

* L. a 33.3. szabályt is.

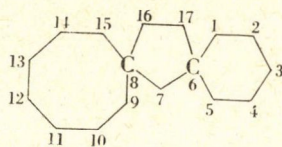
** L. a 42. szabályt is.

és szögletes zárójelbe tesszük. A zárójel előtt és után nem kell kötőjel.

Pl. :

spiro[3.4]oktán*

dispiro[5.1.7.2]heptadekán*

41. A szénhidrogényűrű-rendszerekben a kapcsolódási helyeket jelző számpárok közé kettőspontot teszünk.

Pl. : 2,1':5',2'':6'',2'''-kvaternaftalin
 1,1':4',1''-terfenil
 pirido[1',2':1,2]imidazo[4,5-*b*]kinoxalin

42. A szerkezetre utaló jelzők [A-, *allo*-, *anti*-, *apo*-, *as*-, *aszim*-, B-, *cisz*-, D-, *dextro*-, DL-, *epi*-, H-, *homo*-, i-, *izo*-, L-, *levo*-, m-, *meta*-, ms-, *mezo*-, n-, *neo*-, *nor*-, o-, *orto*-, p-, *para*-, *peri*-, s-, *szek*-, *szeko*-, *szim*-, *szin*-, *terc*-, *transz*-, (+)-, (–)-, (±)-] kötőjellel kapcsolódnak a vegyület nevéhez, képletéhez, ill. az előttük és utánuk álló csoport nevéhez.

(A szerves vegyületnevekben szereplő *orto*-, *meta*- és *para*- előtagra vonatkozóan l. a 33.7. szabályt.) A *ciklo*- (*biciklo*-, *triciklo*- stb.), *hidro*- (*dihidro*-, *tetrahidro*-, *perhidro*-, *anhidro*- stb.), *deutero*- és *spiro*- szót viszont mindig egybeírjuk a csoport nevével, kivéve, ha szám, ill. a fent felsorolt jelző valamelyike következik utána. Ha a jelző több csoportra vonatkozik, a csoportok neve zárójelbe kerül.

Pl. : A-nor
allo-hidroxi-prolin
 aril-*izo*-cianát
 biciklo[1.1.0]bután
 ciklopentán
 ciklo- ψ -szárszaszapogenin
cisz-[dikloro-diammin-platina]
cisz-[PtCl₂(NH₃)₂]
 6,7-dihidro-5H-benzo-cikloheptén
 1,4-dihidronaftalin
 2,2-dimetil-*nor*-bornán

* L. a 42. szabályt is.

DL-valin
 1*H*-ciklopenta-ciklooktán
 hidrokinon
 hidroklorid
 izo-hexán
 mezo-inozít
 nátrium-hidroszulfát
 nor-karán
 orto-xilol, o-xilol
 perhidroantracén
 l-*p*-mentán
 spirobiindén
 spiro[ciklopentán-1,1'-indén]
 spiro[4.5]deka-1,6-dién
 spiro[4.5]dekán
 terciklopropán

43. A **radio-** szót egybeírjuk az elem nevével.
 Pl. : radioszén
 radiofoszfor
44. Ha az **izotóp** vegyjele helyett az **elem nevét** írjuk, a tömegszám kötőjellel kapcsolódik a névhez.
 Pl. : oxigén-18
 szén-14
45. Az addíció, alsoport, amalgám, anhidrid, anion, atom, ásvány, átrendeződés, bázis, bomlás, bontás, bronz, csapadék, csoport, csökkenés, egység, elegy, elektrolit, elektrolízis, elektród, elem, eljárás, előállítás, emulzió, érc, fejlődés, feltárás, fém, gáz, gél, gőz, gyanta, gyártás, gyök, gyűrű, hasadás, hasítás, helyettesítés, ion, izomer, izotóp, kapcsolás, kation, képesség, képzés, képződés, kimutatás, kolloid, komplex, koncentráció, kondenzáció, konfiguráció, kontrakció, kötés, kutatás, lakk, lánc, lebontás, lúg, maradék, meghatározás, modell, molekula, monomer, módosulat, növekedés, oldallánc, oldat, olvadék, oxidáció, ötvözet, polimer, polimerizáció, raffinálás, reakció, redukció, rendszer, részecske, sor, sorozat, só, sugárzás, szappan, származék, szer, szerkezet, szintézis, szol, szuszpenzió, tartalom, társulás, termelés, típus, tisztítás, töménység, változás, váz, vegyület, veszteség stb. szavakat az előttük álló közfőnévhez a következőképpen kapcsoljuk :
- 45.1. Ha az összetétel **két egyszerű szóból** alakul, a két szót a szótag-számtól függetlenül egybeírjuk.

A kötőjellel nem tagolt triviális vagy féltriviális vegyületnevek és az egybeírt szerkezeti jelzőt tartalmazó vegyületnevek (l. a 33. és a 42. szabályt) a 45. szabály szempontjából egytagúnak számítanak.

Pl. : alumíniumelektrolízis, aranykolloid, atomion, benzolgyűrű, brómizomer, elektronkonfiguráció, fémnátrium, gázfejlődés, halogénelem, hidrogéngáz, hidrogénhíd, izotópelegy, jódkation, kobaltkomplex, lantánsorozat, metilgyök, nátriumion, nátronlúg, neutronsugárzás, olajemulzió, oxigénhasadás, ólomizotóp, piridinbázis, platinaelektród, porfirinváz, redukálószer, rézelektrolízis, rézraffinálás, szénlánc, terpéntípus, vas(II)ion, vasötvözet, vízgőz.

acetaldehidkimutatás*

ciklovegyületmeghatározás*

polisavkoncentráció

sósavmeghatározás*

45.2. Ha az összetétel előtagja **képlet** vagy **kötőjellel tagolt vegyületnév**, akkor a 45. szabályban felsorolt szavakat kötőjellel kapcsoljuk.

Pl. : alkáli-klorid-elektrolízis
bárium-szulfát-csapadék
(CH₂=)-csoport
C₂H₅-csoport
Cl⁻-ion
dioxo-urán(VI)-ion
ezüst-klorid-elektrod
H₂-molekula
NaCl-oldat
Na-ion, Na⁺-ion
Na₂SO₄-só
nátrium-hidroxid-meghatározás
nátrium-klorid-oldat
orto-xilol-előállítás
o-xilol-előállítás
szén-dioxid-fejlődés
tetrametil-ammonium-ion

45.3. Ha az összetétel előtagja kötőjel nélkül egybeírt kéttagú szó, és az egész **háromtagú összetétel** hat szótagú vagy annál rövidebb, az elő- és utótagot egybeírjuk ; ha azonban az ilyen kapcsolat hét

* L. a 45.3. szabályt is.

vagy ennél több szótagú, kötőjellel tagoljuk. Az egytagú igekötővel (*át, be, el, fel, ki, meg* stb.) alakult szavak nem számítanak összetételnek, csak a hosszabb igekötővel (*elő, keresztül, vissza* stb.) összetettek.

Pl. : atomsúlyegység
szénhidrogényűrű

de : generátorgáz-szintézis
hidrogénion-koncentráció
szénhidrogényűrű-társulás

45.4. Ha az összetétel előtagja **három- vagy több tagú** egybeírt szó, az összetett szót öt szótagig egybeírjuk, öt szótag fölött az elő- és utótag határán kötőjellel tagoljuk.

Pl. : kálilúgoldat-elektrolízis

45.5. A **számok, görög betűk** és a szerkezetre utaló **jelzők** kapcsolására l. a 36., 37. és a 42. szabályt.

Pl. : 1,2-átrendeződs
ciklovegyület
cisz-addíció
 γ -sugárzás
meta-forma
nor-szerkezet
orto-kondenzált
spirovegyület

45.6. A szó elején álló **szám, ill. görög betű** a 45.2. szabály szempontjából nem számít tagolásnak, tehát e vonatkozásban pl. „1,2-átrendeződs”, „ γ -sugár” tagolatlan szónak tekintendő.

Pl. : *a*-szénatom
 γ -sugárforrás
1-ciklodecénvegyület

de : ciklodekán-1,6-dion-előállítás
orto-xilol-molekula
o-xilol-molekula

46. A **személynevekkel** kapcsolatos összetételek írására l. „A magyar helyesírás szabályai” 10. kiad. 234., 235. és 236. pontjait.

Pl. : Bayer-eljárás
Bohr-féle
Hantzsch—Widman-rendszer
Rossi-típusú

A NÉVELŐ ÉS A RAGOK (TOLDALÉKOK)

47. Szövegben lehetőleg ne használjunk képletet, hanem írjuk ki a vegyület nevét.
Ha a szövegben mégis **képlet** (ill. vegyjel) szerepel a vegyület (ill. elem) neve helyett, akkor a névelő, valamint a rag (toldalék) a vegyület nevéhez (és nem a képlet kiejtéséhez) hasonul. Ha ellenben a képlet értelemszerűen nem helyettesíthető a vegyület nevével, akkor a névelő és a rag a képlet kiejtéséhez hasonul.
A rag kötőjellel kapcsolódik a képlethez.
Pl. : „a Na_2SO_4 -ot vízben oldjuk” (nem az Na_2SO_4 -et)
de: „a nátrium-acetátban a CH_3COO^- összetételű csoport az anion”.
48. A **ragot**, ill. **képzőt** a kötőjellel tagolt vegyületnév esetén is általában egybeírjuk az utolsó taggal. Ha azonban ez zárójelben van, úgy a rag, ill. képző kötőjellel kapcsolódik hozzá.
Pl. : kalcium-hidroxidos,
kálium-[hexaciano-ferrát(II)]-vel,
nátrium-szulfáttal,
réz(II)-oxidon,
szén-dioxidyszerű
49. **Valódi rövidítésekhez** kötőjellel kapcsoljuk a ragot (toldalékot). Ilyenkor a rag (toldalék) mindig olyan alakjában járul a rövidítéshez, amilyennel az alapalakhhoz kapcsolódnék, tehát tekintetbe vesszük az illeszkedés és a hasonulás törvényeit, valamint kiírjuk az esetleges kötőhangzót is.
Pl. : l-t (litert)
cm-rel (centiméterrel)
g-ot (grammot)
50. A **betűszó** előtt álló határozott névelő mindig a rövidítésnek, azaz a betűszónak kiejtett alakjához igazodik. A rag (toldalék) kötőjellel kapcsolódik, és hangalakját a betűszónak a hangalakja határozza meg. Ilyenkor természetesen figyelembe vesszük az illeszkedés és a hasonulás törvényeit, valamint a kötőjel után kiírjuk az esetleges kötőhangzót is.
Pl. : a PAS-sal (a *p*-amino-szalicilsavval)

A KIS ÉS A NAGY KEZDŐBETŰ

51. Mondat és cím első helyén a **vegyületnevet** akkor is nagy kezdőbetűvel kell írni, ha a nevet a szerkezetre utaló szám, görög betű vagy latin betűs jelző, ill. rövidítése (l. a 42. szabályt) előzi meg (akkor is, ha az utóbbi nagy betű). A szerkezetre utaló jelzőt, ill. rövidítését a mondat és cím elején is kis kezdőbetűvel kell írni, ha az kötőjellel kapcsolódik a névhez.

Pl. : *o*-Xilol, *orto*-Xilol
cisz-Diklór-etilén
 3,3-Dimetil-pentán
D-Leucin
 γ -Sugárzás
 α -Részecske
 β -Bomlás
 α -Terpineol

A ZÁRÓJELEK

52. A **képletben**, ha egyetlen zárójelpár szükséges, a komplex csoportok kivételével, mindig kerek () zárójelet alkalmazunk. Ha két zárójel szükséges, de a vegyület nem komplex, akkor a második zárójel kapcsos { }.

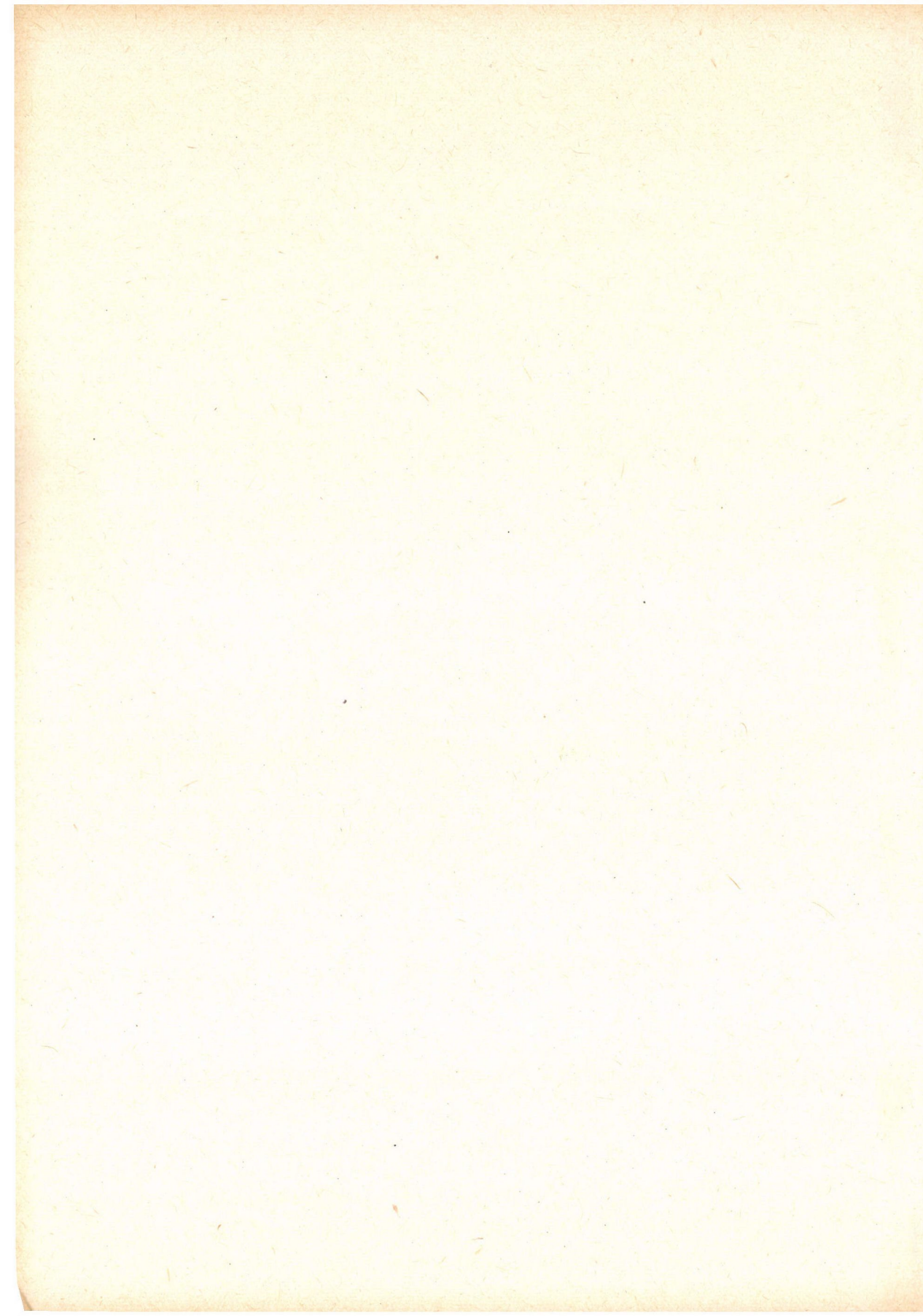
A komplex csoportok a képletben mindig szögletes [] zárójelbe kerülnek. Más esetekben szögletes zárójelet képletben ne használjunk.

Pl. : $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$
 $\text{H}[\text{PHO}_2\text{F}]$
 $[\text{Co}(\text{NH}_3)_6]\text{Cl}_3$
 $[\text{Zn}\{\text{NH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CH}_2\text{NH}_2\}_2]\text{I}_2$

A RÖVIDÍTÉSEK

53. A **betűszóiban** általában csupa nagybetűt írunk, és pontot sem az egyes betűk között, sem a betűsor végén nem használunk.

Pl. : PÁS : (*p*-amino-szalicilsav)
 HCH : (hexaklór-ciklohexán)
 PVC : poli(vinil-klorid)

III. KÉMIAI HELYESÍRÁSI SZÓTÁR

A szótár a kémiában szereplő szavak közül azokat tartalmazza, amelyekkel kapcsolatban kétségek vannak vagy lehetnek helyesírás tekintetében. Egyes esetekben, a tagolás megértésének megkönnyítése végett, a kémiai képletet is feltüntettük. Az elavult és helytelen — de még használatban levő — nevek egy része *-gal van megjelölve.

A szavak „A magyar helyesírás szabályai” 10. kiadása 14—21. pontjának megfelelő ábécérendben vannak. A kémiai szerkezetre utaló számokat a sorrend szempontjából figyelmen kívül hagytuk. A görög betűvel kezdődő szavak a megfelelő magyar betű után következnek külön csoportban. A szó közben levő görög betűket azonban a megfelelő magyar betűk sorrendjében vettük figyelembe (pl. az α -t α -nak, γ -t g -nek tekintve). Az indexszel ellátott betűket az index (közönséges betűkénti) figyelembevételével soroltuk be. Ha a kötőjellel írandó szóalakban a sor végén alkalmazandó elválasztójel az egyébként is szükséges kötőjel helyével esett egybe, a kötőjelet a sor végén és a következő sor elején egyaránt kitéttük.

Egyes részletproblémákat — amelyekre nézve sem a helyesírás szabályzat, sem a kémiai helyesírás szabályzat nem tartalmaz utasításokat — a „Helyesírás tanácsadó szótár” (Budapest, 1961.) bevezetőjében kifejtett, az MTA Helyesírás Bizottságától elfogadott elvek, illetőleg a szótár gyakorlata alapján oldottunk meg. A tanácsadó szótárt követtük többek között: az anyagnévi jelzős szókapcsolatok és összetételek, valamint a számnévi jelzős szókapcsolatok és összetételek külön- és egybeírása tekintetében; a többszörös szóösszetételek kötőjellel tagolásának elveiben; a hangok (betűk) rövidegének — hosszúságának megállapításában (pl. a hosszú i , $ú$, $ü$ jelölésében) stb. A többszörös szóösszetételek kötőjellel tagolásának elve szerint nem számítanak összetettnek az olyan idegen eredetű szavak, amelyeknek egyik tagja a magyarban külön nem használatos (pl. autoradiográfia, elektroacél, ferroszilícium, fotográfia, radiokémia). Összetettnek tekintendők viszont az olyan idegen eredetű szavak, amelyeknek mindkét tagja a magyarban is önálló szó (pl. centiméter, kilogramm), továbbá kivételként a *milli*-vel összetett szavak (milligramm, milliméter, millivolt stb.).

A számnévi jelzővel az *-s*, *-ú*, *-ű*, *-i*, *-nyi* képzős utótagot egybeírjuk, ha mindkét alkotó tag egyszerű szó (egyértékű, háromlábú, kétfázisú stb.), de különírjuk, ha az előtag vagy az utótag összetett (egy vegyértékű, huszonöt milliméteres, öt centiméteres, tizenkét oldalú stb.).

Az anyagnévi jelzős alakulatok közül egybeírjuk azokat, amelyeknek mindkét tagja egyszerű szó, ha az anyagnév egy vagy két szótagos (vasmag, ezüstdrót); különírjuk viszont már az ilyen alakulatokat, ha az anyagnévi jelző három szótagos vagy annál hosszabb (alumínium lemez, platina tégely stb.), vagy ha akár az anyagnév, akár a vele jelzős kapcsolatban álló szó összetett (vasláb, rézhuzal; de: vas háromláb, vörösréz huzal).

Az *-ó*, *-ő* képzős előtagú alakulatok közül egybeírjuk azokat, amelyeknek előtagja nem most folyó konkrét cselekvést jelöl, hanem valamire való alkalmasságot, valamire szolgálást (pl. öntőforma, lepárlóretorta). Ha ellenben az *-ó*, *-ő* képzős igenévnék összetételi előtagja (tárgya vagy egy szótagnál hosszabb igekötője) van, azt a szerkezetet a jelzett szótól különírjuk (pl. vezetőképesség, desztillálótorony, melegítőfürdő stb.; de: hővezető képesség, vákuumdesztilláló torony, előmelegítő fürdő stb.).

Ezzel az eljárásunkkal is a művelődési és népgazdasági szempontból egyaránt fontos helyesírás egységet kívántuk biztosítani.

A, Á

4a-azónia-antracén-klorid
 abietinsav
 ablakabszorpció
 abszcisszatengely
 abszolút
 abszorbátum
 abszorbeál
 abszorbens
 abszorber
 abszorpció
 abszorpcióképesség
 abszorptívum
 aceantrén
 aceantrilén
 acefenantrilén
 acélelektrod
 acélgyártás
 acélmozsár
 acélnemesítés
 acélőtűző
 acéltermelés
 acenaftén
 1-acenaftenilcsoport
 3,8-acenaftenilénecsoport
 1-acenaftenilénidénecsoport
 acenaftilén
 acének
 acetálcsoport
 acetaldehid
 acetaldehid-ammónia
 acetaldehidkimutatás
 acetaldimin
 acetalizálódás
 acetamid
 acetamidin
 acetamino-malonészter
 acetanilid
 acetátacídiumion, $\text{CH}_3\text{COOH}_2^+$ -ion
 acetát-cellulóz
 acetátcsoport
 acetáthab
 acetátion
 acetátműszál
 acetátselyem
 acetecetészter
 acetecetészter-hidrazon
 acetecetsav

acetecetsav-amid
 acetihidroxámsav
 acetil-aceton
 acetil-bromid
 acetil-cellulóz
 acetil-cellulóz-lakk
 acetilcukor
 acetilcsoport
 acetilezés
 acetilén
 acetilénaldehid
 acetilénalkohol
 acetilén-dikarbonsav-metilészter
 acetilénéter
 acetilénhomológ
 acetilén-kálium
 acetilén-karbonsavak
 acetilénketon
 acetilénkorom
 acetilénnyom
 acetilénsorozat
 acetilén-szénhidrogének
 acetilén-tetraklorid
 acetilezés
 acetil-fluorid
 acetilidion
 acetilium-perklorát
 acetil-jodid
 acetilkation
 acetil-klorid
 acetil-L-triptofán
 1-acetil-naftalin
 acetil-pszudogenin
 acetil-szalicilsav
 acetilszám
 acetil-tropasav-klorid
 aceto-acetil-klorid
 aceto-bróm-cukor
 aceto-bróm-hexóz
 aceto-bróm-ribofuranóz
 acetofenon
 acetofenon-2,6-dibróm-fenil-hidrazon
 acetoin
 aceto-klór-cukor
 acetolízis
 aceton
 aceton-ciánhidrin

aceton-ciánhidrin-salétromsav-észter	adonit
acetoncukor	adrenalin
aceton-dietil-merkaptol	adrenoszteron
aceton-dikarbonsav	adszorbátum
acetonil-aceton	adszorbeál
acetonilsoport	adszorbens
acetonilezés	adszorber
acetonitril	adszorpció
acetóniumion	adszorpcióképesség
acetonolaj	adszorptívum
3-acetoxi-ciklohex-1-én	aerodiszperz
achátmoszár	aerofil
acidi-alkalimetria	aerofób
acidi-alkalimetriás titrálás	aerogél
acidimetria	aeroszol
aciditás	aeroszol részecske
acidokomplex	affinálás
acidolízis	affinitás
aciklusos	agar-agar-gél
acilsoport	ágens
acilezés	agglomerátum
acilgyök	aggregáció
acil-hidroxámsav	aggregálás
acil-imid-klorid	aggregátum
aciliumsó	aglikon
acilkation	ágpolymerizáció
aciloin	agresszív
aciloin-endiol-tautóméria	agyagásvány
aciloinképzés	ahidráló
aciloinkondenzáció	ahidrált
aciloxigén-hasadás	4aH-karbazol
acilvándorlás	4aH-karbazolil-gyök
adalék anyag	A-homo-5a-androsztán
adamantán	akcelerátor
addíció	akceptor
additivitás	akceptormechanizmus
adduktum	akció
adenin	akciókonstans
adenozin	akkomodáció
adenozin-difoszfát	akkumulátor
adenozin-monofoszfát	akkumulátorsav
adenozinszintézis	A-koenzim
adermin	akonitsav
adheráló	akridin
adhézió	akridinilsoport
adiabatikus	akrilaldehid
adipinát	akril-nitril
adipinsav	akriloid
adipinsav-amid	akrilo-nitril
adipinsavdinitril	akrilsav

- akrilsav-allilészter
 akrilsav-amid
 akrilsav-észter
 akrilsavhomológ
 akrilsav-metilészter
 akrilsavnitril
 akrolein
 akronál
 aktinida
 aktinidakontrakció
 aktinidasor
 aktínium
 *aktínium-A (AcA); helyesen: polónium-215
 (²¹⁵Po)
 *aktínium-B (AcB); helyesen: ólom-211
 (²¹¹Pb)
 *aktínium-C (AcC); helyesen: bizmut-211
 (²¹¹Bi)
 *aktínium-C' (AcC'); helyesen: polónium-211
 (²¹¹Po)
 *aktínium-C'' (AcC''); helyesen: tallium-207
 (²⁰⁷Tl)
 *aktínium-D (AcD); helyesen: ólom-207
 (²⁰⁷Pb)
 *aktíniumemanáció (An); helyesen: radon-
 -219 (²¹⁹Rn)
 *aktínium-K (AcK); helyesen: francium-223
 (²²³Fr)
 *aktíniumólom (AcD); helyesen: ólom-207
 (²⁰⁷Pb)
 aktíniumsor
 aktíniumsorozat
 *aktínium-X (AcX); helyesen: rádium-223
 (²²³Ra)
 aktinométer
 *aktinon (An); helyesen: radon-219 (²¹⁹Rn)
 *aktinourán (AcU); helyesen: urán-235 (²³⁵U)
 aktív
 aktiválás
 aktiválási energia
 aktiválási analízis
 aktivátor
 aktivitás
 akusztokémia
 akvamarin
 akvatáció
 akvobázis
 akvo-hidroxo-átrendeződés
 akvo-kobalamin
 akvokomplex
- [akvo-pentammin-kobalt(III)]-szulfát,
 [Co(NH₃)₅(OH₂)](SO₄)₃
 [akvo-pentammin-króm(III)]₂-klorid,
 [Cr(NH₃)₅(OH₂)]Cl₃
 akvosav
 akvosók
 alagúteffektus
 alagúthatás
 alagútkemence
 alakváltozás
 alán
 alanilcsoport
 alanin
 alapalkid
 alapállapot
 alapanyag
 alapfém
 alapgázolaj
 alaplánc
 alapolaj
 alappont
 alapreakció
 alapsav
 alapszénhidrogén
 alaptípus
 alapvegyület
 albertol
 albit
 albumin
 albuminoid
 aldazin
 aldehid
 aldehid-ciánhidrin
 aldehidcsoport
 aldehid-hidrát
 aldehidkimutatás
 aldehidmeghatározás
 aldehidoxidáció
 aldehidszintézis
 aldimid
 aldimin-enamin-tautóméria
 aldobionsav
 aldol
 aldol-ketol-trimerizáció
 aldolkondenzáció
 aldonsav
 aldonsavnitril
 aldoszteron
 aldoxim
 aldóz

- aleuritinsav
 alfa-bomlás
 alfa-cellulóz
 alfa-részecske
 alfa-sugárforrás
 alfa-sugárzás
 alfa-szeparátor
 alginsav
 aliciklusos
 alifás
 alifás-aliciklusos
 alitálás
 alizarin
 *alizarin-szulfosavas nátrium
 alkadién
 alkadiin
 alkáli-bromid
 alkálielektrolízis
 alkálifém
 alkálifémcella
 alkálifémgőz
 alkálifém-halogenidek
 alkálifém-hidrid
 alkálifém-hidroxidok
 alkálifém-oxidok
 alkálifém-peroxid
 alkálifémszol
 alkálifém-vegyület
 alkáli-foszfátok
 alkáliföldfémek
 alkáliföldfém-hidrid
 alkáliföldfém-karbonát
 alkáliföldfém-kloridok
 alkáliföldfém-kromát
 alkáliföldfém-peroxid
 alkáliföldfém-vegyületek
 alkáli-hidrogén-karbonát
 alkáli-hidroxid
 alkálikék
 alkáli-klorid
 alkáli-klorid-elektrolízis
 alkáli-klorid-oldat
 alkalikus
 alkalimetria
 alkáliömsztés
 alkáli-[peroxo-cirkonát]
 alkálisók
 alkáliszappan
 alkáliszappan-hártya
 alkáli-szulfid
 alkálitartalom
 alkálivegyületek
 alkáli-xantogenát
 alkaloid
 alkán
 alkán-dikarbonsav
 alkánsor
 alkatrién
 alkatriin
 alkén
 alkidgyanta
 alkidgyanta-szintézis
 alkid-karbamid-gyanta
 alkil-alkoxi-szilán
 alkil-borán
 alkilbrómozás
 alkilcsoport
 alkilén
 alkilénecsoport
 alkilénygök
 alkilezett
 alkil-fenol
 alkilgyök
 alkilhelyettesítés
 alkil-hidroperoxid
 alkil-hidroxámsav
 alkilidén-malonsav
 alkil-izo-cianid
 alkil-karbanion
 alkillánc
 alkilmustárolaj
 alkil-nitrit
 alkiloxigén-hasadás
 alkil-szilántriol
 alkil-xantát
 alkincsoport
 alkingyök
 alkohol
 alkoholátok
 alkoholelimináció
 alkoholízis
 alkohol-karbonsavak
 alkoholóniumion
 alkotórész
 alkoxidok
 állandó keménység
 allantoin
 állapotábra
 állapotdiagram
 állapotegyenlet

állapotfelület	alternatív
állapotfüggvény	aluán
állapotjelző	alumináció
állapotösszeg	aluminátlúg
állapotváltozás	aluminátoldat
allén	aluminátsalak
allén-acetilén-tautoméria	alumínium
allil-akrilát	alumínium-alizarin-lakk
allilalkohol	alumínium-alkoholát
allil-amin	alumínium-alkoxid
allilátrendeződé	alumíniumamalgám
allil-benzol	alumínium-amil-oxid
allil-bromid	alumíniumásvány
allilbrómozás	alumíniumatom
allilcsoport	alumíniumbázis
allil-ecetsav	alumíniumblokk
allil-gvajakol	alumínium-borid
allilgyanta	alumíniumbronz
allil-halogenid	alumíniumcsoport
allil-izo-rodanid	alumínium-5,7-dibróm-oxinát
allil-izo-tiocianát	alumíniumelektrolízis
allilkation	alumíniumelem
allil-klorid	alumínium-előállítás
allil-metil-éter	alumínium-fenoxid
allilmustárolaj	alumínium-fluorid
allilvándorlás	alumínium-foszfát
allit	alumíniumgyártás
allo-fahéjsav	alumínium-hidrid
allo-hidroxi-D-lizin	alumínium-hidroxid
allo-3-hidroxi-L-2-amino-vaajsav	alumínium-hidroxid-csapadék
allo-hidroxi-L-aszparaginsav	alumíniumion
allo-5-hidroxi-L-lizin	alumínium-izo-butoxid
allo-4-hidroxi-L-2-pirrolidin-karbonsav	alumínium-izo-propoxid
allo-hidroxi-L-prolin	alumíniumizotóp
allo-hidroxi-prolin	alumínium-karbid
allo-johimbán	alumíniumkation
allo-johimbin	alumínium-klorid
allo-kolán	alumínium-klorid—nitrozil-klorid, $\text{AlCl}_3 \cdot \text{NOCl}$
allo-kolánsav	alumínium-klorid-oldat
allo-pregnán	alumínium-klorid—tetrakiszetanol,
allo-sztrófantidin	$\text{AlCl}_3 \cdot 4\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
allotrop	alumínium-kupferronát
allotrópia	alumínium-magnézium-ötvezet
alloxán	alumíniummeghatározás
alloxazin	*alumínium-metahidroxid
allóz	alumínium-metil
almasav	alumínium-nitrid
almasavdialdehid	alumíniumolvadék
alpakka	*alumínium-ortohidroxid
alternáló	alumínium-oxid

- *alumínium-oxid-hidrát
 alumínium-oxid-hidroxiid
 alumínium-oxinát
 alumíniumötvözet
 alumíniumpor
 alumíniumraffinálás
 alumíniumsav
 alumíniumsó
 alumínium-szilícium-ötvözet
 alumínium-szilikát
 alumínium-szulfát
 alumínium-[tetroxo-szulfát(VI)]
 alumínium-triklorid
 alumíniumvegyület
 aluminotermikus
 alunít
 amalgám
 amalgámelektrod
 amalgámképződés
 amalgámkoncentráció
 amarín
 ambeziid
 ambrettolid
 americilion
 amerícium
 amerícium(III)-fluorid
 amerícium-hidroxiid
 amerícium(III)ion
 ametiszt
 amfid
 amfidelem
 amfidsav
 amfolit
 amfoter
 amfotéria
 amidazofén
 amidazofénmeghatározás
 amidin
 amidion
 amidkötés
 amidocsoport
 amido-foszforsav, $\text{NH}_2\text{PO}(\text{OH})_2$
 amido-kénsav, $\text{NH}_2\text{SO}_3\text{H}$
 amidoreakció
 amigdalin
 amikroszkópos
 amil-acetát
 amilalkohol
 amiláz
 amil-benzol
 amil-nitrit
 amilopektin
 amilopektinváz
 amilóz
 aminálás
 amino-adipinsav
 aminoalkoholok
 2-amino-benzaldehid
 amino-benzol-szulfonsav-amid
 amino-ciklohexán
 aminocukor
 aminocsoport
 2-amino-2-deoxi-D_g-glükonsav
 2-amino-2-deoxi-D_g-mannonsav
 2-amino-2,4-dideoxi-D_g-eritronsav
 2-amino-2,4-dideoxi-D_g-treonin
 2-amino-2,4-dideoxi-L_g-treonsav
 amino-ecetsav
 amino-ecetsav-etilészter
 2-amino-etán-szulfonsav
 2-amino-etántiol
 2-amino-etán-1-tiol
 2-amino-3-fenil-propánsav
 amino-fenol
 2-amino-furán
 2-amino-4-hidroxi-butánsav
 2-amino-3-hidroxi-propánsav
 2-amino-6-hidroxi-purin
 aminok
 aminolízis
 amino-malonsav
 2-amino-4-metil-tiazol
 2-amino-3-metil-tiobutánsav
 2-amino-3-metil-vajsav
 2-amino-3-metil-valeriánsav
 1-amino-naftalin-4-szulfonsav
 1-amino-2-naftol
 aminonitrogén
 4-amino-piridin
 aminoplaszt
 2-amino-propanol
 1-amino-propán-2-ol
 2-amino-propánsav
 6-amino-purin
 aminosav
 aminosavcsoport
 aminosavgyök
 aminosavsintézis
 *amino-szulfonsav
 2-amino-tiazol

- 3-amino-tiofén
 2-amino-3-tiol-propánsav
 2-amino-3-tiol-propánsav-diszulfid
 11-amino-undekánsav
 ammonalkalikus
 ammónia
 ammóniadesztillálás
 ammóniaelégető
 ammóniaelpárolgtatás
 ammóniafelesleg
 ammóniagőz
 ammóniagyártás
 *ammóniákszóda
 ammóniameghatározás
 ammóniaoldat
 ammóniaszintézis
 ammóniatartalom
 ammónia-visszanyerés
 ammónium-alkoholát
 ammónium-amalgám
 ammónium-benzoát
 *ammónium-bikromát
 ammónium-borán
 ammónium-cianát
 ammónium-dihidrogén-foszfát
 ammónium-dikromát
 ammónium-diuranát
 ammóniumelmélet
 ammónium-fluorid
 ammónium-[fluoro-berillát]
 ammónium-[fluoro-cirkonát], $(\text{NH}_4)_2[\text{ZrF}_6]$
 ammónium-[fluoro-hafnát], $(\text{NH}_4)_2[\text{HfF}_6]$
 ammónium-formiát
 ammónium-foszfór-molibdenát
 ammónium-[hexafluoro-hafnát],
 $(\text{NH}_4)_2[\text{HfF}_6]$
 ammónium-[hexakloro-iridát(IV)],
 $(\text{NH}_4)_2[\text{IrCl}_6]$
 ammónium-[hexakloro-platinát(IV)],
 $(\text{NH}_4)_2[\text{PtCl}_6]$
 ammónium-[hexakloro-sztannát]
 ammónium-[hexakloro-titanát],
 $(\text{NH}_4)_2[\text{TiCl}_6]$
 ammónium-hidrogén-fluorid
 ammónium-hidrogén-szulfid
 ammónium-hidroxid
 ammónium-hidroxid-oldat
 ammóniumion
 ammónium-karbaminát
 ammónium-karbonát
 ammónium-klorid
 ammónium-[kloro-sztannát], $(\text{NH}_4)_2[\text{SnCl}_6]$
 ammónium-komplexonát
 ammónium-magnézium-foszfát—6.víz,
 $\text{NH}_4\text{MgPO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$
 ammónium-metavanadát
 ammónium-molibdenát
 ammónium-nátrium-hidrogén-foszfát
 ammónium-nitrát
 ammónium-nitrit
 ammónium-ortotioantimonit
 ammónium-peroxi-diszulfát
 ammónium-perrenát
 ammónium-poliszulfid
 ammónium-rodanid
 *ammóniumsálétrom
 ammóniumsók
 ammónium-szulfát
 ammónium-szulfid
 ammónium-[tetrafenil-borát]
 ammónium-[tetradrodano-diammin-
 -kromát(III)]
 ammónium-[tetracianáto-diammin-
 -kromát(III)], $\text{NH}_4[\text{Cr}(\text{SCN})_4(\text{NH}_3)_2]$
 ammónium-tiocianát
 ammónium-tiokarbaminát
 ammónium-uranát
 *ammónium-vas-timsó
 ammonolízis
 *ammonsálétrom
 amofosz műtrágya
 amorf
 amper (A)
 amperméter
 amplitúdó
 ampulla
 anabazin
 anaforézis
 analcim
 analízis
 analízismenet
 analóg
 analogon
 anatóz
 andaluzit
 androsztán
 androszteron
 anelláció
 aneroid
 anesztezin

- anetol
 aneurin
 angelikasav
 anglezit
 angström (Å)
 anguláris
 anharmonicitás
 anhidridek
 anhidridképzés
 anhidrit
 anhidrit cement
 anhidrobázis
 anhidroformaldehid-anilin
 anhidrokénsav
 anhidron-III
 anhidrosalétromsav
 anhidrosavak
 anhidrotejsav
 anilido-formaldehid-gyanta
 anilin
 anilinfekete
 anilin-formaldehid-gyanta
 anilingyanta
 anilíniumion
 anilinmeghatározás
 anilino-ecetsav
 anilino-hidrokinon
 anilinpont
 anilinsárga
 anilinsárga-p-szulfonsav
 anilinszínezék
 anion
 anionképző
 anionkeresés
 anionokémia
 anionotrópia
 anionszappan
 anionvándorlás
 anizodimenziós
 anizol
 anizotrópia
 ánizsaldehid
 ánizssav
 annihiláció
 annihilációs sugárzás
 anód
 anódanyag
 anód-áramsűrűség
 anódblokk
 anódcseré
 anóddepolarizáció
 anódeffektus
 anódelettartam
 anódfolyamat
 anódgáz
 anódiszap
 anódkeresztmetszet
 anódlemez
 anódmagasság
 anódmassza
 anódotvözet
 anódpolarizáció
 anódpotenciál
 anódreakció
 anódréz
 anódszén
 anódszerkezet
 anódtér
 anomália
 anomális
 anoméria
 anomerizálás
 A-nor-5 α -androsztán
 anortit
 anszolvosav
 anti-aldoxim
 antielimináció
 antikatalizátor
 antiklór
 antikorrozív
 antimagnetikus
 antimon
 antimonátion
 antimonatom
 antimonelektrod
 antimonelem
 antimon-halogenid
 antimon-hidrogén
 antimonidion
 antimonilcsoport
 antimonilgyök
 antimon(III)ion
 antimon(V)ion
 antimonit
 antimonmeghatározás
 antimonokker
 antimonossav
 antimon(V)-oxid
 antimon-oxinát
 antimon-pentafluorid

- antimon-pentaklorid
 antimon-pentaszulfid
 antimon-pentoxid
 antimon-pirogallát
 antimonsav
 antimon(III)-szulfid
 antimon(V)-szulfid
 antimon-tetroxid
 antimon-tribromid
 antimon-trifluorid
 antimon-trijodid
 antimon-triklorid
 antimon-trioxid
 antimon-triszulfid
 antimonvaj
 antimonvegyület
 antioxidáns
 antipirin
 antipirinmeghatározás
 antipód
 antocianidin
 antocianin
 antoxantin
 antracén
 antracénolaj
 antracén-1-szulfonsav
 antracit
 antragallool
 antrahidrokinon
 antrakinon
 antrakinonszármazék
 antranilát
 antranilsav
 antranilsavmeghatározás
 antranilsav-metilészter
 antranol
 antrilcsoport
 9-antroesav
 antrol
 anyaelem
 anyagáramlás
 anyagforgalom
 anyaghullám
 anyagmegmaradás
 anyagmérleg
 anyagvesztés
 anyalúg
 anyalúgoldal
 anyarozs-alkaloid
 apatit
 apatitkoncentrátum
 apatitstruktúra
 apigenin
 apoláris
 apparatúra
 aprotonos
 arabán
 arabinóz
 arabit
 arabonsav
 aragonit
 aralkán-szulfonsav
 aralkilezés
 áramátalakító
 áramelosztás
 áramerősség
 áramfejlesztés
 áramfogyasztás
 áramforrás
 áramhatásfok
 áramkapacitás
 áramkihasználás
 áramsűrűség
 áramszükséglet
 áramvezetés
 áramvezető képesség
 arany
 aranyamalgám
 aranyatom
 aranyelem
 aranyfém
 aranyfüst
 arany(I)-hidroxid
 arany(III)ion
 aranyizotóp
 arany(III)-klorid
 aranykolloid
 aranykomplex
 arany-metahidroxid
 aranymosás
 arany(I)-oxid
 arany(III)-oxid
 aranyraffinálás
 aranyrészecske
 aranyrubinüveg
 aranysav
 aranyszol
 aranytartalom
 [arany-tetrammin]-hidroxid,
 [Au(NH₃)₄](OH)₃

- aranytisztítás
 arany-triammin-oxid, $[\text{Au}_2\text{O}_3 \cdot 3\text{NH}_3]$
 arany(I)vegyület
 arekaidin
 arekolin
 arén
 arén-diazónium-só
 arén-szulfinsav
 arén-szulfinsav-észter
 areométer
 argentán
 argentátcsoport
 argentit
 argentometria
 arginilcsoport
 arginin
 argirodit
 argon
 argondús
 argongáz
 argonkihozatal
 argontorony
 arilanion-vándorlás
 2-aril-benzimidazol
 arilcsoport
 arilén
 arilénecsoport
 arilénygök
 ariléter
 arilgyök
 aril-hidrazon
 aril-hidrazónium-só
 aril-izo-cianát
 aril-karbaminsav-észter
 arilkarbanion
 aril-metanol
 arilmustárolaj
 árnyékhatás
 aromás
 aromatizálódás
 arretálás
 arzén
 arzenátion
 arzenátocsoport
 arzenatom
 arzenecsoport
 arzén-diszulfid
 arzénelem
 arzéneltávolítás
 arzénessav
 arzénessavmeghatározás
 arzén-halogenid
 arzén-hidrogén
 arzenidion
 arzenion
 arzén(III)ion
 arzenition
 arzeno-benzol
 arzenopirit
 arzén-oxid
 arzén-pentafluorid
 arzén-pentajodid
 arzén-pentaklorid
 arzén-pentaszulfid
 arzén-pentoxid
 arzénsav
 arzénsavmeghatározás
 arzén-szelenid
 arzénszol
 arzén-tribromid
 arzén-trifluorid
 arzén-trijodid
 arzén-triklorid
 arzén-trioxid
 arzén-triszulfid
 arzéntükör
 arzénvegyület
 arzénvirág
 arzin
 arzóniumion
 arzóniumvegyület
 as-difenil-hidrazin
 as-indacén
 ásvány
 ásványhatározó
 ásványnév
 ásványolaj
 ásványolaj-bitumen
 ásványolaj-desztilláló
 ásványolaj-finomítás
 ásványolajipar
 ásványolaj-lepároló
 ásványolaj-paraffin
 ásványolajpárlat
 ásványolajszappan
 ásványolaj-szénhidrogén
 ásványolajtermék
 ásványszemcse
 aszfalt
 aszfaltbázis

- aszfaltbitumen
 aszfaltén
 aszfaltit
 aszfaltogénsav
 aszimmetria
 aszimmetriacentrum
 aszimmetriapotenciál
 aszimmetrikus
 aszimptotikus
 aszkorbinsav
 aszparagilcsoport
 aszparagin
 aszparagilcsoport
 aszparaginsav
 aszpergillsav
 aszpirin
 asszimiláció
 asszociáció
 asszociációállandó
 asszociációfok
 asszociátum
 asztácium
 asztrakánit
 ataktikus
 átaminálás
 atebrin
 áteresztőképesség
 atermikus
 átészterezés
 átglikozilezés
 átzimerizálódás
 átlagminta
 átlagmólsúly
 átlagsúly
 átlapolás
 átmenetifém
 átmenetifém-karbonil
 átmenetifém-kontrakció
 átmerkurálás
 atmoszféra
 atmoszféranyomás
 atmoszferikus
 atofán
 atom
 atomátalakítás
 atomátalakulás
 atomcsoport
 atomdiszperzió
 atomegyesülés
 atomelmélet
 atomenergia
 atomfékező képesség
 atomhő
 atomhőszabály
 atominkrementum
 atomion
 atomkötés
 atommag
 atommáglya
 atommodell
 atomoszlop
 atomparachor
 atompolarizáció
 atomrács
 atomreaktor
 atomreaktor-kémia
 atomreaktor-technika
 atomrefrakció
 atomrezgés
 atomsugár
 atomsugárzás
 atomsúly
 atomsúlyegység
 atomsúlyviszony
 atomszám
 atomszázalék
 atomszerkezet
 atomszuszeptibilitás
 atomtávolság
 atomtérfogat
 atomtömeg
 atomtömegegység
 atomtört
 atomtörzs
 atomvegyület
 atomviszony
 1,2-átrendeződés
 atropasav
 atrópia
 atropin
 atropizoméria
 att (atmoszfératúlnyomás)
 aurátion
 aurin
 auripigment
 *aurivegyület
 *aurovegyület
 ausztenit
 autográfia
 autokatalízis

autokláv
 autokomplex
 autokondenzáció
 automatikus
 autonitrofesték
 autooxidáció
 autopolimer
 autoprotolitikus
 autoradiográfia
 autotermikus
 auxokróm
 A₁-vitamin
 A-vitaminsav
 axeroftol
 axiális
 7-aza-biciklo[2.2.1]heptán
 azalakton
 4-aza-1-oxa-ciklohexán
 aza-porfirin
 aza-porfirin-váz
 azarzetin
 azbeszt
 azbesztszűrő
 azelainsav
 aeotrop elegy
 azetidín-2-karbonsav
 azetidínonváz

azidion
 azidocsoport
 [azido-pentammin-kobalt(III)]-szulfát,
 [CoN₃(NH₃)₅]SO₄
 5-azido-valero-nitril
 azimutális
 azin
 aziridin
 azlakton
 azo-alkán-bisz(N-oxid)
 azo-benzol
 azocin
 azo-dikarbonsav-dietilészter
 azo-imid
 azokapcsolás
 azokötés
 azol
 azolin
 azo-metán
 azo-metin
 azo-metin-kötés
 azoszínezék
 azovegyület
 azoxi-benzol
 azoxivegyület
 azulén
 azurit

α

α-aceto-bróm-glükopiránóz
 α-acetoxi-merkuri-furán
 5α-androsztán
 5α-androsztán-17β-karbonsav
 5α-androszt-1-én-16ξ-ol
 α-amino-glükopiránóz
 α-amino-kapronsav-laktám
 α-angelikalakton
 α,α-diklór-propionsav
 5α,22α-furosztán-3β,26-diol
 α,α-poli(metilén-acetecetészter)
 5α,22α-spirosztán-3β-ol
 α-bróm-acetecetészter
 α-bróm-acetofenon
 (+)-α-bróm-kámfor-β-szulfonsav
 α-brómketon
 α-bróm-propionsav
 5α,14β-androsztán-17α-karbonsav
 5α,14β,17α-etiánsav
 α,β-dibróm-borostyánkősav

α,β-dibróm-propionsav
 α,β-difluor-propionsav
 α,β-dihidro-ψ-jonon
 α,β-dipalmitoil-glicerin
 α,β-dipalmito-sztearin
 3,16α,17β-trihidroxi-özsztra-1,3,5(10)-
 -trién-11-on
 α-D-glükopiránóz
 α-diklórhidrin
 α-(5,6-dimetil-benzimidazolil)-származék
 α,δ-diamino-valeriánsav
 5α-etiánsav
 α-fenil-β-hidroxi-propionsav
 α-fluor-karbonsav
 5α-furosz-20(22)-én-3β,26-diol
 α-galaktóz
 α-galaktózidáz
 α-glükozid
 α-glükozidáz
 5α-gonán

- α-γ-átrendeződs*
α,γ-benzilidén-glicerín
α,γ-dihidroxí-β,β-dimetil-butíro-lakton
α,γ-dihidroxí-β,β-dimetil-vajsav
α,γ-diglicerid
α,γ-dimetil-allilalkohol
α-halogén-karbonsav-halogenid
α-helixszerkezet
α-hidroxí-aceton
α-hidroxí-alkán-szulfonsav
17α-hidroxí-13α,14β-androszt-4-én-3-on
α-hidroxí-borostyánkősav
α-hidroxí-karbonsav
α-hidroxí-karbonsavnitril
α-izo-nitrozo-β-oxo-karbonsav-észter
α-jonongyűrű
α-juglon
α-klór-propionsav
α-klór-propionsav-észter
5α-kolán
5α-kolesztán
10α-koleszt-5-én-3β-ol
10α-koleszterin
α-konfiguráció
5α,20ξ,22ξ-furosztán-3β,26-diol
α-metil-mandulasav
α-naftaldehid
α-naftil-amin
α-naftil-butil-klorid
α-naftil-etil-éter
α-nitro-karbonsav
α-nitrozo-β-naftol
- α-ón*
α-ónsav
α-oximino-β-oxo-karbonsav-észter
α-oxo-glutársav
α-oxo-propionsav
α,ω-dihalogén-alkán
17α-özsztradiol
5α-özsztrán
α-pikolin
α-pinén
α-pirán
α-piranol
α-piridil-benzil-amin
α-poli(oxi-metilén)
5α-pregnán
α-részecske
5α-sorozat
α-sugár
α-sugárforrás
α-számlálás
α-szénatom
17α-sztrofantidin
α-terpineol
α-tetracetil-glükózil-bromid
α-tetralon
α-tiol-karbonsav
α-tiol-propionsav
α-tionaftol
α-tiopiron
α-tokoferol
11α,17,21-trihidroxí-pregn-4-én-3,20-dion
α-vas

B

- bakelit
 bakelitgyanta
 bányalégrobbanás
 barbitursav
 barbitursav-4-imid
 barbitursavszármazék
 barit
 baritálás
 bárium
 bárium-140
 báriumatom
 báriumelem
 bárium-ferrát
 bárium-hidroxid
 báriumion
- báriumizotóp
 bárium-karbonát
 bárium-klorid
 báriummeghatározás
 bárium-nitrát
 bárium-oxid
 bárium-permanganát
 bárium-peroxid
 báriumsó
 bárium-szulfát
 bárium-szulfát-csapadék
 bárium-szulfid
 bárium-[tetraciano-platinát(II)]
 bárium-[tetrafluoro-bromát(III)], Ba[BrF₄]₂
 báriumvegyület

barn	benzidinkék
barnakő	benzidinszínezék
barnakőszén	benzil-aceton
barnaszén	benzilalkohol
barnaszénbázis	benzil-amin
barnaszénfélkocsz	benzilátanion
barnaszénkátrány	benzil-benzilsav-átrendeződs
barnavasérc	benzil-bromid
barométer	benzil-cellulóz
barometrikus	benzil-cianid
batokróm	benzilcsoport
bauxit	benziléter
bauxitcement	benzilezés
bauxittermelés	benzil-hexakarbonsav
bauxitvörös	benzilidincsoport
bayerit	benzil-jodid
bázikus	benzil-klorid
bázis	benzil-merkaptán
bázisállandó	1-benzil-naftalin
bázisanhidrid	benzil-oxi-karbonil-csoport
báziselmélet	benzilsav
bázisjelleg	benzil-tozilát
báziskicserélődés	benzimidazol
bázisos sók	benzin
B _{12b} -vitamin	benzinszappan
B _c -vitamin	benzintartalom
beatin	3,4-benzo- α -piron
befogadóképesség	benzo[b]furán
befogási keresztmetszet	benzo[b]tienilcsoport
begyűjtőolaj	benzo[b]tiofén
bekötővonal	benzo-ciklooktén
belső energia	benzo-dihidropirán
belső komplex	benzoesav
belső konverzió	benzoesav-amid
belső súrlódás	benzoesavanhidrid
bentonit	benzoesav-etilészter
benz[a]antracén	benzoesav-fenilészter
benzálcukor	benzoesav-klorid
benzálcsoport	benzoesavnitril
benzaldazin	benzofenon
benzaldehyd	benzofenon-hidrazon
benzaldimid	benzo-furán
benzálgöök	benzo-furil-metil-ketoxim
3-benzál-indolenin	benzo- γ -piron
benzál-klorid	benzo[h]-izo-kinolin
benzantracén	benzoid
benzazol	benzoil-acetilén
benzidin	benzoil-acetil-peroxid
benzidinátrendeződs	benzoilcsoport
*benzidin-hidroklorid	benzoil-ecetészter

benzoilezés	berillium
benzoil-glikokoll	berilliumatom
benzoilgyök	berilliumbronz
benzoil-klorid	berilliumelem
benzoil-peroxi-csoport	berilliumötvözet
benzoil-piroszólósav	berilliumvegyület
benzoin	berkélium
1,2-benzo-izo-tiazol	berlini kék
benzol	bertollida
benzol-diazónium-bromid	besszemezés
benzol-diazónium-klorid	béta-cellulóz
benzol-diazónium-só	béta-helyzet
benzol-1,4-dikarbonsav	betain
benzolemulzió	béta-sugárforrás
benzolgyűrű	béta-sugárzás
benzolhomológ	béta-számlálás
benzolízis	betatron
benzopárlat	beton
benzolszármazék	betűfém
benzolszénhidrogén	BeV (10^9 eV)
benzol-szulfinsav	bíboréce
benzol-szulfinsav-klorid	biciklo[1.1.0]bután
benzol-szulfó-klorid	biciklo[4.4.0]dekán
benzol-szulfon-amid	biciklo[2.2.1]hept-2-én
benzol-szulfon-klór-amid-nátrium	biciklo[2.2.1]hept-5-én-2-il-csoport
benzol-szulfonsav	biciklo[5.2.0]nonán
benzol-szulfonsav-metilészter	biciklo[3.2.1]oktán
benzol-trikarbonsavak	1,1'-biciklopentadienilidén
benzol-1,3,5-trikarbonsav-trietilészter	1,1'-biciklopropán
benzolváz	biciklo[4.3.2]undekán
benzo-nitril	biciklovegyület
benzo-pirán	biciklusos
benzo-piranol	bifenil
1,2-benzo-pirén	bifenilén
benzo-piridazin	bifenilcsoport
benzo-piridin	bifunkciós
benzo-pirillium-só	bimolekulás
benzo-pirrol	1,2'-binaftalin
benzo-p-tirazin	bináns
benzo-1,3-tiazin	biner
benzo-tio- γ -piron	biner sav
benzo-triklorid	biogenezis
4,5-benzoxazol	biokatalízis
benzoxi-hangyasav-klorid	biológia
benztiazil-diszulfid	bioszintézis
benztiazol	biotin
bepárlórendszer	bipiramidális
berberinsav	bipoláris
berill	biradikális
berillátcsoport	bischofit

- [bisz(acetil-acetonáto)-réz(II)], $[\text{Cu}(\text{C}_5\text{H}_7\text{O}_2)_2]$
 biszarilidénketon
 biszazoszínészék
 biszciklopentadienil-vas(II), $\text{Fe}(\text{C}_5\text{H}_5)_2$
 [biszciklopentadienil-vas(III)]-klorid,
 $[\text{Fe}(\text{C}_5\text{H}_5)_2]\text{Cl}$
 biszdehidrojozinolsav
 6,6'-biszdeoxi-6,6'-diamino-N,N'- β,β' -
 -diklór-dietil-mannit
 [bisz(dimetil-glioximáto)-nikkel(II)],
 $[\text{Ni}(\text{C}_4\text{H}_7\text{O}_2\text{N}_2)_2]$
 7,7-bisz(2,4-dimetil-hexil)-3-etil-5,9,11-trime-
 til-tridekán
 5,5-bisz(1,1-dimetil-propil)-2-metil-dekán
 [bisz(4-fluoro-szalicilaldehydátó)-réz(II)]
 [bisz(hidrogén-szulfito)-tetrammin-ruténi-
 um(II)], $[\text{Ru}(\text{HSO}_3)_2(\text{NH}_3)_4]$
 [bisz(8-hidroxi-kinolináto)-ezüst(II)]
 3,6-bisz(izo-nitro)-ciklohexa-1,4-dién
 [bisz(pentakarbonil-mangán)],
 $[(\text{CO})_5\text{Mn}-\text{Mn}(\text{CO})_5]$
 [bisz(1,2,3-triamino-propán)-cink]-jodid,
 $[\text{Zn}\{\text{NH}_2\text{CH}_2\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CH}_2\text{NH}_2\}_2]\text{I}_2$
 *biszulfátcsoport
 *biszulfátgyök
 bitumen
 bitumenemulzió
 bitumenlakk
 bituminit
 biuret
 bixindialdehyd
 bizmut
 bizmut-arsenát
 bizmutatomb
 bizmut-ditellúr-szulfid
 bizmutelem
 bizmutfém
 bizmut-foszfát
 bizmut-halogenid
 bizmut-hidrogén
 bizmut-hidroxid
 *bizmutilesoport
 *bizmutilgyök
 *bizmutil-nitrát
 bizmution
 bizmutit
 bizmut-jodid
 bizmut-nitrát
 bizmutokker
 bizmut-oxid-klorid, BiOCl
 bizmut-pentafluorid
 bizmut-pentoxid
 bizmutsav
 bizmut-szulfát
 bizmut-szulfid
 bizmut-tribromid
 bizmut-trifluorid
 bizmut-triklorid
 bizmut-triklorid—3(foszfor-pentaklorid),
 $\text{BiCl}_3 \cdot 3\text{PCl}_5$
 bizmut-trioxid
 bizmutvegyület
 blokk
 blokkanód
 blokkpolimerizáció
 boksa
 boksalepárló
 bomlásfeszültség
 bomlási állandó
 bomlási együttható
 bomlássor
 bomlássorozat
 bomlástermék
 bonderezés
 bontási feszültség
 bontótorony
 bőr
 boracit
 borándián
 boránok
 borátesoport
 bóratom
 bórax
 bóraxgyöngy-reakció
 bőrelem
 bór-halogenidek
 bór-hidrid
 boridion
 bőrkamra
 bór-karbid
 borkósav
 borkósavdialdehyd
 bór-monoxid
 bornán
 bornágyűrű
 2-bornén
 borneol
 bornil-acetát
 bornil-amin
 bornilán

- bornil-bromid
 bornil-klorid
 bornit
 bór-nitrid
 borostyánkősav
 borostyánkősavanhidrid
 borostyánkősav-dietilészter
 borostyánkősavdinitril
 borostyánkősav-mono-L-mentilészter
 bórsav
 bórsavas metilészter
 bórsav-észter
 bórsav-észter-képzés
 bórsavmeghatározás
 bórsavtartalom
 bórsavtitrálás
 bór-trifluorid
 *bór-trifluorid—alkoholát
 bór-trifluorid—biszmetanol, $\text{BF}_3 \cdot 2\text{CH}_3\text{OH}$
 bór-trifluorid—dietiléter, $\text{BF}_3 \cdot (\text{C}_2\text{H}_5)_2\text{O}$
 *bór-trifluorid—éterát
 bór-trifluorid—foszforsav, $\text{BF}_3 \cdot \text{H}_3\text{PO}_4$
 bór-trifluorid—trietil-amin, $\text{BF}_3 \cdot \text{Et}_3\text{N}$
 bőrvagyület
 böhmít
 bőrfesték
 brasszidinsav
 braunit
 brikett
 brikettgyár
 britanniafém
 brizancia
 brizáns
 brochantit
 bróm
 bróm-80
 bróm-acetil-bromid
 brómanion
 brómargirit
 bromátion
 bromatom
 bromatometria
 4-bróm-benzoészter
 bróm-benzol
 *bróm-cián
 bróm-dioxid
 bróm-ecészter
 bróm-ecészter-bromid
 bróm-ecészter-etilészter
 brómelem
 2-bróm-etil-cianid
 2-bróm-etil-nitrát
 4-bróm-fenil-ecészter
 brómfenolkék
 *bróm-hidrogén
 *bróm-hidrogén-elimináció
 *bróm-hidrogén-képződés
 2-bróm-3-hidroxi-prop-1-én
 bromidion
 bromidmeghatározás
 brómion
 brómmizomer
 brómmizotóp
 bróm-kámfor-szulfonsav
 brómkarnallit
 brómkation
 1-bróm-2-klór-etán
 2-bróm-kumaron
 bróm-malonsav
 brómmegkötő képesség
 brómmolekula
 bróm-monofluorid
 bróm-monoklorid
 bróm-monoxid
 bromocsoport
 bromoform
 bromoformreakció
 bromometria
 [bromo-pentammin-kobalt(III)]-szulfát,
 $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5\text{Br}]\text{SO}_4$
 brómosav
 bróm-oxisavak
 brómozás
 bróm-pentafluorid
 3-bróm-piridin
 2-bróm-pirrol
 2-bróm-propán
 1-bróm-prop-2-én
 brómsav
 brómtartalom
 brómtitrálás
 bróm-trifluorid
 brómvegyület
 bronz
 bronzbevonat
 bronzit
 brookit
 brucidin
 brucin
 brucit

buborékhártya
 buborékméret
 buboréknyomás
 buborékpontgörbe
 buboréksapka
 bufa-20,22-dienolid
 bufalin
 bufanolid
 bufogenadién
 bufogenán
 butadién
 buta-1,3-dién
 butadiénpolimer
 butadiénszármazék
 butadiénszintézis
 bután
 bután-1,4-diál
 butándiilidencsoport
 butándiilidincsoport
 bután-1,3-diol
 1-butánilidén-4-ilidin-csoport
 butanol
 bután-2-ol
 butanolid
 butanolozás
 bután-2-on-4-ol
 but-2-én

1,4-buténdiol
 but-2-én-1,4-diol
 2-butenilcsoport
 butenolidgyűrű
 butil-acetát
 butilalkohol
 butil-benzol
 butil-celloszol
 1,2-butilénglikol
 1-butil-3-etil-2-propil-benzol
 butilkaucsuk
 butil-lítium
 butil-merkaptán
 2-butil-piridin
 butil-propionát
 but-2-in-1,4-diál
 but-2-in-1,4-diol
 butirál
 butiraldehid
 butirátok
 butirolaktám
 butiron
 butiro-nitril
 buzgatás
 büretta
 B₂-vitamin

 β

β -alanin
 β -alanin-polipeptid
 β -amino-propionsav
 5 β -androsztán
 5 β -androsztán-17 β -karbonsav
 5 β ,17 α -etiánsav
 5 β ,17 α -pregnán
 5 β ,17 α -pregnán-17-ol
 β -bomlás
 β -bróm-naftalin
 β -bufanolid
 β , β -difenil-izo-vajsav
 β , β -diklór-dietil-szulfid
 β , β -dimetil-adipinsav
 5 β ,22 β -furosztán-3 β ,26-diol
 5 β ,22 β -spirosztán
 5 β ,22 β -spirosztán-3 β -ol
 β -cián-etil-anilin
 β -ciánetilezés

β -ciklopentil- α -hidroxi-propionsav
 β -detektálás
 3 β ,14-dihidroxi-bufa-4,20,22-trienolid
 3 β ,14-dihidroxi-5 β -bufa-20,22-dienolid
 3 β ,14-dihidroxi-5 β -kard-20(22)-enolid
 11 β ,21-dihidroxi-3,20-dioxo-4-pregnén
 β -D-ribofuranóz
 16 β ,21-epoxi-20-kardanolid
 β -észlelés
 5 β -etiánsav
 β -etoxi-propionitril
 β -fenil-etil-amin
 β -fenil-etil-ammónium-klorid
 β -fenil-hidroxil-amin
 β -fenil-propionsav
 β -formil-propionsav
 5 β -furosztán
 5 β -furosz-20(22)-én-3 β ,26-diol
 5 β -gonán

β - γ -koincidencia
 β , γ -olefinalkohol
 3 β -hidroxi-14,21-epoxi-5 β ,20 ξ -kardanolid
 17 β -hidroxi-4-oxa-androszt-5-én-3-on
 β -hidroxi-oxo-vegyület
 6 β -hidroxi-pregn-4-én-3,20-dion
 β -hidroxi-propionitril
 β -hidroxi-propionsav
 β -hidroxi-vajsav
 β -4-imidazolil-etil-amin
 β -(3-indolil)-alanin
 β -jonongyűrű
 β -karbolin
 β -karbolinilgyök
 5 β -kardanolid
 β -karotin
 β -karotinszintézis
 β -keratin
 β -ketonsav
 β -klór-alanin
 β -klór-etil-ciklohexán
 5 β -kolán
 5 β -kolesztán
 β -konfiguráció
 5 β ,13 ξ ,14 ξ -pregna-6,8,11-trién-20-in-3 α -ol
 β -laktám
 β -metil- β -hidroxi-valero-lakton
 β -metil-indol

β -metoxi-propionsav
 β -monoglicerid
 β -naftalin-szulfó-klorid
 β -naftol
 β -naftolnarancs
 β -nitro-sztírol
 β -(o-klór-fenil)-etil-amin
 β -ón
 β -ónsav
 β -oxo-karbonsav
 β -oxo-karbonsav-észter
 17 β -ösztradiol
 β -ösztrán
 5 β -pregnán
 β -propiolakton
 5 β -sorozat
 β -sugárforrás
 β -sugárspektrum
 β -sugárzás
 β -számlálás
 β -tokoferol
 3 β ,5,14-trihidroxi-5 β -bufa-20,22-dienolid
 3 β ,5,14-trihidroxi-19-oxo-5 β ,17 α -kard-
 -20(22)-enolid
 3 β ,5,14-trihidroxi-19-oxo-5 β -kard-20(22)-
 -enolid
 β -vas

C

caponlakk
 carnotit
 célanyag
 cellaegység
 cellaelválasztó
 cellafeszültség
 cellalúg
 cellarendszer
 cellasav
 cellasavtartály
 cellobióz
 cellobiózlánc
 cellofán
 cellonlakk
 celloszolv
 cellotetraóz
 cellotrióz
 celluloid
 cellulóz
 cellulóz-acetát

cellulóz-aceto-butirát
 cellulóz-aceto-sztearát
 cellulózalapú
 cellulózészter
 cellulózészterlakk
 cellulózéter
 cellulóz-formiát
 cellulózípar
 cellulózműselyem
 cellulózműszál
 cellulóz-nátrium
 cellulóz-nitrát
 cellulóz-propionát
 cellulózszármazék
 cellulóz-trinitrát
 cellulóz-xantogenát
 Celsius-fok
 celtium
 cementacél
 cementalapanyag

cementálás	céziiumvegyület
cementfinomság	*chilei salétrom
cementgyártás	*cián
cementipar	ciánalkohol
cementit	cián-amid
cementklinker	cianátcsoport
cementmassza	cianátocsoport
cementréz	cián-bromid
centipoise	cián-ecetsav
centrált	cián-ecetsav-amid
centrifuga	cián-ecetsav-etilészter
centrum	cián-ecetsav-nátrium
cerátcsoport	cián-halogenid
cerebronsav	ciánhidrin
cerebrozidok	ciánhidrinszintézis
cerezin	*cián-hidrogén
cerilalkohol	3-cián-hidrokinon
cerimetria	cianidcsoport
cerit	cianidgyök
ceritföld	cianidin
cérium	cianidion
cérium-dioxid	cianidmeghatározás
cérium(III)-oxalát	cianin-klorid
cérium(IV)-oxid	cianinszínezék
*cérium(IV)-oxid-hidrát	cián-jodid
cérium(IV)-szulfát	cián-klorid
cérium(IV)vegyület	ciánlúgzás
*cervegyület	ciánmetilezés
cerusszit	cianocsoport
cetán	ciano-kobalamin
cetánszám	2-cián-piridin
cetén	ciánsav
cetilalkohol	cianur-klorid
cetil-palmitát	cianursav
*cetil-szulfosavas nátrium	ciklán
céziium	ciklizálás
céziium-137	cikloalkán
céziumatom	cikloalkilcsoport
céziumelem	ciklobuta-1,3-dién
céziium-hidroxid	ciklobután
céziiumion	ciklobután-1,3-dikarbonsav
céziumizotóp	ciklobután-1,3-dikarbonsav-észter
céziium-[katéna μ -kloro-dikloro-kuprát(II)]	ciklobutanol
céziium-mangán-szulfát	ciklobután-származék
céziium-peroxid	ciklobutén
céziium-réz(II)-klorid	ciklobutil-bromid
céziium-[tetrakloro-jodát(III)], Cs[ICl ₄]	ciklobutil-karbinol
céziium-[tetroxo-difluoro-ozmát(VIII)], Cs ₂ [OsO ₄ F ₂]	ciklobutil-metanol
céziium-trihalogenid	ciklobutil-metilalkohol
	ciklodecén

- 1-ciklodecén-4-in
 1-ciklodecénvegyület
 ciklodehidrogénezés
 ciklodekán
 ciklodekán-1,6-dion
 ciklodekán-1,6-dion-előállítás
 ciklodimerizáció
 ciklofélacetál
 cikloheptadién
 ciklohepta-1,3-dién
 cikloheptán
 cikloheptanol
 cikloheptanon
 cikloheptatrienfliumion
 ciklohepta-1,3,5-trién-karbonsav-etilészter
 ciklohepta-2,4,6-trién-1-on
 cikloheptén
 ciklohexadeka-1,3,9,11-tetrain
 1,3-ciklohexadién
 ciklohexa-1,3-dién
 2,5-ciklohexadién-1,4-ilén-csoport
 2,4-ciklohexadién-1-ilidén-csoport
 ciklohexa-1,3-dién-5-on
 ciklohexán
 ciklohexán-1,2-dikarbonsav
 ciklohexán-1,3-dion
 ciklohexánhexaol
 ciklohexano-indol
 ciklohexanol
 ciklohexanon
 ciklohexanon-fenil-hidrazon
 ciklohexanonyanta
 ciklohexanon-2-karbonsav
 ciklohexanon-oxim
 ciklohexánszármazék
 ciklohexán-1,2,4,5-tetraol
 ciklohexánváz
 ciklohexén
 3-ciklohexén-1,2-ilén-csoport
 ciklohexén-oxid
 ciklohexil-amin
 ciklohexil-benzol
 ciklohexil-bromid
 ciklohexilcsoport
 ciklohexil-dimetil-karbinol
 1-ciklohexil-glicerín
 ciklohexil-hidroperoxid
 ciklohexil-jodid
 ciklohexil-karbinol
 ciklohexil-klorid
 ciklohexil-magnézium-bromid
 ciklohexil-metil-karbinol-éter
 ciklohexit
 ciklokaucsuk
 ciklononanon
 ciklononén
 ciklooktadekán
 ciklookta-1,3-dién
 ciklooktakén
 ciklooktán
 ciklooktanol
 ciklooktanon
 ciklookta-1,3,5,7-tetraén
 ciklooktatetraéndimer
 ciklooktén
 4-ciklooktil-4'-ciklopentil-bifenil
 cikloparaffin
 ciklopenta[*a*]fenantrén
 ciklopenta[*b*]pirán
 1-ciklopenta-ciklooktén
 ciklopentadekanon
 ciklopentadién
 ciklopenta-1,3-dién
 ciklopentadienátanion
 2,4-ciklopentadién-1-il-csoport
 ciklopentán
 ciklopentán-1,2-diol
 ciklopentán-1,3-dion
 ciklopentanol
 ciklopentanon
 ciklopentánszármazék
 ciklopentén
 2-ciklopentén-1-il-csoport
 ciklopentén-karbonsavak
 ciklopentil-benzil-éter
 ciklopentil-bromid
 1,3-ciklopentilénescsoport
 ciklopentilidénescsoport
 ciklopentil-jodid
 ciklopentil-karbinol
 ciklopentil-klorid
 ciklopropán
 ciklopropán-2,3-dikarbonsav
 ciklopropán-karbonsavak
 ciklopropanol
 ciklopropanon
 ciklopropén
 ciklopropén-1,2-dikarbonsav
 ciklopropilcsoport
 ciklopropil-karbinol

- ciklopropil-klorid
 ciklo-*ψ*-szárszaszapogenin
 cikloszerin
 cikloszteroid
 ciklotetradekán
 ciklotetradekanon
 [ciklotetra μ -ciano-tetrakis(z-dipropil-arany)]
 [Au(CN)(C₃H₇)₂]₄
 ciklotriakontán
 ciklotridekanon
 ciklotrimerizáció
 ciklotrimetilén-trinitramin
 ciklotron
 cikloundekán
 ciklovegyület
 ciklovegyületmeghatározás
 ciklusos
 cimaróz
 cincholoiponsav
 cincholoiponsav-etilészter
 cinchomeronsav
 cinchonidin
 cinchonin
 cinchoninsav
 cink
 cink-alkil
 cinkamalgám
 cinkatom
 cink-bromid
 cink-cianid
 cinkcsoport
 cinkdesztilláció
 cink-dialkil
 cink-dietil
 cinkelem
 cinkfém
 cinkfém
 cink-fluorid
 cink-hidrid
 cink-hidroxid
 *cink-hiperoxid
 cinkion
 cinkizotóp
 cink-jodid
 cink-karbonát
 cinkkemence
 cink-klorid
 cinkkomplex
 cinklúg
 cink-metil
 cink-nitrát
 cink-oxid
 cinkpor
 cink-sztearát
 cink-szulfát
 cink-szulfid
 cinkszürke
 cinkvegyület
 cinkvesztesség
 cinnabarit
 cinnamilsoport
 cinnamilidéncsoport
 cinnolin
 cinnolinilsoport
 cinóber
 cirkonátcsoport
 cirkonföld
 cirkonil-klorid
 cirkónium
 cirkónium-dioxid
 *cirkónium-dioxid-hidrát
 cirkóniumfém
 cirkónium-karbid
 cirkónium-nitrát
 cirkónium-nitrid
 cirkónium-oxid
 cirkónium-oxid-(di)klorid—8.víz,
 ZrOCl₂·8H₂O
 cirkóniumsav
 cirkónium-szilicid
 cirkónium-szilikát
 cirkónium-tetraiodid
 cirkónium-tetraklorid
 cirkuláltatás
 cirkulátor
 cisz-addíció
 cisz-alak
 cisz- β -fenil-akrilsav
 cisz-csúcs
 cisz-diklór-etilén
 cisz-[dikloro-bisz(trietil-foszfin)-platina(II)],
 cisz-[PtCl₄(Et₃P)₂]
 cisz-[dikloro-diammin-platina],
 cisz-[PtCl₂(NH₃)₂]
 cisz-diol
 cisz-elimináció
 cisz-kaucsuk
 cisz-konformáció
 cisz-1,4-poliizoprén
 cisz-propenil-klorid

cisztein
 ciszteinilcsoport
 ciszteinsav
 cisztilecsoport
 cisztin
 cisz-transz-izoméria
 citidin
 citozin
 citrakonsav
 citrakonsavanhidrid
 citrál
 citrin
 citromolaj
 citromsav
 citromsavdialdehid
 citromsavoldat
 citromsav-trietilészter
 citrullin
 claudetit

csapadéktáblázat
 csapágyfém
 csapágyfémgyártás
 csapzsír
 csávfestés
 csávaszínezék
 cseppanalitika
 cseppenéspont
 cseppenéspont-meghatározó
 cseppfolyósítás
 csepphiba
 cseppmodell
 cserebomlás
 szerzőanyag

daidzein
 D-allo-izo-leucin
 D-allo-treonin
 daltonida
 D-altróz
 D-aminosav
 D-arabinóz
 D-arabonsav
 datív kötés
 D- β , β -dimetil-cisztein
 D-cisztationin

cleveit
 coulomb
 coulombméter
 cölesztin
 cukoranhidrid
 cukorformázás
 cukorlebontás
 cukormeghatározás
 cukormetilezés
 cukormolekula
 cukoreredukció
 cukorsav
 cukorszén
 cukorszintézis
 cukor-tozilészter
 cukrosítás
 curie (C)
 C-vitamin
 C-vitamintartalom

Cs

csillám
 csillekenőcs
 csilleolaj
 csontenyv
 csonthamu
 csontliszt
 csontszén
 csoportelemzés
 csoportkvantumszám
 csoportreakció
 csoporttípus
 csökemence
 csősugár
 csúcscsámláló

D

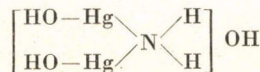
D-citronellál
 D-dibenzoil-borkősav
 D-dihomo-ösztron
 D-dimetoxi-borostyánkősav
 defektuselektron
 definiált
 definíció
 definícióegyenlet
 deflagráció
 deflagmáció
 deflegmátor

defokeménység	deoxikortikoszteron
defoplasztométer	depolarizáció
deformáció	depolarizátor
degradálás	depolarizátormassza
dehidracetsav	depolymerizáció
dehidratálás	depszid
dehidroandroszteron	depszidkötés
dehidrobenzol	depszidszintézis
dehidro- β -karotin	derítés
dehidrociklizálás	derítőföld
1,2-dehidro-11-dihidrokortizon	D-eritróz
dehidrodivanillin	derivatív
dehidrogénezés	dermatol
dehidrohalogénezés	dermatoszom
7-dehidrokoleszterin	dermedéspont
dehidrokoniferilalkohol	dermedéspont-csökkentő
11-dehidrokortikoszteron	dermedéspont-meghatározó
1,2-dehidrokortizon	deszorbeálás
dehidrolikopin	deszorpció
dehidronyálkasav	desztillálás
dehidronyálkasav-dietilészter	deszulfurálás
3-dehidroretinál	detektor
dehidroretinilcsoport	detergens
3-dehidroretinol	detonáció
7-dehidroszterol	detritilezés
dekád	deuterálás
dekadikus	deuterátvíz
dekahidronaftalin	deuteridion
dekakarbonil-dimangán, $Mn_2(CO)_{10}$	deutérium
dekalin	deutériumhíd
1,10-dekametilén-diguanidin	deutériumion
dekán-1-ol	deutériumkicserélődés
dekantálás	deutérium-peroxid
dekapírozás	deutériumvegyület
dekarboxiláz	deuteron
dekarboxilezés	deuteronsugár
dekantálás	deuteroporfirin
dekatroncső	deuterovegyület
dekomponálás	deuton
dekontaminálás	dextrán
d-elektron	dextrin
delfinidin	<i>dextro</i> -glutaminsav
delokalizáció	<i>dextro</i> -hidroxi-triptofán
demagnetizálás	dezaggregálás
demetilezés	dezaktiválás
demulgeálás	dezaminálás
demulgeátor	dezarretálás
denaturált szesz	dezintegrátor
denitrálás	dezmotrop
denitrifikáló	dezmotrópia

- dezodorálás
 dezoxibenzoin
 dezoxicukor
 dezoxidáció
 2-dezoxi-D-azonit
 dezoxidálás
 dezoxikolsav
 dezoxikortikoszteron
 dezoxiribonukleinsav
 D-dezoxiribóz
 deztiobiotin
 D-fenil-alanin
 D-galaktóz
 D-glicerinaldehid
 D-glicerinsav-foszforsav-észter
 D-glükonsav
 D-glükóz-amin
 D-glükózaminsav
 D_g-mannózaminsav
 D-gülóz
 D-hidroxi-glutaminsav
 diacetyl-cellulóz
 diacetyl-dioxim
 diacetylén
 diacetonalkohol
 diaceton-szorbóz
 diafragma
 diafragmaanyag
 diafragmaeljárás
 diagram
 [diakvo-tetrammin-króm(III)]-klorid,
 $[\text{Cr}(\text{NH}_3)_4(\text{OH}_2)_2]\text{Cl}_3$
 dializátor
 dialkil-karbonát
 diallilglikol-karbonát
 diamágnesség
 diamido-foszforsav, $(\text{NH}_2)_2\text{PO}(\text{OH})$
 diamil-ftalát
 diamilketon
 diamin-cink-klorid
 1,2-diamino-benzol
 1,4-diamino-bután
 1,4-diamino-ciklohexán
 2,2'-diamino-dietyl-diszulfid-2,2'-dikarbonsav
 2,2'-diamino-difenil
 2,2'-diamino-difenil-6,6'-dikarbonsav
 1,2-diamino-etán
 2,3-diamino-fenazin
 1,7-diamino-heptán
 1,6-diamino-hexán
 4,5-diamino-o-xilol
 1,5-diamino-pentán
 1,3-diamino-propán
 4,5-diamino-uracil
 [diammino-higany(II)]-klorid, $[\text{Hg}(\text{NH}_3)_2]\text{Cl}_2$
 diarén-krómium-jodid
 diaril-amin
 diaril-bromónium-só
 diaril-klorónium-só
 diaril-szulfid-monoszulfoxid
 diaril-tiokarbamid
 diarsén-tetraiodid
 diarszin, As_2H_4
 diaszpor
 diasztáz
 diasztereoizoméria
 diasztereomer
 diasztereoméria
 1,10-diaza-4-antril-csoport
 2,5-diaza-furán
 2,3-diaza-naftalin
 1,4-diazin
 diazo-alkán
 diazo-amino-benzol
 diazo-amino-vegyület
 diazo-benzol-szulfonsav
 diazo-ciklohexán
 diazo-ciklopentadién
 diazo-dinitro-fenol
 diazo-ecetsav-etilészter
 diazo-etán
 diazoketon
 1,3-diazol
 1,2-diazolváz
 diazo-metán
 6,8-diazónia-dispiro[5.1.6.2]hexadekán-
 -diklorid
 diazóniumbázis
 diazóniumsó
 diazóniumsó-diazosav-tautoméria
 diazóniumvegyület
 diazosav
 diazotálás
 diazovegyület
 diazoxid
 dibenz[*a,j*]antracén
 dibenzil-diszulfid
 dibenziléter
 dibenzilidén-tropinon
 dibenzkinoxalin

- dibenzo-fenantrén
 dibenzo-furán
 dibenzo-furazin
 dibenzo- γ -pirán
 dibenzoil-peroxid
 dibenzol-króm
 dibenzo-pirazin
 dibenzo-piridazin
 dibenzo-piridin
 dibenzo-pirrol
 dibenzo-tiofén
 dibenzo-tiopirán
 dibenzotiazin
 diborán, B_2H_6
 dibró-m-acetaldehid-dialkilacetál
 1,2-dibróm-bután
 2,2'-dibróm-difenil
 9,10-dibróm-9,10-dihydrofenantrén
 1,2-dibróm-etán
 dibró-m-karbén
 3,5-dibróm-L-tirozin
 dibró-m-metilén
 3,5-dibróm-piridin
 1,3-dibróm-propán
 dibró-m-propionaldehid
 6.dibróm—46.víz, $6Br_2 \cdot 46H_2O$
 dibutiléter
 dibutil-ftalát
 dibutilketon
 dibutil-szulfid
 dibutoxi-diklór-szilán
 dibutoxi-szilándiol
 dicián
 dicián-diamin
 [diciano-tetrakis(zmetil-izo-cianid)-vas(II)],
 $[Fe(CN)_2(CH_3NC)_4]$
 1,5-dicián-pentán
 1,3-dicián-propán
 dicikloheptatrienil-amin
 diciklohexil-karbamid
 diciklohexil-karbo-düimid
 diciklohexil-tiokarbamid
 1,4-diciklopropil-benzol
 dielektrikum
 dielektromos állandó
 dienoléter
 dienolok
 diénpolimerizáció
 diénreakció
 diénszám
 diénszarmazék
 diénszintézis
 dietanol-amin
 dietil-amin
 2-dietil-amino-etanol
 dietil-anilin
 dietil-barbitursav
 1,4-dietil-benzol
 dietil-celloszol
 dietil-D-glutaminát
 dietilénglikol
 dietilénglikol-dinitrát
 dietiléter
 dietil-ftalát
 dietil-hidrogén-foszfát, $(C_2H_5)_2HPO_4$
 dietil-karbonát
 dietilketon
 dietil-sztilbösztrol
 dietil-szulfát
 dietil-szulfid
 3,4-dietoxi-fenil-ecetsav
 2,2'-dietoxi-hidrazo-benzol
 2,4-dietoxi-pirimidin
 2-difarnezil-3-metil-1,4-naftokinon
 difenilacetál
 difenil-acetilén
 difenil-amin
 difenil-arzin-klorid
 difenil-diazo-metán
 1,3-difenil-1,3-dinaftil-allén
 difenil-diszulfid
 difenilén
 difenil-etán
 difeniléter
 difenil-fulvén
 difenil-guanidin
 3,4-difenil-hex-3-én
 difenil-hidrazo-metán
 difenililcsoport
 difenil-jodónium-ion
 difenil-karbamid
 difenil-karbonsav
 difenilketén
 difenilketon
 difenil-klór-metán
 difenil-koladién
 difenil-metán
 difenil-metán-szarmazék
 difenil-metil-klorid
 1,5-difenil-pentán

- 2,6-difenil-piridin
 difenil-propán-gyanta
 difenil-szulfid
 difenil-szulfon
 difenil-tiokarbazon
 difénsav
 differenciáldiszkriminátor
 differenciálegyenlet
 differenciálmegmórási
 differenciálmórási
 difformálás
 difform rendszer
 difrakció
 diffúzió
 diffúzió
 diffúzióállandó
 diffúziósebesség
 diffúziós potenciál
 difluor-diklór-metán
 difluor-dioxid
 difluor-ecetsav
 difluor-etilén
 difluor-monoxid
 difluor-oxid
 diformil-aceton
 difoszfén
 difoszfition
 1,3-difoszfó-glicerinsav
 difoszforsav, $H_4P_2O_5$
 difoszfór-pentoxid
 difoszforsav
 difoszfór(III,V)sav, $(HO)_2P-O-PO(OH)_2$
 difoszfór-tetraoxid
 difoszfór-tetrafluorid
 difoszfór-tetrafluorid
 difoszfén
 digitális
 digitonin
 digitoxigenin
 digitoxóz
 diglikol-dinitrát
 diglikolid
 diglikolsav
 dihalogénszármazék
 dihexil-kezon
 9,10-dihidroantracén
 dihidrobenzo-piron
 9,10-dihidro-9,10-(2-buteno)-antracén
 4,4'-dihidrodifenilgyök
 7,14-dihidro-7,14-etano-dibenz[*a,h*]antracén
 dihidrofenantrén
 dihidrofitil-bromid
 dihidrofitol
 6,7-dihidro-5*H*-benzo-cikloheptén
 16,17-dihidro-15*H*-ciklopenta[*a*]fenantrén
 dihidroimidazol
 dihidro-izo-tionaftén
 dihidrokerazin
 1,2-dihidrokinolin
 dihidrokodehidráz
 dihidrokoleszterin
 1,4-dihidro-1,4-metano-pentalén
 1,4-dihidronaftalin
 5,10-dihidro-5,10-*o*-benzeno-11*H*-benzo[*b*]-fluorén
 dihidrooxidáz
 dihidropirán
 dihidropirazin
 1,4-dihidropiridin
 dihidro- ψ -tigogenin
 dihidrozeorcin
 dihidroszárszaszapogenin
 dihidrosztrichnin
 dihidrotigogenin
 dihidrotiofén
 2,5-dihidrotiofén-szulfon
 3,4-dihidroxi-acetofenon
 dihidroxi-aceton
 dihidroxi- α -karotin
o,o'-dihidroxi-benzál-acetofenon
 3,4-dihidroxi-benzoészterin
 dihidroxi-bizmut-nitrát, $Bi(OH)_2NO_3$
 dihidroxi-borostyánkősav
 dihidroxi-cikloalkán
 dihidroxi-dialkil-peroxid
 4,4'-dihidroxi-3,3'-diamino-arzeno-benzol
 4,2'-dihidroxi-difenil
 2,2'-dihidroxi-difenil-metán
 4,4'-dihidroxi-dinaftil
 di(2-hidroxi-etil)éter
 3,4-dihidroxi-fenantrén
 4,4'-dihidroxi-fukszon
 dihidroxi-heliotridán
 [dihidroxi-higany(II)-ammónium]-hidroxid

- dihidroxi-maleinsav
 dihidroxi-malonsav
 2,5-dihidroxi-piridin
 2,4-dihidroxi-pirimidin

- 2,4-dihidroxi-pirimidin-6-karbonsav
dihidroxi-propionsav
2,6-dihidroxi-purin
diüdén
di(izo-cianát)-csoport
di(izo-propenil)-difenilén
dijód-ecetsav
3,5-dijód-L-tirozin
1,3-dijód-propán
dijód-tirozin
dikálium-dimagnézium-dekavanadát—
—16.víz, $K_2Mg_2V_{10}O_{28} \cdot 16H_2O$
dikálium-diszulfát, $K_2S_2O_7$
dikálium-[ditio-tetranitrozil-diferrát(III)],
 $K_2[Fe_2S_2(NO)_4]$
dikálium-tetrakromát, $K_2Cr_4O_{13}$
dikálium-triszulfát, $K_2S_3O_{10}$
[dikarbonil-bisz(trifenil-foszfín)-nikkel],
 $[Ni(CO)_2(Ph_3P)_2]$
dikarbonsavak
2,6-dikarboxi- γ -pirán
dikén-dekafluorid
dikén-dibromid
dikén-difluorid
dikén-diklorid
dikénessav, $H_2S_2O_5$
dikénsav, $H_2S_2O_7$
dikén-trioxid
diketén
diketo-piperazin
dikinometán
diklór-acetilén
1,3-diklór-aceton
1,3-diklór-aceton-cianhidrin
diklór-amin
diklór-benzaldehid
1,4-diklór-benzol
1,4-diklór-bután
1,2-diklór-but-3-én
1,4-diklór-but-2-in
diklór-ciklopentán
diklór-ciklopropán
2,2-diklór-dietiléter
diklór-difenil-metán
diklór-difluor-metán
diklór-ecetsav
diklór-etán
diklór-fenil-metil-karbinol
diklór-karbén
diklór-metilén-csoport
2-diklór-metil-pirrol
diklór-nor-karán
[dikloro-bisz(dimetil-glioxim)-kobalt(II)],
 $[CoCl_2(C_4H_5O_2N_2)_2]$
[dikloro-bisz(foszfor-triklorid)-platina(II)],
 $[PtCl_2(PCI_3)_2]$
[dikloro-bisz(metil-amin)-réz(II)],
 $[CuCl_2(CH_3NH_2)_2]$
[dikloro-2,3-diamino-propil-ammónium-pla-
tina(II)]-klorid,
 $[PtCl_2\{H_2NCH_2CH(NH_2)CH_2NH_3\}]Cl$
[dikloro-diammin-platin(IV)]-bromid,
 $[Pt(NH_3)_2Cl_2]Br_2$
[dikloro-(N,N-dimetil-amino-etil)-(amino-
etil-szulfid-N',S)-platina(II)]
*[dikloro-tetrakvo-króm(III)]-klorid—dihidrát,
 $[Cr(OH_2)_4Cl_2]Cl \cdot 2H_2O$
*[dikloro-tetrammin-kobalt(III)]-klorid—
—monohidrát, $[CoCl_2(NH_3)_4]Cl \cdot H_2O$
1,5-diklór-pentán
1,1-diklór-propán
diklór-szénhidrogének
2,5-diklór-sztirol
dikrómsav, $H_2Cr_2O_7$
dikumarin
dilaktám
dilaktilsav
dilakton
dilatáció
dimedon
dimenzió
dimer
dimerizáció
2,4-dimerkapto-imidazol
dimetil-acetilén
1,3-dimetil-allén
dimetilamin
dimetil-amino-antipirin
dimetil-amino-azo-benzol
dimetil-amino-azo-benzol-o-karbonsav
dimetil-amino-azo-benzol-szulfonsav-nátrium
dimetil-anilin
3,4-dimetil-5-aza-benz[a]antracén
1,2-dimetil benzol
1,2-dimetil-borkósav
2,3-dimetil-buta-1,3-dién
7-(1,1-dimetil-butil)-7-(1,1-dimetil-pentil)-
-tridekán
3,3-dimetil-but-1-in
1,1-dimetil-ciklohexán

- 4,4-dimetil-ciklohexán-1,3-dion
 1,5-dimetil-5-ciklohexenil-barbitursav
 3,3-dimetil-ciklopentanon
 2,2'-dimetil-6,6'-diamino-difenil
 1,3-dimetil-4,5-diamino-uracil
 dimetil-ecetsav
 dimetiléter
 1,1-dimetil-etilén
 2,3-dimetil-1-fenil-1-hexén
 dimetil-formamid
 dimetil-ftalát
 2,5-dimetil-furán
 dimetil-glikol-ftalát
 dimetil-glioxim
 2,6-dimetil- γ -piron
 5,5-dimetil-1-hexén
 2,6-dimetil-3-hidroxi-oxazin
 1,5-dimetil-imidazol
 dimetil-karbamid
 dimetilketon
 dimetil-maleinsav-anhidrid
 dimetil-malonészter
 2,6-dimetil-naftalin
 2,2-dimetil-nor-bornán
 7,7-dimetil-2,4-nor-karadién
 dimetil-oktadienin-dialdehyd
 2,4-dimetilol-fenol
 dimetilol-karbamid
 2,2-dimetil-6-oxo-heptánsav
 dimetil-oxónium-ion
 2,5-dimetil-p-benzokinon
 3,3-dimetil-pentán
 9-(1,2-dimetil-pentil)-antracén
 7-(1,2-dimetil-pentil)-terc-etil-tridekán
 7-(1,2-dimetil-pentil)-S-etil-tridekán
 2,6-dimetil-piridin
 2,5-dimetil-pirrol
 1,2-dimetil-3-propil-benzol
 dimetilsárga
 dimetil-szulfát
 dimetil-szulfid
 1,3-dimetil-5-terc-butyl-2,4,6-trinitro-benzol
 2,5-dimetil-tiofén
 5,8-dimetil-tokol
 dimetil-toluol
 dimetil-uron
 6,6-dimetil-2-vinil-2-nor-pinén
 dimetoxi-dihidrofuran
 3,4-dimetoxi-ftálsav
 2,2'-dimetoxi-hidrazo-benzol
 6,7-dimetoxi-izo-kinolin
 dimorfia
 [di μ -etántioláto-bisz(trikarbonil-vas)],
 [(CO)₃Fe(SeEt)₂Fe(CO)₃]
 [di μ -karbonil-bisz(karbonil-ciklopentadienil-
 -vas)],
 [(C₅H₅)(CO)Fe(CO)₂Fe(CO)(C₅H₅)]
 [di μ -karbonil-bisz{karbonil-(trietil-foszfít)-
 -kobalt}],
 [(CO)P(PET)₃Co(CO)₂Co(CO)P(OEt)₃]
 [di μ -kloro-dikloro-bisz(trietil-arzin)-diplata-
 -tina(II)]
 [di μ -tiocianáto-ditiocianáto-bisz(tripropil-
 -foszfin)-diplatina(II)]
 dinaftil-difenil-allén
 dinamidon tégla
 dinamikus fékezés
 dinamikus térfogatmérés
 dinamit
 dinamó
 dinasztégla
 dinátrium-hidrogén-foszfát
 dinátrium-[pentaciano-nitrozil-ferrát(III)],
 Na₂[Fe(CN)₅NO]
 dinátrium-tetraborát, Na₂B₄O₇
 3,5-dinitro-benzoészter
 3,5-dinitro-benzoil-klorid
 1,2-dinitro-benzol
 dinitro-cellulóz
 dinitro-diglikol
 2,4-dinitro-fenil-hidrazin
 3,5-dinitro-fenol
 2,4-dinitro-fluor-benzol
 dinitrogén-monoxid
 dinitrogén-oxid
 dinitrogén-pentoxid
 2,4-dinitro-klór-benzol
 dinitro-kobámsav
 1,8-dinitro-naftalin
 [dinitro-tetrammin-kobalt(III)]-komplex
 [Co(NH₃)₄(NO₂)₂]-komplex
 dinitro-toluidin
 3,5-dinitro-toluol
 dinóda
 18,19-dinor-5 α -pregnán-20-karbonsav
 dinukleotid
 diolefin
 diólom(II)-ólom(IV)-oxid, Pb₂^{II}Pb^{IV}O₄
 di(orto-toluil)-guanidin
 dioszgenin

- 1,4-dioxán
 dioxángyűrű
 dioxániumion
 dioxigén
 1,2-dioxim
 dioxi-piperazin
 dioxi-urán(VI)-ion
 1,4-dioxo-bután
 2,5-dioxo-hexán
 1,4-dioxo-pentán
 dioxo-perhidrotetrazin
 dioxo-piperazin
 dioxo-urán(VI)-ion
 1,2-dioxovegyület
 dipalmitoil-glicerín
 dipentén
 dipeptid
 diperjodátion
 diperoxi-dietiléter
 diperoxi-szénsav
 diperoxo-ortovanadát
 dipirril-metán
 dipirro-metán
 1,1-di(p-klór-fenil)-2,2,2-triklór-etán
 dipólus
 dipólusjelleg
 dipólusmolekula
 dipólusmomentum
 dipropiléter
 3,4-dipropil-1,3-hexadién-5-in
 dipropilketon
 dipropil-szulfid
 direkt
 direkt festés
 direktkéék
 diréz-trihidroxid-klorid,
 $\text{Cu}_2(\text{OH})_3\text{Cl}$
 [dirodanató-tetrammin-króm(III)]-klorid,
 $[\text{Cr}(\text{NH}_3)_4(\text{SCN})_2]\text{Cl}$
 dispiro[fluorén-9,1'-ciklohexán-4',1''-indén]
 dispiro[5.1.7.2]heptadekán
 diszacharidok
 diszazoszínézékek
 diszelén-dibromid
 diszelén-diklorid
 diszilán, Si_2H_6
 diszilícium-hexaklorid
 disziloxán
 diszimmetria
 diszjunkt
 diszkontinuitás
 diszkontinuuus
 diszkrazit
 diszkriminátor
 diszpergálás
 diszperz
 diszperzió
 diszperzitásfok
 diszperzitáskoefficiens
 diszperz rendszer
 diszponibilis hidrogén
 diszproporcionálódás
 diszprózium
 disszipáció
 disszipáló
 disszociáció
 disszociációállandó
 disszociációenergia
 disszociációexponens
 disszociációfok
 disszociációhő
 disszociációs állandó
 disszolúció
 disszugáz
 disztén
 diszulfáto-urán(III)sav, $\text{H}[\text{U}(\text{SO}_4)_2]$
 diszulfáto-vanádium(III)sav, $\text{H}[\text{V}(\text{SO}_4)_2]$
 diszulfidhíd
 diszulfidion
 diszulfidocsoport
 diszulfition
 diszulfon
 ditellurition
 diterpén
 1,4-ditia-1,4-dihidronaftalin
 1,4-ditia-naftalin
 1,3-ditia-1,2,3,4-tetrahidronaftalin
 ditiofoszforsav, $\text{H}_3\text{PO}_2\text{S}_2$
 ditiokarbaminsav
 ditiokarbamoil-tioszemikarbazid
 ditiometaszénsav
 ditionition, $\text{S}_2\text{O}_4^{2-}$ -ion
 ditionossav, $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_4$
 ditionsav, $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_6$
 ditioszénsav-észter
 ditiouretán
 ditizon
 diuranátanion
 diuránsav
 divergens

- divinil-acetilén
 1,4-divinil-benzol
 diviniléter
 divinil-szulfid
 divinol
 D-izo-leucin
 DL-diamino-adipinsav
 D-leucin
 D-lixóz
 DL-leucin
 D-mannit
 D-mannóz
 dobsír
 dodekamolibdenátion
 dodekamolibdénsav
 dodekán
 dodekavolframátó-foszforsav
 dodekavolfrámsav
 dohányalkaloid
 dojzinolsav
 dokozán
 dolomit
 dolomitliszt
 donátor
 donor
 donor-akceptor-kötés
 donormechanizmus
 doramin
 *D-ornitin-dihidroklorid
 doroplaszt
 dozimetria
 dózis
 dózismérés
 dózisteljesítmény
 D-penicill-amin
 D-ribóz
 drótháló
 drótháromszög
 D₅-allo-treonin
- D₅-borkósav
 D₅-treonin
 D₅-treóz
 D₅-szerin
 D₅-szorbit
 D₅-szorbóz
 D-tagatóz
 D-tallóz
 D-timinóz
 dualisztikus
 duáns
 dublett
 dugófűrő
 dugófűrő-sorozat
 dugópuhító
 duktilitás
 duktilométer
 dulcit
 duplaspirális
 duplex
 duráltípus
 dúralumínium
 duránüveg
 durol
 duroplaszt
 durranógáz
 durranógáz-coulombméter
 durranógázelem
 durranógáz-reakció
 durva tisztítás
 dúsitás
 dúsólom
 duzzadás
 D-valin
 D-vitamin
 D₃-vitamin
 D-xilóz
 dyn

δ, Δ

- δ-(α-fenil-metil)-szemikarbazid
 δ-lakton
 δ-valerolakton
- δ-vas
 Δ₃-pirazol-5-on
 Δ₃-pirrolin

E, É

- ebonit
 ebullioszkóp
 ecetsav
 ecetsavanhidrid
- ecetsavas etilészter
 *ecetsavas timföld
 ecetsav-bromid
 ecetsav-butilészter

ecetsav-etilészter	ekvimolekuláris
ecetsav-klorid	ekvimólos
ecetsav-nitril	ekvipartíció
ecetsav-vinilészter	ekvipotenciálfelület
edzősó	ekvivalenciaelv
efedrin	ekvivalenciapont
effektív	ekvivalens
effektivitás	ekvivalens súly
effluens	ekvivalens vezetőképesség
effúzió	elaidinálás
egalizálókemence	elaidinsav
égéshő	elaiomicin
égésmeleg	elasztifikátor
égéspont	elasztikus
égéstermék	elasztomer
égetőtér	elégetőelem
egrenálás	elégetőrendszer
egyatomos	elegyadszorpció
egybázisú	elegyfázis
egydimenziós	elegyfém
egyenáram	elegykristály
egyenértékűsúly	elegykristály-képződés
egyenértékűsúly-meghatározás	elegyrész
egyenérték-százalék	elektroacél
egyenértékűség	elektroacélgyártás
egyenirányítás	elektród
egyenirányító	elektródfelület
egyensúly	elektródfolyamat
egyensúlytörvény	elektrodializátor
egyértékű	elektrodialízis
egyfázisú	elektródmassza
egyfunkciós	elektródpolarizáció
egyhelyű	elektródpotenciál
egykristály	elektródreakció
egylépcsős	elektródszén
egyoszlopos	elektródtávolság
egytagú	elektroekvivalens
egy vegyértékű	elektroendozmózi
ejkozán	elektrofil
ejkozol	elektrofilter
einsteinium	elektroforetikus
ejektor	elektroforézis
ekgonin	elektrografit
ekgoninepimer	elektrokapillárgörbe
ekgoninol	elektrokapilláris
ekgoninon	elektrokemence
ekgoninsav	elektrokémia
ekvatoriális	elektrokinetikus
ekvilenin	elektrolit
ekvilin	elektrolitcink

- elektrolitfogyasztás
 elektrolithatás
 elektrolitikus
 elektrolitkoncentráció
 elektrolitoldat
 elektrolitpeptizálás
 elektrolitrétegezés
 elektrolitréz
 elektrolitvas
 elektrolitveszteség
 elektrolízis
 elektromágnes
 elektromer
 elektroméria
 elektrometallurgia
 elektrométer
 elektrométercső
 elektrometrikus
 elektromotoros erő
 elektron
 elektronaffinitás
 elektronáram
 elektronátadás
 elektronátmenet
 elektronátugrás
 elektronbefogás
 elektronburok
 elektroncsapda
 elektroncsere
 elektrondelokalizáció
 elektrondiffrakció
 elektrondiszlokáció
 elektronegatív
 elektronegativitás
 elektronelmélet
 elektroneltolódás
 elektronemisszió
 elektronenergia
 elektroneutralitás
 elektronfelhő
 elektronfizika
 elektrongáz
 elektrongerjesztés
 elektronhéj
 elektronhíd
 elektronhullám
 elektroninterferencia
 elektronkilépés
 elektronkoncentráció
 elektronkonfiguráció
 elektronkötés
 elektronleadás
 elektronmikroszkóp
 elektronográf
 elektronoktett
 elektronpálya
 elektronpár
 elektronpárosítás
 elektronpolarizáció
 elektron-pozitron-párképződés
 elektronrendszer
 elektronrezonancia
 elektronsokszorozó
 elektronsugár
 elektronsűrűség
 elektronszám
 elektronszámláló cső
 elektronszerkezet
 elektronszimmetria
 elektronszóródás
 elektronturbina
 elektronvezetés
 elektronvolt (eV)
 elektroozmotikus
 elektroozmózis
 elektropoláris
 elektropolírozás
 elektropozitív
 elektrooszkóp
 elektrostatikus
 elektrostrikió
 elektrotechnika
 elektrotermikus
 elektroultraszűrés
 elektrovalens kötés
 elemcsoport
 eleosztearinsav
 élesztőmannán
 élesztőnukleinsav
 élettartam
 elevátor
 elimináció
 eliminátor
 ellagotannin
 ellagsav
 ellenállásérték
 ellenállásfüggés
 ellenállásgörbe
 ellenállás-hőmérő
 ellenállásmérés

ellenállás-változás	energiaforgalom
ellenáram	energiaforrás
ellenion	energiafüggvény
elliptikus	energiagazdálkodás
eloxálás	energia-hatásfok
előfeszültség-görbe	energiahordozó
előkondenzátum	energiaigény
előpárlat	energiaköz
elővizsgálat	energiakülönbség
elsőrendű	energialánc
elszappanosítási szám	energiamegmaradás
eluálás	energiamérleg
elúció	energiaminimum
elválasztócső	energiasáv
*emanáció	energiasűrűség
emanálóképesség	energiaszint
emelőszabály	energiaszükséglet
emetin	energiatartalom
emisszió	energiaváltozás
emodin	energiaviszony
empirikus	energia-visszanyerés
emulfor	enoláz
emulgeálás	enol- β -lakton
emulgeálószer	enoléter
emulgeátor	enol-forma
emulzin	enolizáció
emulzió	entalpia
emulziócsepp	entalpiacsökkenés
emulziófőzés	entalpiaváltozás
emulzióképződés	entrópia
emulzoid	entrópiameghatározás
enamin	entrópiamérleg
enamin-aldimin-tautoméria	entrópianövekedés
enantiomér	entrópiaszámítás
enantiomorf	entrópiaváltozás
enantiosztereoizoméria	enzim
enantiosztereoóméria	enzimeozin
enantiotrop	epesav
enargit	epi-allo-johimbán
endiolforma	epidermisz
endo-cisz-addíció	(+)-epi-gallokatechin
endoterm	(\pm)-epi-katechin
energiaállapot	epi-kortizol
energiaátalakítás	epimer
energiaátvitel	epiméria
energiabázis	epitermális
energiabefektetés	epoxidfellazítás
energiaeloszlás	epoxidgyűrű-hasítás
energiafelvétel	epoxigyanta
energiafogyasztás	epoxi-karbonsavak

- epoxi-karbonsav-észter
 16,21-epoxi-kardanolid
 epszomit
 erbinfölkék
 erbium
 ércelegy
 ércelőkészítés
 ércoszlop
 ércpor
 ércpótló
 ércpörkölés
 érctelep
 erg
 ergobázin
 ergokalciferol
 ergokornin
 ergokriptin
 ergokrisztin
 ergometrin
 ergonovin
 ergonüveg
 ergoszerin
 ergoszterol
 ergotalkaloid
 ergotamin
 ergotoxin
 eriodiktiol
 eritrin
 eritriték
 eritromicin
 eritrosó
 eritróz
 eritrozin
 erózió
 erőálló
 erőfüggvény
 erőtér
 erővonal
 érzékenységsökkenés
 észtercellulóz
 észterezés
 észterhidrogenolízis
 észterhidrolízis
 észterkaucsuk
 észterképzés
 észterkötés
 észterszám
 esztrichgipsz
 etán
 etán-1,2-diol
 etánmolekula
 etanocsoport
 etanol
 etanolátcsoport
 etanolátion
 etánszármazék
 etán-szulfó-klorid
 etántiol
 etántiolátcsoport
 etenilcsoport
 etenocsoport
 éter
 éteranhidrid
 éterátok
 étergyűrűs
 éterhasítás
 eterinelmélet
 éterképzés
 etil-acetát
 etil-acetilén
 etil-akrilát-polimer
 etilalkohol
 etil-alkoholátok
 etil-amin
 etil-anilin
 etilbenzin
 etil-benzol
 etil-borostyánkősav-dietilészter
 etil-bromid
 etil-butil-éter
 etil-butil-ke-ton
 etil-butirát
 etil-cellulóz
 etilcsoport
 4-etil-3,3-dimetil-heptán
 2-etil-3,5-dimetil-piridin
 etilén
 etilén-bromid
 etilén-ciánhidrin
 etilén-1,2-cisz-dikarbonsav
 etiléncsoport
 etilén-diamin
 etilén-diammónium-ion
 etilén-diklorid
 etilénfrakció
 etilénglikol
 etilénglikoldiészter
 etilénglikolmonoészter
 etilénygök
 etilén-imid

- etilén-imin
 etilén-jódhidrin
 etilén-klórhidrin
 etilén-klorid
 etilénkötés
 etilénlioszol
 etilén-oxid
 etilénsorozat
 etilénszármazék
 etiléntejssav
 etiléter
 etil-etilén-csoport
 etilezőszer
 etil-fenil-barbitursav
 etilfluid
 etil-fluorid
 etilfolyadék
 etil-formiát
 etilgyök
 etilidén-csoport
 etilidén-diacetát
 etilidénygyök
 etilidén-klorid
 etilidéntejssav
 etilidén-csoport
 etil-jodid
 etil-kénsav
 etil-klorid
 etil-merkaptán
 etil-merkaptol
 2-etil-1-metil-naftalin
 4-etil-5-metil-oktán
 2-etil-4-metil-piridin
 etil-n-butirát
 etil-nitrit
 etil-n-valerát
 1-etil-4-pentil-benzol
 2-etil-piridin
 etil-propil-amin
 2-etil-2'-propil-bifenil
 6-(1-etil-propil)-7-(1-pentil-hexil)-tetradekán
 etil-propion-amin
 etil-propionát
 4-etil-sztirol
 etil-szulfoxid
 etil-tio-csoport
 etil-trimetil-ammónium-bromid
 etil-uretán
 etil-xantogénsav-metilészter
 etinilcsoport
 etiniléter
 etinilezés
 etinilgyök
 5-etinil-1,3,6-heptatrién
 etinil-karbinol
 17-etinil-tesztoszteron
 etoxi-acetil-aceton
 etoxi-karbonil-csoport
 etoxocsoport
 etoxogyök
 eudiométersző
 eugenol
 eukolloid
 európium
 eutektikum
 eutektikus
 eutektoid
 evakuálás
 evaporáció
 evipán
 E₁-vitamin
 exaltáció
 exalton
 excenter
 exhaláció
 exhausztor
 exociklusos
 exo-cisz-addíció
 exoterm
 expandér
 expanzió
 expanzív
 explózió
 exponens
 exszikkátor
 extenzív
 extinkció
 extrahálóoszlop
 extrakció
 extrakt
 extraktreflux
 extrapoláció
 extrudálás
 extruder
 ezüst
 ezüst-arzenát
 ezüst-bromid
 ezüst-bromid-emulzió
 ezüstcoulombméter
 ezüstdrót

ezüsthém
 ezüst-fluorid
 ezüsthüst
 ezüsthgóc
 ezüst-halogenidek
 ezüst-halogenid-kristály
 ezüst-hiponitrit
 ezüsthuzal
 ezüsthion
 ezüsthizotóp
 ezüst-jodid
 ezüst-klorid
 ezüst-klorid-elektrod
 ezüst-klorid-képzódés

ϵ -amino-kapronsav
 ϵ -amino-kapronsav-laktám

facellulóz
 faecet
 fagyáshő
 fagyáspont
 fagyáspontesökkenés
 fagyáspontgörbe
 fagyáspontmérés
 fahéjaldehid
 fahéjsav
 fajansz
 fajhő
 fajhőfüggvény
 fajlagos ellenállás
 fajlagos forgatóképesség
 fajlagos vezetőképesség
 fajsúly
 fajsúlykülönbség
 fajsúlyviszony
 fajtérfogat
 fakátrány
 fakátrányolaj
 fakítólúg
 fakóérc
 faktisz
 faktor
 falepárlás
 falhatás
 faliszt
 falkatalízis

ezüsthkomplex
 ezüsthlemez
 ezüsth-nitrát
 ezüsth-oxid
 ezüsthpróba
 ezüsthtrészecke
 ezüsthstó
 ezüsthstszennyezés
 ezüsthstszol
 ezüsthst-szulfát
 ezüsthst-tallium(I)-arzenát
 ezüsthsttégely
 ezüsthsttükör
 ezüsthst(II)vegyületek

E

ϵ -amino-karbonsav

F

faolaj
 faőrlemény
 farad
 faraday
 farnezhil-bromid
 farnezhil-pirofoszfát
 farnezhil
 farnokinin
 farostlemez
 faszén
 faszéngáz-generátor
 faszénminőség
 faszesz
 fázis
 fázisanalízis
 fázisátmenet
 fázisdiagram
 fázisegyensúly
 fázishatár
 fázispotenciál
 fázisszabály
 fázisszétválás
 fázistörvény
 fedőfesték
 fedőképesség
 fedőzománc
 fehéráru
 fehérhém
 fehériszap

fehérítőlég	fém-halogenidek
fehérje	fém-hidridek
fehérjefrakció	fém-hidroxidok
fehérjeoldat	fémhigany
fehérjeszál	fémionok
fehérkorom	fémipar
fehérolaj	fémkadmium
fej-fej kapcsolódási elv	fémkalcium
fej-láb kapcsolódási elv	fémkálium
fejpárlat	fém-karbidok
fejtermék	fémkatalizátor
feketefém	fémkerámia
feketekőszén	fémkihozatal
feketekőszén-kátrány	fémkinyerés
feketeréz	fémkioldás
feketeszén	fémkobalt
feketeszénkátrány	fémkohászat
fékezési sugárzás	fémkomplex
félacetálok	fémkomponens
felezési idő	fémkorrózió
felezési rétegvastagság	fémkristály
félfém	fémlítium
felhajtóerő	fém-magnézium
féligáteresztő	fém-mangán
félkoks	fémnátrium
félkristály	fémnikkel
feloldási idő	fémoldódás
feloldóképesség	fémoldószer
felöntőfej	fémólom
feltárákamra	fémolvadék
felületaktív	fémón
felületi energia	fém-oxidok
felületi feszültség	fémötvezet
felületi sűrűség	fém-palládium
felülettelítés	fém-passziválás
félvezető	fémplatina
fém-alkoholátok	fém-por-előállítás
fém-alumínium	fém-porlasztás
fémantimon	fémréz
fém-arany	fém-sók
fém-bárium	fém-stroncium
fém-berillium	fém-zappan
fém-bevonat	fém-zivacs
fém-cézium	fém-zol
fém-cink	fém-zövet
fém-csepp	fém-szulfidok
fém-diszperzió	fém-tartalom
fém-eszkő	fém-tisztítás
fém-felület	fém-titán
fém-füst	fém-vas

- fémvas-katalizátor
 fémvegyületek
 fémveszteség
 fémvezetők
 fenacil-bromid
 fenacilcsoport
 fenacilészter
 fenakit
 fenalén
 fenantrén
 fenantrén-karbonsavak
 fenantrén-9,10-kinon
 fenantridin
 fenantridinilcsoport
 fenantrilcsoport
 2,7-fenantrilénecsoport
 fenantrilgyök
 4-fenantrol
 fenantrolin
 fenantrolinilcsoport
 fenantrolinilgyök
 fenarzazin
 fenarzazinilcsoport
 fenarzazinilgyök
 fenazin
 fenazinszínezék
 fenéktermék
 fenetilcsoport
 fenetilgyök
 fenetol
 fenil-acetaldehid
 fenil-(acetyl-amino)-ecetsav-klorid
 fenil-acetilén-nátrium
 fenil-aceton
 fenil-acetonitril
 fenil-akrilsav
 fenil-alanin
 fenil-allil-éter
 fenil-amino-propionsav
 fenil-azid
 4-fenil-azulén
 2-fenil- α -kromenol
 fenil- α -piridil-keton
 fenil-barbitursav-származék
 2-fenil-benzo- γ -piron
 2-fenil-benzo-pirillium-sók
 2-fenil-bután
 fenil-cianid
 fenilcsoport
 fenil-diazo-acetonitril
 1-fenil-2,3-dimetil-pirazol-5-on
 fenil-ecetsav
 fenil-ecetsav-etilészter
 fenilénecsoport
 fenilén-diamin
 *fenilén-diamin-klórhidrát
 2-fenil-etán-1-ol
 fenil-etil-amin
 fenil-etil-ammónium-klorid
 fenil-etil-szulfon
 fenil-fulvén
 4-fenil-furán
 fenil-glicidsav-észter
 fenil-glicin-o-karbonsav
 fenil-glikolsav
 fenil-glioxál
 fenil-glioxilsav
 fenil-G-penicillin
 fenilgyök
 2-fenil- γ -tiokromanon
 1-fenil-1-hexadecén
 1-fenil-hexadekán
 fenil-hidrazin
 *fenil-hidrazin-klórhidrát
 fenil-hidrazin-meghatározás
 fenil-hidrazon
 2-fenil-3-hidroxi-kromon
 fenil-hidroxil-amin
 fenil-hidroxi-propionsav
 fenil-izo-cianát
 fenil-izo-nitril
 2-fenil-izo-propil-amin
 fenil-izo-propil-éter
 fenil-izo-tiocianát
 fenil-jodid
 fenil-jodid-klorid
 fenil-karbamid
 fenil-karbaminsav-észter
 fenilkation
 2-fenil-kinolin-4-karbonsav
 fenil-klorid
 2-fenil-kromanon
 2-fenil-kromon
 3-fenil-L-alanin
 fenil-lítium
 fenil-magnézium-bromid
 fenil-metil-éter
 fenil-metil-keton
 1-fenil-3-metil-pirazol
 fenil-metil-szulfon

2-fenil-naftalin	fényszóró képesség
fenil-nátrium	fénytörés
fenil-nitro-benzol	fényvezető képesség
fenil-nitro-metán	ferment
2-fenil-oxazolidin	fermentálás
fenil-penicillin	fermentum
2-fenil-piridin	fermium
7-(3-fenil-propil)-benz[a]antracén	ferrátsoport
2-fenil-tiokromon	*[ferri-cianid]-ion
fenil-vinil-ecetsav	*ferri-[ferro-cianid], $\text{Fe}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]_3$
fenol	*ferri-hidroxid
fenolaldehid	*ferriion
fenol-alkil-éter	*ferri-klorid
fenolátanion	*ferri-oxid-gél
fenol-betain-szerkezet	*ferri-oxid-hidroxid
fenolészter	*ferri-oxi-klorid
fenoléter	ferrit
fenol-formaldehid-gyanta	ferritsárga
fenolgyanta	*ferrivegyület
fenolgyártás	ferrobámsav
fenolketon	ferrocén
fenolmeghatározás	*[ferro-cianid]-ion
fenol-o-szulfonsav	ferrocirkon ¹
fenol-vinil-keton	*ferro-[ferri-cianid], $\text{Fe}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]_2$
fenoplaszt	*ferro-[ferri-jodid]
fenotiazin	*ferro-ferri-oxid
fenotiazinilcsoport	ferrofoszfor ¹
fenotiazinilgyök	ferroin
fenoxatiin	*ferro-klorid
fenoxatiinilgyök	ferrokróm ¹
fenoxazin	ferromágneses
fenoxazinilcsoport	ferromagnetikus
fentiazin	ferromangán ¹
fényabszorpció	*ferro-metatantalát
fényakkumulátor	ferromolibdén ¹
fényelektromos elektronsokszorozó	ferroikkal ¹
fényelektromos hatás	*ferro-oxalát
fényelem	ferroötvözet
fényelhajlás	ferro-porfirin
fényelnyelés	ferroszilícium ¹
fényenergia	*ferro-szulfát
fényérzékeny	ferrotitán ¹
fényintenzitás	ferrovanádium ¹
fényképezés	ferrovanádiummeghatározás
fénykvantum	*ferrovegyület
fényreakció	ferrovolfrám ¹
fénysebesség	festékemulzió
fénysokszorozó	
fénysugárzás	
fényszórás	

¹(nem a két vegyértékű vas vegyülete)

festékipar	flavovegyület
festékkolloid	flexalin
festéklakk	flexibilis
festékpaszta	flexométer
festékszól	flintkő
festékszuspenzió	flintüveg
feszültségemelkedés	flogisztonelemélet
feszültségi effektus	florencium
feszültségmérés	floroglucin
feszültségtranszformáció	floroglucinaldehid
feszültségvesztés	floroglucin-triimid
fibrilla	floroglucin-trimetiléter
fibrilláris	flotáció
fibrin	fluid
fillokinon	fluiditás
fillopirrol	fluidizálás
filmbevonat	fluid katalizátor
filmesítés	fluor
filmképző	fluorantén
finombüretta	fluorapatit
finomeloszlás	fluoratom
finomítósalak	fluor-benzol
finomkerámia	fluor-ecetsav
finomszemcsés	fluorelem
finomszerkezet	fluorelnyelető
finomtisztítás	fluorén
firnisz	fluoreszcein
fitil-bromid	fluoreszcencia
fitol	fluoreszcenciasugárzás
fitoszterin	*fluor-hidrogén
fitoszterol	fluoridion
fixálás	fluorit
fixírsó	fluor-karbonsavak
fix karbon	fluormolekula
fixollakk	[fluoro-aluminát]-komplexek
fizetin	fluoro-kénsav, FSO_3H
fiziológia	fluoróniumion, $[\text{FH}_2]^+$ -ion
fizosztigmin	[fluoro-titanát]-ion
flaván-3,4-dion	fluor-oxisavak
flavanol	*fluor-szulfonsav
flavanon	fluorvegyület
flavanonol	fluxus
flavantrén	fojtóeffektus
flavantron	fókus
flavantronsárga	folacin
flavíliumsó	folinsav
flavin	folsav
flavin-adenin-dinukleotid	faltbenzin
flavon	folyadékfázis
flavosó	folyadékfelszívó képesség

- olvadékgörbe
 olvadék-gőz-elegy
 olvadékhatár-potenciál
 olvadék hőmérő
 olvadékporlasztó
 olvadékpotenciál
 olvadéksúrlódás
 olvadékszintillátor
 folyamatábra
 olváspont
 olvypát
 olvlytacél
 olvlytvas
 fonal alakú
 fonalmolekulák
 fonalpolimer
 fonolit
 forgatóképesség
 formaldehid
 formaldehid-dietilacetál
 formaldehid-hidrát
 formaldehid—nátrium-szulfoxilát,
 $\text{NaHSO}_2 \cdot \text{CH}_2\text{O}$
 formalin
 formamid
 formamidin
 formamido-malonészter
 formazán
 formiátanion
 formil-acetofenon
 formil-amino-ecetsav
 formil-anilin
 formil-bór-fluorid
 formil-ciklopentán
 formilcsoport
 formil-ecetsav
 formil-ecetsav-dietilacetál
 formil-ecetsav-észter
 formilezés
 formil-fluorid
 formil-hidroxi-acetofenon
 formil-klorid
 formil-krotonsav
 formil-propionsav
 formoltitrálás
 formonetin
 foron
 forráserősség
 forrásgörbe
 forráspont
- forráspont-eltolódás
 forráspont-emelkedés
 forráspontmaximum
 forráspontminimum
 forróatomok
 foszfamid
 foszfatálás
 foszfatáz
 foszfatáz-adenilsav-rendszer
 foszfátcsoport
 foszfát-dús
 foszfátgyök
 foszfátid
 foszfátion
 foszfátműtrágya
 foszfátocsoport
 foszfátózás
 foszfidion
 foszfidocsoport
 foszfin
 foszfin-oxidok
 foszfition
 foszfitocsoport
 foszfóniumion
 foszfónium-jodid
 foszfóniumsó
 foszfor
 foszfor-32
 foszfor-alkilén
 foszforatom
 foszforbronz
 foszforelem
 foszfor-előállítás
 foszforeszcencia
 foszforeszcenciasugárzás
 foszforgyöngy
 foszfor-halogenid
 foszfor-hidrogén
 foszforilcsoport
 foszforilgyök
 foszforil-klorid
 foszforil(III)-klorid
 foszforil-nitrid
 foszforil-triamid
 foszforit
 foszforitleőhely
 foszforitliszt
 foszforizotóp
 foszforkemence
 foszforkimutatás

foszformeghatározás	főállapot-változás
foszfor-molibdénsav	főgyűrű
foszforműtrágya	főhég
foszfor-nitrid-diklorid	főhíd
*foszfor-nitril-diklorid	főkvantumszám
foszforok	főlánc
foszforosav	földalkálifém
foszfor-oxid	földalkálifém-oxidok
foszfor-oxid-klorid	földfém-foszfátok
foszfor-pentabromid	földfestékek
foszfor-pentafluorid	földgáz
foszfor-pentaklorid	földgázbázis
foszfor-pentoxid	földgázbontás
foszforproteid	földgáz-előfordulás
foszforsav	földdidió-fehérje műszál
foszforsav-dibenzilészter-klorid	földkéreg
foszforsav-észter	földpát
foszforsó	főpolarizálhatóság
foszforszegény	fősorozat
foszfor-szulfid	főtengely
foszfortartalom	fővegyérték
foszfor-tetroxid	főzőlombik
foszfor-tribromid	főzőpohár
foszfor-trifluorid	frakcionálás
foszfor-trijodid	frakcionálótorney
foszfor-triklorid	francium
foszfor-trioxid	francium-[hexakloro-platinát(IV)], $\text{Fr}_2[\text{PtCl}_6]$
foszforvegyület	francium-klorid
foszfor-volframát	francium-perklorát
foszfor-volfrámsav	frekvencia
foszgén	frekvenciaeffektus
fotocella	frekvenciafaktor
fotodisszociáció	frekvenciahatás
fotoeffektus	frekvenciatényező
fotoelektromos	frenozin
fotoelektron	freon
fotoemulzió	frikciós kalander
fotoflavin	fröccsöntés
fotoforézis	fröccsöntvény
fotohasadás	fröccsajtolás
fotokatalízis	fruktóz
fotokatód	ftalán
fotokémia	ftalátcsoport
fotolitikus	ftalátgyök
fotolízis	ftálazin
foton	ftalein
foneutron	ftalid
fotopolimerizáció	ftalidilcsoport
fotoszintézis	ftalidil-klorid
fotovezető képesség	ftalilcsoport

ftalil-klorid
 ftál-imid
 ftál-imid-bontás
 ftál-imid-kálium
 ftálo-cianin
 ftálsav
 ftálsavanhidrid
 ftálsavdinitril
 ftálsav-észter
 ftálsav-hidrazid
 ftiénsav
 ftiokol
 fugacitás
 fugacitási koefficiens
 fugacitásszabály
 fukszin
 fukszon
 fukszon-imid-származék
 fukszon-imid-színezék
 fukszon-trifenil-metán
 fulár
 fullerföld
 fulminsav
 fulvén
 fumársav
 funkcionális csoport
 funkcionalitás
 funkciós csoport
 furán
 furán-2,5-dikarbonsav
 furánhomológ
 furán-2-karbonsav
 furanozidáz
 furánszármazék
 furazán

furazanilcsoport
 furfuralalkohol
 furfurol
 furfurolalapú
 furilcsoport
 furilgyök
 furo[3,4-c]cinnolin
 fúróolaj
 furosztán
 fúvóka
 fúvóláng
 fúzió
 fúzli
 fürdőhőmérséklet
 fürdőösszetétel
 füstgáz
 füstgázalkatrész
 füstgázcsatorna
 füstgázdiagram
 füstgázelemző
 füstgázkomponens
 füstgázmenyiség
 füstgáz-összetétel
 fűsgázvezeték
 füstkoagulum
 füstkvarc
 füstölgő kénsav
 fűstszűrő
 füsttopáz
 füstüveg
 fűtődrót
 fűtőellenállás
 fűtőérték
 fűtőgáz
 fűtőolaj

G

gadolinit
 gadolínium
 galaktán
 galakto-piranóz
 (+)-galaktóz
 galaktozidáz
 galenit
 gallán
 *galli-oxid
 gallium
 galliumfüst
 gallium-hidrid

gallium(III)-hidroxid
 gallium(II)-klorid
 gallium(III)-klorid
 *gallium-metahidroxid
 gallium(III)-nitrát
 gallium(I)-oxid
 gallium(III)-szulfát
 gallium(I)-szulfid
 galliumvegyületek
 galloil-galluszsav
 (±)-gallokatechin
 gallotannin

galluszsav	gázkatalízis
galvánbevonat	gázkéntelenítés
galvánelem	gázkeverék
galvanikus	gázkihozatal
galvanizálás	gázkilépés
galvanoplasztika	gázkinetikus
galvanosztégia	gázkisülés
galvanotechnika	gázkomponens
galvanotermikus	gázkompresszió
galvánpárok	gázkompresszor
gamma-érték	gázkorom
gamma-foton	gázkromatográfia
garnierit	gáz-levegő-elegy
gauss	gázlioszol
gázabszorpció	gáz mérés
gázadszorpció	gázmérgezés
gáz alakú	gázmosó
gázállandó	gáznemű
gázállapot	gáznyomás
gázáram	gázolaj
gázátbocsátó	gazolin
gázáteresztő képesség	gazométer
gázbelépés	gázóra
gázbuborék	gázösszetétel
gázcentrifuga	gázsebesség
gázcsatorna	gázskála
gázdiffúzió	gázűrűség
gázdiszperzió	gázszén
gázeffúzió	gázszétválasztó
gázégő	gázszivattyú
gázegyensúly	gáztelítődés
gázelegy	gáztérfogat
gázelektród	gáztermék
gázelemzés	gáztisztító
gázelmélet	gáztörvény
gázelnyelető	gáztüzelés
gázelválasztó	gázveszteség
gázexpanzió	gázvezeték
gázfázis	gázvíz
gázfejlesztés	gázvízfeldolgozás
gázfejlesztő készülék	gázvíztisztítás
gázfeljődés	gél
gázfelhasználás	gélkaucuk
gázgenerátor	gélöregedés
gázgépolaj	gélscintillátor
gázhalmazállapot	gél szerkezet
gázhőmérő	gél szuszpenzió
gázhűtő	géltulajdonság
gázion	geminális
gázkaloriméter	gencianóz

- genciobióz
 generátorgáz
 generátorgáz-gyártás
 generátorgáz-összetétel
 generátorgáz-reakció
 generátorkátrány
 genetikus
 geninek
 geometriai faktor
 gépolaj
 gépolajpárlat
 gépzsír
 geranil-acetát
 geranil-aceton
 geranil-klorid
 *geranil-pirofoszfát
 geraniol
 germanátcsoport
 germanidion
 germanit
 germánium
 germánium-dioxid
 germániumsav
 germánium-szulfid
 germánium-tetrafluorid
 germánium-tetraklorid
 geronsav
 gersdorfit
 G-érték
 G_H -érték
 gipsz
 gipszcsapadék
 gipszit
 gipszsalak cement
 giroforsav
 glaserit
 gliceridek
 gliceril-monoformiát
 gliceril-trinitrát
 glicerin
 glicerin-1,2-acetonid
 glicerinaldehid
 glicerinemulzió
 glicerinészterek
 glicerin-ftalát
 (—)-glicerinsav
 glicero-foszfátid
 glicero-foszforsav-észter
 glicidészter
 glicil-DL-leucin
 glicin
 glicíniumion
 glikál
 glikogén
 glikogenolízis
 glikokoll
 glikol
 glikolaldehid
 glikol-dinitrát
 glikoléter
 glikolízis
 glikol-monoacetát
 glikolsav
 glikol-szukcinát
 glikoproteid
 glikozid (I. a II. 24. szabályt!)
 glioxál
 glioxaláz
 glioxalin
 glioxálsav
 glioxilsav
 glioxilsav-hidrát
 gliptál
 gliptálgyanta
 gliptál-karbamid-gyanta
 gliptállakk
 globális
 globin
 globol
 globuláris
 globulin
 globulites
 glúcinium
 glutakondialdehid
 glutamilcsoport
 glutamin
 glutaminilcsoport
 (+)-glutaminsav
 glutaminsavmaradék
 glutáraldehid
 glutárdialdoxim
 glutársav
 glutársavanhidrid
 glutársav-diklorid
 glutársavdinitril
 glutation
 glükál
 glükogén
 glükonsav
 glükopiranóz

glükóronsav
 glükoszon
 glükóz
 glükóz-amin
 glükózanhidrid
 glükozid (1. a II. 24. szabályt!)

GM-cső

gócelmélet
 góchatás
 góckeletkezés
 gócképződés
 gócnövekedés
 golyósmalom
 gonán
 gömbilleszkedés
 gömblombik
 göthit
 gőzemulzió
 gőzfázis
 gőzfejlesztés
 gőzfelhasználás
 gőzfogyasztás
 gőzgörbe
 gőzhengerolaj
 gőzkamra
 gőzkompresszió
 gőzkoncentráció
 gőzmegtakarítás
 gőzminőség
 gőznyomás
 gőznyomáscsökkenés
 gőznyomásgörbe
 gőzpont
 gőzporlasztó
 gőzsebesség
 gőzsugárszivattyú
 gőzsűrűség
 gőzszükséglet
 gőztartalom
 gőztenzió
 gőzturbina
 gőzturbinaolaj
 G-penicillin

G-penilloaldehyd
 G-penillosav
 grafit
 grafitanódblokk
 grafitelektród
 grafiteloszlás
 grafitfogyasztás
 grafitgyártás
 grafitkemence
 gramicidin
 gramin
 gramm
 grammegegyérték-súly
 grammekvivalens
 grammkalória
 gramm-mól
 gránitszuspenzió
 granuláció
 granulált
 granulometria
 greenockit
 G-sav
 guanidin
 guanidíniumion
 guanin
 guanótelep
 guanozin
 gúlamodell
 gumi
 gumiarábikum
 gumidugó
 gumiféleség
 gumirugalmasság
 gumírozás
 guttapercha
 guvacin
 gülöz
 gvajacil-indo-fenol
 gvajacil-lignin
 gvajakol
 gvajazulén
 gvajol

 γ

γ -alumínium-oxid
 γ -alumínium-oxid-hidroxid
 γ -aminsav
 γ -bróm-karbonsav

γ -bróm-krotonsav
 γ -butirolakton
 γ -elimináció
 γ -észlelés

γ -fenil-vinil-ecetsav
 γ -formil-krotonsav
 γ -foton
 γ,γ,γ -triklór-krotonsav
 γ - γ -koincidencia
 γ -hexaklór-ciklohexán
 γ -hidroxisavlakton
 γ -hidroxi-valeraldehid
 γ -hidroxi-valeriánsav
 γ -karotin
 γ -klór-vajsav
 γ -kromén
 γ -metil-allil-amin
 γ -metil-ciklopenteno-fenantrén
 γ -ón
 γ -pikolin

γ -pirán
4-(γ -)piridon
 γ -piron
 γ -piron-2,6-dikarbonsav
 γ -piron-2-karbonsav
 γ -radiográfia
 γ -rezorcilsav
 γ -sugárdózis
 γ -sugárforrás
 γ -sugárzás
 γ -számlálás
 γ -tiopirán
 γ -tokoferol
 γ -valerolakton
 γ -vas

Gy

gyanta
gyantaemulzió
gyantaféleség
gyantafőzés
gyantaképző
gyantalakk
gyantasav
gyantatartalom
gyapjúfonás
gyapjúkeratin
gyapotmagolaj
gyártástechnológia
gyepvasérc
gyógybenzin
gyógyszeremulzió
gyorsacél
gyorsesztergaacél
gyorshűtő
gyorsító
gyök
gyökelmélet
gyökfogó
gyökkolligáció
gyöklánreakció

gyökmechanizmus
gyökpolimerizáció
gyöktípus
gyöngypolimer
gyulladáshő
gyulladáspon
gyűjtődény
gyűjtőnév
gyűjtőüst
gyümölcseter
gyűrűalkotás
gyűrűanalízis
gyűrűbővülés
gyűrűfelnyitás
gyűrűképződés
gyűrű-összehúzó
gyűrűrendszer
gyűrűs szerkezet
gyűrűszabály
gyűrűszűkülés
gyűrűtagszám
gyűrűtágulás
gyűrűtársulás

H

habanyag
habsalak
habüveg
habzóképes
hafnátion

hafnium
hafnium-dioxid
hafniumvegyület
hajlásszög
hajtóműolaj

haladó mozgás	hármaspont
halit	hármás só
halliszt	hármás ütközés
halmazállapot	harmatáztatás
halmazállapot-változás	harmatpont
haloform	harmatpontfelület
halogén	harmatpontgörbe
halogénaddíció	harmatpontminimum
halogéncsoport	háromalkotós
halogénelem	háromatomos
halogénezés	hárombázisú
halogén-halogenid	háromdimenziós
*halogén-hidrogének	háromértékű
halogenidek	háromfázisú
halogenidion	háromfunkciós
*halogénion	háromkemencés
halogén-karbonsavak	háromtagú
halogén-ke-tonok	három vegyértékű
halogén-oxidok	háromzónás
halogénszármazékok	hártyadialízis
halogéntriád	hártyaegyensúly
halogénvegyület	hártyahidrolízis
*haloidsavak	hártyapotenciál
*haloidsók	határáram
halzsíremulzió	határhígítás
hamamelóz-digalluszsav-észter	határhőmérséklet
hamualkatrész	határkoncentráció
hamucsökkenés	határkontinuum
hamumentesített	határréteg
hamuszegény	határszög
hamutartalom	határtörvény
hamuzsír	határviszkozitás
háncsrost	hatásfok
hangnyomás	hatáskeresztmetszet
hangszigetelés	hatáskvantum
hangyasav	hatásmechanizmus
hangyasav-amid	hatásmennyiség
hangyasav-észter	hatértékű
hangyasav-etilészter	hatlépcsős
hangyasav-imid-klorid	hatóanyag-tartalom
hangyasav-klorid	hatóérték
*hánytató borkő	hatótávolság
harangbronz	hattagú
harangeljárás	hátterszórás
harangfém	hattornyos
harangtányéros	hat vegyértékű
harmadrendű	hausmannit
harmán	2H-azepin
harmánváz	1H-benzo[a]ciklopent[j]antracén
hármás kötés	1H-ciklopenta-ciklooptén

- 4H-1,3-dioxolo[4,5-d]imidazol
 4H-1,3-ditia-naftalin
 héjelektron-befogás
 héjmodell
 hekogenin
 heliantin
 heliogénkék
 heliotridán
 hélium
 héliumatom
 héliumgáz
 héliumion
 héliumsugárzás
 héliumszintézis
 hellogenin
 helyettesített
 helymeghatározás
 2,3-helyzet
 hematinsav
 hematit
 hematoporfirin
 hematoxin
 hemellitól
 hemicellulóz
 hemicellulóztartalom
 hemikolloid
 hemin
 hemoglobin
 hemokromogén
 hemopirrol
 henejkozán
 hengercsapkenőcs
 hengeres szélesítő
 hengerolaj
 henry
 hentriakontán
 heparin
 hepárpróba
 hepárreakció
 heptacén
 heptadekán
 heptafén
 heptakálium-[dodekavolframáto-
 -kobaltát(II)-kobaltát(III)]—16.víz,
 $K_7Co^{II}Co^{III}W_{12}O_{42} \cdot 16H_2O$
 heptalén
 heptametil-benzenónium-só
 heptametilén-diamin
 heptán
 heptanál
 heptanátrium-hidrogén-hexaniobát—15.víz,
 $Na_7HNb_6O_{19} \cdot 15H_2O$
 heptán-1-ol
 hepta-1,3,5-trién
 hept-1-én
 heptoxidok
 heroin
 hertz
 hessit
 heszperetin
 heszperidin
 heteroatom
 heteroauxin
 heterobifunkciós
 heterociklusos
 heterodiszperz
 heterodiszperzoid
 heteroelektromer
 heterogén
 heterolízis
 heteromolekulás
 heteropoláris
 heteropolianion
 heteropolikondenzáció
 heteropolimer
 heteropolimerizáció
 heteropolisav
 hétértékű
 hét vegyértékű
 hexaammónium-[hexamolibdenáto-tellurát]—
 —7.víz, $(NH_4)_6TeMo_6O_{24} \cdot 7H_2O$
 hexabrom-ciklohexán
 hexacén
 *hexaciano-ozmium(II)sav
 hexacianovegyület
 hexadekán
 1,4-hexadién
 hexa-1,5-dién
 hexadienin
 1,3-hexadién-5-in
 hexaejkozánsav
 hexafén
 hexafenil-etán
 hexagonális
 *hexahidrátok
 1,2,3,3',4,4'-hexahidro-1,1'-binaftil
 hexahidroftálsav
 4,5,6,7,8,9-hexahidro-1H-ciklopenta-ciklo-
 oktén
 hexahidroxibenzol

- [hexahidroxo-antimonát(V)]-ion,
 $[\text{Sb}(\text{OH})_6]^-$ -ion
 *hexahidroxo-antimonsav, $\text{HSb}(\text{OH})_6$
 [hexahidroxo-cinkát]-ion, $[\text{Zn}(\text{OH})_6]$ -ion
 hexakálium-[enneamolibdenáto-manganát(IV)], $\text{K}_6\text{Mn}^{\text{IV}}\text{Mo}_9\text{O}_{32}$
 [hexakisz(fenil-izo-cianid)-króm],
 $[\text{Cr}(\text{C}_6\text{H}_5\text{NC})_6]$
 hexaklór-aceton
 hexaklór-benzol
 hexaklór-ciklohexán
 hexaklór-etán
 *hexakloro-platinasav
 [hexakloro-platinát]-komplex
 [hexakvo-alumínium]-ion,
 $[\text{Al}(\text{H}_2\text{O})_6]^{3+}$ -ion
 [hexakvo-króm(III)]-klorid,
 $[\text{Cr}(\text{H}_2\text{O})_6]\text{Cl}_3$
 [hexakvo-króm]-triklorid,
 $[\text{Cr}(\text{H}_2\text{O})_6]\text{Cl}_3$
 [hexakvo-vas(II)]-szulfát—1. víz,
 $[\text{Fe}(\text{H}_2\text{O})_6]\text{SO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$
 hexametafoszfátok
 hexametil-aceton
 hexametil-benzol
 hexametilén-diamin
 hexametilén-di(izo-cianát)
 hexametilén-tetramin
 [hexammin-cink]-hidroxid,
 $[\text{Zn}(\text{NH}_3)_6](\text{OH})_2$
 [hexammin-irídium(III)]-klorid,
 $[\text{Ir}(\text{NH}_3)_6]\text{Cl}_3$
 [hexammin-kobalt(III)]-klorid-szulfát,
 $[\text{Co}(\text{NH}_3)_6]\text{ClSO}_4$
 [hexammin-króm(III)]-klorid,
 $[\text{Cr}(\text{NH}_3)_6]\text{Cl}_3$
 [hexammin-ródiium(III)]-klorid,
 $[\text{Rh}(\text{NH}_3)_6]\text{Cl}_3$
 hexamolibdenátion
 hexamolibdénsav
 hexán
 (hexa)nátrium-klorid-fluorid-(bisz)szulfát,
 $\text{NaCl} \cdot \text{NaF} \cdot 2\text{Na}_2\text{SO}_4$ vagy $\text{Na}_6\text{ClF}(\text{SO}_4)_2$
 hexanátrium-[18.molibdenáto-difoszfát(V)],
 $\text{Na}_6\text{P}_2^{\text{V}}\text{Mo}_{18}\text{O}_{62}$
 hexanitro-difenil-amin
 hexanol
 hexán-szulfonsav
 hexa(p-xenil)-etán
 hexaszilán
 hexationsav
 hexa-1,3,5-trién
 hexavolfrámsav
 2-hexén
 hex-1-én
 hexil-acetát
 hexil-fenol
 hexil-fenol—formaldehid-gyanta
 hex-1-in
 hexit
 hexogén
 hexoxidok
 hexózok
 hexóz-oszazon
 hexösztról
 hézagterfogat
 3H-fluorén
 2H-forma
 2H-furo[3,2-b]pirán
 2H-indén
 2H,6H-1,5,2-ditiazin
 15H-helyzetű
 hiányelektron-vezetés
 hibafüggvény
 hibagörbe
 hibahely
 hibaszámítás
 hibaszázalék
 hibridizáció
 hibridkötés
 hibridpálya
 hidegfolyás
 hideglaboratórium
 hidegpolymer
 hidegvulkanizálás
 hídfő
 hídképződés
 hidnokarposzsvav
 hidrakriksav
 hidrakriksav-metilészter
 hidrâminhasadás
 hidrargillit
 hidratáció
 hidratációenergia
 hidratációfok
 hidratációhő
 hidráthurok
 hidrát-cellulóz
 hidrátizoméria
 hidratopasav

- *hidrátvíz
 *hidrátvíztartalom
 hidraulikaolaj
 hidraulikus
 hidrazidion, $N_2H_3^-$ -ion
 hidrazidocsoport
 hidrazin
 hidrazin-hidrát
 hidrazíniumion
 hidrazinmeghatározás
 hidrazinocsoport
 hidrazinolízis
 hidrazin-szulfát
 hidrazo-benzol
 hidrazo-dikarbonsav-észter
 hidrazon
 hidrazónium-hidroxid
 hidrazónium-nitrit
 hidrazovegyület
 hidridanion
 hidrideltolódás
 hidridion
 hidridocsoport
 hidrocellulóz
 hidrodinamika
 hidroelektrolitikus
 hidrofil
 hidrofób
 hidrofóbozás
 hidroform
 hidroformilezés
 hidrogén
 hidrogénadagolás
 hidrogénaddíció
 hidrogénakceptor
 hidrogénáram
 hidrogénátadás
 hidrogénatom
 hidrogén-azid
 *hidrogén-[bór-tetrafluorid], $H[BF_4]$
 hidrogén-bromid
 hidrogén-cianid
 hidrogén-difluorid-ion
 hidrogén-[dihidroxo-difluoro-borát],
 $H[B(OH)_2F_2]$
 hidrogén-[dioxo-nitrát(II)], H_2NO_2
 hidrogén-[dioxo-nitrát(III)], HNO_2
 hidrogén-diszulfid
 hidrogénelektrod
 hidrogénelem
 hidrogénexponens
 hidrogénezés
 hidrogénfejlődés
 hidrogénfelvétel
 hidrogén-fluorid
 hidrogén-[fluoro-szilikát], $H_2[SiF_6]$
 hidrogéngáz
 hidrogéngáz-koncentráció
 hidrogén-[hexaciano-ferrát(II)],
 $H_4[Fe(CN)_6]$
 hidrogén-[hexafluoro-foszfát], $H[PF_6]$
 hidrogén-[hexafluoro-szilikát], $H_2[SiF_6]$
 hidrogén-[hexahidroxó-sztannát(IV)],
 $H_2[Sn(OH)_6]$
 hidrogén-[hexakloro-platinát(IV)],
 $H_2[PtCl_6]$
 hidrogén-[hexakloro-sztannát(IV)], $H_2[SnCl_6]$
 hidrogénhíd
 hidrogénhídkötés
 hidrogén-[hidrido-dioxo-fluoro-foszfát],
 $H[PHO_2F]$
 *hidrogén-hiperoxid
 hidrogénion
 hidrogénion-koncentráció
 hidrogénion-sugár
 hidrogénizotóp
 hidrogén-jodid
 hidrogén-karbonát-csoport
 hidrogén-karbonáto-csoport
 hidrogénkation
 hidrogénkitevő
 hidrogén-klorid
 hidrogén-[kloro-oxo-aurát], $H_2[AuCl_3O]$
 hidrogénkötés
 hidrogénleválás
 hidrogénmolekula
 hidrogenobámsav
 hidrogenolízis
 hidrogén-oxigén-galvánelem
 hidrogén-[oxo-klorát(I)], $HClO$
 hidrogén-[oxo-nitrát(I)], HNO
 hidrogén-peroxid
 hidrogén-peroxid-gyártás
 hidrogén-peroxid-ion
 hidrogén-peroxo-csoport
 hidrogén-poliszulfidok
 hidrogén-szelenid
 *hidrogén-[sziliko-fluorid], $H_2[SiF_6]$
 hidrogénszínkép
 hidrogén-szulfát

- hidrogén-szulfid
 hidrogén-szulfid-ion
 8(hidrogén-szulfid)—46.víz, $8H_2S.46H_2O$
 hidrogén-szulfit
 hidrogén-szulfito-csoport
 *hidrogén-szuperoxid
 hidrogén-tellurid
 hidrogén-[tetrafenil-borát], $H[B(C_6H_5)_4]$
 hidrogén-[tetrafluoro-borát], $H[BF_4]$
 hidrogén-[tetrakarbonil-kobaltát(—I)],
 $H[Co(CO)_4]$
 hidrogén-[tetrakloro-aurát(III)], $H[AuCl_4]$
 hidrogén-[tetrakloro-platinát(II)], $H_2[PtCl_4]$
 hidrogén-[tetroxo-dinitrát(III)], $H_2N_2O_4$
 hidrogén-[tetroxo-foszfát(V)], H_3PO_4
 hidrogén-[tetroxo-jodát(VII)], HIO_4
 hidrogén-[tetroxo-renát(VI)], H_2ReO_4
 hidrogén-[tetroxo-renát(VII)], $HReO_4$
 hidrogén-[tetroxo-szulfát(VI)], H_2SO_4
 hidrogén-[tetroxo-technekát(VI)], H_2TcO_4
 hidrogén-[tetroxo-technekát(VII)], $HTcO_4$
 hidrogén-[trioxo-dinitrát(II)], $H_2N_2O_3$
 hidrogén-[trioxo-klorát(V)], $HClO_3$
 hidrogén-[trioxo-nitrát(V)], HNO_3
 hidrogén-triszulfid
 hidrogéntúlfeszültség
 hidrogénvegyület
 hidrokinon
 hidrokinonmeghatározás
 hidroklorid
 hidrolitikus
 hidrolitos
 hidrolízis
 hidrolízisállandó
 hidrolízisfok
 hidrometallurgia
 hidronálium
 hidróniumion
 hidrosavak
 hidroszeparátor
 hidroszféra
 hidroszol
 *hidroszulfátion
 *hidroszulfidion
 *hidroszulfition
 hidrotermális
 hidrotrópia
 hidroxámsav
 hidroxi-acetofenon
 hidroxi-aceton
 hidroxi-alkán-szulfonsav
 hidroxi-aszparaginsav
 hidroxi-benzál-acetofenon
 hidroxi-benzaldehid
 hidroxi-benzoészav
 hidroxi-borostyánkősav
 3-hidroxi-butanol
 hidroxi-cisz-fahéjsav
 3-hidroxi-D-dihomo-ösztra-1,3,5(10)-trién-
 -17b-on
 hidroxidion
 3-hidroxi-DL-glutaminsav
 hidroxidsók
 hidroxi-ecetsav
 2-hidroxi-etil-amin
 4-hidroxi-fenil-ecetsav
 hidroxi-fumársav
 2-hidroxi-furán
 (+)-hidroxi-glutaminsav
 hidroxi-hidrokinon
 (hidroxi-hidrokinon)-monometil-éter
 3-hidroxi-5-(hidroxi-metil)-2,4-dimetil-piridin
 hidroxi-izo-cianát
 hidroxi-karbonsavak
 4-hidroxi-kumarin
 3-hidroxi-kumaron
 hidroxil-amid-ion
 hidroxil-amido-csoport
 hidroxil-amin
 *hidroxil-amin-diszulfosavas nátrium,
 $HON(SO_3Na)_2$
 hidroxil-amin—hidrogén-klorid
 *hidroxil-amin—klórhidrát
 hidroxil-amino-csoport
 hidroxil-amin-szulfát
 hidroxil-ammónium-ion
 hidroxi-L-aszparaginsav
 hidroxilcsoport
 hidroxilion
 hidroxilion-koncentráció
 hidroxi-lizin
 5-hidroxi-L-lizin
 4-hidroxi-L-prolin
 hidroxi-maleinsav
 hidroxi-malonsav
 5-hidroxi-metil-citozin
 5-hidroxi-metil-furfurol
 2-hidroxi-3-metil-kinoxalin
 3-hidroxi-2-naftoesav-anilid
 hidroxi-nervonsav

- hidroxi-nitro-benzol
 5-hidroxi-oxazol
 5-hidroxi-pipecolinsav
 5-hidroxi-pirazol
 2-hidroxi-piridin
 hidroxi-piroszólósav-oxim
 4-hidroxi-prolin
 hidroxi-propionitril
 hidroxi-propionsav
 hidroxisavlakton
 *hidroxisók
 3-hidroxi-16,17-szeko-ösztetra-1,3,5(10)-trién-
 -16,17-dikarbonsav
 (\pm)-hidroxi-triptofán
 hidroxi-vajsav
 hidroxi-valeraldehid
 hidroxocsoport
 hidroxóniumion
 [hidroxopentakvo-alumínium]-ion,
 [Al(OH)(H₂O)₅]⁺⁺⁺-ion
 hidroxoreakció
 hídtag
 higany
 higany-alkil-vegyület
 higanyanód
 higanyatom
 higanycsepp
 higanydesztilláció
 higanyelektród
 higanyelem
 higanyemulzió
 higanyérepörkölő
 higanyfakóérc
 higany-fulminát
 higanygőz
 higanygőz-egyenirányító
 higanygőz-kondenzátor
 higanyhulladék
 higanyion
 higany(II)ion
 higany(I)-jodid
 higany(I)-karbonát
 higany-karbonátok
 higanykatód
 higanykiválás
 higany(I)-klorid
 higanykomplex
 higanymeghatározás
 higanymérgezés
 higany-nitrát
 higany(II)-nitrát
 higany(II)-oxid
 higany(II)-szulfát
 higany(II)-szulfid
 [higany-tetracido]-vegyület
 higany(II)vegyület
 hígfolyás
 hígítás
 hígítási analízis
 hígítószer
 higrin
 higrinsav
 higrószkópos
 4*H*-imidazo[4,5-*d*]tiazol
 1*H*-indazol
 2*H*-indén
 3*H*-indol
 3*H*-indolil-gyök
 hiodezoxikolsav
 hioszciamin
 hioszcín
 hiperfinomszerkezet
 *hiperfoszfát
 *hiperklorátion
 *hiperklórsav
 hiperkonjugáció
 *hipermanganátion
 hiperol
 *hiperoxidion
 hiperszorber
 hiperszorpció
 *hiperszulfátion
 hipertóniás oldat
 hipobórsav, H₄B₂O₄
 hipobrómosav
 hipofízishormon
 hipofoszfition, PH₂O₂⁻-ion
 hipofoszfitecsoport
 hipofoszforsav, HPH₂O₂
 hipofoszforsav, (HO)₂OP—PO(OH)₂
 hipohalogénsav
 hipojodition
 hipojódossav, HIO
 hipokénessav
 hipokloritcella
 hipoklorition, ClO⁻-ion
 hipokloritkád
 hipokloritlúg
 hipokloritcsoport
 hipoklórossav, HClO

- *hipomanganátion
 hiponitrition, $N_2O_2^-$ -ion
 hiponitritocsoport
 hiposalétromossav, $H_2N_2O_2$
 hiposzulfition
 hipotóniás oldat
 hipoxantin
 hippursav
 hipszokróm csoport
 hipszometrikus
 hisztamin
 hisztazarin
 hiszterézis
 hiszterézishurok
 hisztidilcsoport
 hisztidin
 hisztonok
 4*H*-kinolizin
 4*H*-kinolizinil-gyök
 9*H*-nafto[1,2,3-*c,d*]perilén
 holmium
 holocellulóz
 holtidő
 holtmenet
 holttér
 homociklusos
 homodiszperz
 homoelektromer
 homo-ftálsav-észter
 homogén
 homogén fázis
 homogenitás
 homogenizálás
 homogén reakció
 homo-kámforsav
 homolízis
 homológ
 homo-merokinén
 homo-pilopsav
 homo-piperonilsav
 homo-polimer
 homo-szerin
 homo-vanillil-amin
 homo-veratril-amin
 homo-veratrol
 homo-verátrumsav
 homöopoláris
 hordozógáz
 hordozótechnika
 horganyfehér
 horizontális
 hormon
 1*H*-2-oxa-pirén
 4*H*-1,3-oxa-tiolo[5,4-*b*]pirrol
 hozaganyag
 hozamelemzés
 hőbontás
 hőbontási polimer
 hőcserélő
 hődiffúzió
 hőeffektus
 hőegyensúly
 hőenergia
 hőenergia-igény
 hőértékesítés
 hőgazdálkodás
 hőhatás
 hőkapacitás
 hőkicsérélő
 hőkicsérélődés
 hőkiterjedés
 hőközlés
 hőmennyiség
 hőmérséklet-emelés
 hőmérséklet-kiegyenlítőedés
 hőmérséklet-különbség
 hőmérsékletskála
 hőmérséklet-variábilis
 hőmozgás
 hőneutron
 hőoszlop
 hőpolimerizáció
 hőrögzítés
 hőszugárzás
 hőszigetelő
 hőtágulás
 hőtartalom
 hőtartó
 hővezetés
 hővezető képesség
 7*H*-pirazino[2,3-*c*]karbazol
 1,2(2*H*)-pirazol
 1*H*-pirazolo[4,3-*d*]oxazol
 4*H*-pirido[2,3-*c*]karbazol
 5*H*-pirido[2,3-*d*]-1,2-oxazin
 2*H*-pirrol
 2*H*-pirrolil-csoport
 H-sav
 6*H*-1,2,5-tia-diazin
 húgysav

hulladék gáz
 hulladék sav
 hullámegegyenlet
 hullámfüggvény
 hullámhosszúság
 hullámmechanika
 hullámszám
 huminsav
 humuszsavgél
 hústejsav
 hűtéstechnika
 hűtőciklus
 hűtőemulzió

hűtőfelület
 hűtőfogó
 hűtőgázáram
 hűtőhatás
 hűtőkamra
 hűtőkeverék
 hűtőkompresszor-olaj
 hűtőközeg
 hűtőrendszer
 hűtőtartály
 hűtőteljesítmény
 hűtőtorony
 hűtővíz

I, Í

ibolyasav
 i-bután
 i-butilén
 identifikálás
 időálló
 ígepál
 ígepon
 igurit
 ikerionos
 ikozitetramolibdenátion
 *illíniium
 illópörkölés
 illórésztartalom
 ilmenit
 ilmenittípus
 imidazo[2,1-*b*]tiazol
 imidazo[1,2-*b*]-1,2,4-triazin
 imidazol
 imidazolalkaloid
 imidazolidin
 imidazolidinilcsoport
 imidazolil-alanin
 imidazolil-etil-amin
 imidazolin
 imidazolinilgyök
 imidazolíniumion
 [4,5-*d*]imidazolo-pirimidin
 imidazolszármazék
 imidek
 imidion
 imid-klorid
 imido-dikénsav, $\text{NH}(\text{SO}_3\text{H})_2$
 imidogyök
 2-imido-oxazolidin

iminocsoport
 iminoészter
 iminoésztersó
 *imino-szulfonsav
 immediát
 impregnálás
 impregnálószer
 impulzus
 impulzusamplitúdó
 impulzusanalizátor
 impulzusleosztó kapcsolat
 impulzusebesség
 impulzusebesség-mérő
 impulzusszámláló
 inaktív
 inaktiválás
 inaktivitás
 indamin
 indán
 indantron
 indantronké-*R*
 indazolilgyök
 indén
 2-indenilcsoport
 indeno[1,2-*a*]indén
 index
 indexszám
 indifferens
 indigó
 indigófehér
 indigoidtípus
 indigókármin
 indigószol-*O*
 indikáció

- indikátor
- indikátorállandó
- indikátordiagram
- indikátorexponens
- indikátorhiba
- indikátorkitevő
- indikátorkoncentráció
- indikátorpapír
- indirekt
- indirubin
- indítóanyag
- indium
- indium(III)-hidroxid
- indium(III)-klorid
- indium(III)-szulfát
- individuális
- indofenin
- indol
- indolenin
- 3-indolil-alanin
- indolil-ecetsav
- indolin
- indolizin
- indol-3-propionsav
- indolszintézis
- indoxil
- indukció
- induktív
- induktómer
- inert gáz
- inert tartalom
- infravörös
- infuzórieföld
- inhibitor
- inhibitorhatás
- inhomogén
- inhomogenitás
- iniciálgyűjtés
- iniciátor
- injektor
- inkorporáció
- inkrementum
- inkrusztáló
- inozit
- inozit-foszforsav
- instabilis
- integrális
- intenzitás
- intenzív
- interferencia
- interferenciakép
- interhalogén
- interkonverzió
- interkristály
- intermedier
- intermetallikus
- intermicelláris
- intermolekuláris
- interpolimer
- interreflux
- interszticiális
- intramicelláris
- intramolekuláris
- intrinszik
- invar
- invaracél
- invertáz
- invertcukor
- invertszappan
- inverzió
- inzulin
- ion
- ionadszorpció
- ionaktivitás
- ionális koncentráció
- ionáram
- ionatmoszféra
- ioncsere-adszorpció
- ioncsere-állandó
- ioncsereelő műgyanta
- ionegyensúly
- ionegyesülés
- ionentrópia
- ionerősség
- ionexponens
- ionfelfű
- ionhasadás
- *iónium (Io); helyesen: tórium-230 (²³⁰Th)
- ionizáció
- ionizálóképesség
- ionizátor
- ionkatalízis
- ionképződés
- ionképződéshő
- ionkombináció
- ionkomplexum
- ionkoncentráció
- ionkötés
- ionkristály
- ionlánc

- ionleválás
 ionmozgékonyság
 ionnagyság
 ionpár
 ionpolarizáció
 ionpotenciál
 ionrács
 ionreakció
 ionrekombináció
 ionsokszorozás
 ionsugár
 ionszorzat
 iontöltés
 ionvegyület
 ionvezetés
 iperit
 írásérc
 iridátion
 irídium
 irídium-diklorid
 *irídium-dioxid—hidrát, $\text{IrO}_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$
 irídium-hexafluorid
 irídium-monoklorid
 irídium(IV)-oxid
 *irídiumszalmiák
 irídium(III)-szulfid
 irídium-tetrafluorid
 irídium-triklorid
 irónlakk
 irreverzibilis
 isztopirin
 itakonsav
 itakonsavanhidrid
 itakonsavas dimetilészter
 itterbium
 itterföld
 ittrium
 ittrium-foszfát
 ittrium-hidroxid
 ittrium-klorid
 ittrium-nitrát
 ittrium-oxalát
 ittrium-oxid
 ívfény
 ívfénykemence
 ívkemence
 ívlámpa
 ívláng
 ivóvíz
 izatin
 izentrop
 izentrópiás
 izlandi pát
 izo-alloxazin
 izo-amil-acetát
 izo-amilalkohol
 izo-amil-n-butirát
 izo-amil-nitrit
 izobár
 izo-benzo-furán
 izo-benzo-furanil-gyök
 izo-bután
 izo-butén
 izo-butil-acetát
 izo-butilalkohol
 izo-butil-benzol
 4-izo-butil-2,5-dimetil-heptán
 izo-butilén
 izo-butiléter
 izo-butiraldehid
 izo-butiril-klorid
 izochor
 izo-cianát-csoport
 izo-ciánsav
 izo-ciánsav-észter
 izo-citromsav
 izo-diazosav
 izo-digitoxigenin
 izodiszperzoid
 izo-durol
 izoelektromos pont
 izo-etiosav
 izo-eugenol
 izo-flavon-3-fenil-kromon
 izo-flavonol
 izo-foron
 izo-ftálsav
 izo-geronsav
 izo-hexán
 izo-hexil-gyök
 izo-indol
 izo-indolil-csoport
 izo-indolil-gyök
 izo-indolin
 izo-indolinil-csoport
 izo-karbamidéter
 izo-kinolil-gyök
 izo-kinolin
 izo-kinolin-szintézis
 izo-kromán

- izo-kromanil-csoport
 izo-krotonsav
 izo-kumarin
 izolált
 izo-leucil-csoport
 izo-leucil-gyök
 (+)-izo-leucin
 izo-lizergsav
 izológ
 izo-mentol
 izomer
 izoméria
 izomerizáció
 izomolekulás
 izomorf
 izomorfia
 izo-nikotinsav
 izo-nikotinsav-hidrazid
 izo-nipekotinsav
 izo-nitril-ion
 izo-nitrozo-(oximo)- β -oxo-karbonsav-észter
 izo-oktán
 izo-oktén
 izo-ozonid
 izo-pelletierin
 izo-pentán
 izo-pentenil-pirofoszfát
 izo-pentil-csoport
 izopeptizáció
 izopiknikus
 izo-pimársav
 izo-polianion
 izo-polibázis
 izo-polisav
 izoprén
 izo-propenil-csoport
 izo-propenil-gyök
 izo-propenil-klorid
 izo-propil-acetát
 izo-propilalkohol
 izo-propil-amin
 izo-propil-benzol
 5-izo-propil-biciklo[3.1.0]hex-2-én
 1-izo-propil-2,4-dimetilén-biciklo[3.1.0]hexán
 2-izo-propil-4,7-dimetil-indán
 izo-propilén-csoport
 izo-propil-etil-éter
 izo-propil-fenol
 izo-propilglikol
 izo-propilidén-csoport
 izo-propil-klorid
 4-izo-propil-5-propil-oktán
 *izo-rodánsav-észter
 izostabilis
 izoszter
 izosztéra
 izosztéraegyenlet
 izo-sztrichnin
 izotaktikus
 izoterm
 izoterma
 izotermaegyenlet
 izoterm-izobár reakció
 izo-tiazol
 izo-tiazolil-csoport
 izo-tiocianát-ion
 izo-tiocianáto-csoport
 [izo-tiocianáto-pentammin-kobalt(III)]-
 -klorid, $[\text{Co}(\text{NCS})(\text{NH}_3)_5]\text{Cl}_2$
 *izo-tiocánsav-észter
 izo-tiokarbamid
 izo-tionaftén
 izo-tiourónium-só
 izoton
 izotóniás
 izotóp
 izotópeffektus
 izotópelegy
 izotópelválasztás
 izotóphatás
 izotóphígítás
 izotópia
 izotópindikálás
 izotópkicserélődés
 izotóp-összetétel
 izotópszám
 izotópterelés
 izo-trehalóz
 izotrop
 izo-vajsav
 izo-valeril-klorid
 izo-violantrén
 izoxazol
 izoxazolilcsoport
 izoxazolin
 izozmotikus

J

jáspis
jatrokémia
jég-I
*jégecet
jégfesték
jégkaloriméter
jégkompresszorolaj
jégkristály
jégpont
jelzőkészülék
jód
jód-131
jodátcsoport
jodátgyök
jodatom
jód-azid
4-jód-benzoészav
jód-benzol
jódbrómszám
*jód-cián
jód-dezoxicukor
jód-ecetsav
jódelem
jód-ezüst-benzoát
jód-heptafluorid
jódhidrin
*jód-hidrogén
jodidion
jodidmeghatározás
jodilesoport

jodil-fluorid, IO_2F
jodil-szulfát
jódion
jódizotóp
jód-klorid
jód-molekula
jód-monobromid
jód-monoklorid
jodoform
2-jód-oktán
jodometria
jodóniumion, $[\text{IH}_2]^+$ -ion
jód-oxid
jodozilcsoport
jodozo-benzol
jód-pentoxid
jód-pentafluorid
jódsav, HIO_3
jódszám
jód-tinktúra
jód-triklorid
jódvegyület
johimbán
johimbin
jononyúrrú
joule
joule-hő
J-sav
juglon

K

kábelbevonat
kadáverin
kádbélés
kádegység
kádfeszültség
kádforma
kádkonstrukció
kadmium
kadmium-alkil-vegyület
kadmiumamalgám
kadmiumatom
kadmium-bromid
kadmium-cianid
kadmiumelektrolízis
kadmiumelem
kadmium-fluorid

kadmium-hidroxid
kadmiumion
kadmium-jodid
kadmium-karbonát
kadmium-klorid
kadmiumkomplex
kadmium-nikkel-akkumulátor
kadmium-nitrát
kadmium-oxid
kadmium-réz-ötvezet
kadmiumsárga
kadmium-szulfát
3(kadmium-szulfát)—8.víz, $3\text{CdSO}_4 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$
kadmium-szulfid
kadmiumvegyület
kadmiumvörös

kainit	kalciumvegyület
kakodilsoport	kalcium-volframát
kakodil-oxid	kalibráció
kakotelin	kalibrálás
kalander	kalifornium
kalciferol	kalifornium-oxid
kalcinálás	káliföldpát
kalcit	*kálilúg
kalcium	kálilúgoldat-elektrolízis
kalcium-45	*kálimagnezia
kalciumatom	káliműtrágya
*kalcium-bikromát	*kálisalétrom
kalcium-bisz[hexakloro-foszfát]	*kálisó
*kalcium-bór-hidrid	kálisó-feldolgozás
kalcium-[ciano-ferrát(II)], $\text{Ca}_2[\text{Fe}(\text{CN})_6]$	kálisótermelés
kalcium-cián-amid	kálium
kalcium-dihidrogén-foszfát	kálium-42
kalcium-dikromát	kálium-[akvo-pentakloro-rutenát(III)], $\text{K}_2[\text{RuCl}_5(\text{H}_2\text{O})]$
kalciumelem	kálium-alumínium-szulfát
kalcium-fluorid	kálium-antimonil-tartarát, $\text{K}(\text{SbO})(\text{C}_4\text{H}_4\text{O}_6)$
kalcium-formiát	*kálium-[arany(I)-cianid], $\text{K}[\text{Au}(\text{CN})_2]$
kalcium-foszfát	káliumatom
kalcium-foszfid	*kálium-bifluorid
kalciumgyanta	*kálium-bijodát
kalcium-hidrid	*kálium-bikromát
kalcium-hidrogén-foszfát	kálium-[bisz(tiooxaláto-S,S)-nikkelát(II)]
kalcium-hidrogén-szulfid	kálium-bromát
kalcium-hidroxid	kálium-bromid
kalcium-hipoklorit	kálium-cianát
kalciumion	kálium-cianid
kalcium-karbid	kálium-[ciano-dikarbonil-nitrozil-kobal- tát(0)], $\text{K}[\text{Co}(\text{CN})(\text{CO})_2(\text{NO})]$
kalcium-karbonát	kálium-[ciano-ferrát(III)]
kalciumkeménység	káliumecsilám
kalcium-klorid	kálium-[diciano-argentát], $\text{K}[\text{Ag}(\text{CN})_2]$
kalcium-klorid—8.ammónia, $\text{CaCl}_2 \cdot 8\text{NH}_3$	kálium-[diciano-aurát(I)], $\text{K}[\text{Au}(\text{CN})_2]$
kalcium-klorid-hipoklorit, CaClOCl	kálium-difluorid
kalcium-klorid—6.víz, $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$	*kálium-dihidropiroantimonát, $\text{K}_2\text{H}_2\text{Sb}_2\text{O}_7$
kalcium-manganit	kálium-dijodát
kalciummeghatározás	kálium-dikromát
kalcium-nitrát	kálium-[dioxo-difluoro-foszfát], $\text{K}[\text{PO}_2\text{F}_2]$
kalcium-nitrát-tartály	kálium-[dioxo-peroxo-diciano-ammin- -kromát(VI)], $\text{K}_2[\text{Cr}(\text{O})_2\text{O}_2(\text{CN})_2(\text{NH}_3)]$
kalcium-oxid	kálium-[diszulfáto-peroxo-cirkonát], $\text{K}_2[\text{ZrO}_2(\text{SO}_4)_2]$
kalciumötvözet	káliumelem
kalciumsó	kálium-fenolát
kalcium-szacharát	kálium-ferrát
kalcium-szulfát	*kálium-[ferri-cianid]
kalcium-szulfid	
kalcium-tioszulfát	
*kalcium-titanát	
kalcium-titán-trioxid, CaTiO_3	

- *kálium-[ferro-cianid]
 kálium-fluorát
 kálium-fluorid
 kálium-[fluoro-torát]
 káliumgyártás
 kálium-[hexaciano-ferrát(II)], $K_4[Fe(CN)_6]$
 kálium-[hexaciano-ferrát(III)], $K_3[Fe(CN)_6]$
 kálium-[hexaciano-vanadát], $K_4[V(CN)_6]$
 kálium-[hexafluoro-cirkonát], $K_2[ZrF_6]$
 kálium-[hexafluoro-nikkelát(IV)],
 $K_2[NiF_6]$
 kálium-[hexakloro-ozmát(IV)], $K_2[OsCl_6]$
 kálium-[hexakloro-palladát(IV)], $K_2[PdCl_6]$
 kálium-[hexakloro-platinát(IV)]
 kálium-[hexakloro-rutenát(IV)], $K_2[RuCl_6]$
 kálium-[hexanitro-kobaltát(III)],
 $K_3[Co(NO_2)_6]$
 kálium-[hexarodanáto-kromát(III)],
 $K_3[Cr(SCN)_6]$
 kálium-hidrid
 kálium-hidrogén-karbonát
 kálium-hidrogén-szulfát
 kálium-hidroxid
 kálium-hipofluorit
 kálium-hipoklorit
 káliumion
 káliumizotóp
 kálium-jodát
 kálium-jodid
 kálium-[jodo-merkurát], $K_2[HgI_4]$
 kálium-kalcium-[ciano-ferrát],
 $K_2Ca[Fe(CN)_6]$
 kálium-karbonát
 kálium-klorát
 kálium-klorid
 kálium-[kloro-platinát(IV)]
 kálium-kromát
 kálium-króm-szulfát
 kálium-magnézium-fluorid, $KMgF_3$
 kálium-magnézium-karbonát
 kálium-manganát
 kálium-mangán(III)-cianid
 kálium-mangán(II)-hexacianid
 kálium-perklorát
 *kálium-metabiszulfid
 kálium-metaferrit
 kálium-metatioantimonit
 kálium-nátrium-karbonát
 kálium-nátrium-szulfát
 kálium-nitrát
 kálium-[nitrido-pentakloro-ozmát(VI)],
 $K_2[OsNCl_5]$
 kálium-nitrit
 kálium-oleát
 kálium-oxid
 kálium-[oxo-dikloro-imido-foszfát],
 $K[POCl_2(NH)]$
 kálium-[oxo-tetrafluoro-kromát(V)],
 $K[CrOF_4]$
 kálium-ozmát
 kálium-palmitát
 kálium-[pentakloro-fenil-antimonát(V)],
 $K[SbCl_5C_6H_5]$
 kálium-[pentanitro-ozmát(III)],
 $K_2[Os(NO_2)_6]$
 kálium-[pentarodanáto-ammin-kromát(III)],
 $K_2[Cr(NH_3)(SCN)_5]$
 kálium-perklorát
 kálium-permanganát
 kálium-peroxid
 kálium-peroxo-dikarbonát
 kálium-peroxo-diszulfát
 kálium-perrenát
 kálium-perrutenát
 kálium-piroszulfid
 kálium-rodanid
 kálium-rutenát
 kálium-szulfát
 kálium-szulfid
 kálium-[tetraciano-nikkelát(0)], $K_4[Ni(CN)_4]$
 kálium-[tetrafenil-borát], $K[B(C_6H_5)_4]$
 kálium-[tetrafluoro-argentát(III)]
 kálium-[tetrahidroxo-aurát(III)],
 $K[Au(OH)_4]$
 kálium-[tetrakis(zfenil-etinil)-nikkelát(0)],
 $K_4[Ni(C_2C_6H_5)_4]$
 kálium-[tetrakloro-aurát], $K[AuCl_4]$
 kálium-[tetrakloro-platinát(III)],
 $K[PtCl_4]$
 kálium-[tetranitro-platinát(II)],
 $K_2[Pt(NO_2)_4]$
 kálium-[tetraperoxo-tantalát],
 $K_3[Ta(O_2)_4]$
 kálium-[tetrarodanáto-diammin-kro-
 mát(III)], $K_2[Cr(NH_3)_2(SCN)_4]$
 kálium-tetroxalát
 kálium-[trietinil-kuprát(I)],
 $K_2[Cu(C_2H_3)]$
 kálium-[trikloro-etilén-platinát(II)],
 $K[PtCl_3(C_2H_4)]$

kálium-uranil-vanadát, $K_2(UO_2)_2(VO_4)_2$	kapron
káliumvegyület	kapronaldehid
kálium-xantogenát	kapronsav
káliüveg	kapudiszkriminátor
kalkantit	karadién
kalkogének	karakterisztikus
kalkogénelemek	karán
kalkogénidek	karánváz
kalkon	karbamid
kalkopirit	karbamidgyanta
kalkozin	karbamidmeghatározás
kallózás	karbamil-klorid
kalmopirin	karbaminátcsoport
kalomel	karbaminsav
kalomelektrod	karbaminsav-észter
kalória	karbaminsavnitril
kalóriamennyiség	karbanion
kalorifer	karbazol
kalorikus	karbazolilcsoport
kaloriméter	karbidion
kaloriméterbomba	karbidkemence
kalorimetria	karbidképződés
kamazulén	karbidotermikus
kamfán	karbidsalak
kamfán-2-karbonsav	karbinol
kamfén	karbodiimid
kamfokinon	karbolin
kámfor	karbololaj
kámforsav	karbolsav
kámforsav-allil-amid	karbon
kámfor-szulfosav	karbonacél
kamraeljárás	karbonátion
kamragáz	karbonátkeménység
kamrasav	karbonátmentes
kaolin	karbonátocsoport
kaolinit	karbonátszegény
kapacitásfaktor	karbonil-bromid
kapcsolásmód	karbonilcsoport
kapilláraktív	karbonileljárás
kapilláraktivitás	karbonil-halogenidek
kapillárelektrométer	karbonil-hidridek
kapilláris	karbonil-klorid
kapocsfeszültség	karbonilvas
kaprilaldehid	karbonitvas
kapril-klorid	karbóniumion
kaprilsav	karbóniumtartalom
kaprilsavlaktám	karbonizálás
kaprinaldehid	karbonkő
kaprinsav	karbonsav
kaprolaktám	karbonsav-amid

karbonsavanhidrid	katalizátorvesztés
karbonsav-azid	katalízis
karbonsav-észterek	katechin
karbonsav-halogenidek	katechutannin
karbonsav-hidrazid	katénapolikén
karbonsav-klorid	kation
karbonsav-klorid-lebontás	kationcserélő gyanta
karbonsavnitril	kationképződés
karbonszegény	kationkeresés
karborundum	kationrács
karbosztiril	kationreagens
karbotermikus	kationszappan
12,1'-karboxi-kobirinsav	katód
karboxilcsoport	katód-áramsűrűség
karboxilezés	katódbevonat
karboxilreakció	katódbélés
karboxi-metil-cellulóz	katódelzáró
karburátor	katódfelület
kardanolid	katódgrafit
kardenolid	katódhártya
kard-20(22)-enolid	katódkövető erősítő
kardogenán	katodikus
karén	katódlemez
karnallit	katódos
karnallitfeldolgozás	katódpolarizáció
karnotit	katódporlasztó
karotin	katódpotenciál
karotinmolekula	katódreakció
karotinoid	katódsugár
karotinoidaldehid	katódsugárcső
karotinoidalkohol	katódszerkezet
karotinoid-epoxid	katódszén
karotinoidketon	katódtেকнő
karotinoidmolekula	katódtér
karotinoidsav	katódtömb
karotinoid-szénhidrogén	kátrány
karvakrol	kátránydezintegrátor
kaszkád	kátrányemulzió
kaszkádeljárás	kátránygőztartalom
kaszkádkapcsolás	kátrányközépolaj
*kassziopium	kátrányleválasztás
kassziterit	kátrányolaj
kataforetikus	kátrányszűrő
kataforézis	kaucsuk
kataláz	kaucsukféleség
katalitikus	kaucsukgyanta
katalizátor	kaucsuklakk
katalizátorágy	kaucsukszármazék
katalizátorhordozó	kaucsuktej
katalizátorméreg	kaucsuktermelés

kausztifikálás	kéneskő
kausztikus	kénesség
kavitáció	kénesség-észter
kazángőz	kén-fluorid
kazánkő	kéngél
kazántápvíz	kén-heptoxid
kazein	kén-hexafluorid
kazeinfesték	kénhid
kazeinpeptizálás	*kén-hidrogén
K-befogás	kén-jodid
kefalin	kén-klorid
kelátok	*kén-klorür
K-elektronbefogás	kénkoagulum
kelidonsav	kénkovand
kellin	kéumáj
kelmeimpregnálás	kénmeghatározás
Kelvin-fok	kénmódosulat
kémcső	kénmolekula
kémcsőállvány	kén-monoxid
kémcsőfogó	kén-nitrid
kémcsőkefe	kenodezoxikolsav
kemenceméret	kenőanyag
kemencetípus	kenőolaj
keményaszfalt	kenőolaj-finomítvány
keményaszfalt-tartalom	kenőolaj-frakció
keménygumi	kenőolajgyártás
keményítő	kenőolajpárlat
keményítőfoszforiláz	kenőzsír
keményítőindikátor	kénsav
keményítőolom	kénsavaddíció
kémia	kénsavanhidrid
kémiai lumineszcencia	*kénsavas magnézia
kemilumineszcencia	kénsav-észter
kemiszorpció	kénsav-félesztér
kémszer	kénsavgyártás
kémszeroldat	kénsavipar
kén	kénsavkoncentráció
kén-35	kénsavkőd
kénatom	kénsavminőség
kén-bromid	kénsavoldat
kencefőzés	kénsavtartalom
kencegyártás	kénsavtartály
kencekészítés	kénsavtermelés
kén csoport	kénszennyeződés
kendermagolaj	kén-szeszkvioxid
kén-difluorid	kénszínezék
kén-diklorid	kénszol
kén-dioxid	kéntartalom
kénelégető	kéntej
kénelem	kén-tetrafluorid

kén-tetraklorid	kettős torony
kén-tetroxid	kettős törés
kéntisztító	két vegyértékű
kén-trioxid	keverékelektrod
kénvegyület	keverékindikátor
kénvirág	keverékműtrágya
képződéshő	keverőtartály
keramit	*kevert hidroxidok
keramit téгла	kevertnaftén
keratin	*kevert oxidok
kerazin	kevertparaffin
keserűmandula-olaj	kezdősebesség
keserűsó	K-héj
keserűvíz	kiafenin
késztermék	kianit
ketál	kiegyenlítőképeség
kétalkotós	kieserit
kétatomos	kiloelektronvolt (keV)
ketazin	kilokalória
kétbázisú	kiloohm
kétdimenziós	kilowatt (kW)
ketén	kilowattóra (kWh)
kétértékű	kilúgozás
kétfunkciós	kinaldin
kéthelyű	kínasav
kétjelű	kinazolín
kétkamrás	kinazolinilgyök
kétlépcsős	kinematikus
kétmagvú	kinetikus
keto-forma	kinhidron
keto-enol-tautoméria	kinhidronelektrod
keto-flavanol	kinin
keto-hexóz	kinin-diszulfát
2-keto-L-gübonsav	kininon
ketolkondenzáció	kininsav
ketoltautoméria	kinit
ketonacetál	kinizarin
ketonsoport	kinoidszerkezet
ketongyanta	kinol
ketonolaj	kinolilesoport
ketonszintézis	kinolin
ketoxim	kinolin-cianin-színezék
kétpólusú	2,4-kinolindüilesoport
kéttagú	kinolíniumsó
kettős kötés	kinolin-karbonsav
kettőskötés-rendszer	kinolinsav
kettős pólus	kinolinváz
kettős réteg	kinolizin
kettős só	kinometán
kettős szuperfoszfát	kinon

- kinon-hidrazon
 kinotoxin
 kinoxalin
 kinoxalinilcsoport
 kinuklidin
 kinuklidinilgyök
 királyvíz
 kiskalória
 kisnyomású
 kitin
 klimatológia
 klinker
 klinkerégetés
 klinkertartalom
 kloantit
 klór
 klór-36
 klór-acetaldehid
 klór-acetil-klorid
 klóraddíció
 klorál
 klorál-hidrát
 *klór-alkáli-elektrolízis
 klór-alkohol
 klór-amin
 *klór-aranyasav, $H[AuCl_4]$
 klorátion
 klorátocsoport
 klóratom
 klór-azid
 4-klór-benzaldehid
 klór-benzol
 klór-borostyánkősav
 4-klór-butanol
 9-klór-17 β -hidroxi-androszt-4-én-3-on
 *klór-cián
 1-klór-ciklopropán-1-karbonsav
 klór-dimetil-éter
 klór-dioxid
 klórdurranógáz
 klórdurranógáz-reakció
 klór-ecetsav
 klórelektrod
 klórelem
 klórelőállítás
 klór-etil-benzol
 klóreton
 klórfejlődés
 klórfelhasználás
 9-klór-fenantrén
 klórgyártás
 klór-hangyasav-észter
 klór-heptoxid
 klór-hexoxid
 klór-hidrogén-galvánelem
 klór-hidrokinon
 kloridelektrolízis
 kloridion
 kloridmeghatározás
 klorilgyök
 *klórion
 kloritíon
 kloritocsoport
 klórizotóp
 klórkád
 *klór-kálium
 klórkarbonilezés
 klórkaucsuk
 klórkaucsukgyanta
 klórkaucsuklakk
 klórképződés
 klórmeghatározás
 klórmérgezés
 klór-merkuri-toluol
 *klórmész
 klórmetilezés
 klórmolekula
 klór-monofluorid
 klór-monoxid
 1-klór-naftalin
 *klór-nátrium
 [kloro-akvo-tetrammin-kobalt(III)]-klorid,
 $[CoCl(OH_2)(NH_3)_4]Cl_2$
 klorocid
 klorofill
 klorofillképződés
 kloroform
 kloroformemulzió
 8. kloroform—16(hidrogén-szulfid)—136.víz,
 $8CHCl_3 \cdot 16H_2S \cdot 136H_2O$
 kloro-kénsav
 klorolízis
 [kloro-pentakvo-króm(III)]-klorid—1.víz,
 $[CrCl(OH_2)_5]Cl_2 \cdot H_2O$
 * [kloro-pentakvo-króm(III)]-klorid—hidrát,
 $[Cr(OH_2)_5Cl]Cl_2 \cdot H_2O$
 [kloro-pentammin-kobalt(III)]-ion,
 $[CoCl(NH_3)_5]^{2+}$ -ion
 [kloro-pentammin-kobalt(III)]-klorid,
 $[CoCl(NH_3)_5]Cl_2$

- [kloro-pentammin-ródium(III)]-klorid,
 $[\text{Rh}(\text{NH}_3)_5\text{Cl}]\text{Cl}_2$
 kloroprén
 [kloro-rodanáto-diEn-kobalt(III)]-nitrit,
 $[\text{CoCl}(\text{SCN})\text{En}_2]\text{NO}_2$
 klórossav
 [kloro-titanát]-ion
 klórozás
 klorozilcsoport
 klórozó pörkölés
 klór-pirimidin
 2-klór-propán
 klórsav
 klór-szénsav
 klór-szénsav-benzilészter
 klór-szénsav-észter
 *klór-szulfonsav
 klórtalanítás
 klór-tetroxid
 klórtisztaság
 3-klór-toluol
 klór-trifluorid
 klórvegyület
 koacervátum
 koaguláció
 koagulálás
 koagulum
 kobalamin
 kobalt
 kobalt-60
 kobaltacél
 kobalt(II)-aluminát
 kobaltatom
 kobalt-cinkát
 kobaltelem
 kobalt-hidrid
 kobalt(III)-hidroxid
 *kobalti-hidroxid
 kobaltin
 kobaltion
 kobaltit
 *kobaltivegyület
 kobaltizomer
 kobaltizotóp
 kobalt(III)-klorid
 kobaltkomplex
 kobaltmeghatározás
 kobalt(II)-nitrát
 *kobaltoion
 *kobalto-szulfid
- *kobaltvegyület
 kobaltpigment
 kobalt-rezinát
 kobaltszikkatív
 kobalt(II)-szilikát
 kobalt(II)-szulfát
 kobalt(II)-szulfid
 kobalttartalom
 kobalttelep
 kobalttermelés
 kobalt-triglicin
 kobaltüveg
 kobaltvegyület
 kobalt(II)vegyület
 kobalt-volfrám-karbid
 kobamid
 kobámsav
 kobámsav-diklorid
 kobinamid
 kobinsav
 kobirin-*abcdeg*-hexaamid-*f*-2-hidroxi-etil-
 -amid
 kobirinsav
 kobirinsav-diklorid
 kobirinsavszármazék
 kóboráram
 kockarács
 kodehidráz
 kodein
 kodeinmeghatározás
 kodekarboxiláz
 koeficiens
 koffein
 kohézió
 kohéziós nyomás
 kohóalumínium
 kohócement
 kohógáz
 kohókalcium
 kohókokszyár
 kohómű
 kohósalak
 kohósalakcement
 kohósalak-portlandcement
 koincidencia
 kokarboxiláz
 kokatalizátor
 kokilla
 kokulin
 kokondenzálás

koks	komplexum
kokszfogyasztás	komplex vegyület
kokszhamu	komponens
kokszkamragáz	kompresszibilitás
kokszkemencegáz	kompresszió
kokszológáz	kompressziómunka
kokszolómű	kompresszor
kokszosodás	kompresszorolaj
kokszőrlemény	komprimálás
koksZRéteg	koncentráció
koksZsZén	koncentrációmérték
koksZsZükséglet	koncentrációváltozás
kolamin	koncentrációvariábilis
kolán	koncentrálódás
kolánsav	koncentrátum
kolantrén	koncentrikus
kolesztán	kondenzáció
koleszterin	kondenzációhő
kolin	kondenzálódás
kolcalciferol	kondenzált
kollagén	kondenzátor
kollidin	kondenzátorrendszer
kollódium	kondenzátum
kollódium gyapot	kondenzvíz
kollódium hártya	kondíció
kolloid	kondicionálás
kolloid ezüst	konduktometria
kolloid higany	konfiguráció
kolloidika	konfigurációbizonyítás
kolloidkémia	konfiguratív
kolloidmalom	konformáció
kolloid oldat	kongóvörös
kolloid rendszer	koniferilalkohol
kolloxin	konjugáció
kolofónium	konjugált
kolofóniumemulzió	konstantán
kolofónsav	konstitúció
kolonna	konstitutív
kólsav	kontakt
kolumbit	kontakt hatás
kombinált	kontakt idő
komonomer	kontakt katalizátor
kompenzáció	kontakt kénsavgyártás
kompetitív	kontakt potenciál
komplex	kontakt reakció
komplex anion	kontinuitás
komplex ion	kontinuum
komplex kation	kontroll
komplekxképződés	konvekció
komplex só	konvergencia

konvergens	kovalens kötés
konvertálás	kovand
konverter	kovandpörk
konvertteréz	kovasav
konvertgáz	kovasavdús
konverzió	kovasavgél
konzerválás	kovelin
konzerválószer	kovellit
konzisztencia	kozmaolaj
konyhasó	kozmiikus
kooperáció	kőagyag
koordináció	kődkamra
koordinációs vegyület	kődmérő
koordinált	kődpálya
koordinatív	kődpályanyom
kopál	kődrészecske
kopállakk	kődsav
kopolimer	kődszűrő
kopolimerizáció	kőmalomjárat
kopolimer szál	kőművescement
koprecipitáció	könnyűbenzin
koprosztán	könnyűfém
kopulálás	könnyűfémkohászat
kormeghatározás	könnyűfémtermelés
koromrészecske	könnyűhengerolaj-párlat
koronaüveg	könnyűhidrogén
koronén	könnyűolaj
korpuszkuláris	könnyűvíz
korpuszkulum	kőolaj
korrekció	kőolaj-feldolgozó
korreláció	kőolaj-finomító
korrin	kőolajipar
korrinváz	kőolaj-krakkbenzin
korrodeálódás	kőolajpárlat
korrozio	kőolajtermék
korrozioállóság	kőolajtermelés
korrozioellenálló	kőrfolyamat
korrozioágtlás	körkemence
korroziosebesség	kőszén
korroziotermék	kőszénkátrány
korrozio típus	kőszénkoks
korrozio vizsgálat	kőszénzurok
kortikoszteroid	kőszéntermelés
kortikoszteron	kötés
kortizol	kötésaktiválás
kortizon	kötésérőség
korund	kötésfellazítás
kotarnin	kötés hasítás
kovácsvas	kötésrend
kovaföld	kötéstávolság

- kötéstípus
 kötőanyag
 középbenzin
 középbenzol
 középérték
 középhiba
 középkalória
 középolaj-frakció
 középolajpárlat
 középtermék
 közömbösítés
 központi atom
 köztitermék
 krioszol
 krakkbenzin
 krakkeljárás
 krakkgáz
 krakkolás
 krakkolefin
 kreatinin
 kremszifehér
 krennerit
 krepphatás
 kreppkaucuk
 krezol
 krezol-gliptálos lakk
 krezolgyanta
 kriohidrát
 kriolit
 kriolitlelőhely
 kriolitolvadék
 kriolit-timföld-olvadék
 krioszkóp
 krioszkópia
 krioszol
 kripton
 8. kripton—46.víz, 8Kr. 46H₂O
 kristályaggregátum
 kristályalkohol
 kristálycella
 kristályelem
 kristályelmélet
 kristálygóc
 kristályhiba
 *kristályhidrát
 kristályibolya
 kristálykarbonát
 kristálymínium
 kristálymódosulat
 kristálynövekedés
 kristályrács
 kristályrács-energia
 kristályrácsszerkezet
 kristályszámláló
 kristályszerkezet
 kristályszóda
 kristályszolvárt
 kristálytételmelet
 kristálytextúra
 kristálytimföld-termelés
 kristályvíz
 kristályvíz-molekula
 kristályvíztartalom
 krisztallin
 krisztallit
 krisztallóz
 krisztobalít
 kritérium
 krizén
 krizin
 krizoberill
 krizofánsav
 krizoidin
 kroceosó
 kroceovegyület
 kroctin
 krocin
 króm
 krómacél
 króm(II)-acetát
 kromán
 kromángyűrű
 kromanilgyök
 kromanon
 kromatikus
 kromátion
 kromatográfia
 kromatogram
 krómatom
 kromatometria
 krómbarna-R
 krómcsoport
 krómelem
 kromén
 kromenilcsoport
 krómércetermelés
 króm(II)-hidroxid
 kromilcsoport
 kromil-klorid
 krómion

- *kromi-klorid
 *kromisók
 kromit
 kromittégla
 *kromivegyületek
 krómizotóp
 króm(II)-klorid
 krómkomplex
 krómmagnezit
 krómmeghatározás
 króm-molibdén-acél
 króm-nikkel-acél
 króm-nikkel-fűtőspirális
 kromofor
 kromofor csoport
 *kromo-klorid
 kromon
 *kromovegyületek
 króm(II)-oxid
 *króm-oxid-hidrát
 króm-oxid-zöld
 krómpác
 krómpasszíválódás
 króm-peroxid
 krómpigment
 krómsárga
 krómsav
 krómsavanhidrid
 krómsav-észter
 króm(III)sók
 króm(II)-szulfát
 krómtartalom
 krómtimsó
 króm-trioxid
 króm-vanádium-ötvözet
 krómvaskő
 krómvegyület
 króm(III)vegyületek
 krómvörös
 krótil-alkohól
 krótil-amin
 krotonaldehid
 krotongyanta
 krotonsav
 K-sorozat
 kulcsfrakció
 kumalin
 kumalinsav
 kumarán-3-on
 kumarin
 kumarinsav
 kumaron
 kumarongyanta
 kumaron-indén-gyanta
 kumaron-indén-lakk
 kumársav
 kumilcsoport
 kumul
 kumul-hidroperoxid
 kumulatív
 kumulén
 kupelláció
 kupferron
 kuprátesoport
 kuprén
 *kupri-klorid
 *kupriréz
 kuprit
 *kuprivegyület
 kupron
 *kupro-oxid
 *kuproréz
 *kuprovegyület
 kuprox
 kurkumapapír
 kurzív
 kutikula
 kutoceilulóz
 kúrium
 kúrium-oxid
 küszöbérték
 kvadruplett
 kvadrupólusmomentum
 kvantikulaelmélet
 kvantitatív
 kvantumállapot
 kvantumelmélet
 kvantumenergia
 kvantumhasznosítás
 kvantummechanika
 kvantumszám
 kvantumszerű
 kvarc
 kvarcedény
 kvarchomok
 kvarcit
 kvarcristály
 kvarclámpa
 kvarcmérleg
 kvarcpor

- lantán-oxid
lantán-oxid-fluorid, LaOF
lantánsorozat
lápisz
L-aszparaginsav
látástávolság
látens hő
látens kép
laurencium
laurinaldehid
laurinsav
lazúrfesték
lazurit
lazúrkő
lazúrpigment
L-befogás
L-cisztein
L-cisztein—hidrogén-klorid
L-cisztin
L-dibróm-tirozin
L-dijód-tirozin
leányelem
lebontás
lecitin
ledeburit
légsavarzsír
légfékes
légfékszír
légfelesleg
légfelesleg-tényező
leghemoglobin
léghevítő
légkikeverő
légnyomás
légszivattyú
légykő
lekanorsav
L-elektron
lengőmalom
lenolaj
lenolajkence
lepárlóretorta
lepárlótelep
lepárlótorony
lépcsőszabály
lepidolit
L-eritro-2-amino-4-transz-oktadecén-1,3-diol
leucenin
leucilsoport
leucin
leucinlaktám
leuko-indigó
leuko-pterin
leuko-tioindigó
leukovegyület
levegőabszorpció
levegőbevezetés
levegő-cseppfolyósítás
levegőfelesleg
levegőkondicionálás
levegőmennyiség
levegőnedvesség
levegőporlasztó
levegőszétválasztás
levegőszükséglet
levélérc
levélrost
levo-glükozán
levo-mannozán
levo-pimársav
levulinaldehid
levulinsav
L-fenil-alanin
L-fruktóz
L-glicerinsav
L-glutaminsav
L-glükóz
L-héj
L-hidroxi-lizin
L-4-hidroxi-prolin
L-hisztidin-monohidroklorid-monohidrát
L-homo-szerin
ligandum
ligandumtér
ligandumtér-elmélet
lignin
ligninalapú
lignit
lignocerin-sav
ligroin
likanol
likánsav
likopin
likvidusz
likviduszgörbe
limonén
limonit
linalilsoport
lineáris
linolátszikkatív

linolénsav	lizilesoport
linóleum	lizin
linolsav	L-izo-leucin
linoxin	L-leucil-L-valin
linter	L-leucin
liofil	L-metionin
liofilitás	L-nor-leucin
liofób	lobbanás-hőmérséklet
liogél	lobbanáspont
liokratikus	lobbanáspont-meghatározó
lioszféra	lobelanin
lioszol	lobelin
lioszorpció	logaritmikus
liotrop	logaritmustábla
lipoid	logarléc
lipoidemulzió	loiponsav
lipoproteid	lokáláram
liter. atmoszféra	lokálem
litersúly	lokális
lítium	lokálkátód
*lítium-alanát, $\text{Li}[\text{AlH}_4]$	lombik
lítium-alumínium-dimangán(IV)-tetroxid-tetrahidroxid, $\text{LiAlMn}_2^{\text{IV}}\text{O}_4(\text{OH})_4$	lorandit
*lítium-alumínium-hidrid, $\text{Li}[\text{AlH}_4]$	L-prolin
lítiumamalgám	L-ramnóz
lítiumatom	L_S -allo-treonin
lítiumbázis	L_S -konfiguráció
*lítium-bór-hidrid, $\text{Li}[\text{BH}_4]$	L-sorozat
lítiumesillám	L_S -treonin
lítiumelem	L-szerin
lítium-fluorid	L-szorbóz
lítium-hidrid	L-sztreptóz
lítium-hidroxid	L-tirozin
lítiumion	L-tiroxin
lítium-karbid	L-treonsav
lítium-karbonát	L-triptofán
lítium-klorid	lúg
lítium-nitrid	lúgadagoló
lítium-oxid	lúgbepárlás
lítium-szilicid	lúgbevezetés
lítium-[tetrahidrido-aluminát], $\text{Li}[\text{AlH}_4]$	lúgcirkuláltató
lítium-[tetrahidrido-borát], $\text{Li}[\text{BH}_4]$	lúgelektrolízis
lítiumvegyület	lúgelőmelegítő
litokolsav	lúgkoncentráció
litopon	lúgmérés
livingstonit	lúgtartály
lixóz	lúgtisztítás
lizalbinsav	lúgtöménység
lizergsav	lumen
	lumilaktoflavin
	luminál

lumineszcencia
lumineszkálás
luminofor
lunker
lupinán
lupinin
lupininsav

lupolén
lutécium
lutein
luteolin
luteosó
lutidin

λ

λ-kén

Ly

lyukelmélet
lyukkorrózió

lyukmechanizmus

M

magemulzió
magenergia
magerő
magfajta
magfotoeffektus
maghasadás
magizomer
magizoméria
magkémia
magmagneton
magnárium
magnamicin
mágnescél
mágnesötvözet
mágnesvasérc
magnetit
magnetitképződés
magnetokalorikus
magnetokémia
magneton
magnetosztrikció
magnézia
magnézia cement
magnézia téglá
magnezit
magnezitipar
magnezit téglá
magnézium
magnézium-antimonit
magnéziumatom
magnézium-borid
magnéziumelektrolizáló
magnéziumelem

magnézium-előállítás
magnézium-hidroxid
magnézium-hidroxid-klorid, $Mg(OH)Cl$
*magnézium-hiperoxid
magnéziumion
magnézium-karbonát
magnéziumkeménység
magnézium-klorid
magnézium-klorid-olvadék
magnéziumkohászat
magnéziumkohó
magnéziumkristály
magnézium-metaszilikát
magnézium-nitrid
magnézium-oxid
magnézium-perhidrol
magnézium-peroxid
magnézium-piroarzenát
magnézium-szilicid
magnézium-szulfát
magnézium-titán-trioxid, $MgTiO_3$
magnézium-vas-csillám
magnéziumvegyület
magreakció
magrezgés
magspin
magsugárzás
magtöltés
magtöltésszám
majolika
makrogyök
makrolidok
makromennyiség

- makromolekula
 makropórus
 makroradiográfia
 makroszkópos
 makrozamin
 malachit
 malachitzöld
 maleinátgyanta
 maleindialdehyd
 maleinsav
 maleinsavanhidrid
 maleinsav-diamid
 maleinszám
 malondialdehyd
 malonészter-nátrium
 malonsav
 malonsav-dietilészter
 malonsavdinitril
 maltáz
 maltol
 maltóz
 maltozid
 maltózlánc
 malvinidin
 mandulasav
 mandulasavnitril
 mangán
 mangánacél
 mangán(II)-ammónium-foszfát
 manganátion
 manganát(V)ion, $[\text{MnO}_4]^{3-}$ -ion
 mangánatom
 mangáncsoport
 mangán-dioxid
 mangándús
 mangánelem
 mangánérc
 mangán-heptoxid
 mangán(I)-hexacianid
 mangán(II)-hidrogén-karbonát
 *mangán(II)-hidrokarbonát
 mangán(II)-hidroxid
 *mangani-klorid
 manganin
 mangánion
 mangán(II)ion
 manganition
 *manganivegyület
 mangán-kalcium-szikkatív
 mangán(II)-karbonát
 mangánkék
 mangán(II)-klorid
 mangánkomplex
 mangán-levegő-depolarizáció
 mangánmeghatározás
 mangán-naftenát
 mangán-nitrid
 *manganoion
 mangánössav
 *mangano-szulfát
 *manganovegyületek
 mangán(II,IV)-oxid
 mangán(III)-oxid
 mangánötvetőzet
 mangánpát
 mangánpermutit
 mangánpigment
 mangán-pirofoszfát
 mangánsav
 mangán(VI)sav
 mangánsav-észter
 mangán(III)-szulfát
 mangán(II)-szulfid
 mangántartalom
 mangántimsó
 mangánvegyület
 mangán(II)vegyületek
 manilakender
 manipulációs kamra
 manipulátor
 mannit
 mannóz
 manométer
 maradékáram
 maradék gáz
 maradékkeménység
 maradék lúg
 maradéksugárzás
 márga
 margarinaldehyd
 margaringyártás
 margarinsav
 markazit
 *marónátron
 *marónátronipari
 *marónátronoldat
 marrianolsav
 martenzit
 martinsalak
 massa

masztikálás
 matricin
 mauvein
 maxwell
 mazúrium
 mazut
 m-dibróm-benzol
 m-dimetil-amino-fenol
 mechanika
 mechanizmus
 mechanokémia
 meddőközet
 meddőtartalom
 megaelektronvolt (MeV)
 megawatt (MW)
 megoszlási egyensúly
 megsemmisülési sugárzás
 melamin
 melamingyanta
 melecitóz
 melegalakítás
 melegfogyasztás
 melegkihasználás
 meglaboratórium
 melegregenerálás
 melegsajtolás
 melegtartalom
 melevulkanizálás
 melibióz
 mellékalkaloid
 mellékkvantumszám
 mellékreakció
 melléktermék
 melléktermékgáz
 mellékvegyérték
 mellitanhidrid
 mellitsav
 mélydermedéspont
 mélyfagyáspont
 mélykrakkolás
 membrán
 membránegyensúly
 membránhidrolízis
 membránpotenciál
 mendelévium
 meniszkusz
 mentadién
 mentán
 mentántípus
 mentén

mentol
 menzúra
 mercerezés
 mercerizálás
 méréskombináció
 méretmegoszlás
 méretváltozás
 merkaptál
 merkaptán
 2-merkaptó-benzotiazol
 merkaptó-ecetsav
 merkaptol
 2-merkaptó-tiazol
 merkurálás
 merkuráts csoport
 *merkuri-acetát
 *merkuri-amido-klorid
 *merkuri-benzoészav-anhidrid
 *merkurics csoport
 *merkuriion
 *merkuri-klorid
 *merkuri-oxid
 *merkurisók
 *merkurivegyület
 *merkurocs csoport
 *merkuró-klorid
 *merkurósó
 *merkurovegyület
 merokinén
 mérőcsőnak
 mérőedény
 mérőhenger
 mérőlombik
 mérőmódszer
 mérőoldat
 mérőperem
 merzolát
 mészbázisú
 mészégetés
 meszes-szódás lágyítás
 mészföldpát
 mészfölösleg
 mészhidrát
 mészsizap
 mészkő
 mészkőliszt
 mésznitrogén
 mészoltó berendezés
 *mészsáletrom
 *mészsilikát

mésztej	metil-acetát
mészvizsgálat	metil-acetilén
metaarzénessav	metilál
metaarzénsav	metilalkohol
metaaurátcsoport	metil-allil-amin
metabázis	metil-allil-klorid
*metabiszulfition	metil-amil-ke-ton
metabizmutsav	metil-amilóz
metabórsav	metil-amin
metacinnabarit	2-metil-benzo-furán
metafoszforossav	metil-benzol
metafoszforsav	metil-betain
meta-helyzet	metil-borostyánkősav
meta-klor-fenil-aceton	metil-bromid
metakovasavak	2-metil-buta-1,3-dién
metakrilátcsoport	2-metil-bután-4-ol
metakrilsav	2-metil-bután-1,2,3-triol
metakrilsav-észter	metil-butil-éter
metakrolein	metil-butil-ke-ton
metaldehid	6-(1-metil-butil)-8-(2-metil-butil)-tridekán
metalláció	metil-cellulóz
metallográfia	metil-cianid
metalloid	metil-ciklohexán
metallotermikus	metil-ciklohexanol
metallurgia	metil-ciklohexanon
metamolibdenátion	metil-ciklopentán
metán	4-metil-ciklopentén
metánbontás	metil-ciklopenteno-fenantrén
metánfrakció	1-metil-ciklopropén-2,3-dikarbonsav
metángáz	metil-cink-jodid, CH_3ZnI
metanilsav	5-metil-citozin
metánlioszol	metilcsoport
metánnym	metil-dekánsav
metanol	1-metil-2,3-dihidroindol
metanolátcsoport	metil-ditiokarbamát
metanolszintézis	metilén
metánsorozat	metilén-borostyánkősav
metán-szulfo-klorid	metilén-bromid
metán-szulfonsav	metilén-ciklopentadién
metántiol	metilén-csoport
metántiolátcsoport	3,4-metilén-dioxi-fenil-ecetsav
metántiolátcsoport	metilén-diuretán
metaólsav	metilénéterhíd
metaónsav	metilén-glutaminsav
metaperjodát	metilén-glutársav
metasav	metilénygök
metastabilis	metilénhíd
metaszénsav	metilén-jodid
metavolframátion	metilénkék
meteloidin	metilénkinonok

metilén-klorid
 4-metilén-pinán
 metilénvegyület
 metiléter
 metil-etil-amin
 1,4-metil-etil-benzol
 metil-etil-ecetsav
 metil-etil-ke-ton
 metil-etil-malein-imid
 metilezés
 metil-fenil-éter
 metil-fenol
 2-metil-3-fetil-1,4-naftokinon
 metil-fluorid
 metil-formiát
 metil-glioxál
 metil-glutársav
 metilgyök
 3-metil-heptán
 metil-hexanol-acetát
 5-metil-hexil-csoport
 metil-hidroxil-amin
 2-metil-3-hidroxi-1,4-naftokinon
 metil-hidroxi-valero-lakton
 metil-hipobromit
 metilibolya
 metilidincsoport
 metil-imid
 metil-indol
 metil-izo-propenil-ke-ton
 metil-izo-valerát
 metil-jodid
 metil-karbamid
 metilkaucsuk
 4-metil-kinol
 metil-klorid
 metil-kolantrén
 metil-kumarán
 metil-magnézium-jodid
 metil-mandulasav
 metil-merkaptán
 metil-metakrilát
 7-metil-3-metilén-1,6-oktadién
 metil-naftalin
 2-metil-1,4-naftokinon
 metilnarancs
 metil-n-butirát
 metil-nitrát
 metil-nitrit
 metiloldallánc

metilol-metilén-karbamid
 metiloranzs
 1-metil-1-oxónia-ciklohexán-klorid
 metil-oxónium-ion
 3-metil-pentán
 1-metil-pentil-csoport
 metil-piridin
 2-metil-propán
 2-metil-propán-2-ol
 2-metil-prop-1-én
 metil-propil-éter
 metil-propil-ke-ton
 5-metil-4-propil-nonán
 metil-propionát
 metil-szilikon
 metil-tio-csoport
 3-metil-tiofén
 metil-uracil
 metil-valerát
 1-metil-vinil-csoport
 metil-vinil-éter
 metil-vinil-karbinol
 metil-vinil-ke-ton
 metilvörös
 metil-xilol
 metincsoport
 metingyök
 metionilcsoport
 metionilgyök
 metionin
 metoxi-benzo-esav
 metoxi-borostyánkő-sav
 metoxicsoport
 metoxigyök
 metoxilcsoport
 metoxi-propionsav
 metoxocsoport
 metrikus
 mevalolakton
 mevalonsav
 mezakonsav
 mézga
 mezitilcsoport
 mezitilén
 mezitil-oxid
 mezo-állapot
 mezo-borkő-sav
 mezo-eritrit
 mezo-hexösztról-metil-éter
 mezo-inozit

mezo-ionos vegyület	milliamper (mA)
mezo-kolloid	milliamperméter
mezo-lantionin	millicurie (mC)
mezomer	milliekvivalens
mezoméria	milligramm
mezomorf	milligramm-ekvivalens
mezon	milliméter
mezo-porfirin	millimikron
*meztórium-I (M_sTh_1); helyesen: rádium-228 (^{228}Ra)	millimól
*meztórium-II (M_sTh_2); helyesen: aktínium- -228 (^{228}Ac)	milliröntgen (mr)
mezo-2,3,4-trimetoxi-glutársav	millival
mezontron	millivolt (mV)
mezozálsav	millivoltméter
mezozálsav-hidrát	mínium
m-fenilén-diamin	mintavevő
m-fenil-nitro-benzol	mínusz
m-forma	miozin
m-helyzet	mirabilit
miagonit téglá	mirisztinaldehid
micella	mirisztinsav
micellaelmélet	m-izomer
micella-összetétel	m-mentán
micelláris	m-nitro-anilin
micellaszerkezet	m-nitro-benzol-szulfonsav
migrálás	m-nitro-toluol
mikolsav	moderátor
mikoszterol	modifikálás
mikroamper (μA)	modifikátor
mikrobár	módosulat
mikrobüretta	modulus
mikrocurie (μC)	mól
mikrodiszperz rendszer	molális
mikroelem	molalitás
mikrofarad (μF)	mólarány
mikrofibrilla	moláris
mikrográfia	molaritás
mikrogyök	móldiszperzió
mikroion	molekula
mikromérleg	molekulaállandóság
mikrométer	molekulaátmérő
mikron	molekulafizika
mikropipetta	molekulahalmaz
mikroplasztométer	molekulaionok
mikropórus	molekulaképlet
mikroradiográfia	molekulaképződés
mikroszkóp	molekulakinetika
mikroszkopikus	molekulakolloid
mikrovolt (μV)	molekulakristály
	molekulanagyság
	molekulán belüli

- molekulapálya
 molekulapolarizáció
 molekularács
 molekularaj
 molekularézgés
 molekuláris
 molekulaszpektrum
 molekulaszög
 molekulaszűly-meghatározás
 molekulaszervezet
 molekulaszínkép
 molekulavegyület
 mólfelület
 mólhő
 molibdén
 molibdénacél
 molibdenátion
 molibdén-diklorid
 molibdén-dioxid
 molibdén-dioxid-diklorid, MoO_2Cl_2
 molibdén-diszulfid
 molibdén-hexafluorid
 molibdenilion
 molibdenit
 molibdén-karbid
 molibdénkék
 molibdén-oxid
 molibdénötvezet
 molibdén-pentaklorid
 molibdénsav
 molibdén-tetraklorid
 molibdén-triklorid
 molibdén-trioxid
 molibdén-triszulfid
 mólkonzentráció
 mólus
 molozonid
 mólpolarizáció
 móltrefrakció
 mólsúly
 mólszázalék
 mólszuszeptibilitás
 móltérfogat
 móltört
 molymentesítő kikészítés
 monacit
 monacithomok
 monelfém
 monoaceton-aszkorbinsav
 monoalkil-malonsav
 monobróm-aceton
 monobróm-amin
 monobróm-ciklobután
 monobróm-ecetsav
 monobróm-ecetsav-etilészter
 monociklusos
 monodeuteroetanol
 monodiszperz
 monofluor
 monofluor-monoxid
 monofunkciós vegyület
 monoglicerid
 *monohidrátok
 monohidrogén
 monojód
 monojód-ecetsav
 monokalcium-foszfát
 monoklin
 monoklór
 monoklór-acetaldehid
 monoklór-acetilén
 monoklór-aceton
 monoklór-ciklopropán
 monoklór-ecetsav
 monomer
 monometilol-karbamid
 monomolekuláris
 mononátrium-foszfát
 mononukleotid
 monooxigén
 monoperoxi-szénsav
 monoperoxo-titánsav
 monoperszulfonsav
 monospirán
 monospirogyület
 monoszacharidok
 monoszilán
 monotrop
 monox
 monoxidok
 montánsalétrom
 montánviasz
 montmorillonit
 morfin
 morfinmeghatározás
 morfinváz
 morfol
 morfolin
 4-morfolinilcsoport

morfolinocsoport
 morfológia
 morganit
 mosóberendezés
 mosófolyadék
 mosópalack
 mosósavtartály
 mosószer
 mosószeripar
 mosótorony
 motorbenzin
 motorhajtó anyagok
 motorolaj
 mozaikszerkezet
ms-cisztin
ms-inozit
m-terfenil
 muffli
 mukonsav
 mukopálok
 mullit
 multimolekulás
 multipllett
 multiplletthipotézis
 multiplicitás
 multiplikáció
 multivibrátor
 munkaciklus
 munkafüggvény
 mustárgáz
 mustármagolaj
 mustárolaj
 muszkarufin

muszkon
 muszkovit
 mutáció
 mutarotáció
 műanyag
 műanyag borítás
 műanyag-emulzió
 műanyagféleség
 műanyag fólia
 műanyaggyártmány
 műanyaghab
 műanyagipar
 műanyag szál
 műbarnakó
 műboksa
 műbőr készítmény
 műcsillám
 műfa
 műgumi
 műgyanta
 műkaucsuk
 műkopál
 műkögyártás
 műselyem
 műszén
 műszerolaj
 műtrágya
 műtrágya-felhasználás
 műtrágyahatás
 műtrágyaipar
 műtrágyakészítmény
 műtrágyaoldat
 m-xilol

μ

$[\mu\text{-hidroxó-bisz}\{\text{pentammin-króm(III)}\}\text{-klorid}, [(\text{NH}_3)_5\text{Cr}-\text{OH}-\text{Cr}(\text{NH}_3)_5]\text{Cl}_5$
 μ-kén

μ-mezon
 $[\mu_4\text{-oxo-hexa}\mu\text{-acetáto-tetraberillium}],$
 $[\text{Be}_4\text{O}(\text{CH}_3\text{COO})_6]$

N

N-acetil-D-glükóz-amin
 N-acil-β-fenil-etil-amin
 N-acil-β-indolil-etil-amin
 N-acil-glikokoll
 N-acil-karbamidok
 naftacén
 naftalin
 naftalin-β-szulfo-klorid
 naftalin-β-szulfonsavas nátrium

naftalin-1-karbonsav
 naftalinmosó
 naftalinolaj-párlat
 naftalin-1-szulfonsav
 naftén
 naftenátok
 nafténbázis
 nafténkevert
 naftenol

- nafténsav
 nafténszénhidrogén
 1-naftil-amin
 1-naftil-amin-5-szulfonsav
 2-(2'-naftil)-azulén
 naftil-butyl-klorid
 naftilsoport
 naftil-etyl-éter
 naftionsav
 naftiridin
 naftiridinilsoport
 nafto[2,1-a]pirén
 nafto[2,3-b]tienilsoport
 nafto[2,3-b]tiofén
 2-naftoesav
 1-naftoesav-etylészter
 nafto-fenantrén
 1,2-naftokinon
 naftokinon-monoxim
 1-naftol
 2-naftol-6,8-diszulfonsav
 naftol-metil-éter
 naftolnarancs
 nagyágít
 nagyfeszültség
 nagyfrekvencia
 nagy hőfokú
 nagykalória
 nagymolekulájú
 nagy nyomású reakció; de: elég nagy nyomású gáz
 nagyolvasztó
 nagyolvasztókoksz
 nagyolvasztósalak
 nagyolvasztóüzem
 nagy rugalmasságú
 nagy szilárdságú
 nagy teljesítményű
 nagy tömegű
 N-alkil-karbamid
 n-amil-bromid
 n-amil-fluorid
 n-amil-jodid
 n-amil-klorid
 napraforgóolaj
 naringin
 narkotin
 naszcensz
 natív cellulóz
 nátrium
 nátrium-22
 nátrium-acetecetészter
 nátrium-acetilid
 nátrium-aluminát
 nátrium-alumínium-szilikát
 nátriumamalgám
 nátrium-amid
 nátrium-ammónium-hidrogén-foszfát—4.víz,
 $\text{NaNH}_4\text{HPO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$
 nátrium-antimonát
 nátrium-antranilát
 nátrium-arsenát
 nátrium-arsenit
 nátriumatom
 nátrium-azid
 nátriumbázis
 *nátrium-bikarbonát
 *nátrium-bikromát
 nátrium-[bisztioszulfáto-argentát(I)],
 $\text{Na}_3[\text{Ag}(\text{S}_2\text{O}_3)_2]$
 *nátrium-bór-hidrid
 nátrium-bromid
 nátrium-cianid
 nátrium-cink-triuranil-acetát—6.víz,
 $\text{NaZn}(\text{UO}_2)_3(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_9 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$
 nátrium-[diciano-argentát], $\text{Na}[\text{Ag}(\text{CN})_2]$
 nátrium-dihidrogén-foszfát
 nátrium-dihidrogén-[tetroxo-foszfát],
 NaH_2PO_4
 nátrium-dikromát
 nátrium-ditionit
 nátrium-diuranát
 nátriumelem
 nátrium-fluorid
 nátrium-foszfát
 nátrium-foszfát, $\text{Na}_2(\text{PHO}_3)$
 nátriumföldpát
 nátrium-halogenid
 nátrium-[hexafluoro-aluminát], $\text{Na}_3[\text{AlF}_6]$
 nátrium-[hexahidroxo-aluminát],
 $\text{Na}_3[\text{Al}(\text{OH})_6]$
 nátrium-[hexahidroxo-antimonát(V)]
 nátrium-[hexahidroxo-sztannát],
 $\text{Na}_2[\text{Sn}(\text{OH})_6]$
 nátrium-[hexakloro-foszfát], $\text{Na}[\text{PCl}_6]$
 nátrium-[hexakloro-iridát(III)], $\text{Na}_3[\text{IrCl}_6]$
 nátrium-[hexakloro-rodát]—12.víz,
 $\text{Na}_3[\text{RhCl}_6] \cdot 12\text{H}_2\text{O}$
 nátrium-[hexakvo-cink]-triuranil-acetát,
 $\text{Na}[\text{Zn}(\text{H}_2\text{O})_6](\text{UO}_2)_3(\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2)_9$

- nátrium-hexametafoszfát
 nátrium-[hexanitro-kobaltát(III)],
 $\text{Na}_3[\text{Co}(\text{NO}_2)_6]$
 nátrium-hidrid
 nátrium-[hidrido-trimetoxo-borát],
 $\text{Na}[\text{BH}(\text{OCH}_3)_3]$
 nátrium-hidrogén-foszfít, $\text{NaH}(\text{PHO}_3)$
 nátrium-hidrogén-[hidrido-trioxo-foszfát(III)]
 $\text{NaH}(\text{PHO}_3)$
 nátrium-hidrogén-karbonát
 nátrium-hidrogén-szulfát
 nátrium-hidrogén-szulfít
 nátrium-hidrogén-[trioxo-karbonát], NaHCO_3
 nátrium-hidroszulfát
 nátrium-hidroxid
 nátrium-hipoklorit
 nátrium-hipomanganát
 nátrium-hiposzulfát
 nátriumion
 nátriumizotóp
 nátrium-jodid
 nátrium-karbonát
 nátrium-[karbonáto-torát],
 $\text{Na}_6[\text{Th}(\text{CO}_3)_5]$
 nátrium-karbonát—10.víz, $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$
 nátrium-klorát
 nátrium-klorid
 nátrium-klorid-előállítás
 nátrium-klorid-kristály
 nátrium-klorit
 nátrium-kromát
 nátrium-magnézium-uranil-acetát,
 $\text{NaMg}(\text{UO}_2)_3(\text{CH}_3\text{COO})_9$
 nátrium-malonészter
 nátrium-manganát
 nátrium-metafoszfát
 nátrium-metaniobát
 nátrium-metavanadát
 nátrium-metilát
 nátrium-metoxid
 nátrium-nióbium-trioxid, NaNbO_3
 nátrium-nitrát
 nátrium-nitrit
 nátrium-[nitrozo-pentaciano-ferrát(III)],
 $\text{Na}_2[\text{Fe}(\text{NO})(\text{CN})_5]$
 nátrium-oleát
 nátrium-ortonibát
 nátrium-ortotitanát
 nátrium-ortovanadát
 nátrium-oxid
 nátrium-palmitát
 nátrium-pentaborát, NaB_5O_8
 nátrium-perborát
 nátrium-perklorát
 nátrium-peroxid
 nátrium-peroxi-diszulfát
 nátrium-peroxi-metaborát
 nátrium-pirofoszfát
 nátrium-piroszulfít
 nátrium-pirovanadát
 nátrium-rodizonát
 nátrium-szilikát
 *nátrium-sziliko-fluorid
 nátrium-szulfát
 *nátrium-szulfát—dehidrát
 nátrium-szulfát-oldat
 nátrium-szulfát—10.víz
 nátrium-szulfid
 nátrium-szulfít
 nátrium-tetraborát
 nátrium-[tetrahidrido-borát], $\text{Na}[\text{BH}_4]$
 nátrium-[tetrahydroxo-ferrát(II)],
 $\text{Na}_2[\text{Fe}(\text{OH})_4]$
 nátrium-[tetrakarbonil-ferrát(—II)],
 $\text{Na}_2[\text{Fe}(\text{CO})_4]$
 nátrium-[tetrakarbonil-kobaltát(—I)],
 $\text{Na}[\text{Co}(\text{CO})_4]$
 nátrium-[tetrakloro-aluminát], $\text{Na}[\text{AlCl}_4]$
 nátrium-[tetrakloro-merkurát(II)],
 $\text{Na}_2[\text{HgCl}_4]$
 nátrium-tetrametafoszfát
 nátrium-[tetratio-foszfát], Na_3PS_4
 nátrium-[tetroxo-foszfát], Na_3PO_4
 nátrium-[tetroxo-szulfát(VI)], Na_2SO_4
 nátrium-tioszulfát
 nátrium-trifoszfát
 nátrium-[trioxo-fluoro-szulfát], NaSO_3F
 nátrium-[trioxo-szulfát], Na_2SO_3
 nátrium-[trioxo-tio-szulfát], $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$
 nátrium-uranil-karbonát
 nátriumvegyület
 nátrium-volframát
 nátrólit
 nátron
 nátroncellulóz
 nátronföldpát
 *nátronlúg
 *nátronsalétrom
 nátronüveg
 naturcement

- N-benzil- α -fenil-etil-amin
 N-bróm-szukcinimid
 n-bután
 n-butil-acetát
 n-butil-amin
 n-butil-bromid
 n-butilén-1
 n-butiléter
 n-butil-klorid
 n-butiril-klorid
 n-cetil-bromid
 n-cetil-fluorid
 n-cetil-jodid
 n-cetil-klorid
 n-dekán
 n-dec-1-én
 n-dibróm-benzol
 n-dodecil-merkaptán
 n-dodekán
 necin
 necinsav
 nedvesedőképesség
 nedveskamra
 nedvességtartalom
 nefelin
 nefelométer
 nefelometria
 negatív
 negatron
 négyespont
 négyértékű
 négylépcsős
 négytagú
 négy vegyértékű
 nehézbenzin
 nehézbenzol
 nehézfázis
 nehézfém
 nehézfém-hidridek
 nehézfémion
 nehézfém-peroxid
 nehézhengerolaj-párlat
 nehézhidrogén
 nehézolaj
 nehézoxygen
 nehézvíz
 nehézvízgyártás
 n-ekozán
 nekál
 N-elimináció
 nematikus
 nem benzoid szerkezet
 nem éghető anyag
 nem elegyedő
 nemelektrolit (gyűjtőnév);
 de: az aceton nem elektrolit
 nemesacél
 nemesfém
 nemesfémtartalom
 nemesgáz
 nemesgáz-konfiguráció
 nemfémek (gyűjtőnév); de: a kén nem fém
 nemfémek
 nemideális elegy; de: az alkohol és víz elegye
 nem ideális
 nemizoterm folyamat
 nem klasszikus
 nem kondenzált rendszer
 nem kumulatív
 nemmágneses
 nempoláris; de: a metánmolekula nem poláris
 nemsztöchiometrikus vegyület
 nemvasfém
 nemvezető; de: a fa nem vezető
 nemvizes oldószer
 neodímium
 neofánüveg
 neo-izo-mentol
 neo-mentil-glicin-hidrazid
 neo-mentol
 neon
 neo-pentán
 neo-pentilalkohol
 neo-pentil-klorid
 neoprén
 neo-szalvarzán
 neo-trehalóz
 neptunilcsoport
 neptúnium
 neptúniumsorozat
 nerolin
 nervon
 nervonsav
 N-etil-anilin
 neurin
 neutrális
 neutretto
 neutrínó
 neutron
 neutronáram

- neutronbefogás
 neutrondetektor
 neutronelnyelés
 neutronemisszió
 neutronészlelés
 neutronfluxus
 neutronforrás
 neutronhozam
 neutronradiográfia
 neutronsugárzás
 neutronsűrűség
 neutronszám
 neutronszámláló
 neutrontömeg
 neutronütkezés
 nevezéktan
 N-fenil-acetamino-acetil-klorid
 N-fenil-glicin
 N-fenil-hidroxi-amin
 N-fenil-karbamid
 N-fenil-karbaminsav-észter
 N-fenil-tiokarbaminsav-észter
 N-fenil-tiokarbamoil-peptid
 N-formil-amin
 N-formil-amino-ecetsav
 N-glikozid
 n-heptadekán
 n-heptán
 n-heptanál
 n-hept-1-én
 n-hexadekán
 n-hexán
 niacin-amid
 nikkel
 nikkelacél
 nikkel-arzenid
 nikkelatom
 nikkel-berillium-ötvözet
 nikkelbovonat
 nikkel-cianid
 nikkel-dimetil-glioxim
 nikkelelem
 nikkel-formiát
 nikkel-halogenid
 nikkel-hidrid
 nikkel(II)-hidroxid
 nikkelibámsav
 nikkelin
 *nikkeli-nitrát
 nikkeliion
 *nikkelvegyület
 nikkelizomer
 nikkelizotóp
 nikkel-karbonát
 nikkelkatalizátor
 nikkelkéneskő
 nikkel(II)-klorid
 nikkelkomplex
 nikkel-nitrát
 *nikkelo-hidroxid
 nikkel(II)-oxid
 *nikkelovegyület
 nikkel-szulfát
 nikkel(II)-szulfid
 nikkeltégely
 nikkel-tetrakarbonil
 nikkelvegyület
 nikkel(III)vegyület
 nikkolit
 nikotin
 nikotin-amid
 nikotinsav
 nikotinsav-amid
 nikotinsav-dietil-amid
 nikotinsav-morfolid
 ninhidrin
 niobáts csoport
 niobition
 nióbbium
 nióbbium-pentaklorid
 nióbbium-pentoxid
 *nióbbium-pentoxid-hidrát
 nióbbiumsav
 nipekotinsav
 nitrálás
 nitrálásav
 nitramid
 nitramin
 nitrátácídiumion, $H_2NO_3^+$ -ion
 nitrátgyök
 nitrátion
 nitrátmeghatározás
 nitrátocsoport
 nitridion
 nitridocsoport
 nitrido-trikénsav
 nitrifikáló
 nitrilbázis
 nitrilcsoport
 nitril-hidrogén-diszulfát, $NO_2HS_2O_7$

- nitrilkation
 nitrilkondenzáció
 nitrilo-trikarbonsav-észter
 nitril-triszulfonsav
 nitritacídiumion, H_2NO_2^+ -ion
 nitritbontás
 nitrition
 [nitrito-kloro-diEn-kobalt(III)]-rodanid,
 $[\text{Co}(\text{NO}_2)\text{ClEn}_2]\text{SCN}$
 [nitrito-pentammin-kobalt(III)]-só
 [nitrito-pentammin-kobalt(III)]-szulfát,
 $[\text{Co}(\text{ONO})(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$
 nitro-acetanilid
 nitro-alkán
 nitro-aminok
 nitro-anilin
 2-nitro-benzaldehid
 nitro-benzoésav
 nitro-benzoil-klorid
 nitro-benzol
 nitro-benzol-szulfonsav
 2-nitro-bután
 nitro-cellulóz
 nitro-cellulóz-lakk
 nitro-ciklohexán
 nitrocsoport
 nitro-ecetsav
 nitro-etán
 2-nitro-etanol
 4-nitro-fenil-ecetsav
 nitro-fenil-hidrazin
 nitro-fenil-oszazon
 2-nitro-fenol
 nitrofesték
 nitrofilm
 nitrofoszfát
 nitrofoszka
 3-nitro-ftálsav
 2-nitro-furán
 nitrogén
 nitrogén-15
 nitrogénatom
 nitrogénáram
 nitrogénbázis
 nitrogénecsoport
 nitrogén-dioxid
 nitrogénelem
 nitrogéngáz
 nitrogén-hidrogén-ammónia-rendszer
 nitrogénlioszol
 nitrogénmeghatározás
 nitrogénmentes
 nitrogénmolekula
 nitrogén-monoxid
 nitrogénműtrágya
 nitrogénműtrágya-termelés
 nitrogén-pentoxid
 nitrogénreflux
 nitrogén-szulfid
 nitrogén-trifluorid
 nitrogén-trijodid
 nitrogén-triklorid
 nitrogén-trioxid
 nitrogénvegyület
 nitro-glicerin
 *nitro-glikol
 nitro-guanidin
 nitro-karbamid
 nitro-karbonsavak
 nitrokeményítő
 6-nitro-kinolin
 nitro-klór-benzol
 nitro-kobalamin
 nitro-koleszterin
 nitrol
 nitrolakk
 nitrolsav
 nitro-metán
 nitron
 1-nitro-naftalin
 nitro-nitronsav-tautoméria
 nitróniumion
 nitróniumkation
 nitronok
 nitronsav
 nitro-paraffin
 nitro-pentaeritrit
 nitro-pentaftál-lakk
 [nitro-pentammin-kobalt(III)]-nitrát,
 $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5\text{NO}_2](\text{NO}_3)_2$
 nitro-pentol-lakk
 3-nitro-piridin
 1-nitro-propán
 nitroprusszid-nátrium
 nitro-sztirol
 nitro-toluol
 nitrovegyület
 nitro-xilidin
 nitroxilsav
 nitrozálás

- nitrózamin
 nitrózeljárás
 nitrozil-bromid
 [nitrozil-ciklopentadienil-nikkel],
 [Ni(NO)(C₅H₅)]
 nitrozilcsoport
 nitrozilkation
 nitrozil-kénsav
 nitrozil-klorid
 nitrozil-szulfid
 nitrozil-[tetrakloro-aluminát], NO[AlCl₄]
 nitrózkoncentráció
 nitrózmentes
 nitrozo-alkán
 nitrozo-arén
 nitrozo-benzol
 nitrozo-ciklohexán
 nitrozo-dimetil-anilin
 nitrozo-etán
 *nitrozo-ferro-szulfát
 nitrozo-izo-bután
 nitrozo-metil-amin
 2-nitrozo-2-metil-propán
 2-nitrozo-propán
 nitrozovegyület
 nitrózus
 nivelláló
 nívó
 nívósorozat
 n-kaproil-klorid
 n-kapron-amid
 N-klór-szukcin-imid
 N-metil-guanidino-ecetsav
 N-metil-4-hidroxi-2-piridon
 N-metil-izo-alloxazin
 N-metil-karbamid
 N-metil-karbaminsav-etilészter
 N-metil-L-glükóz-amin
 N-metil-morfinán
 N-metil-o-toluidin
 N-metil-oxim
 N-metil-piridinium-jodid
 N-metil-p-toluol-szulfamid
 N-metil-szukcin-imid
 N-naftalin-szulfonil-aminosavak
 N,N-dialkil-karbaminsav
 [N,N'-etilén-bisz(szalicilidén-imináto)-
 -kobalt(II)]
 N-nitrozo-N-fenil-glicin
 N-nitrozo-N-metil-karbamid
 N-nitrozo-p-toluol-szulfo-metil-amid
 n-nonadekán
 n-nonán
 n-non-1-én
 nobélium
 n-oktadekán
 n-oktán
 n-okt-1-én
 n-oktil-acetát
 nómenklatúra
 nomogram
 nonán
 nonán-1-ol
 2-nonil-2-butenil-csoport
 nor-adrenalin
 nor-bixin
 23-nor-5β-kolán
 23-nor-5β-kolánsav
 nor-bornán
 5-nor-bornén-2-il-gyök
 nor-bornilán
 nor-ekgonin
 nor-ekgoninol
 nor-harmán
 nor-heliotridán
 nor-kamfán
 nor-karadién
 nor-karadién-karbonsav-észter
 nor-karán
 nor-leucin
 nor-lupinán
 normálaffinitás
 normálállapot
 normálelektrod
 normál-elektrodpotenciál
 normálemek
 normálérték
 normálfaktor
 normál-hidrogénelektrod
 normálhőmérséklet
 normalitás
 normáloldat
 normálpotenciál
 normálpotenciál-sor
 normálrengés
 normálsorozat
 normáltérfogat
 nor-pinán
 18-nor-pregn-4-én-3,20-dion
 18-nor-progeszteron

(+)-nor- ψ -efedrin
nor-szerkezet
nor-tropán
nor-vegyület
N-oxalil-antranilsav
novokain
novolak
növényvédő szer
n-pentadekán
n-pentán
N-piridil-pirrol
n-propil-acetát
n-propil-amin
n-propil-bromid
n-propil-fluorid
n-propilidén-csoport
n-propil-jodid
4n-sorozat
(4n+2)-sorozat
n-tetradekán

N-tetrametil-indamin
n-tridekán
nukleáris
nukleinsav
nukleofil
nukleon
nukleoproteid
nukleotid
nukleozid
nuklid
nullaelektrod
nullaeszköz
nullaindikátorok
nullapont
nullapont-energia
nullapont-entrópia
n-undekán
N-vitamin
n-xilol
nylon

Ny

nyálkasav
nyersalumínium
nyersanyag
nyersanyagbázis
nyersanyagkeverék
nyersanyagszükséglet
nyersarany
nyersargontorony
nyersbauxit
nyersbenzin
nyersfoszfát
nyersgáz
nyersgyanta
nyerskeverék
nyerskő
nyersnikkel
nyersolaj
nyersólom
nyersón
nyersréz
nyerssó
nyersszódaömladék
nyerstermék

nyersvas
nyersvasérc
nyersvasérc-eljárás
nyersvasgyártás
nyersvastermelés
nyílt láncú
nyolcértékű
nyolc vegyértékű
nyomásálló
nyomáscsökkenés
nyomásésés
nyomásfüggés
nyomáshatár
nyomáskorrekció
nyomáskülönbség
nyomásmérés
nyomautoradiográfia
nyomelem
nyomjelzés
nyomkatalízis
nyomóhenger
nyomószilárdság
nyomozóelem

O, Ó

o-amino-benzoésav	olajdiszperzió
o-amino-benzol-szulfonsav	olajelválasztó
o-amino-fenil-piroszólósav	olajemulzió
o-amino-fenol	olajforrás
o-amino-tiofenol	olajgyanta
o-anizidin	olajimmerziós
o-benzoil-acetecetészter	olajkőd
o-benzoil-benzoésav	olajmező
o-benzokinon-diimid	olajnyomásos
objektív	olajsav
o-bróm-fahéjsav	olajsav-glicerid
ócskavas	olajszűrő
ócskavas-nyersvas-eljárás	olajtermék
oersted	olajtüzelés
o-fenilén-diamin	oldalcsoport
o-forma	oldallánc
o-helyzet	oldalpárlat
o-hidroxi-benzál-acetofenon	oldáshő
o-hidroxi-benzaldehid	oldatpotenciál
o-hidroxi-benzoésav	oldhatóságadat
o-hidroxi-transz-fahéjsav	oldhatóságérték
ohm	oldhatóságmeghatározás
ohmikus	oldhatóságcsökkenés
o-izomer	oldhatóságnövekedés
okker	oldóképesség
okklúzió	oldószer
o-klór-fenil-aceton	oldószergőz
o-klór-fenol	oldószerhatás
oktadec-2-én-sav	oldószer-körforgalom
oktadec-1-in	oldószer-variábilis
oktadekán	olefin
oktadekatiénsav	olefinalkoholok
oktaéderes	olefin-karbonsavak
oktahidrodifenil	olefinkötés
1,2,3,4,5,6,7,8-oktahidrofenantrén	olefinsor
oktaklór-propán	olefin-szénhidrogén
oktamil-szacharóz	olein
oktán	oleinsav
(—)-oktán-2-ol	oleofil
oktánszám	óleum
oktánszám-meghatározás	oligodinamikus
okta-1,3,5,7-tetraén	oligomer
okta-2,4,6-triin	oligoszacharid
okt-4-én-2,7-dion	olívaolaj
oktett	olivin
oktil-acetát	ólom
oktoxidok	ólom-acetát
olajcsepp	ólomadalék

ólomakkumulátor	o-metoxi-sztirol
ólomakkumulátor-anód	ón
ólomakkumulátor-paszta	ónamalgám
ólomanód	ónatom
ólomatom	ón csoport
ólom-azid	ón-dioxid
ólombázis	ónelem
ólomcukor	ónfém
ólom-dioxid	ónhamu
*ólomecet	ón-hidrogén
ólomelektrod	ón(II)-hidroxid
ólomelem	ónion
ólomérzékenység	ón(IV)ion
ólomfehér	ón(II)-klorid
ólom-hidrogén	ónkő
ólom(II)-hidroxid	ónmódosulat
ólomion	ón-monoxid
ólomkamra-eljárás	ón(II)-oxid
ólom-karbonát	ónozás
ólom(II)-klorid	ónpestis
ólom-kromát	ónredukció
ólomlemez	ónrészecske
ólomleválasztó	ónsav
ólommázag	ón(IV)-szulfid
ólommeghatározás	ónvegyület
ólom-nitrát	ón(II)vegyület
ólom-oxid	ónzőrej
ólomsav	o-oxi-benzilalkohol
ólomszappan	o-oxi-kinolin
ólom-szulfát	ópál
ólom-szulfát-csapadék	ópaleszcencia
ólom-szulfid	opiánsav
ólomtorony	ópium
ólom-tetraacetát	opszopirrol
ólom-tetraetil	optimális
ólom-tetraetil-érzékenység	orangit
ólom-tetraetil-tartalom	órásolaj
ólom-tetraklorid	ordinátatengely
ólomüveg	organikus
óloműzés	organogén
ólomvegyület	organoszilán
ólom(IV)vegyület	organosziloxán
oltóanyag	organoszol
oltóanyag-előállítás	óriásmolekula
olvadásgörbe	orientáció
olvadáspontgörbe	ornitin
olvadékelektrolízis	oroflavin
olvasztótér	orotsav
o-merkuri-benzoészav-anhidrid	orsóolaj
o-metil-aldoxim	orsóolaj-emulzió

orsólajpárlat
 ortanilsav
 orthit
 orto-allil-fenol
 ortoarzénessav
 ortoarzénsav
 ortobázis
 orto-benzokinon
 ortobórsav, H_3BO_3
 ortofoszforsav, H_3PO_4
 ortohangyasav-észter
 ortohangyasav-trietilészter
 orto-hatás
 ortohidrogén
 orto-jelölés
 ortokarbonsav-észter
 orto-kinetikus
 orto-kinon
 ortoklász
 orto-klór-fenil-aceton
 orto-klór-fenol
 orto-kondenzált
 ortokovasav, H_4SiO_4
 ortokovasav-etilészter
 ortokromatikus
 ortomangánossav
 ortoólomsav
 ortoónsav
 ortoperjódsav
 ortosav
 ortosav-észter
 ortosavsó
 ortoszénsav
 ortoszénsav-észter
 ortoszilikátion
 ortotellúrsav, H_6TeO_6
 ortotitánsav-etilészter
 orto-xilol
 orto-xilol-molekula
 orzellinsav
 oszazon
 oszcillátor
 oszcillatorikus
 oszcilloszkóp
 oszcin
 o-szemidin
 oszlopeljárás
 oszlopkromatográfia
 oszlopmódszer
 oszon

osztályreagens
 osztályreakció
 o-szulfamido-benzoésav
 o-szulfo-benzoésav-imid
 o-toluidin
 o-toluol-szulfamid
 o-toluol-szulfo-klorid
 ovalén
 1,2,3-oxa-diazol
 2-oxa-1,2-dihidropirén
 oxalátcsoport
 [oxaláto-pentammin-kobalt(III)]-szulfát,
 $[Co(C_2O_4)(NH_3)_5]_2SO_4$
 [oxaláto-torát]-ion
 oxálecetsav
 oxálecetsav-észter
 oxalil-antranilsav
 oxalil-klorid
 oxálsav
 oxálsav-diamid
 oxálsav-dihidrát
 oxálsav-dimetilészter
 oxálsav-félészter-klorid
 oxamid
 oxaminsav
 oxantron
 1-oxa-spiro[4.5]dekán
 1,2-oxa-tiolán
 oxazidin
 1,4-oxazin
 1,3-oxazol
 oxazolidin
 oxazolid-2-on
 oxazolin
 oxazon
 oxi-cellulóz
 oxidáció
 oxidációfok
 oxidációs-redukációs folyamat
 oxidációs szám
 oxidálóképesség
 oxidálószer
 oxidatív
 oxidelektród
 oxid-halogenidek
 oxidhártya
 oxidimetriás
 oxidion
 oxidkatalizátor
 oxidkoncentráció

- oxidoredukció
 oxidoreduktáz
 oxidoxigén
 oxidréteg
 oxidsók
 oxidvegyület
 oxi-etil-cellulóz
 oxi-fenil-ecetsav
 oxigén
 oxigén-18
 oxigénátadás
 oxigénatom
 oxigéncsoport
 oxigéndepolarizáció
 oxigén-difluorid
 oxigénelektrod
 oxigénelem
 oxigénelvonás
 oxigénfelvevő képesség
 oxigénfogyasztás
 oxigéngáz
 oxigéngáz-elektrod
 oxigényártás
 16,21-oxigénhíd
 oxigénizotóp
 oxigénmentes
 oxigénmolekula
 oxigénszám
 oxigéntartalom
 oxigéntúlfeszültség
 oxigénvegyület
 oxigénveszteség
 oxi-kinolátok
 oxilikvit
 o-xilol
 o-xilol-előállítás
 oxim
 oximátanion
 oximéter
 oximino-karbonsav
 oxin
 oxinát
 oxindigó
 oxindol
 oxinit
 oxi-olajsav
 oxirán
 oxireaktív
 oxisavak
 oxi-szilinek
 oxitocin
 oxi-trikarballilsav
 oxo-enol-tautóméria
 oxocsoport
 oxo-glutársav
 oxo-karbonsav
 oxo-karbonsav-észter
 3-oxo-L-idonsav
 oxolkence
 oxo-malonsav
 1-oxónia-antracén-klorid
 oxóniumion, $[\text{OH}_3]^+$ -ion
 oxónium-perklorát
 oxóniumsó
 oxóniumtípus
 4-oxo-pentánsav
 oxo-propionsav
 7-oxo-rubán
 oxosavak
 1-oxo-spiro[5.6.0]undekán
 oxoszintézis
 oxovegyület
 ozmátion
 ozmirídium
 ozmium
 ozmium-diklorid
 ozmium-dioxid
 ozmium-oktafluorid
 ozmiumsav
 ozmium(IV)-szulfid
 ozmium-tetrafluorid
 ozmium-tetra-klorid
 ozmium-tetroxid
 ozmium-triklorid
 ozmométer
 ozmotikus
 ozmotikus koeficiens
 ozmózis
 ozmózisnyomás
 ózon
 ózonaddíció
 ozonidion
 ózonképződés
 ozonolízis

ω -azo-toluol
 ω -difenil-kolén
 ω -formil-*o*-hidroxi-acetofenon

 ω

ω -nitro-toluol
 ω -oxidáció

ö, ő

öblítőgáz
 önabszorpció
 önabszorpciós együttható
 önabszorpciós faktor
 önantaldehid
 önantol
 önantsav
 öndiffúzió
 öndiffúzió-állandó
 öndisszociáció
 öndisszociáció-állandó
 önindukció
 önkondenzáció
 önsülő elektród
 öntecs
 öntéshiba
 öntőgyanta
 öntöttacél
 öntöttvas
 öntőüst
 örlőberendezés

őrlőgép
 őrlőkorong
 összegképlet
 összemenés elleni kikészítés
 összes keménység
 ősztradiol
 ősztrán
 ősztra-1,3,5(10),6,8-pentaén
 ősztrapentaenolon
 ősztra-1,3,5(10),7-tetraén
 ősztra-1,3,5(10)-trién
 ősztratrién-3,16 α ,17 β -triol
 ősztriol
 ősztron
 ősztronszintézis
 ötértékű
 öttagú
 öttornyos
 öt vegyértékű
 ötvözetípus
 ötvözőelem

P

p-acetamino-benzol-szulfo-klorid
 pácfestés
 pácszínezék
 pakolási hányados
 pakura
 pakurabontás
 palagyanta
 palakátrány-középolaj
 palládation
 palládium
 palládiumatom
 palládiumelem
 palládiumion
 palládium(II)-klorid
 palládium(II)-nitrát
 palládium(IV)-oxid
 *palládium(II)-oxid-hidrát
 palládium(II)-szulfát
 palládium(IV)-szulfid

palládiumvegyület
 palládium(II)vegyület
 *palládivegyület
 *palládovegyület
 palmitilalkohol
 palmitinaldehid
 palmitinsav
 palmitinsav-bromid
 palmitinsav-klorid
 paludrin
 pályaelágazás
 pályaelektron-befogás
 pályafüggvény
 pályaimpulzus
 pályamomentum
p-amino-azo-benzol
p-amino-benzilalkohol
p-amino-benzil-klorid
p-amino-benzoészav

p-amino-benzol-szulfamid	parciális
p-amino-fenol	párkeltés
p-amino-toluol	párvázódás
pantokain	párolgáshő
pantoténsav	parvolin
papaveraldin	passzív
papaverin	passziválás
papíripar	passzivátor
papírkromatográfia	passzivitás
papírszűrő	pasztilla
para-benzhidril-tetrafenil-aceton	pasztillázógép
paracián	patentkáli
parachor	patronit
paradeutérium	pátvasérc
parafa dugó	p-benzo-kinon
parafasav	p-cimol
para-fenilén-diamin	p-diciklopropil-benzol
paraffin	p-dietil-benzol
paraffinbázis	p-dimetil-amino-benzilidén-rodanin
paraffinemulzió	p-divinil-benzol
paraffinérték	pektin
paraffinjelleg	pektocellulóz
paraffinkevert jelleg	pelargonaldehid
paraffinkristály	pelargonidin
paraffinolaj	pelargonsav
paraffinolaj-emulzió	p-elektron
paraffinsorozat	pelletierin
paraffin-szénhidrogén	penetráció
paraffintartalom	penetrométer
paraffinviasz	penicill-amin
paraformaldehid	penicillin
para-fukszin	pentacén
parahidrogén	pentadekán
párahűtő	penta-1,4-dién
para-izomer	6-(1,3-pentadienil)-2,4,7-dodekatrién-9-inil-
para-jelölés	-csoport
para-kinon-diimid	pentaének
para-klór-fenol	pentaeritrit
paraldehid	pentaeritrit-tetranitrát
paraldol	pentafén
parallaktikus	pentafenil-foszfor
parallaxis	pentaftálgyanta
paramágnes	3',4',3,5,7-pentahidroxi-flavílium-klorid
para-mentán	(penta)kalcium-fluorid-(trisz)foszfát,
paramolibdenátion	$\text{Ca}_5\text{F}(\text{PO}_4)_3$
paramolibdénsav	pentaklór-etán
para-orto-átalakulás	pentalén
para-toluidin-gőz	penta-m-digalloil-D-glükóz
paravolframátok	pentametil-benzol
paravolfrámsav	2,3,3',4',5'-pentametil-bifenil

- pentametiléncsoport
 pentametilén-tetrazol
 pentán
 pentanátrium-trifoszfát, $\text{Na}_5\text{P}_3\text{O}_{10}$
 pentán-1,5-diol
 pentán-1-ol
 pentánpróba
 pentán-1,2,5-triol
 pentaperoxo-dikromát
 pentationsav
 pentén
 pent-2-én
 2-penténdiilidin
 2-pentenilcsoport
 5-(3-pentenil)-3,6,8-dekatrién-1-inil-gyök
 1-pentén-4-in
 2-pentén-4-inil-csoport
 6-(1-pentén-3-inil)-2,4,7,9-undekatetraenil-
 -csoport
 pentilgyök
 pent-2-in
 pentlandit
 pentoxidok
 pentóz
 pentozán
 pepszin
 peptid
 peptidcsoport
 peptidkötés
 peptidszintézis
 peptizáció
 peptizálás
 peptizátor
 perbenzoesav
 perdület
 perecetsav
 peremszög
 perforált
 perftálsav
 pergament
 perhangyasav
 perhidroantracén
 perhidro-1,4-etano-antracén
 perhidro-1,4-etano-5,8-metano-antracén
 perhidrofenantrén
 perhidrogénezés
 perhidroindán
 perhidrokroctin
 perhidrolipopin
 perhidroxilcsoport
 perifériás
 peri-kinetikus
 peri-kondenzált
 perilén
 perilocsoport
 perimidin
 perimidinilgyök
 periodicitás
 periodikus
 periódus
 periódusos rendszer
 periódusszám
 peritektikum
 peritektikus
 perjodátion
 perjódoxidáció
 perjódsav, H_5IO_6
 perkénsav
 perklorátion
 perklór-butadién
 perklór-etilén
 perklorilcsoport
 perklór-metil-merkaptán
 perklór-propán
 perklórsav, HClO_4
 perkoláció
 perkolátor
 perlit
 perlon
 permanens
 permanganometria
 permangánsav, HMnO_4
 permeábilis
 permeabilitás
 permetezősav
 permutit
 permutoid duzzadás
 perovszkit
 perovszkittípus
 peroxidhatás
 peroxi-dietyl-éter
 peroxi-dikénsav
 peroxidion
 peroxi-diszulfát
 peroxidok
 peroxi-foszforsav
 peroxi-kénsav
 peroxi-klórsav
 peroxi-monokénsav
 peroxi-monoszulfósav

- *peroxi-nióbsav
 peroxi-perklórsav
 peroxisav
 peroxi-szénsav
 peroxo-cirkonsav
 peroxo-difoszforsav, $H_4P_2O_8$
 peroxo-dikénsav, $H_2S_2O_8$
 peroxo-dikromát
 peroxo-foszforsav, H_3PO_5
 peroxo-kénsav, H_2SO_5
 peroxokötés
 peroxo-kromát
 peroxokrómsav
 [peroxo-niobát]-ion
 *peroxo-nióbsav
 peroxo-nitrit-ion
 peroxo-salétromossav, $HOONO$
 peroxo-salétromsav, HNO_4
 peroxoszármazék
 [peroxo-tantalát]-ion
 peroxo-vanádium(V)-kation
 perparin
 perpetuum mobile
 perrenátion
 perréniumsav
 perrutenátion
 persavak
 perspektivikus
 perszisztencia
 perszorpció
 perszulfátion
 pertantálsav
 pertechnéciumsav
 pertechnékátion
 pervegyületek
 perzsavörös
 p-etil-pentil-benzol
 p-etil-sztirol
 pétisó
 p-etoxi-krizoidin
 p-etoxi-propionitril
 petrolátum
 petroléter
 petróleum
 petróleumpárlat
 petrolkémia
 petrolkocsz
 *p-fenilén-diamin-klórhidrát
 p-forma
 P_H
 p-helyzet
 p-hidroxi-acetofenon
 p-hidroxi-benzoészav
 p_H-intervallum
 p_H-meghatározás
 piaztiazol
 piccin
 picén
 piezoelektromos
 pigmens
 pigment
 pigmentkeverék
 pigmentszínezék
 piknométer
 pikolinsav
 pi-kötés
 pikrinsav
 pillangólag
 pilokarpin
 pilopsav
 pimelinsav
 pimelinsavdinitril
 pi-mezon
 2(10),3-pinadién
 pinakol
 pinakolátrendeződs
 pinakol-pinakon-átrendeződs
 pinakon
 pinán
 pinágyűrű
 3-pinanilgyök
 pinanilén
 pinanilidén
 pincetta
 pinén
 2-pinén-10-ilidén-gyök
 pinksó
 pinorezinol
 piocianin
 pipekolinsav
 piperazin
 piperazinilcsoport
 1-piperidilcsoport
 piperidin
 piperidinalkaloid
 piperidin-2-karbonsav
 piperidinocsoport
 piperilén
 piperimidin
 piperin

- piperinsav-klorid
 piperonál
 piperonilsav
 pipetta
 piramidon
 piramidonmeghatározás
 pirán
 piranilgyök
 2-piranilidénsoport
 pirantrén
 pirargirit
 pirazin
 pirazinilcsoport
 pirazin-karbonsav
 pirazino[2,3-*d*]piridazin
 pirazinszármazék
 pirazol
 pirazolidin
 pirazolidinilgyök
 pirazolilcsoport
 pirazolin
 pirazolinilcsoport
 pirazolkék
 pirazol-5-on
 pirazolváz
 pirén
 1-pirenilgyök
 pirenocsoport
 pirezüveg
 piribenzamin
 piridazin
 piridazinilgyök
 piridilcsoport
 piridin
 piridinalkaloid
 piridinbázis
 piridin-2,3-dikarbonsav
 piridin-hidrojodid
 piridíniumion
 piridíniumkation
 piridin-4-karbonsav
 piridinmeghatározás
 piridinszármazék
 piridinszintézis
 piridocsoport
 pirido[1',2':1,2]imidazo[4,5-*b*]kinoxalin
 2-piridon
 piridoxál
 piridoxál-féletilacetál-foszforsav-észter
 piridoxamin
 piridoxin
 piridoxol
 pirillumkation
 pirilliumsó
 pirimidin
 pirimidinilgyök
 pirimidinszintézis
 pirimidocsoport
 pirit
 piritkoncentrátum
 piritpörk
 piritpörkölés
 piroarzénessav
 piroarzénsav
 piroelektromos
 pirofillit
 piroforos
 pirofoszfátion
 pirofoszfition
 pirofoszforossav
 pirofoszforosav
 pirogallol
 pirogallol-karbonsav
 pirogén
 piroglutaminsav
 pirokatechin
 pirokénessav
 pirokénsav
 pirokromátionok
 pirolitikus
 pirolízis
 piroluzit
 pirometallurgia
 piromorfit
 piron
 piron-2,6-dikarbonsav
 piron-perbromid
 piroyálkasav
 piroónsav
 pirosav
 piroszol
 piroszölősav
 piroszölősav-oxim
 piroszulfátion
 piroszulfition
 piroszulfurilion
 piroszulfuril-klorid-fluorid, S₂O₅ClF
 pirrokolin
 pirrol
 pirrol- α -aldehid

- pirrolaldehidszintézis
 pirrolenin
 pirrolidin
 pirrolidin-*a*-karbonsav
 pirrolidinilcsoport
 pirrolidon
 pirrolidon-karbonsav
 pirrolilgyök
 pirrolin
 pirrolinilcsoport
 pirrolizidin
 pirrolizidinalkaloid
 piválsav
 p-izomer
 p-izo-propil-fenol
 p-kinon
 p-kinon-diimid
 p-klór-anilin
 p-klór-nitro-benzol
 p-krezol
 plagioklász
 planáris
 plaszticitás
 plasztifikátor
 plasztikfoszforok
 plasztikus
 plasztométer
 platina
 platina-ammóniát
 platinaanód
 platinaatom
 platinaelektród
 platinaelem
 platinafém
 platina(II)-hidroxid
 platinaion
 platina(IV)ion
 platinakatalizátor
 platina(IV)-klorid
 platina(II)-klorid—2(foszfor-triklorid),
 $\text{PtCl}_2 \cdot 2\text{PbCl}_3$
 platinakomplex
 platina(III)komplex
 platinakontakt
 platinakorom
 platina(III)-oxid
 platinaötvözet
 *platinaszalmiák
 platina(IV)-szulfid
 platinaszivacs
 platinatapló
 platinátcsoport
 platina tégely
 platinavegyület
 platinecin
 platinition
 plató
 platómérés
 plattfrozás
 plazmalogén
 plazmalogénsav
 plejadén
 plexiüveg
 plumbán
 plumbátion
 plumbition
 *plumbivegyület
 *plumbo-metaszilikát
 *plumbo-ortoplumbát
 *plumbo-plumbát, $\text{Pb}_2^{\text{II}}\text{Pb}^{\text{IV}}\text{O}_4$
 *plumbo-plumbi-oxid
 *plumbovegyületek
 plusz
 plutonilcsoport
 plutónium
 1,4(8)-p-mentadién
 1-p-mentén
 1-p-mentén-8-il-csoport
 p-metoxi-benzoészav
 pneumatikus
 p-nitro-acetanilid
 p-nitro-benzoészav
 p-nitro-benzoil-klorid
 p-nitro-fenil-hidrazin
 p-nitro-fenil-oszazon
 p-nitro-klór-benzol
 p-nitrol
 p-nitrozo-dimetil-anilin
 poise
 poláris molekula
 poláris-poláris kapcsolat
 polaritás
 polarizáció
 polarizációfok
 polarográfia
 polarogram
 polaroid
 poliacetilének
 poliaddíció
 poliakrilátok

- poli(akrilsav-észter)
 poliakrilsavnitril
 poliallilalkohol
 poliamidok
 poliaminok
 polianion
 polianit
 poli(α -klór-akrilészter)
 policiklusos
 polidiének
 poli(dimetál-sziloxándiol)
 polidiszperzitás
 poliéder
 polielektrod
 poliének
 poliészterek
 poliésztergyanta
 poliéter
 poliétergyanta
 polietilén fólia
 poli(etilén-glikol)
 polietiléngyanta
 poli(etilén-oxid)
 poli(etilén-tetraszulfid)
 polifémsav
 polifoszforsavak, $H_{n+2}P_nO_{3n+1}$
 polifunkcionális
 polifunkcionalitás
 polifunkciós
 poliglicerin
 poliglutaminsavak
 polihalogenidion
 poli(hexametilén-szulfid)
 polihidrazid
 polihidrosztiorol
 poliindén
 poli(izo-butilén)
 poli(izo-cianát)
 poliiizoprén
 poli(kaprilsav-amid)
 polikaprolaktám
 polikarbonsavak
 poliketének
 polikloroprén
 polikondenzáció
 polikondenzációfok
 polikondenzálódás
 polikristályos
 polikromátok
 polikrómsav
 polimer
 polimer folyamat
 polimer homológok
 polimerizáció
 polimerizációfok
 polimetakrilátok
 poli(metilén-acetecetészter)
 poli(metilén-dikarbonsav)
 poli(metil-metakrilát)
 polimolekularitás
 polimolekulás
 polimolibdén-sav
 polimorf
 polimorfia
 polimorfizmus
 poliniobátesoport
 poliozonid
 poli(para-xilén)
 polipeptid
 polipeptidlánc
 poliporsav
 polipropén
 polipropilén
 polirozás
 polirrúzs
 polisav
 polispirovegyület
 poliszacharidok
 poliszilén
 poliszilikátion
 polisztirol
 poliszulfidion
 poliszulfidkén
 poliszulfon
 politantalátion
 politéngyanta
 politerpén
 poli(tetrafluor-etilén)
 politiazol
 politioészter
 politionsavak
 polititanátesoport
 poli(trifluor-klór-etilén)
 politrop
 politúr
 poli(undecilénsav-amid)
 poliuretán
 poliuretángyanta
 polivanadátion
 polivanádiumsavak

poli(vinil-acetát)	potenciálgörbe
polivinilalkohol	potenciálgradiens
poli(vinil-bromid)	potenciálkráter
poli(vinil-butirát)	potenciálkülönbség
poliviniléterkopolimer	potenciálmeghatározás
poli(vinil-formiát)	potenciálmérés
poli(vinil-halogenid)	potenciálviszony
poli(vinilidén-klorid)	potenciometrikus
poli(vinil-karbazol)	powelit
poli(vinil-klór-acetát)	p-oxi-benzoészav
poli(vinil-klorid)	pozitív
poli(vinil-metil-metakrilát)	pozitron
poli(vinil-pirrolidon)-kopolimer	pozitronabszorpció
poli(vinil-tetrafluor-etilén)-kopolimer	pozitrondetektálás
polónium	pörkölőkemence
pólus	p,p'-diklór-difenil
pólusmagasság	p,p'-dinitro-difenil
porcelán háromszög	PP-vitamin
porcelán tégely	praeodímium
porexplózió	praeoszó
porfesték	precipitáció
porfin	prednizolon
porfirin	prednizon
porfirinbomlás	pregnadién
porfirinváz	pregnadienol
porképződés	pregnadienol
porkohászat	pregnán
pormagnézium	pregnanon
porodin	pregnén
porodinrendszer	pregnenon
porolaj	pregnenol
porozitás	pregnenolon
porszelektáló	prenitol
porszén	preparátum
porszéntüzelés	présolaj
portlandcement	présparaffin
portlandcement klinker	primer hatás
pórusdiffúzió	primulin
pórustérfogat	primveróz
pórusvolumen	prizmás
porüveg	próbagyöngy
porvasmag	próbaöntecs
posztulátum	prócium
potenciál	progeszteron
potenciáldiagram	projekció
potenciálemélet	projektív
potenciálérték	prokain
potenciálfal	prolamin
potenciálfüggvény	prolilgyök
potenciálgát	(±)-prolin

- prométium
 promotor
 prontozil
 propán
 propán-bután-gáz
 propadiéndiilidéncsoport
 1,3-propándiil-2-ilidén
 propán-1,2-diol
 1-propanil-3-ilidén-csoport
 propanocsoport
 propanol
 propán-2-ol
 1,2,3-propántriilecsoport
 propán-1,2,3-trikarbonsav
 propargilaldehid
 propargilalkohol
 propargil-bromid
 propargil-jodid
 propargil-klorid
 propén
 prop-1-én
 propenil-benzol
 prop-1-enil-csoport
 propeniléncsoport
 1-propenilgyök
 propenil-klorid
 2-propenil-piridin
 prop-1-én-3-ol
 propén-1,2,3-trikarbonsav
 propil-acetát
 propilalkohol
 propil-amin
 propil-benzol
 propil-bromid
 propiléncsoport
 propilén-diamin
 propilénglikol
 propilén-oxid
 propil-fluorid
 propilidénygyök
 propil-jodid
 propil-klorid
 propil-merkaptán
 3-propil-o-xilol
 4-propil-2-pentenilén-csoport
 2-propil-piperidin
 2-propinilgyök
 propinol
 prop-1-in-3-ol
 propiofenon
 propiolakton
 propiolsav
 propionaldehid
 propionátcsoport
 propionil-klorid
 propionsav
 propionsavanhidrid
 proporcionális
 proziloxán
 proztetikus
 protaktínium
 protaktínium-pentoxid
 protalbinsav
 protaminok
 proteidek
 proteinek
 proteohormon
 proteolitikus
 protokatechualdehid
 protokatechusav
 protolitikus
 protomer
 protoméria
 proton
 protonaddíció
 protonaffinitás
 protonakceptor
 protonátadás
 protonfelvétel
 protonkicserélődés
 protonleadás
 protonszugár
 protonszugárzás
 protonvándorlás
 prototrop átrendeződs
 prototrópia
 protováz
 proustit
 provitamin
 prussziát
 pszeudoaszimmetria
 pszeudobázis
 pszeudobenzol
 pszeudobimolekuláris
 pszeudobiner
 pszeudobutilén
 pszeudoefedrin
 pszeudogenin
 pszeudohalogenidek
 pszeudohexagonális

pszeudoionos kötés
 pszeudojohimbin
 pszeudojonon
 pszeudokritikus
 pszeudokumul
 pszeudoméria
 pszeudonitrol
 pszeudomolekula
 pszeudoplasztikus
 pszeudosav
 pszeudoszapogenin
 pszeudoszilárd fázisú
 pszeudotropin
 pszichrométer
 pszilomelán
 p-szulfo-benzoosav
 p-terc-butil-fenol
 p-terfenil
 pteridin
 pteridinilgyök
 pterinek
 pteroesav
 pteroilsoport
 pteroil-glutaminsav

pteroil-heptaglutaminsav
 p-tolil-gyök
 p-toluilaldehid
 p-toluilsav
 p-toluol-szulfon-klór-amid-Na
 p-toluol-szulfonsav
 p-toluol-szulfonsav-klorid
 p-tozil-klorid
 puccolán
 pufferelegyek
 pufferhatás
 pufferkapacitás
 pufferoldat
 puffertartály
 pulzáló
 punktális
 purin
 purinilsoport
 purinváz
 purpureosó
 purpurogallin
 putreszcin
 P-vitamin
 p-xilol

π -elektron
 π -elektronfelhő
 π -komplex

π

π -kötés
 π -mezon
 π -p-konjugáció

ψ -baptigenin
 ψ -genin
 ψ -jonon
 ψ -kokain
 ψ -pelletierin

ψ

ψ -szapogenin
 ψ -szárszaszapogenin
 ψ -tigogenin
 ψ -tropin

racém
 racemát
 racemizálódás
 racém módosulat
 racém vegyület
 racionális
 rácsállandó
 rácsselem
 rácsenergia

R

rácshiba
 rácspontrégés
 rácssík
 rácsszerkezet
 rács típus
 rácsvegyület
 rad
 radiációs kémia
 radiális

- *radioaktínium (RdAc); helyesen: tórium-227 (^{227}Th)
 radioaktív
 radioaktivitás
 radioaktív sugárzás
 radioatom
 radiobróm
 radiocink
 radioelem
 radiofoszfor
 radiográfia
 radiohidrogén
 rádióhullám
 radiojód
 radiokémia
 radiokén
 radiokobalt
 radiokolloid
 radiolízis
 radiológia
 *radioólom (RaD); helyesen: ólom-210 (^{210}Pb)
 radioszén
 radioszénmódszer
 *radiotórium (RdTh); helyesen: tórium-228 (^{228}Th)
 radiotoxikusság
 radiovas
 rádium
 rádium-226
 *rádium-A (RaA); helyesen: polónium-218 (^{218}Po)
 *rádiuatom
 *rádium-B (RaB); helyesen: ólom-214 (^{214}Pb)
 *rádium-C (RaC); helyesen: bizmut-214 (^{214}Bi)
 *rádium-C' (RaC'); helyesen: polónium-214 (^{214}Po)
 *rádium-C'' (RaC''); helyesen: tallium-210 (^{210}Tl)
 *rádium-D (RaD); helyesen: ólom-210 (^{210}Pb)
 *rádium-E (RaE); helyesen: bizmut-210 (^{210}Bi)
 rádiumelem
 *rádiuememanáció; helyesen: radon-222 (^{222}Rn)
 *rádium-F (RaF); helyesen: polónium-210 (^{210}Po)
 *rádium-G (RaG); helyesen: ólom-206 (^{206}Pb)
 rádiumion
- rádiumizotóp
 rádiumszol
 rádiumvegyület
 radon
 rafanin
 raffinálás
 raffinátoldat
 raffinóz
 rákollószerű
 ramnetin
 ramnóz
 reagens
 reakció
 reakcióegyenlet
 reakció-egyensúly
 reakcióelegy
 reakcióhő
 reakció-hőmérséklet
 reakcióirányítás
 reakcióizoterma
 reakciókészség
 reakciókinetika
 reakciókoordináta
 reakciólánc
 reakciólehetőség
 reakciólépés
 reakciómechanizmus
 reakciómunka
 reakcióparaméter
 reakciórend
 reakciósebesség
 reakcióter
 reakció-térfogat
 reakciótermék
 reaktor
 realgár
 rebojler
 recens
 reciprok érték
 recirkuláció
 redesztilláció
 redoxielektród
 redoxigyanta
 redoxiindikátor
 redoxikatalizátor
 redoxipolimerizáció
 redoxipotenciál
 redoxirendszer
 redukálóanyag
 redukálóképesség

redukálószer	rénium-pentaklorid
redukció	réniumsav
reduktinsav	rénium-tetraklorid
reduktív	rénium-triklorid
reduktonok	reológia
reduktor	reoviszkoziméter
reflektor	rep
reflexió	répacukor
reflexióképesség	reprodukción
reflux	részecskealak
refluxadagolás	részecskeátmenet
refluxarány	részecskeméret
refluxkondenzátor	részecskemozgás
refluxszükséglet	részecskesúly
reformeljárás	részecskeszámlálás
refrakció	részecskeszámláló
regenerálódás	részecsketöltés
regenerálódási idő	részrend
regeneratív	retardáló
regenerátor	retardáns
regenerátorkamra	rétégelmélet
regenerátorpár	rétégrács
regenerátortípus	rétégrácsszerkezet
regenerátortöltet	rétégvastagság
regisztrálás	rétégvastagság-mérés
reguláris	retenció
regulátor	retenciós faktor
r-egység	retikuláris
rein	retinál
rekombináció	retinén-2
rekrisztallizáció	retinol
rektifikáció	retinsav
rekuperatív	rétméter
rekuperátor	retorta
reláció	retortakemence
relatív	retrográd
relativitás	retronecín
relativitáselmélet	reve
relaxáció	reverzibilis
relaxációs idő	réz
rem	réz-65
remanencia	réz-acetát
renácion	réz-acetilid
rendszám	réz-arzenit
renitsoport	réz-arzenit-acetát
rénium	rézatom
rénium-diszulfid	réz-berillium-ötövözet
rénium(VI)-fluorid	réz(I)-cianid
rénium-heptaszulfid	réz-coulombméter
rénium(VI)-oxid	rézcsoport

rézelem	rézszám
rezerpin	rézszegény
*réz-[ferro-cianid]	réz-szilicid
rézfinomítás	réz(II)-szulfát
rézgálic	réz(I)-szulfid
rézgésszám	[rész-tetrammin]-hidroxid, $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4](\text{OH})_2$
rezgőkör	részvegyület
rész(II)-hidroxid	rész(II)vegyület
rezinát	rhm-egység
rezinofor	ribazol
rezinol	ribit
rezinolsav	riboflavin
rézion	ribofuranóz
rezisztencia	9-ribofuranozil-adenin
rezit	9-ribofuranozil-guanin
rezitol	ribonukleáz
rézizotóp	ribonukleinsav
rész(I)-jodid	ribóz
rész(II)-karbonát	ribulóz-1,5-difoszorsav-észter
rész(I)-klorid	ricinidin
részkohászat	ricinin
részkomplex	ricininsav
részkonverter	ricinoleinsav
*rész-kromit	ricinolsav
rész(II)-króm(III)-oxid	ricinuskence
rész-L-aszparaginát	ricinusolaj
részlúgos	ritkaföldek
rész-mangán-ötvözet	ritkaföldfém
részműselyem	ritkaföldfém-elem
rész(II)-nitrát	ritkaföldfém-oxidok
rezol	robbanásveszély
rezolgyanta	robbanóanyag
rezolválás	robbanóelegy
rezonancia	robbanószer
rezonanciabefogás	[rodanáto-nitrito-diEn]-kobalt(III)-klorid,
rezonanciaelmélet	$[\text{Co}(\text{SCN})(\text{NO}_2)\text{En}_2]\text{Cl}$
rezonanciaenergia	[rodanáto-pentammin-króm(III)]-klorid,
rezonanciafluoreszcencia	$[\text{Cr}(\text{NH}_3)_5\text{SCN}]\text{Cl}_2$
rezonanciaavonál	rodanidion
rezorcilsav	rodanidmeghatározás
rezorcín	rodanilsav
rész(I)-oxid	rodanin
*rész-oxidul	rodanocsoport
részötötvözet	rodánsav
részpigment	rodátion
rész-pirokromát	ródiium
részraffináló	ródiium-bromid
részretorta	ródiium-cianid
részó	ródiiumfekete
részóoldat	ródiium(III)-jodid

ródiium(III)-klorid
 ródiium-nitrát
 ródiium(I)-oxid
 ródiium-szulfát
 ródiium(V)-szulfid
 ródiium-szulfid
 rodokrozit
 rodonit
 rokonreakció
 románcement
 rombos
 rongalit
 rostdiagram
 rotáció
 rotációs energia
 rotációs gátlás
 rotációs-vibrációs spektrum
 rotamer
 rozanilin
 rózsakvarec
 rozsdamentes
 rozsdapróba
 rozsdaréteg
 röntgen (r)
 röntgenanalízis
 röntgendiffrakció
 röntgenspektrográf
 röntgenspektrométer
 röntgenspektroszkópia
 röntgensugár

safraninszínezék
 sajátérték
 sajátfüggvény
 salakcement
 salakcsatorna
 salakkeverék
 salakképződés
 salakolvasztó
 salaktartalom
 *salétrom
 *salétromkonverzió
 salétromossav
 *salétromossavanhidrid
 salétromsav
 salétromsavaddíció
 *salétromsavanhidrid
 salétromsavgőz
 salétromsavképződés

röntgensugárzás
 röntgenszínkép
 röntgenterm
 röntgenüveg
 rövid életű
 R-sav
 rubánváz
 ruberitrinsav
 rubeovegyület
 rubicén
 rubídium
 rubídium-peroxid
 rubídium-[tetroxo-difluoro-ozmát(VIII)],
 $\text{Rb}_2[\text{OsO}_4\text{F}_2]$
 rubídium-titán-szulfát
 rubídium-trihalogenid-vegyület
 rubin
 rutenátion
 ruténium
 ruténium-dioxid
 ruténium-hidroxid-triklorid
 ruténium-pentafluorid
 ruténium(IV)-szulfid
 ruténium-tetraklorid
 ruténium-tetroxid
 ruténium-triklorid
 rutenocén
 rutinóz
 rutil

S

salétromsavtároló
 salétromsavtermelés
 salétromsavtöményítés
 salétromsavvesztés
 S-alkil-izo-tiokarbamid
 S-alkil-izo-tiuronium-só
 samott
 samottliszt
 samott-tégla
 sárgaréz
 sárgateshormon
 sárgavérlúgsó
 savadagoló
 saválló
 sav-amidok
 sav-amidinek
 sav-amid-képzés
 sav-amid-lebontás

- *savanhidrid
 sav-anilid
 savanion
 sav-azidok
 sav-bázis-indikátor
 sav-bázis-katalízis
 sav-bázis-rendszer
 savbepárlás
 savcirkuláció
 sávmélet
 savexponens
 savgyanta
 savgyök
 sav-halogenidek
 sav-hidrazidok
 savjelleg; de sav jellegű
 savképző
 savmaradék
 savmérés
 savnitrilek
 savoldat
 sávrendszer
 savszám
 savtartalom
 savtöménység
 S-benzil-izo-tiokarbamid
 S-benzil-izo-tiurónium-klorid
 S-benzil-tiurónium-karbonsav-só
 scheelit
 schönit
 S-(D-2-amino-2-karboxi-etil)-D-homo-cisz-
 tein
 s-dibenzil-hidrazin
 s-difenil-etán
 s-difenil-karbamid
 s-diklór-etilén
 s-dimetil-hidrazin
 sebességeloszlás
 sebességmérő
 sebességváltó-olaj
 segédanyag
 segédelektrod
 segédgáz
 segédkondenzátor
 segédláng
 s-elektron
 sellak
 sellakpolitúr
 sellakviasz
 sellolsav
 selyemfibrozín
 séma
 semlegesítés
 S-gvajazulén
 sifter
 síkrács
 s-indacén
 skála
 skálabeosztás
 skálaleolvasás
 S-(L-2-amino-2-karboxi-etil)-D-homo-cisztein
 smaragd
 sóaeroszol
 sodronykötéllolaj
 sóelegy
 sóhatás
 sóhiba
 sóizoméria
 sójelleg; de só jellegű
 sóképződés
 sókristály
 sóoldás
 sóoldat
 sóoldattisztítás
 sóoldadék
 sópár
 sópermetkamra
 sorba kapcsolt
 sóréteg
 sorozathatár
 sorozattörvény
 sósav
 sósavégető
 sósavelimináció
 sósavgáz
 sósavgyártás
 sósavkemence
 sósavmérőoldat
 sósavszintézis
 sószerű
 sótartalom
 sótelep
 sórerjedés
 sótetáram
 spalláció
 spartein
 spatula
 speciálbenzin
 specifikus
 spektrográf

spektrométer	stefanit
spektroszkóp	stellitek
spektroszkópia	s-tetraklór-etán
spektrum	stimulátor
spektrumanalízis	stokes
spektrumfelvétel	s-triazin
spermin	stroncianit
spin	stroncium
spinell	stroncium-90
spinimpulzus	stronciumatom
spinirány	stronciumelem
spinkvantumszám	stronciumion
spinmegmaradás	stronciumizotóp
spinmomentum	stroncium-nitrát
spintariszkóp	stroncium-szulfát
spirán	stronciumvegyület
spiránszénhidrogén	struktúra
spiroammóniumsó	sugárátalom
spiroatom	sugárbojlás
spirobicyklo[4.5]dekán	sugárdetektor
spirobicyklo[5.5]undekán	sugárdózis
3,3'-spirobi[3 <i>H</i> -indol]	sugárelágazás
1,1'-spirobiindén	sugárforrás
spiro[ciklopentán-1,1'-indén]	sugárhatás-kémia
spiro[4.5]deka-1,6-dién	sugárkémia
spiro[4.5]dekán	sugárszint
spiro[3.3]heptán	sugárterápia
spiroketon	sugártest
spiro[3.4]oktán	sugárvédelem
spiro[piperidin-4,9'-xantén]	sugárzási szint
spiroszénhidrogén	sugárzóképeség
spirosztán	súlybüretta
spirovegyület	súlyegység
spongoid	súlykoncentráció
S-propán-1,2-diol	súlymérés
spumoid	súlypát
stabilis	súlysorozat
stabilizáció	súlyszázalék
stabilizátor	súlytört
stacionárius	súlyváltozás
stacioner	súlyvesztesség
standard	súlyviszony
standardállapot	sűrűn folyó
standardentrópia	sűrítőszerek
standardpotenciál	svélbenzin
statisztikus	svélezés
statisztikus mechanika	svélkárány

Sz

- szabadenergia
szabadenergia-változás
szabadentálpia
szabad lúgtartalom
szabad úthossz
szacharin
szacharóz
szacharózsintézis
szakítószilárdság
szálas anyagok
szalicilaldehid
szalicilsav
szalicin
szaligenin
szálképző
*szalmiáksó
*szalmiákszesz
szalol
szálon fejlesztett színezék
szálsajátság
szalvarzán
szalvarzán-galaktozil
szalzolin
szamárium
számlálóberendezés
számlálócső
számlálószerkezet
szanforizálás
szapogenin
szaponin
szappan
szappanenyv
szappangél
szappangyártás
szappanipar
szappanmicella
szappanoldat
szappanszám
szappantartalom
száradóolaj
szárazanyag-tartalom
szárazdesztilláció
szárazdesztillálás
szárazelem
szárazjég
szárazkamra
száraztisztítás
szárítóállvány
szárítószekrény
szarkomicin
szárszaszapogenin
szaruérc
szarukánál
szarukő
szcilladienolid
szcillanolid
szcillarenin
szcintilláció
szcintillációs számláló
szcintillátor
szebacinsav
szedimentáció
szegmens
szegregáció
szek-butil-csoport
székforma
2,3-szeko-5 α -kolesztán
2,3-szeko-5 α -kolesztán-2,3-dikarbonsav
szeko-jelölés
9,10-szeko-koleszta-5,7,10(19)-trién-3 β -ol
szekunder
szelektív
szelektivitás
szelén
szelenátcsoport
szelenátocsoport
szelénatom
szelén-azolo[5,4-f]benzo-tiazol
szelén-bromid
szeléncella
szelén-dioxid
szelénelem
szelénessav, H₂SeO₃
szelén-hexafluorid
szelén-hidrogén
szelenidion
szeleninilcsoport
szelenition
szelenitocsoport
szelén-klorid
szelenocianátcsoport
szelenokarbonilcsoport
szelenonilcsoport
szelenóniumion, [SeH₃]⁺-ion
szelén-oxid
szelénsav

- szelén-tetrabromid
 szelén-tetrafluorid
 szelén-tetraklorid
 szelén-trioxid
 szelénvegyület
 szélfajtázás
 szélgenerátor
 szélszita
 szemcsenagyság
 szemidin
 szemikarbazid
 szemikarbazon
 szemikinonok
 szemikolloid
 szeminin
 szemipermeábilis
 szemipoláris
 szemnagyság
 szén
 szén-14
 szénacél
 szénanód
 szenarmonit
 szénatom
 szénatomlánc
 szénbélés
 szénblokk
 széncsoport
 szén-dioxid
 szén-dioxid-fejlődés
 szén-dioxid-hó
 szén-dioxid-mentes
 szén-diszulfid
 szendvicskötés
 szendvicsmolekula
 szendvicsvegyület
 szénelektrod
 szénfeldolgozás
 szénféleség
 szénfenék
 szénfogyasztás
 szénfüst
 széngázgenerátor
 szénhidrátok
 szénhidrogén adalék
 szénhidrogéncsoport
 szénhidrogének
 szénhidrogénelegy
 szénhidrogéngáz
 szénhidrogéngyök
 szénhidrogényűrű
 szénhidrogényűrű-társulás
 szénhidrogén-kation
 szénhidrogénlánc
 szénhidrogén-összetétel
 szénhidrogén-rendszer
 szénhidrogén-szintézis
 szénion
 szénkéneg
 szénlánc
 szénláncnövelés
 szénmennyeiség
 szén-monoxid
 szén-monoxid-koncentráció
 szén-monoxid-konverzió
 szén-monoxid-mérgezés
 szén-oxid
 szén-oxigén-vegyületek
 szénpoha
 szénpor
 szénportüzelés
 szénredukció
 szénrészecske
 szénsalak
 szénsalakképződés
 szénsav
 szénsav-amid-nitril
 *szénsavas mész
 szénsav-diészter
 szénsaveltávolítás
 szénsav-félhidrazid-félészter
 szénsavmentes
 szénsav-metilészter
 szénsavnitril
 szénsavszármazék
 szénsavtartalom
 *szén-szuboxid
 *szén-szubszulfid
 szénszuszpenzió
 széntartalom
 széntégla
 szén-tetrabromid
 szén-tetrafluorid
 szén-tetrajodid
 szén-tetraklorid
 szénváz
 szenzibilis
 szenzibilizálás
 szennyződés
 szennyvíz

- szennyvíztisztítás
 szeparáció
 szeparálás
 szeparátor
 szeptanóz
 széria
 szericin
 szerin
 szerkezetelmélet
 szerkezeti izoméria
 szerkezeti képlet
 szerzetkutatás
 szerkezetmeghatározás
 szerpentin
 szerszámacél
 szervesanyag-tartalom
 szeszkviterpének
 szevenál
 szextett
 szfalerit
 szferokristályos
 szferolitos
 szferopolimer
 szferoprotein
 szfingin
 szfingolipoid
 szfingomielinek
 szfingoizin
 sziderit
 szidnon
 szifon
 szigetelőanyag
 szigma-elektron
 szigma-kapcsolat
 szigma-kötés
 szikkatív
 szikrafeszültség
 szikrakép
 szikrapróba
 szikraspektrum
 *sziksó
 szila-benzol
 szila-1,3-ciklopentadién
 szilándiol
 szilánok
 szilanol
 szilántriol
 szilének
 szilicidion
 szilicírozás
 szilícium
 szilíciumatom
 szilícium-borid
 szilíciumbronz
 szilícium-dioxid
 szilícium-diszelenid
 szilícium-diszulfid
 szilíciumelem
 szilíciumgyanta
 szilícium-halogenidek
 szilíciumhidrogének
 szilícium-karbid
 szilícium-kloroform
 szilícium-monoxid
 szilícium-nitrid
 szilícium-tetrafluorid
 szilícium-tetraklorid
 szilíciumvegyület
 szilikagél
 szilikátégla
 szilikátion
 szilikátképződés
 szilikátmodulus
 szilikoalumínium
 szilikokarbonit
 sziliko-molibdén-sav
 szilikongumi
 szilikongyanta
 szilikonlakk
 szilikonok
 szilikonolaj
 szilikotermikus
 sziliko-volfrámsav
 szilikózis
 szilin
 szilit
 szillimanit
 szilolén
 sziloxán
 sziloxén
 szilumin
 szilundum
 szilvanit
 szilvin
 szilvinit
 szilvinsav
 szimbólum
 szimmetriacentrum
 szimmetriaelem
 szimmetriaszám

- szimmetriatengely
 szimmetrikus
 szimpatol
 szimultán
 szín-aldoxim
 színállapot
 szinalumínium
 színarany
 szín-benzaldoxim
 szindiotaktikus
 szinerézis
 színérzékenység
 színesfém
 színesfémkohászat
 színezék
 színezüst
 szingulett
 színigrin
 színképelemzés
 színképvonal
 szinkrociklotron
 szinkrofazotron
 szinkrotron
 szintalin
 szintetikus
 szintézis
 szintézisgáz
 szintézisgázforrás
 szintézisgyógyártás
 szintézisgáz-termelés
 szintéziskatalizátor
 szintjelző
 szintmérő
 színvas
 szisztematikus
 szitasorozat
 szivacsbeton
 szivattyúmunka
 szívópalack
 szívóventillátor
 szkandium
 szkandiumcsoport
 szkandium-foszfát
 szkandium-hidroxid
 szkandium-karbonát
 szkandium-klorid
 szkandium-nitrát
 szkandium-oxalát
 szkandium-oxid
 szkatol
 szkleroproteinek
 szkopin
 szkopolamin
 szkopolin
 szkopolinsav
 szkovalén
 szmaltit
 szmektikus
 *szóda
 *szódabikarbóna
 szódafelesleg
 szódagyártás
 szódaipar
 szódaszármazék
 szójafehérje műszál
 szol
 szolanidin
 szolanin
 szolaszodin
 szolaszonin
 szolfatára
 szolidusz
 szoliduszgörbe
 szolképző
 szolrészezske
 szolstabilitás
 szolvatáció
 szolvatációfok
 szolvatációhő
 szolvátburok
 szolvatokratikus
 szolvátréteg
 szolvens
 szolventnafta
 szonda
 szorbit
 (+)-szorbóz
 szorpció
 szögimpulzus
 szögkorreláció
 szőlőcukor
 szőlősav
 szövetátalakulás
 szövetdózis
 szövetelem
 szövőszékolaaj
 sztachidrin
 sztachióz
 sztaniol
 sztannán

- sztanátcsoport
 *sztanni-klorid
 sztannition
 *sztannivegyületek
 *sztanno-oxid
 *sztannovegyületek
 sztatikus
 sztearamid
 sztearilalkohol
 sztearinsav
 sztearoil-klorid
 sztearolsav
 szteatit
 szterán
 szteránhormonok
 szteránváz
 sztereoizomer
 sztereoizoméria
 sztereokémia
 sztereomutáció
 sztereospecifikus
 sztereoszkóp
 szterikus
 szterinek
 szterkulasav
 szteroid
 szteroidalkaloid
 szteroidgyűrű
 szteroidhormon
 szteroidszintézis
 sztibin, SbH_3
 sztibóniumion
 sztigmatsterin
 sztilbén
 sztilbősztról
 sztipitátsav
 sztirilcsoport
 sztirol
 sztirolalapú gyanta
 sztirolozás
 sztöchiometria
 sztöchiometrikus
 sztrepidin
 sztreptomycin
 sztreptóz
 sztrichnidin
 sztrichnin
 sztripper
 sztrofantidin
 sztrofantin
 szuberinsav
 szubkritikus
 szublimáció
 szublimációhő
 szublimációs pont
 szublimálás
 szublimát
 szubmikroszkópos
 szubsztantív színezék
 szubsztituált
 szubsztitúció
 szubsztituens
 szudánvörös
 szukcinaldehid
 szukcin-imid
 szulfa-diazin
 szulfamid
 szulfamido-benzoésav
 szulfaminsav
 szulfanilsav
 szulfanilsav-amid
 szulfa-pirazin
 szulfa-piridin
 szulfatáció
 szulfa-tiazol
 szulfátion
 [szulfáto-pentammin-kcbalt(III)]-bromid,
 $[Co(NH_3)_5SO_4]Br$
 [szulfáto-titanát]-ion
 szulfénsav
 szulfhidrilcsoport
 szulfidineljárás
 szulfidion
 szulfidjelleg
 szulfidmeghatározás
 szulfid-szulfát-reakció
 szulfinitcsoport
 szulfinsav
 szulfition
 szulfitlúg
 szulfitmódszer
 szulfitocsoport
 szulfo-benzoésav
 szulfo-benzoésav-imid
 szulfo-karbonsavak
 szulfo-klorid
 szulfoklórozás
 szulfo-monopersav
 szulfon
 szulfonál

- szulfonálás
szulfonil-azid, $\text{SO}_2(\text{N}_3)_2$
szulfonil-diamid, $\text{SO}_2(\text{NH}_2)_2$
szulfónil-imid, SO_2NH
szulfóniumion, $[\text{SH}_3]^+$ -ion
szulfonsav
szulfonsav-amid
szulfonsav-észterek
szulfonsav-halogenidek
szulfonsav-klorid
szulfonsó
szulforafén
szulfoxi-arzenát
szulfoxid
szulfoxilátcsoport
szulfoxilsav, H_2SO_2
szulfurilesoport
szulfuril-fluorid
szulfuril-klorid
szuperaromás karakter
szupercentrifuga
szuperfluid

- szuperfoszfát
szuperfoszfátgyártás
szuperkomplex
szupermolekula
szuperoxidok
szuperpoliamid
szuperpozíció
szuperrács
szupravezetés
szupremaxüveg
szurok
szuszceptibilitás
szuszpendálás
szuszpenzió
szuszpenzoid
szürkemész
szűrőhatás
szűrőjellemző
szűrőképesség
szűrőpapír
szűrőpapír-kromatográfia
szűrőtorny

 σ

- σ -elektron
 σ -kapcsolat

- σ -kötés

T

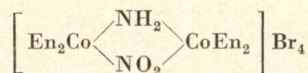
- tagszám
talkum
tallátion
tallitesoport
tallium
talliumatom
tallium(I)-bromid
talliumelem
tallium(I)-fluorid
tallium(I)-hidroxid
talliumizotóp
tallium(I)-jodid
tallium(I)-karbonát
tallium(III)-klorid
tallium(I)-nátrium-nitrát, $\text{TlNa}(\text{NO}_3)_2$
tallium(I)-nitrát
tallium(I)-oxid
tallium(III)-szulfát
tallium(I)-szulfid
talliumvegyület

- *tallivegyületek
*tallo-[hexakloro-tallát], $\text{Tl}_3[\text{TlCl}_6]$
*tallovegyületek
tangenciális
tannin
tantál
tantalátcsoport
tantalátgyök
tantalitesoport
tantál-pentafluorid
tantál-pentaklorid
tantál-pentoxid
tantálsav
tányérbetétes torony
tányérhatásfok
tányérreflex
tányérszám
tapadónedvesség
tápanyag
tápszer

- tápvíz
 tápvíz-előmelegítő
 target; helyesen: célananyag
 taririnsav
 tárolótartály
 tartramidsav-hidrazid
 tartraminsav
 tartrondialdehid
 tartronsav
 taszítóerő
 taurin
 tautomer
 tautoméria
 távmanipulátor
 távpipetta
 távvezérlés
 tebain
 technécium
 technécium-heptaszulfid
 technéciumsav
 technekátcsoport
 technika
 technológia
 teflon
 tégelykemence
 téglagyártás
 tejcukor
 tejkvarc
 tejsav
 tejsavnitril
 tektorigenin
 telítés
 telítetlen
 telített gőz
 telítőtorony
 teljesítményszám
 teljesítőképeség
 tellúr
 tellurátcsoport
 tellúr-dibromid
 tellúr-dioxid
 tellúr-hexafluorid
 tellúr-hidrogén
 telluridion
 telluritesoport
 tellurocianátcsoport
 telluróniumion, $[\text{TeH}_3]^+$ -ion
 tellúrossav
 tellúrsav
 tellúr-tetrabromid
 tellúr-tetrafluorid
 tellúr-tetrajodid
 tellúr-tetraklorid—2(foszfor-pentaklorid),
 $\text{TeCl}_4 \cdot 2\text{PCl}_5$
 tellúr-trioxid
 telocinobufagin
 teloidin
 telomer
 telomerizáció
 temperálás
 temperatúrafüggvény
 temperatúrakoefficiens
 temperatúravariábilis
 temperszén
 tempervas
 tengelyolaj
 tenzió
 tenzióállandó
 tenziócsökkenés
 tenzióegyensúly
 tenzióformula
 tenziógörbe
 tenzióhőmérő
 teobromin
 teofillin
 terbium
 terbiumföld
 tércentrált
 tercier
 1,1':3',1''-terciklohexán
 terciklopropán
 terc-pentil-csoport
 tereftálsav
 1,1':3',1''-terfenil
 térfogat-állandóság
 térfogategység
 térfogati munka
 térfogat-koncentráció
 térfogat-korrekción
 térfogatmérés
 térfogatomunka
 térfogatsebesség
 térfogatsúly
 térfogatszázalék
 térfogatváltozás
 térfogatviszony
 térhálózat
 terilén
 térizoméria
 térkémia

térképlet
 térkitöltés
 term
 termékkoncentráció
 termikus
 terminális
 terminológia
 termiszilid
 termit
 termodiffúzió
 termodinamika
 termoelem
 termofoz
 termofosz
 termofoszfát
 termogravimetria
 termokémia
 termokolor
 termokrómózis
 termolízis
 termoplasztikusság
 termoprén
 termoreaktivitás
 termosztát
 termrendszer
 termséma
 terner
 terpén
 terpéntípus
 terpénszénhidrogén
 terpentin
 terpentinolaj
 térrács
 térszerkezet
 térszög
 tesztoszteron
 tetraalkil-hidrazin
 1,5,10,14-tetraaza-n-tetradekán
 tetrabórsav
 2,4,6,6-tetrabrom-ciklohexa-2,5-dién-1-on
 3,4,5,6-tetrabrom-ciklohex-1-én
 tetrabrom-metán
 tetracén
 [tetraciano-cinkát]-csoport,
 $[Zn(CN)_4]^{2-}$ -csoport
 tetraciano-platina(II)sav,
 $H_2[Pt(CN)_4]$
 [tetraciano-réz(I)]-ion,
 $[Cu(CN)_4]^{3-}$ -ion
 tetraciklo[5.2.2.0^{3,8}.0^{4,11}]undekán

tetraciklusos
 tetradekán
 tetradimit
 tetraéder
 tetraéderkonfiguráció
 tetraéderkötés
 tetraéderpálya
 tetraedrit
 [tetraEn-amido-nitrito-dikobalt(III)]-bromid,

tetraetil-ólom
 tetraetil-pirofoszfát
 3,8,13,17-tetraetil-1,2,2,5,7,7,12,12,15,17,18-
 -undekametil-kobalti-korrin-diklorid
 tetrafenil-borát
 tetrafenilén
 tetrafenil-metán
 tetrafenil-oktazén
 tetrafenil-ólom
 tetrafluor-etilén
 tetrafoszfor
 tetrafoszfor-dekaszulfid
 tetrafoszfor-heptaszulfid
 tetragonális
 tetrahidrobenzaldehyd
 1,2,3,4-tetrahidrodibenzo-furán
 tetrahidrofenantrén
 tetrahidrofurán
 tetrahidrofurfurilalkohol
 5,6,7,8-tetrahidro-2-naftil-csoport
 tetrahidropirán
 tetrahidropiridin
 tetrahidropirrol
 tetrahidrotiofén
 [tetrahidroxo-cinkát]-komplex
 [tetrakarbonil-bisz(fenil-etinil)-vas(II)],
 $[Fe(CO)_4(C_2C_6H_5)_2]$
 tetraklór-etán
 tetraklór-etilén
 tetraklór-metán
 *tetrakloro-arany(III)sav,
 $H[AuCl_4]$
 [tetrakloro-aurát]-ion
 [tetrakloro-palladát]-csoport
 tetrakontán
 tetrakrómsav
 tetralin

- tetramer
 tetramerizáció
 tetrametafoszforsav, $(\text{HPO}_3)_4$
 tetrametil-ammónium-[tetrakloro-arzenát(III)]—2(arzén-triklorid), $(\text{CH}_3)_4\text{N}[\text{AsCl}_4] \cdot 2\text{AsCl}_3$
 tetrametil-arzónium-hidroxid, $\text{As}(\text{CH}_3)_4\text{OH}$
 1,2,4,5-tetrametil-benzol
 1,5,5,6-tetrametil-1,3-ciklohexadién
 tetrametil-ciklohexán-típus
 1,2,3,3-tetrametil-1-ciklohexén
 tetrametilén-tetrazol
 tetrametil-[hexaciano-ferrát(II)], $(\text{CH}_3)_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$
 tetrametil-hexóz
 tetrametil-hidrokinon
 2,4,7,7-tetrametil-nor-karán
 2,3,4,5-tetrametil-piridin
 [tetrammin-palládium]-só, $[\text{Pd}(\text{NH}_3)_4]$ -só
 [tetrammin-réz(II)]-szulfát, $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4]\text{SO}_4$
 tetramolekuláris
 [tetra μ_3 -jodo-tetrakis{triethyl-arzin-réz(I)}], $[\text{CuI}(\text{Et}_3\text{As})_4]$
 tetranátrium-[dodekamolibdenáto-difoszfát(III)], $\text{Na}_4\text{P}_2^{\text{III}}\text{Mo}_{12}\text{O}_{41}$
 tetranitro-metán
 tetra(o-metil-fenil)-difenil-etán
 tetraperoxo-vanádiumsav, $\text{H}_3[\text{V}(\text{O}_2)_4]$
 [tetrapiridin-ezüst(II)]-perszulfát, $[\text{Ag}(\text{C}_6\text{H}_6\text{N}_4)_4]\text{S}_2\text{O}_8$
 [tetrapiridin-platina(II)]-[tetrakloro-platinát(II)], $[\text{PtPy}_4][\text{PtCl}_4]$
 tetrapirril-tetrametán
 tetrapolimer
 tetratioarzensav, H_3AsS_4
 tetrationsav
 travanádiumsav
 tetrazének
 tetrazin
 tetrazol
 tetrazóniumsó
 tetronál
 tetroxidosoport
 textilipar
 textilkémia
 textiltégdanyagok
 textúra
 1,3,4-tia-diazin
 1-tia-2,3,4-diazol
 tiamin
 tiantrén
 tiantrenilcsoport
 1-tia-2,3-tiazol-váz
 1,2-tiazin
 1,3-tiazol
 1,2-tiazolgyűrű
 tiazolidin
 tiazolin
 tiazolin-2-imid
 tienilcsoport
 tieno[2,3-b]furán
 tiglinsav
 tigogenin
 timföld
 timföldbontás
 timföldgyártás
 timföldhidrát
 timföldipar
 timföldtartalom
 timföldvesztés
 timidin
 timin
 timol
 timolkék
 timsó
 timsókő
 tindallométer
 tinkál
 tioacetálok
 tioaldehidek
 tioalkoholok
 tioantimonossav
 tioarzenessav
 tioarzenitek
 tioarzensav
 tiobázis
 tiobenzoesav
 tiobenzoesav-o-bróm-anilid
 tiocianátesoport
 tiocianátgyök
 tiocianátcsoport
 tiociánsav
 tiociánsav-észter
 tioenoléter
 tioéter
 tioéter—bór-trifluorid
 tiofán

- tiofén
 tiofenol
 tiofenoléterek
 tiofén-szulfonsav
 tioflavon
 tioformamid
 tiofoszforil-klorid, PSCl_3
 tiofoszforsav, $\text{H}_3\text{PO}_3\text{S}$
 tiofoszgén
 tiogermanátcsoport
 tioglikolsav
 tiohangyasav-amid
 tiohidantoin
 tioindigó
 tiokarbamid
 tiokarbonilcsoport
 tiokénessav, $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_2$
 tiokénsav, $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_3$
 tiokénsav-félészter-só
 tioketál
 tioketon
 tiokrezol
 tiokróm
 tiolaktám
 tiolaminosavak
 tiolocsoport
 tiomolibdenátcsoport
 tionaftén
 tionaftén-2,3-dion
 2,3-tionafténkinon
 tionál
 1-tiónia-biciklo[2.2.1]heptán-klorid
 tionil-bromid
 tionilcsoport
 tionil-fluorid
 tionilgyök
 tionil-klorid
 tionitrozilcsoport
 tionsav
 tiooxalátocsoport
 tiopirilliumsó
 tiosav
 tioszalicilsav
 tioszármezék
 tioszemikarbazid
 tioszemikarbazon
 tioszénsav
 tioszénsavnitril
 tioszulfátocsoport
 tioszulfition, $\text{S}_2\text{O}_2^{2-}$ -ion
 tiotiazol-2-on
 tioletionil-klorid, S_2Cl_2
 tioxantén
 [tioxo-pentammin-ruténium(II)]-só,
 $[\text{Ru}(\text{SO}_2)(\text{NH}_3)_5]$ -só
 típuselmélet
 típusnév
 típusvegyület
 tironin
 tirozin
 titán
 titánátion
 titáncsoport
 titán-dioxid
 titánfehér
 titanilcsoport
 titanilion
 titanil-klorid
 titanil-szulfát
 titán-karbid
 titanomagnetit
 titanometria
 titánsav
 titán-szulfát
 titán-tetraajodid
 titán-tetraklorid
 titán-triklorid
 titán-trioxid
 titer
 titrálás
 titriméter
 titrimetria
 tixotrópia
 tokol
 tolilcsoport
 toluidin
 toluidingőz
 toluidin-xilidin-elegy
 toluilaldehid
 toluol
 toluol-szulfazid
 toluol-szulfon-klorid
 toluol-szulfonsav
 toluol-szulfosav-észter
 tomatidin
 tomatin
 tombak
 topokémia
 torátcsoport
 torianit

toritcsoport	többletenergia
tórium	több magvú
*tórium-A (ThA); helyesen: polónium-216 (²¹⁶ Po)	több molekulás
tóriumatom	több tagú
*tórium-B (ThB); helyesen: ólom-212 (²¹² Pb)	több tornyos
*tórium-C (ThC); helyesen: bizmut-212 (²¹² Bi)	több vegyértékű
*tórium-C' (ThC'); helyesen: polónium-212 (²¹² Po)	töltésfelhő
*tórium-C'' (ThC''); helyesen: tallium-208 (²⁰⁸ Tl)	töltésmegoszlás
*tórium-D (ThD); helyesen: ólom-208 (²⁰⁸ Pb)	töltéssűrűség
tórium-dioxid	töltésszám
tóriumelem	töltésvesztés
*tóriumemanáció (Tn); helyesen: radon-220 (²²⁰ Rn)	töltőanyag
tórium-fluorid	töltőgázok
tórium-hidroxid	tömbpolimerizáció
tóriumizotóp	tömeg
tórium-jodid	tömegabszorpciós együttható
tórium-karbonát	tömegdefektus
tórium-klorid	tömeghatás
tóriumkomplex	tömeghatástörvény
tórium-nitrát	tömeghiány
*tóriumólom (ThD); helyesen: ólom-208 (²⁰⁸ Pb)	tömegmegmaradás
tórium-oxalát	tömegmomentum
tórium-oxid	tömegspektrográf
tórium-sorozat	tömegspektrogram
tóriumvegyület	tömegspektrométer
*tórium-X (ThX); helyesen: radon-224 (²²⁴ Rn)	tömegspektrum
torokgáz	tömegszám
*toron (Tn); helyesen: radon-220 (²²⁰ Rn)	tömegváltozás
toronyfej	tömegveszteség
toronykeresztmetszet	törésmutató
toronyrendszer	töréspont
toronysav	törőberendezés
torr	törőgép
tozilecsoport	törtrend
tozilezés	törvényszerűség
tozilgyök	törzsoldal
tozil-klorid	tőzeg
több alkotós	tőzegbitumen
több atomos	tőzegbrikett
több bázisú	tőzegkoksz
több értékű	tőzegtermelés
több fázisú	tőzegvíztelenítés
több funkció	tracer; helyesen: nyomjelző
több helyű	traktorolaj
több komponensű	traktorpetróleum
	transz-alak
	transzaminálás
	transzamináz
	transzannuláris
	transz-dehidroandroszteron

- transz-3,4-difenil-hex-3-én
 9,10-(transz)-diklór-dihidrofenantrén
 1,2-transz-dimetil-ciklohexán
 transzformáció
 transzformátorolaj
 transz-hatás
 transz-helyzet
 transzkrisztalizáció
 transzláció
 transzmisszió
 transzportjelenség
 transz-propenil-klorid
 transzuránelemek
 transzuránok
 trehalóz
 treonin
 treoninpeptid
 trészter; helyesen: nyomjelző
 triacetyl-cellulóz
 triaceton-amin
 [triacido-triammin-kobalt]-komplex
 triádtautoméria
 1,3,5-triamino-benzol
 triamino-fukszon-imid
 2,4,5-triamino-6-hidroxi-pirimidin
 triammónium-[dodekavolframáto-foszfát],
 $(\text{NH}_4)_3\text{PW}_{12}\text{O}_{40}$
 2,7,9-triaza-fenantrén
 triazin
 1,2,4-triazol
 1,2,3-triazolváz
 tribolumineszcencia
 tribróm-oktoxid
 1,2,3-tribróm-propán
 tributil-foszfát
 tributirin
 triciklo[4.4.1.1^{1,5}]dodekán
 triciklo[2.2.1.0]heptán
 tricikloheptatrienil-amin
 triciklo[5.5.1.0^{8,11}]tridekán
 triciklo[5.4.0.0^{2,9}]undekán
 trícium
 tríciumion
 tríciumizotóp
 trícium-klorid
 trícium-oxid
 tridekán
 tridimit
 trietanol-amin
 trietil-alumínium
 trietil-amin
 trietil-amin-oxid
 trietil-foszfát
 trifenil-amin
 trifenil-antimon
 trifenil-ciklopropénium-fluoro-borát
 trifenil-ciklopropénium-ion
 trifenil-ciklo-1-propén-3-karbonsavnitril
 trifenilcsoport
 trifenilén
 trifenil-foszfát
 trifenil-foszfín
 trifenil-foszfín-oxid
 trifenil-foszfónium-klorid
 trifenilgyök
 2,4,6-trifenil- γ -pirán
 2,4,5-trifenil-imidazol
 trifenil-karbinol
 trifenil-klór-metán
 trifenil-metán
 trifenil-metil-kation
 trifenil-metil-klorid
 trifenil-metil-nátrium
 trifenil-metil-perklorát
 2,4,6-trifenil-pirillium-só
 trifenil-tetrazólium-klorid
 trifluor-ecetsav
 trifluor-metil-p-toluidin
 [trifluoro-(trietil-amin)-bór],
 $[\text{BF}_3(\text{Et}_3\text{N})]$
 trifluor-perecetsav
 [trifoszfáto-ferrát]-ion,
 $[\text{Fe}(\text{PO}_4)_3]^{6-}$ -ion
 trifoszforsav, $\text{H}_5\text{P}_3\text{O}_{10}$
 trifunkciós
 trigonális
 trihalogénvegyületek
 3,4,5-trihidroxi-benzoészav
 1,3,5-trihidroxi-benzol
 9,10,16-trihidroxi-palmitinsav
 2,4,6-trihidroxi-pirimidin
 2,6,8-trihidroxi-purin
 [trihidroxo-cinkát]-csoport
 trijód-ecetsav
 trijodidion
 trikálcium-aluminát
 (tri)kálcium-bisz[hexahidroxo-aluminát],
 $\text{Ca}_3[\text{Al}(\text{OH})_6]_2$
 trikálcium-bisz[tetroxo-foszfát],
 $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$

- trikalcium-heptamolibdenát,
 $\text{Ca}_3\text{Mo}_7\text{O}_{24}$
 trikalcium-szilikát
 trikálium-[dekamolibdenáto-divanadáto-
 -foszfát], $\text{K}_3\text{PV}_2\text{Mo}_{10}\text{O}_{39}$
 trikálium-[pentaciano-karbonil-ferrát(II)],
 $\text{K}_3[\text{Fe}(\text{CN})_5\text{CO}]$
 trikarballilsav
 trikarbetoxi-galluszsav
 triketo-indán
 1,2,3-triketón
 trikinon
 triklin
 triklór-acetaldehid
 triklór-akrilsav
 triklór-ecetsav
 triklór-etilén
 triklór-metán-szulfénsav-klorid
 triklór-metán-szulfo-klorid
 triklór-metil-csoport
 triklór-metil-gyök
 [trikloro-diammin-(dimetil-amin)-ko-
 balt(III)], $[\text{CoCl}_3(\text{NH}_3)_2(\text{CH}_3)_2\text{NH}]$
 trikloro-oxo-arany(III)sav,
 $\text{H}_2[\text{AuCl}_3\text{O}]$
 1,2,3-triklór-propán
 triklór-purin
 trikozán
 trikrezil-foszfát
 trikrómsav
 trilaktám
 trilaktim
 trilaurin
 trilítium-hidrogén-[dodekavolframáto-szili-
 kát]—24.víz, $\text{Li}_3\text{HSiW}_{12}\text{O}_{40} \cdot 24\text{H}_2\text{O}$
 trimangán-tetroxid
 trimer
 trimerizáció
 trimetabórsav, $(\text{HBO}_2)_3$
 trimetafoszforsav, $(\text{HPO}_3)_3$
 trimetil-alumínium
 trimetil-amin
 trimetil-amin-oxid
 1,2,3-trimetil-benzol
 trimetil-borán
 2,2,3-trimetil-bután
 1,2,3-trimetil-ciklopentán
 2,7,8-trimetil-dekán
 trimetil-ecetsav
 trimetilén-bromid
 trimetilén-klorid
 trimetil-etanol
 2,3,5-trimetil-hexán
 trimetil-hexán-1-ol
 trimetil-hidrokinon
 trimetil-hidroxil-amin
 trimetil-metil-klorid
 trimetil-metoxi-ammónium-metil-szulfát
 2,7,7-trimetil-2-nor-bornén
 2,4,6-trimetilol-fenol
 trimetilol-propán
 trimetil-oxónium-fluoro-borát
 2,2,4-trimetil-pentán
 2,3,4-trimetil-piridin
 2,3,5-trimetil-4-propil-heptán
 trimetil-szulfónium-jodid
 trimetil-szulfonsav
 5,7,8-trimetil-tokol
 trimolekulás
 trimolibdenátcsoport
 trimolibdenátion
 trimolibdo-árzénsav, $\text{H}_3[\text{As}(\text{Mo}_3\text{O}_{10})_4]$
 trimolozonid
 [tri- μ -karbonil-bisz(trikarbonil-vas)],
 $[(\text{CO})_3\text{Fe}(\text{CO})_3\text{Fe}(\text{CO})_3]$
 trinaftilén
 trinátrium-foszfát
 1,3,5-trinitro-benzol
 trinitro-cellulóz
 trinitro-ecetsav
 trinitro-fenol
 trinitro-glicerin
 2,4,6-trinitro-klór-benzol
 trinitro-toluol
 [trinitro-triammin-kobalt(III)],
 $[\text{Co}(\text{NO}_2)_3(\text{NH}_3)_3]$
 [trinitro-triammin-kobalt]-komplex,
 $[\text{Co}(\text{NO}_2)_3(\text{NH}_3)_3]$ -komplex
 triolein
 triólom-tetroxid
 trionál
 trioxigén
 trioxi-trimetilén
 1,4,5-trioxo-hexán
 tripaflavin
 tripalmitin
 tripiridilcsoport
 tripiridilgyök
 triplett
 tripszin

- triptamin
 triptán
 triptofán
 triptofáneljárás
 [trirodanáto-triammin-króm(III)],
 [Cr(NH₃)₃(SCN)₃]
 trisó
 [triszdipiridil-vas(II)]-klorid, [Fe(diPy)₃]Cl₂
 [trisz(etilén-diamin)-kobalt(III)]-szulfát,
 [CoEn₃]₂(SO₄)₃
 [trisz(etilén-diamin)-vas(II)]-[tetrakarbonil-
 -ferrát(—II)], [FeEn₃][Fe(CO)₄]
 1,2,4-trisz(3-p-tolil-propil)-benzol
 trisztearin
 2,4,6-tritia-3a,7a-diaza-indén
 2,4,6-tritia-3a,7a-diaza-perhidroindén
 tritián
 tritiazilcsoport
 tritidesoport
 tritilcsoport
 tritilezés
 tritil-glicerin
 tritil-nátrium
 tritil-perklorát
 tritioarzenessav, H₃AsS₃
 tritiosav
 tritioszénsav, H₂CS₃
 triton
 triurán-oktoxid
 trivas-tetroxid
 triviális
 trixenil-metil-gyök
 tropakokain
 tropanol
 tropántriol
 tropánváz
 tropasav
 tropenol-tropasav-észter
 tropidin
 tropilidén
 tropiliumsó
 tropin
 tropinon
 tropinsav
 tropolon
 tropon
 truxillsav
 truxinsav
 tuberkulosztearinsav
 tubokurarin
 tujadién
 tujamonit
 tuján
 tujánváz
 4(10)-tujén
 4(10)-tujén-10-il-csoport
 túlادagolás
 túlfeszültség
 túlfolyás
 túlhevítés
 túlhűtés
 túlium
 túltelített
 tunneleffektus
 turanóz
 turbina
 turbulens
 tükörvas
 tűzálló anyag
 tűzállóanyag-gyár
 tüzeléstechnika
 tüzelőanyag
 tüzelőanyag-fogyasztás
 tüzelőolaj
 tüzelőszer
 tüzelőszerelem
 tüzelőtér
 tűzkamra
 tűzmentesítő kikészítés

U, Ú

- újzüst
 ultracentrifuga
 ultrahang
 ultrahanggerjesztés
 ultrahangmező
 ultraibolya színekép
 ultramarin
 ultramikrokémia
 ultramikroszkóp
 ultrarövid
 ultraszűrés
 ultratermosztát
 ultravörös
 undecilaldehid

undecilénsav

undekán

unimolekulás

unipoláris

univariáns

univerzális

uracil

urán

urán-235

*urán-I (UI); helyesen: urán-238 (²³⁸U)*urán-II (UII); helyesen: urán-234 (²³⁴U)

uranátion

uránatom

uránelem

uránhasadás

urán-hexafluorid

uranil-acetát

uranil-ammónium-foszfát

uranil-foszfát

uranil-hidroxid

uranil(VI)ion

uranilkation

uranil-nitrát

uranilsó

uranil-szulfid

uránizotóp

urán(V)-klorid

uránkomplex

uránmáglya

*uránólom (RaG); helyesen: ólom-206 (²⁰⁶Pb)

urán(VI)-oxid

urán(IV,VI)-oxid

uránsav

uránsor

uránsorozat

uránszurokérc

urán-tetrafluorid

urán(IV)-uranát, U(UO₄)₂

uránvegyület

*urán-X₁ (UX₁); helyesen: tórium-234 (²³⁴Th)*urán-X₂ (UX₂); helyesen: protaktínium-234 (²³⁴Pa)*urán-Y (UY); helyesen: tórium-231 (²³¹Th)*urán-Z (UZ); helyesen: protaktínium-234 (²³⁴Pa)

ureidek

uretánok

uretánolaj

uridin

uridin-difoszfát

uróniumion

uronsav

urotropin

urotropinmeghatározás

utófeltárás

utóoxidáció

uviólüveg

üledékszabály

üledéktérfogat

ülepítés

üvegbatiszt

üvegelektrod

üvegyapot

Ü, Ű

üveggyártás

üvegmaratás

üvegszűrő

üvegtechnika

üvegtölesér

V

vágóolaj

vajsárga

vajsav

vajsavaldehid

vajsavanhidrid

vakcénsav

vakpróba

vákuum

vákuumberendezés

vákuumdesztilláció

vákuumformázás

vákuumkohászat

vákuumleparlás

vákuumszivattyú

vákuumtermikus

vákuumtorony

választóvíz

valentinit

valeraldehid

valeramid

valeriánsav	vasatom
valeriánsavanhidrid	vas(III)-cianid
valeril-klorid	vas(III)-cianid-ion
valerin	vascsillám
valeroidin	vascsoport
valerolakton	vasdús
valin	vaselektrod
váltakozó áram	vaselem
változó keménység	vaselőállítás
váltóáram	vas-énneakarbonil
vanadátcsoport	vasérc
vanadátgyök	vasérc-előfordulás
vanadilcsoport	vasércredukció
vanadilgyök	vasfémek
vanadil(V)ion	vas(III)-foszfát
vanadil(III)-klorid	*vasgálic
vanadil(II)-szulfát	vas háromláb
vanadinit	vas-hidrid
vanádium	vas(II)-hidrogén-karbonát
vanádiumatom	vas(III)-hidroxid
vanádiumcsoport	vasion
vanádium-dioxid	vas(II)ion
vanádiumelem	vasizotóp
vanádium(III)-hidroxid	vas(II)-jodid
vanádium(II)-klorid	vas-karbid
vanádium-króm-acél	vas(II)-karbonát
vanádiummeghatározás	vas-karbonil
vanádium-monoxid	vaskarika
vanádium(IV)-oxid-szulfát, VOSO_4	vaskatalizátor
vanádium-pentoxid	vaskatód
vanádium(V)-peroxo-vegyületek	vas(II)-klorid
vanádiumsav	vaskohászat
vanádium(II)-szulfát	vaskomplex
vanádium-trioxid	vas(II)-kromit
vanádiumvegyület	vas-króm-ötvözet
vanádium(III)vegyületek	vasmag
*vanadivegyületek	vas-mangán-ötvözet
*vanadovegyületek	vasmeghatározás
vanillin	vas-metahidroxid
vanillinsav	vas-metaniobát
ványolás	vas-metatantalát
vaporgörbe	vas-nikkel-akkumulátor
varangyméreg	vas(III)-nitrát
variábilis	vas-oxid
városi gáz	vas(II,III)-oxid
városigáz-mérgezés	vas(III)-oxid
vas	vas-oxid-fekete
vas-59	vas-oxid-pigment
vas(III)-ammónium-szulfát	vas-oxid-vörös
vasanód	vasöntöde

- vasötvözet
 vaspát
 vas-pentakarbonil
 vasretorta
 vas(III)-rodanid
 vasrozsa
 vassav
 vas(III)sók
 vas-szén-ötvözet
 vas-szén-rendszer
 vas-szilicid
 vas(II)-szilikát
 vasszivacs
 vas(III)-szulfát
 vas(II)-szulfát—7.víz
 vas(II)-szulfid
 vastagolaj
 vastagságmérés
 vas-tetrakarbonil
 *vastimsó
 vas-titán-ötvözet
 vas(II)-titán-trioxid, FeTiO_3
 vas-trioxid
 vasvegyület
 vas(III)vegyületek
 *vasvitriol
 vazelin
 vazelinolaj
 vazopresszin
 védőhatás
 védőkolloid
 végállapot
 végcsoport
 végcsoport-meghatározás
 vegetáció
 végforrpont
 véggáz
 vegyérték
 vegyértékállapot
 vegyérték-deformáció
 vegyértékelektron
 vegyérték-frekvencia
 vegyértékhálózat
 vegyértékirány
 vegyértékkötés
 vegyérték-orientáció
 vegyértékrezgés
 vegyérték-stabilizáció
 vegyértékszabály
 vegyértékszög
 vegyértékvonal
 vegyjel
 vegyrokonság
 vegyszerállóság
 vegyszerveszteség
 vegyületképződés
 vegyvizsgáló benzín
 véletlen koincidencia
 ventilcella
 ventilátor
 veratril-klorid
 veratrol
 verátrumsav
 vérkő
 vérlúgsó
 veronál
 vertikális
 vetivazulén
 vezetőképeség
 vezetőképeség-mérés
 viasz
 viaszemulzió
 vibráció
 vibrátor
 vicianóz
 vicinális
 vídia
 világítógáz
 világítóolaj
 villamos energia
 villanófénypor
 vinil-acetát
 vinil-acetilén
 vinilalkohol
 vinil-amin
 vinil-benzol
 vinil-bromid
 vinil-cianid
 vinil-ciklohexán
 vinilcsoport
 vinil-dimetil-amin
 vinil-ecetsav
 vinilezés
 vinilén-csoport
 vinilén-biszacetecetészter
 vinilészter
 viniléter
 vinil-etil-éter
 vinilezés
 vinil-fluorid

- vinilgyanta
 vinilgyök
 4-vinil-1-heptén-5-in
 vinilidénsoport
 vinilidén-klorid
 vinilidénszármazék
 vinil-jodid
 vinilketon
 vinil-klorid
 vinil-metil-éter
 vinil-metil-keton
 vinil-pirolidon
 vinilpolimer
 vinilszármazék
 viniltioéter
 vinil-toluol
 vinil-trietoxi-szilán
 vinil-triklór-szilán
 vinilvegyületek
 violantrén
 violeoso
 violursav
 violursav-imid
 viszkoelasztikus
 viszkóz
 viszkoziméter
 viszkozitás
 viszkozitásindex
 viszkózműszál
 viszkózszelyem
 viszkózus
 viszonzyszám
 visszaszórási faktor
 vitamin
 vitriololaj
 vivőanyagok lepárlás
 vízállóság
 vízbeadagolás
 vízbontás
 vízbontó készülék
 vízelektrolízis
 vízelimináció
 vízelőmelegítő
 vízfelvonás
 vízemulzió
 vízérték
 vízfelvevő képesség
 vízfogyasztás
 vízfürdő
 vízgáz
 vízgázegyensúly
 vízgázgenerátor
 vízgázgyártás
 vízgázreakció
 vízgőz
 vízgőzbontás
 vízgőz-desztilláció
 vízgőztartalom
 vízgőztenzió
 vízgőztermelés
 vízgőz-vízgáz-elegy
 víz-kénsav-salétromsav-rendszer
 vízkilépés
 vízlágyítás
 vízlégszivattyú
 vízlepergető kikészítés
 vízmentesítés
 vízmolekula
 víz-olaj-emulzió
 vízszükséglet
 víztartalom
 víztechnológia
 víztisztítás
 vízüveg
 vízvesztés
 vízvizsgálat
 volfrám
 volfrámacél
 volframátsoport
 volframátos-foszfát
 volfrámatom
 volfrámbronz
 volfrám-dioxid
 volfrámelektrod
 volfrámérc
 volfrámérc-koncentrátum
 volframit
 volfrám-karbid
 volfrámkék
 volfrám-klorid
 volfrámlámpa
 volfrámokker
 volfrámsav
 volfrám-szulfid
 volfrám-trioxid
 volfrámvegyület
 volt
 voltampersec
 voltcoulomb
 voltmérő

voltmérer
 voltolizálás
 volumetrikus
 vörösfoszfor
 vörösiszap
 vörösólomérc
 vörösréz

watt
 wattóra
 wattsec
 wehrlit

xantátok
 xantén
 xantenilesoport
 xanthidril-amin
 xanthidrol
 xantíliumsó
 xantin
 xantogénsav
 xantol
 xanton
 xanto-[nitrito-pentammin-kobalt(III)]-szul-
 fát, $[\text{Co}(\text{ONO})(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$
 xantoprotein
 xantosó

zafir
 zagy
 zárt láncú
 zárványvegyület
 zealon
 zeaxantin
 zefirol
 zein
 zeolit
 zéruspont
 zéruspont-energia

zselatin
 zsíralkohol-észterek
 zsíralkoholok
 zsíralkohol-szulfonát
 zsíralkohol-szulfonsav-só
 zsíripar

vörösrézérc
 vöröstörés
 vörösvasérc
 *vörösvérlúgsó
 vulkanizálás
 vulkánfíber

W

witherit
 wulfenit
 wurtzit

X

xantovegyület
 xenon
 xenotim
 xerogél
 xeroszol
 xilán
 xilenol
 xililesoport
 xilol
 xilolit
 xiloszon
 (—)-xilóz
 X-penicillin

Z

zéruspont-entrópia
 zéruspont-térfogat
 zéta-potenciál
 zibeton
 zimáz
 zimoheáz
 zománcgyártás
 zománcipar
 zooszterin
 zooszterol

Zs

zsírkeményítés
 zsírsav
 zsírsavszintézis
 zsírtégla
 zsugorodásgátló

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK KÖZLEMÉNYEI**

Az 1959—61-i évfolyamok tartalmából :

- A glikociamidinok kémiája. LEMPERT KÁROLY, *12*, 59, 1959.
- Az erős elektrolitoldatok szerkezetének feltárására irányuló korszerű kutatások áttekintése. LENGYEL SÁNDOR, *12*, 45, 1959.
- Lángfotometria. Az alapelvek és a méréstechnika újabb alakulása. PUNGOR ERNŐ, *12*, 225, 1959.
- Polimerizációs folyamatok kinetikája, I. A szabad gyökös polimerizációs folyamatok kinetikája. TÜDŐS FERENC, *12*, 455, 1959.
- A heterogén katalitikus reakciók tárgyalása az elektronelmélet alapján, I. A szilárd testek elméletének a katalitikus hatás kialakulása szempontjából fontosabb megállapításai. SZABÓ ZOLTÁN, *13*, 59, 1960.
- A heterogén katalitikus reakciók tárgyalása az elektronelmélet alapján, II. Fémek és ötvözetek mint katalizátorok. SZABÓ ZOLTÁN és SOLYOSI FRIGYES, *13*, 81, 1960.
- A heterogén katalitikus reakciók tárgyalása az elektronelmélet alapján, III. A félvezetők elméletének alkalmazása a heterogén katalízis problémáira. SOLYOSI FRIGYES, *13*, 97, 1960.
- Pórusdiffúzió és katalitikus aktivitás. FEJES PÁL és SCHAY GÉZA, *13*, 179, 1960.
- A katalizátor felületi szerkezetének értelmezése az aktív centrumok elmélete alapján. KALLÓ DÉNES, *13*, 201, 1960.
- A multiplételemélet kialakulása, eredményei és jelenlegi állása. TÉTÉNYI PÁL, *13*, 217, 1960.
- A kemoszorpció és heterogén katalízis összefüggései. SZÉKELY GYÖRGY és RÁCZ GYÖRGY, *13*, 317, 1960.
- A polarográfia fejlődésének fő irányai. JOSEPOVITS GYULA, *13*, 339, 1960.
- Komplex gépszírok. VAMOS ENDRE, *13*, 437, 1960.
- Újabb eredmények a növényvédő szerek kémiája területén. MATOLCSY GYÖRGY, *13*, 437, 1960.
- A makromolekulák hidrodinamikai sajátosságai, méretei, alakja és merevsége. SZ. J. FRENKEL, *14*, 63, 1960.
- A Szerves Vegyipari és Műanyagipari Kutató Intézet munkája. TETTAMANTI KÁROLY és munkatársai, *14*, 277, 1960.
- A hazai szerves kémiai kutatások eredményei az elmúlt évtizedben. SZABÓ ZOLTÁN, *14*, 355, 1960.
- A peroxidegyületek körében fellépő indukciós reakciók tanulmányozásának néhány eredményéről. CSÁNYI LÁSZLÓ, *14*, 421, 1960.
- A Veszprémi Vegyipari Egyetem eredményei és feladatai a magyar tudomány és ipar fejlesztésében. POLINSZKY KÁROLY, *14*, 431, 1960.
- A projektív kémiai képletek helyes értelmezése és egyöntetű szerkesztése. BRUCKNER GYÖZÖ, KAJTÁR MÁRTON és KUCSMAN ÁRPÁD, *15*, 57, 1961.
- A Magyar Tudományos Akadémia Szerves Kémiai Technológiai Bizottságának Műszaki Kémiai Ankétja. *15*, 77, 1961.
- A le nem zárt alhéjú fémionok komplexeinek elmélete, I. A kristálytérelmélet. LAKATOS BÉLA, *15*, 157, 1961.
- A le nem zárt alhéjú fémionok komplexeinek elmélete, II. A ligandtérelmélet. LAKATOS BÉLA, *15*, 307, 1961.
- A le nem zárt alhéjú fémionok komplexeinek elmélete, III. A kristálytér- és a ligandtérelmélet alkalmazása a komplexek fizikai és kémiai tulajdonságainak értelmezésére. LAKATOS BÉLA, *16*, 53, 1961.
- A katalitikus analízis mennyiségi módszerei. BOGNÁR JÁNOS, *16*, 175, 1961.
- A le nem zárt alhéjú fémionok komplexeinek elmélete, IV. A le nem zárt alhéjú fémek ligandtérelmélete. LAKATOS BÉLA, *16*, 207, 1961.

TARTALOMJEGYZÉK

I. A magyar kémiai elnevezés szabályai

I.A. Az elemek és a szervesetlen vegyületek elnevezésének szabályai	9
A.1. Az elemek	9
A.2. A vegyületek képlete és neve	13
A.3. Az ionok és az atomcsoportok (gyökök) neve	20
A.4. Változó összetételű kristályos fázisok	25
A.5. A savak	26
A.6. A sók és a sószerű vegyületek	32
A.7. A koordinációs vegyületek	35
A.8. A polimorfizmus	45
Függelék	46
I.B. A szerves vegyületek elnevezési szabályainak első része	49
B.1. Szénhidrogének	49
B.2. Alapvető heterociklusos rendszerek	97
B.3. Sztteroidok	120
B.4. Aminosavak és rokon vegyületeik	131
B.5. Vitaminok	135
B.6. Karotinoidok	140
II. A kémiai elnevezések helyesírásának szabályai	143
Az idegen eredetű nevekben előforduló betűk fonetikus átírása	143
A vegyületnevek tagolása, egybeírás, különírás	149
A névelő és a ragok (toldalékok)	160
A kis és a nagy kezdőbetű	161
A zárójelek	161
A rövidítések	161
III. Kémiai helyesírási szótár	163